

Liahona

Te mau a'oraa no te amuiraa rahi

Ua piihia te mau hitu ahuru apî,
te peresideniraa apî no te Feia
Apî Tamaroa, e te hoê tauturu
apî i roto i te peresideniraa
rahi no te Paraimere

E toru hiero apî tei faaitohia

© GREG OLSEN, EIAHA E TAHOHO'A

Te purumu no Emausa, na Greg Olsen

« E inaha, rereva'tura e toopiti o ratou i taua mahana ra i te hoê oire iti o Emausa te i'oa. ...

« E te paraparau noa ra raua, e te feruri noa ra raua raua iho,
ua taati atoa maira Iesu ia raua, haere atoa'tu ra ratou. ...

« E ia'na i amui atoa'tu ia raua i te amuraa maa ra, ua rave ihora oia i te pane,
haamaitai atura i te Atua vâhi ihora tuu atura ia raua ra.

« Tuua ihora te ite i to raua mata, ite atura raua ia'na, moe roa'tura râ oia.

« Ua parau ihora raua raua iho, e ere, e hoa, i anaanatae to tâua aau ia'na i paraparau
mai ia tâua i te aratia ra, a faaite mai ai ia tâua i te auraa i te mau parau i papaihia ra ? »

(Luka 24:13,15, 30-32)

Tuhaa pureraa rahi a te mau vahine

- 8 **Faa'i to tatou fare i te maramarama e te parau mau**
Cheryl A. Esplin
- 11 **Na te Atua i haamau i te utuafare**
Carole M. Stephens
- 14 **E mau tino paruru i te Poro'i no te Utuafare**
Bonnie L. Oscarson
- 17 **Te Faaa'o**
Peresideni Henry B. Eyring

Tuhaa pureraa no te po'ipo'i mahana maa

- 22 « E ere anei teie i te haapaeraa maa hinaaro na'u ra ? »
Peresideni Henry B. Eyring
- 26 **Te rave'a oaoa**
Peresideni Boyd K. Packer
- 29 **E ta'uma amui ai**
Linda K. Burton
- 32 **Te parabole no te ueue huero**
Elder Dallin H. Oaks
- 36 **Ma'iti ia ti'aturi**
Elder L. Whitney Clayton
- 39 **No te aha e mea faufaa te faaipoiporaa e te utuafare— i te mau vahi atoa i te ao nei**
Elder L. Tom Perry

Tuhaa pureraa no te avatea mahana maa

- 43 **Te patururaa i te feia faatere o te Ekalesia**
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 45 **Parau faa'ite a te Tuhaa faatere no te ohipa hi'opo'araa a te Ekalesia, no 2014**
Kevin R. Jorgensen
- 45 **Parau faataaraa numera no 2014**
Brook P. Hales
- 46 **I faaore ai ratou i to ratou mata'u**
Elder David A. Bednar
- 50 **No te aha te faaipoiporaa, no te aha te utuafare**
Elder D. Todd Christofferson
- 54 **Te pehe o te evanelia**
Elder Wilford W. Andersen
- 56 **E tamau noa te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te tamata**
Elder Dale G. Renlund

- 59 **Maitai mau e te haavare ore ho'i**
Elder Michael T. Ringwood
- 62 **O te Fatu ra to'u maramarama**
Elder Quentin L. Cook

Tuhaa pureraa rahi a te Autahu'araa

- 67 **Te u'i rahi roa a'e o te feia ap'i paari**
Elder M. Russell Ballard
- 70 **Oia, e nehenehe e e r'e ia tatou !**
Elder Ulysses Soares
- 77 **Ti'araa metua tane—to tatou hopearaa mure ore**
Larry M. Gibson
- 80 **No ni'a i te riroraa i to tatou huru mau**
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 84 **Te autahu'araa e ta oe iho pure**
Peresideni Henry B. Eyring
- 88 **Te autahu'araa—e horo'a mo'a**
Peresideni Thomas S. Monson

Tuhaa pureraa no te po'ipo'i sabati

- 91 **Te mau Haamaitairaa o te hiero**
Peresideni Thomas S. Monson
- 93 **Te ho'iraa i te faaroo**
Rosemary M. Wixom
- 96 **Te imiraa i te Fatu**
Elder José A. Teixeira
- 98 **E mea maere anei a no outou ?**
Episekopo Gérard Caussé
- 101 **Tia'i i te tamarii puhura**
Elder Brent H. Nielson
- 104 **I reira te parau ti'a, te here e te aroha e farerei ai**
Elder Jeffrey R. Holland
- 107 **Te horo'a o te aroha mau**
Peresideni Dieter F. Uchtdorf

Tuhaa pureraa no te avatea sabati

- 111 **Faaherehere i te ti'amâraa ia ma'iti, paruru i te ti'amâraa pae faaroo**
Elder Robert D. Hales
- 114 **Faaea i pihai iho i te tumu raau**
Elder Kevin W. Pearson

- 117 **Te iteraa atea mure ore o te Evanelia**
Elder Rafael E. Pino
- 119 **Ia Tae to Oe ra Hau**
Elder Neil L. Andersen
- 123 **Mai te peu e amo oe i te hopoi'a**
Elder Jorge F. Zeballos
- 126 **Ia fanau, ia rahi roa, e ia haavi i te fenua**
Elder Joseph W. Sitati
- 129 **Te Sabati e mahana hinaarohia**
Elder Russell M. Nelson
- 72 **Te mau hui mana faatere o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei**
- 133 **Faahororaa no te mau aamu o te amuiraa**
- 134 **Ua paraparau mai ratou ia tatou : A faairi i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa**
- 136 **Te mau parau ap'i o te Ekalesia**

185raa o te amuiraa rahi matahiti

Pô mahana maa 28 no mati 2015, Putuputuraa rahi na te mau vahine

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia : Linda K. Burton.
Pure matamua : Na Beverly Tingey
Pure hopea : Na Reyna I. Aburto
Te himene na te hoê pûpû himene amui te Paraimere, te Feia Apî e te Sotaiete Taururu no roto mai i te mau tîti no Roto Miti, Murray, Kamas, e Park City, Utah; te taata ara ta'i o Erin Pike Tall, i te hamonia o Linda Margetts : « Aue te Paari », *Te Mau Himene*, no. 41; faanahoraa himene, « La famille est de Dieu ». [No te Atua ra te utuafare], Neeley, faanahoraa na Zabriskie, aita i haapararehia; « E Faaroohia te Mau Himene Oaoa », *Te Mau Himene*, no. 182, faanahoraa Wilberg, aita i haapararehia; pehe rau : « No te Aroha » *Te Mau Himene*, no. 179; « Ia Parau Haamaitai Noa Tatou ». *Te Mau Himene*, no. 140; « Te Here Mau o to Tatou Faaora ». *Te Mau Himene*, no. 57, faanahoraa na Tall/Margetts, aita i haapararehia.

Mahana maa po'ipo'i, 4 no eperera 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf.
Pure matamua : Na Elder Timothy J. Dyches
Pure hopea : Na Elder Larry J. Echo Hawk
Te himene na te pûpû himene a te Fare Menemene, na taata arata'i o Mack Wilberg e o Ryan Murphy; Andrew Unsworth e o Clay Christiansen, na taata i te hamonia : « Aratai Mai, E Iehova » *Te Mau Himene*, no. 40; « E Arue Tatou Nei ». *Te Mau Himene*, no. 39; « Ai-je fais du bien ? » [Ua rave anei au i te maitai ?] *Hymns*, no. 223, faanahoraa na Zabriskie © HolySheetMusic.com; « E te Mau Nunaa e », *Te Mau Himene*, no. 4; « Haere Mai ia Iesu », *Te Mau Himene*, no. 56, faanahoraa na Murphy, aita i haapararehia; « Tiaturi Au i te Mesia ». *Te Mau Himene*, no. 66, faanahoraa na Wilberg, haapararehia e Jackman.

Mahana maa avatea, 4 no eperera 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring.
Pure matamua : Na Jean A. Stevens
Pure hopea : Na Elder Randy D. Funk
Te himene na te hoê pûpû himene a te feia apî paari no te mau tîti no te mau tuhaa fenua Davis e Weber; Sonja Sperling, te taata arata'i; o Bonnie Goodliffe e o Linda Margetts, na taata i te hamonia : « Arue Ia'na te Arii Mana-Hope ra », *Te Mau Himene*, no. 33, faanahoraa na Wilberg, haapararehia e Oxford; « Te Maere Nei Au » *Te Mau Himene*, no. 111, faanahoraa na Murphy, aita i haapararehia; « Mauruuru Matou e te Atua ». *Te Mau Himene*, no. 10; « Ara Mai Tatou ». *Te*

Mau Himene, no. 148, faanahoraa na Elliott, haapararehia e Jackman.

Mahana maa ahiahi, 4 no eperera 2015, Tuhaa pureraa na te Autahu'araa

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf.
Pure matamua : Na David L. Beck.
Pure hopea : Na Elder Robert C. Gay
Te himene na te hoê pûpû himene a te autahu'araa no te Fare Haapiiraa Teitei no Brigham Young; Ronald Staheli, te taata arata'i; o Richard Elliott e o Andrew Unsworth, na taata i te hamonia : « No te Puai o te Mou'ara », *Te Mau Himene*, no. 19, faanahoraa na Tom Durham, haapararehia e Jackman; « On This Day of Joy and Gladness » *Hymns*, no. 64, faanahoraa na Staheli, aita i haapararehia; « Te Mau Nunaa ! » *Te Mau Himene*, no. 163; « E Mea Puai te Vero », *Te Mau Himene*, no. 52, faanahoraa e Staheli, aita i haapararehia.

Sabati po'ipo'i, 5 no eperera 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring.
Pure matamua : Na Linda S. Reeves
Pure hopea : Na Elder Kevin S. Hamilton
Te himene na te pûpû himene a te Fare Menemene : Mack Wilberg, te taata arata'i; o Clay Christiansen e o Richard Elliott, na taata i te hamonia : « A Oaoa na, e Arii te Fatu ! » *Te Mau Himene*, no. 29; « Ua Tia Mai te Fatu ». *Te Mau Himene*, no. 116, faanahoraa na Wilberg, aita i haapararehia; « Consider the Lilies » Hoffman, faanahoaraa na Lyon, haapararehia e Jackman; « Ua Ite Au te Ora Nei To'u Fatu » *Te Mau Himene*, no. 69; « Jésus est ressuscité », [Ua ti'afaahou Iesu] *Chants pour les enfants*, 44, faanahoraa na Murphy, aita i haapararehia; « Tia Faahou Mai Iesu ». *Te Mau Himene*, no. 117, faanahoraa na Wilberg, aita i haapararehia.

Sabati avatea, 5 no eperera 2015, Tuhaa pureraa rahi

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf.
Pure matamua : Na Elder S. Gifford Nielsen
Pure hopea : Na Elder Koichi Aoyagi.
Te himene na te pûpû himene a te Fare Menemene; o Mack Wilberg e o Ryan Murphy, na taata arata'i; o Bonnie Goodliffe e o Linda Margetts, na taata i te hamonia : « Te Ora Nei To'u Faaora », *Te Mau Himene*, no. 68, faanahoraa na Wilberg, aita i haapararehia; « Il envoya son Fils aimé », [Ua tono mai Oia Ta'na Tamaiti here] *Chants pour les enfants*, 20, faanahoraa na Hofheins, aita i haapararehia; « A Haere Mai, Te Arii », *Te Mau Himene*, no. 27; « Raconte moi les histoires

de Jésus ». [Faati'a mai ia'u te mau aamu o Iesu], *Chants pour les enfants*, 36, faanahoraa na Murphy, aita i haapararehia; « Pee Au ia Oe », *Te Mau Himene*, no. 131, faanahoraa na Murphy, aita i haapararehia.

E roaa te mau a'oraa o te amuiraa

No te farii i te mau a'oraa o te amuiraa rahi i ni'a i te Itenati na roto e rave rahi reo, a haere atu i ni'a ia conference.lds.org e a ma'iti i te reo. E roaa atoa te mau a'oraa i ni'a te faanahoraa afa'ifa'i no te vairaa buka evanelia. Ia tai'ohia e ono hepetoma i muri mai i te amuiraa, e roaa ia te mau haruharuraa video e te faaroo i te mau pû opereraa buka. Te vai ra te parau haamaramaramaraa no ni'a i te faanahoraa e tano no te taata huma no te fana'o i te amuiraa rahi, tei ni'a ia disability.lds.org.

Te mau parau poro'i no te haapiiraa utuafare e te hahaereraa a te mau tuahine

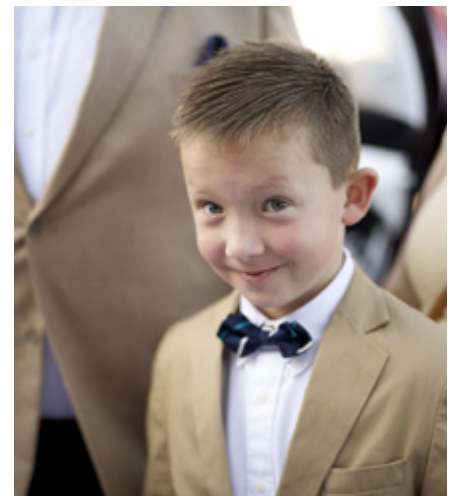
No te mau parau poro'i no te haapiiraa utuafare e te hahaereraa a te mau tuahine, a ma'iti i te hoê a'oraa e tano maitai i te hinaaro o te mau taata ta outou e hahaere ra.

I ni'a i te tapo'i

I mua : Hoho'a na Cody Bell.
I muri : Hoho'a na Leslie Nilsson.

Hoho'a no te amuiraa

Ua patahia te mau hoho'a i Roto Miti e Welden C. Andersen, Cody Bell, Janae Bingham, Ale Borges, Randy Collier, Weston Colton, Mark Davis, Craig Dimond, Nathaniel Ray Edwards, Brandon Flint, Ashlee Larsen, August Miller, Leslie Nilsson, Brad Slade, e Christina Smith; te hoho'a o te tiare tourne sol faati'ahia no te utuafare o Quentin L. Cook, i roto i te manureva, na Craig Marshall Jacobsen; i Woodbury, Minnesota, USA, na Sandra Wahlquist; i McMinnville, Oregon, USA, na Jade West; i Abidjan, fenua Ivori, na Lucien e Agathe Affoue e o Philippe e Annelies Assard; i Perpignan, Farani, na Renee Castagno; i Helsinki, Etonetia, na Kukka Fristrom; i Johannesburg, Afirita apatoa, faati'ahia no te utuafare o Christoffel Golden; i Vatican te tuhaa oire no Humanum; i Bangkok, Tairane, na Sathit Kaivaivatana; i Mumbai, Initia, na Wesley Keeler; i Montreal, Quebec, Canada, na Laurent Lucuix; i Ciudad del Carmen, Campeche, Mehiko, na Hector Manuel Hernandez Martinez; i San Martin de Los Andes, Neuquén, Raparata, na Colton Mondragon; Hong Kong, hoho'a taturaa National Geographic na Brian Yan; i Natal, Rio Grande do Norte, Peretiria, na Clebher Tex; e i Londre, Peretane, na Kami Weddick.
Api 77: faahoho'araa na Bryan Call.

ME 2015 BUKA 17 NO. 2

LIAHONA 12565 895

Ve'a haamanahia na te ao taatoa nei a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo : Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Papa'i ve'a faatere : Craig A. Cardon

Feia tauturu e haamaramarama : Mervyn B. Arnold, Christoffel Golden, Larry R. Lawrence, Jame B. Martino, Joseph W. Sitati

Faatere no te mau ve'a : David T. Warner

Ti'a faatere no te tururaa utuafare e te melo :

Vincent A. Vaughn

Ti'a faatere no te mau ve'a a te Ekalesia : Allan R. Loyborg

Faatere ohipa : Garff Cannon

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson

Tauturu papa'i ve'a faatere rahi : Ryan Carr

Tauturu no te ohipa haaparareraa : Lisa Carolina López

Pūpū papa'i ve'a : Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Mindi Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen

Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Tadd R. Peterson

Pūpū ihi tauhaa nihi : Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Marie M. Bentley C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Taata faaau i te faturaa mana'o : Collette Nebeker Aune

Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters

Pūpū ohipa hamaniraa : Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Craig K. Sedgwick

Faatere no te opereraa : Stephen R. Christiansen

No te mau tapa'oraa e te mau moni hoo i rapaa au i te Fenua Marite e Canada, a farerei i te faatere no ta outou Pū hoaraa buka aore rā te faatere no te paroita aore rā aama.

A hapono i te mau api parau e te mau aniraa na n'ā i te itenati i te liahona.lds.org; na roto i te imere i te liahona@ldschurch.org; e aore rā, na roto i te rata i te *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Ua nenehia te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a Moromona, oia hoi, « aveia » aore rā « arata'i ») na roto i te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata, Holane, Paratane, Estonia, Fiji, Finnillane, Farani, Purutia, Heleni, Hindi, Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone, Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese, Mongolia, Norwetia, Polane, Potiti, Romania, Russia, Samoa, Slovenia, Swahili, Paniora, Tuetē, Tagalog, Tahiti, Thai, Tonga, Ukraina, Urdu, e Anami. (Te rahiraa taime e nenehia ai tei te huru'ia o te reo)

© 2015 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhia. Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te *Liahona* ia tapitihia no te faaohiparaa i roto i te Ekalesia aore rā i te utuafare eiaha rā no te hoo. Eita te mau hoho'a e nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau haaviraa i roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te mau aniraa no te parau faturaa ia faataehia i te Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada

May 2015 Vol. 17 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480) Tahitian (ISSN 1521 4761) is published four times a year (April, May, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

Faahororaa taata a'o

Andersen, Neil L., 119
Andersen, Wilford W., 54
Ballard, M. Russell, 67
Bednar, David A., 46
Burton, Linda K., 29
Caussé, Gérald, 98
Christofferson, D. Todd, 50
Clayton, L. Whitney, 36
Cook, Quentin L., 62
Esplin, Cheryl A., 8
Eyring, Henry B., 17, 22, 84
Gibson, Larry M., 77
Hales, Brook P., 49-50
Hales, Robert D., 111
Holland, Jeffrey R., 104
Jergensen, Kevin R., 49-50
Monson, Thomas S., 88, 91
Nelson, Russell M., 145
Nielson, Brent H., 101
Oaks, Dallin H., 32
Oscarson, Bonnie L., 14
Packer, Boyd K., 26
Pearson, Kevin W., 114
Perry, L. Tom, 39
Pino, Rafael E., 117
Renlund, Dale G., 56
Ringwood, Michael T., 59
Sitati, Joseph W., 126
Soares, Ulisses, 70
Stephens, Carole M., 11
Teixeira, José A., 96
Uchtdorf, Dieter F., 43, 80, 107
Wixom, Rosemary M., 93
Zeballos, Jorge F., 123

Faahororaa tumu parau

Aamu utuafare, 145
Adamu e o Eva, 26, 46, 50, 104, 117
Aroha, 11, 17
Aroha, 36, 46, 50, 59, 80, 104, 107
Ati, 11, 17, 36, 62, 91, 96, 117, 119
Autahu'araa, 77, 84, 88
Buka a Moromona, 8, 114
Faafariuraa, 32, 56, 93
Faahemaraa, 70
Faahoaraa, 93
Faaipoiporaa, 14, 26, 29, 39, 50, 67, 126
Faaitoitoraa, 93, 101
Faanahoraa no te faaoraraa, 14, 26, 50, 111, 117, 126
Faaoroma'i, 54, 101, 145
Faaoroma'i i te tahi, 111
Faaoroma'iraa, 114
Faaroo, 36, 46, 62, 84, 93, 98, 101, 114
Fafauraa (te mau), 11, 17, 29, 46, 59, 114, 145
Fare, Nohoraa, 8, 14, 54, 62
Feaaraa, 36, 93, 101
Feia Api Paari, 67
Haamaitairaa (te mau), 22, 36, 88, 91
Haapaeraa maa, 22, 67, 84, 145
Haapiiraa evanelia na te feia api, 67
Haapiiraa evanelia na te feia api paari, 67
Haapiiraa utuafare, 84
Haehaa, 59, 84
Hamani maitai, maru, 29
Hau, 17, 46, 91
Heheuraa, 84
Here, 11, 26, 29, 50, 62, 80, 96, 101, 104
Hiero (te mau), 26, 91
Hi'oraa atea, 117, 119
Hoëraa, 11, 62
Hoho'a faufau, 67, 70
Hopoi'a, 88, 123

Iesu Mesia, 17, 36, 46, 50, 62, 67, 77, 80, 91, 93, 96, 101, 104, 107, 111, 114, 119
Iosepha Semita, 8, 111
Iteraa papū, 36, 67, 70, 80, 93, 101
Mahana sabati, 36, 62, 67, 145
Maramarama, 8, 36
Matameha'iraa (mau), 32
Māta'u, 46
Mau piiraa no te Ekalesia, 59, 88
Natura hanahana, 11, 126
Oaoa, 26, 93, 96
Ohipa misionare, 91, 111, 126
Ora mure ore, 114, 117
Parau mau, 8
Pasa, 91, 104, 107
Rave'a api, 67, 96
Semeio (te mau), 98, 119
Tae-piti-raa mai, 119
Taraehara, 17, 46, 50, 56, 62, 70, 96, 104, 107, 123
Taviniraa, 22, 59, 80, 84, 145
Te arapaeraa, 67
Te Atua te Metua, 11, 77
Te pure, 22, 84, 91, 114
Te tatarahaparaa, 26, 56, 107
Ti'a-faahou-raa, 104, 107
Ti'a'iraa, Ti'aturiraa, 36, 101, 117
Ti'amāraa ia ma'iti, 36, 70, 111, 123
Ti'amāraa pae faaroo, 111
Ti'araa metua, 14, 39, 50, 54, 126, 145
Ti'araa metua tane, 14, 29, 77
Ti'araa metua vahine, 14
Ti'araa pipi, 32, 59, 67, 80, 114, 123
Tuatapapa i te papa'iraa mo'a, 98, 145
tupuraa o te Ekalesia, 49-50, 119
Ture morare, 26
Utuaafare, 8, 11, 14, 26, 39, 50, 62, 101, 126, 145
Varua Maitai, 8, 17, 54, 84, 98, 111

Te mau tumu rahi no roto mai i te 185raa o te amuiraa rahi matahiti a Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo‘a i te Mau Mahana Hopea Nei

« Te horo‘ahia nei te mau tumu parau no te amuiraa rahi— e ere na te mana tahuti, na te mau faaûruraa râ a te Varua », ua faataa mai o Elder Dallin H. Oaks no te Pûpû no te Tino Ahuru ma Piti Aporetolo (api 32). I roto i te hoê amuiraa rahi faaûruhia tei omuahia mai e te tuhaa pureraa rahi a te mau vahine e tei opanihia i te sabati no pasa, ua haapii mai te mau taata a‘o no ni‘a i te utuafare, te haapaeraa maa, te ohipa hiero, te aupîpîraa, te mahana sabati, e te Taraehara a te Faaora, i rotopu e rave rahi atu mau tumu parau o te evanelia (hi‘o api 3)

Teie te tahi mau tumu rahi i muri nei :

- Ua faaara mai te peresideni Thomas S. Monson te mau hiero apî o te patuhia i Abidjan, fenua Ivori, i Port-au-Prince, Haiti; e i Bangkok, Tairane. No te reira, ua parau oia e, « auê ia haamaitairaa faahiahia e faahereherehia ra no teie mau melo haapa‘o maitai i teie nau vahi, e oia atoa, i te mau vahi atoa na te ao e hiero i reira » (api 91)
- Ua paturu te mau melo o te Ekalesia e pae melo apî no te pûpû matamua o te Hitu Ahuru,

hoê peresideniraa rahi apî no te Feia Apî Tamaroa e hoê tauturu apî i roto i te peresideniraa rahi o te Paraimere.

- Ua tapa‘ohia i roto i te parau faaite faataaraa numera matahiti e 15 3 mirioni melo o te Ekalesia i roto e 3 114 tîti e e 561 mataeinaa. E toru hiero apî tei haamo‘ahia i te matahiti i ma‘iri a‘e nei, ia amuihia e 144 hiero te tere nei.
- Ua iritihia te amuiraa na roto e 95 reo I muri iho i te hoê ohipa apî tei ravehia i te ava‘e atopa i ma‘iri a‘e nei, e toru taata a‘o tei horo‘a mai ta ratou a‘oraa na roto i te tahi atu reo i te reo peretane.

No te hepetome pasa, e rave rahi mau taata a‘o tei faaite papû no te Ti‘a-faahou-raa o te Faaora « O Oia te Tamaiti a te Atua » ua faaite papû te peresideni Thomas S. Monson. « O oia tei haere mai i rapae i te menema i taua poipoi Pasa matamua ra, ma te hopoi mai na muri iho Ia‘na i te horo‘a o te ora mure ore no te mau tamarii paatoa a te Atua » (api 93). ■

Na Cheryl A. Esplin

Tauturu piti i roto i te Peresideniraa rahi o te Paraimere

Faaî i to tatou fare i te maramarama e te parau mau

No te pato'i i te mau puai o te ao nei, e mea ti'a ia tatou e i to tatou mau utuafare ia î i te maramarama e i te parau mau o te evanelia.

E î to'u aau i te Varua ia faaroo ana'e au i teie mau utuafare ia haapii i taua parau mau mo'a ra : « Na te Atua i haamau i te utuafare ».¹ Ua riro te mau pehe faauru ei hoê o te mau rave'a e rave rahi e nehenehe ai tatou e farii i te Varua ia muhumuhu mai ia tatou, ma te faaî ia tatou i te maramarama e te parau mau.

Ua riro te tumu parau o te îraa i te maramarama e te parau mau ei tumu parau faufaa taa'e no'u, no te hoê iteraa ta'u i farii e rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei. Ua haere au i te hoê pureraa i reira to te mau melo o te tomite rahi no te feia apî tamahine haapiiraa i te parau no te faatupuraa i te mau utuafare e te mau nohoraa puai i te pae varua. No te tatara i teie parau, ua faaite mai te hoê ti'a faatere no te feia apî tamahine e piti punu pape monamona. I roto i te hoê rima ua tape'a oia i te hoê punu pau, e i roto i te tahi rima, hoê punu aita i tatarahia e ua î i te pape monamona. A tahi, ua nene'i oia i te punu pau; ua haamata te punu i te fefe e i te perehu roa. I muri iho, i te tahi rima,

ua nene'i oia i te punu tatara-ore-hia. Ua vai paari noa ia. Aita i fefe e aore ra, i perehu mai te punu pau—no te mea, e punu î.

E faaau tatou i teie faaiteitaraa i to tatou oraraa tata'itahi, e i to tatou mau nohoraa e te mau utuafare. Ia î ana'e tatou i te Varua e i te parau mau o te evanelia, e roaa ia tatou te puai no te pato'i i te mau puai rapae o te ao nei, e haati nei e o te tura'i nei ia tatou. Tera râ, mai te peu e, aita tatou i î i te pae varua, aita ia to tatou e puai roto no te pato'i i te puai rapae, e e nehenehe tatou e perehu ia tura'i ana'e mai te reira i ni'a ia tatou.

Ua ite o Satane e, no te pato'i i te mau puai o te ao nei, e mea ti'a ia tatou e i to tatou mau utuafare ia î i te maramarama e i te parau mau o te evanelia. No reira, te rave nei oia i te mau mea atoa i raro a'e i to'na mana no te faatahe, no te faaino e no te haamou i te parau mau o te evanelia, e no te faataa'e ia tatou i te parau mau.

E rave rahi o tatou tei bapetizohia e ua farii i te horo'a o te Varua Maitai,

ta'na ohipa o te heheu ia e te haapii i te parau mau i te mau mea atoa ra.² Taa'e noa'tu te haamaitairaa o taua horo'a ra, te vai atoa ra te hopoi'a o te imiraa i te parau mau, te oraraa i te parau mau ta tatou i ite, e te faaiteraa e te parururaa i te parau mau.

Te hoê vahi i reira tatou e î maitai a'e ai i te maramarama e te parau mau, tei roto ia i to tatou iho utuafare. Te faahaamana'o mai nei te mau parau i roto i te himene ta tatou i faaroo a'e nei e, « ua horo'a mai te Atua ia tatou i te utuafare no te tauturu ia tatou ia riro mai te taata Ta'na e hinaaro ia riro tatou ».³ Te utuafare o te vahi ohiparaa ia a te Fatu i ni'a i te fenua nei no te tauturu ia tatou ia haapii e ia ora i te evanelia. Ua haere mai tatou i roto i to tatou utuafare e te hopoi'a mo'a ia tauturu i te haapuairaa i te tahi e te tahi i te pae varua.

Te mau utuafare mure ore paari e te mau fare tei î i te Varua, eita ia e tupu noa mai. Titauhia ia rave itoito i te ohipa, titauhia te taime, e e titauhia i te melo tata'itahi o te utuafare ia rave i ta'na tuhaa. E mea taa'e tera e tera utuafare, tera râ, te hoê utuafare te vai ra i roto te hoê taata o te imi i te parau mau, e nehenehe ia e faatupu i te taa'eraa.

Te a'o-tamau-hia nei tatou ia faarahi i to tatou ite pae varua na roto i te pure e na roto i te tai'oraa e te tuatapaparaa i te mau papa'iraa mo'a e i te mau parau a te mau peropheta ora. I roto i ta'na a'oraa no te amuiraa rahi no ni'a i te fariiraa i te hoê iteraa papû no ni'a i te maramarama e te parau mau, ua parau te Peresideni Dieter F. Uchtdorf :

« E paraparau... te Atua mure ore e te mana hope i te feia e haafatata'tu Ia'na ma te aau tae mau e te hinaaro mau.

« E paraparau Oia ia ratou i roto i te moemoea, te orama, te mau mana'o, e te mana'o o te aau ».

Te parau faahou ra te Peresideni Uchtdorf : « Te mana'o mai nei te Atua ia outou. E faaroo Oia, e e pahono Oia i ta outou mau uiraa. E tae mai te mau pahonora a ta outou mau pure na roto i Ta'na iho rave'a e i To'na iho taime, e no reira, e ti'a ia outou ia haapii i te faaroo i To'na reo ».⁴

Na te hoê aamu poto no te aamu utuafare e faahoho'a i teie parau a'o.

E rave rahi ava'e i ma'iri a'e nei ua tai'o vau i te iteraa papû o te tuahine o to'u tupuna, o Elizabeth Staheli Walker. I to'na tamariiraa, ua reva o Elizabeth e to'na utuafare na Switzerland haere atu i Amerika.

I muri a'e i to Elizabeth faaipoipo-raa, ua noho oia e ta'na tane e te mau tamarii i Utah i piha'i iho i te otia no Nevada, i reira ratou i te haamauraa i te hoê fare rata. Ua riro to ratou fare ei vahi tapearaa no te mau ratere. I te mau mahana atoa e i te mau pô atoa, titauhia ia ratou ia ineine noa no te tunu e no te faaineine i te maa na te mau ratere. E ere i te mea ohie, e

mea teimaha te ohipa, e e mea iti roa to ratou taime faafaaceraa. Tera râ, te ohipa rahi roa a'e i mana'ona'ohia e Elizabeth, o te tau'araa parau ia a te mau taata ta ratou e farerei.

Te parau ra o Elizabeth e, tae mai i taua taime ra, ua farii oia e, e parau mau te Buka a Moromona, ua faati'a te Atua i te Peropheta Iosepha Semita ia rave i te ohipa ta'na i rave, e ta'na parau poro'i, o te faanahonahoraa ia o te oraraa e te faoraraa. Te oraraa râ, ta'na i ora, e mea taa'e roa ia i te oraraa e nehenehe e haapuai i taua ti'aturiraa ra.

Te tahi mau ratere o te tape'a mai, e mau taata tai'o buka ia, ua haere i te haapiiraa, e mea maramarama,

e te mau paraparau atoa i ni'a i te amuraa maa, te parau ra ia e, « e taata iti haavare » o Iosepha Semita, na'na iho i papa'i i te Buka a Moromona, e ua opere ia noaa te moni. Ua rave ratou mai te huru ra e, e ohipa maa-maa ia feruri i te tahi atu mea, ma te parau e, « e ere te faaroo momoni i te parau mau ».

Ua riro teie huru paraparau ei faatupuraa i te mana'o otahi i roto ia Elizabeth. Aita e taata e nehenehe ta'na e paraparau atu, aita e taime no te pure i to'na mau pure—noa'tu e, ua pure oia a rave noa ai i te ohipa. Ua mata'u roa oia ia parau i te hoê parau i te mau taata i faaino i ta'na haapa'oraa. Ua parau oia e, ua titauhia ia'na ia farii e, e parau

mau ta ratou e parau ra, e ua mana’o oia e, eita ta’na e nehenehe e paruru i to’na ti’aturiraa ahiri oia i tamata.

I muri a’e ra, ua tau i Elizabeth e to’na utuafare i te nohoraa. Ua parau o Elizabeth e, e taime rahi a’e to’na no te feruri, e aita hoi oia e haape’ape’ahia i te mau taime atoa. E mea pinepine oia i te haere i te tahua i raro i te fenua e ia pure i te Metua i te ao ra no ni’a i te mea e faatapitapi ra ia’na—te mau aamu ta tera mau taata maramarama ia hi’ohia’tu, i parau no ni’a i te evanelia haavare, e no ni’a ia Iosepha Semita e te Buka a Moromona.

I te hoê pô ua moemoeahia o Elizabeth. Ua parau oia e : « Mai te mea ra e, te ti’a ra vau i piha’i iho i te hoê purumu piriha’o, haere roa’tu te reira purumu na te pae i raro o te hoê aivi haehaa, e i te afaraa teitei o te aivi, te ite atura vau i te hoê taata te hi’o ra i raro, e te paraparau ra, e aore ra, mai te huru ra e, te paraparau ra oia i te hoê tamaiti apî tei tuturi i raro ; ma te tipapa i ni’a a’e i te hoê apoo i roto i te fenua. Ua mahora to’na na rima, e mai te mea ra e, te rave ra oia

i te hoê mea i roto i te apoo. Ua ti’a ia’u ia ite i te tapo’i ofa’i mai te mea ra e, ua tatarahia mai na ni’a mai i te apoo i tipapahia e teie tamaiti. E rave rahi te taata i ni’a i te purumu, tera râ, mai te mea ra e, aore hoê o ratou e tau’a’tura i teie na taata i ni’a i te aivi. Te vai ra hoê mea tei tupu i roto i te moemoea tei haamata’u ia’u e no reira, ua ti’a mai au i ni’a... Aita ta’u e nehenehe e faatia i to’u moemoea i te hoê taata, tera râ, mai te mea ra e, ua maururu vau ia feruri e, o te melahi Moroni [teie e haapii nei] i te tamaiti ra ia Iosepha i te taime a farii ai oia i te mau api parau ».

I te pu’e tau faatupuraa raau no te matahiti 1893, ua haere o Elizabeth i Roto Miti i te haamo’araa o te hiero. Ua faaite oia i to’na iteraa : « I reira ua ite au i taua â hoho’a ra [o] ta’u i ite i roto i to’u moemoea, ua mana’o vau e, e [hoê] hi’o haamaramarama penihia. Ua oaoa vau i te mea e, ahiri au i ite mata roa i te Aivi no Cumora, eita ia e riro ei hoho’a mau roa’tu. Ua oaoa vau i te mea e, ua faaitehia mai ia’u i roto i te moemoea hoê hoho’a o te melahi

Moroni te hoho’a ra i te mau api [auro] ia Iosepha Semita ra ».

E rave rahi matahiti i muri a’e i to’na fariiraa i teie taoto, e e rave rahi ava’e na mua a’e a pohe ai oia fatata e 88 matahiti, ua farii o Elizabeth i te hoê mana’o puai. Ua parau oia e, « ua tupu mai te mana’o i roto ia’u ma te maramarama... mai te huru e, na te hoê taata i parau mai ia’u... ‘eiaha e huna i to oe iteraa papû i roto i te repo’ ».⁵

E rave rahi u’i i muri iho, ua tamau noa te huaai o Elizabeth i te rave mai i te puai mai roto mai i to’na iteraa papû. Mai ia Elizabeth, te ora nei tatou i roto i te hoê ao tei î roa i te taata faaroo ore e te faaino, o te vahavaha e o te pato’i i te mau parau mau ta tatou e tapea nei ma te here. Te faaroo nei paha tatou i te mau aamu ahuehue e te mau parau poro’i aro. Mai ia Elizabeth atoa, e ti’a ia tatou ia rave ma te maitai roa no te tapea i ni’a i te maramarama e te parau mau ta tatou e mau nei, i roto hoa râ i te mau taime fifi. Eita te mau pahono-raa i ta tatou mau pure e tae ta’ue noa mai, tera râ, e itehia ia tatou te mau taime hau no te imi i te maramarama e te parau mau rahi a’e. E ia farii ana’e tatou i te reira, e hopoi’a ia na tatou ia haapa’o i te reira, ia faaite i te reira, e ia paruru i te reira.

Te vaiho atu nei au i to’u iteraa papû e, ua ite au e, mai te mea e, e faa’i tatou i to tatou aau e to tatou fare i te maramarama e te parau mau a te Faaora, e noaa ia tatou te puai rahi no te vai aueue ore noa i roto i te mau huru ti’araa atoa. Na roto i te i’oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Nota : I te 4 no eperera 2015, ua haamaururu-hia te tuahine Esplin ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Paraimere e ua paturuhia ei tauturu matamua.

TE MAU NOTA

1. « Na te Atua i haamau i te utuafare », i roto *E Mea Mure Ore te mau Utuafare : 2014 Taime Faaanaanataeraa* (2013), 28–29.
2. A hi’o Moroni 10:5.
3. « Na te Atua i haamau i te utuafare ».
4. Dieter F. Uchtdorf, « Farii i te hoê iteraa papû no te maramarama e te parau mau », *Liahona*, Novema 2014, 21.
5. See Elizabeth Staheli Walker, « My Testimony, Written for My Children and Their Children after I Am Gone », 1939, 22–26, University of Nevada, Las Vegas, Special Collections ; ua faatanohia te faatomaraa, te papa’i rahi e te papa’i.

Na Carole M. Stephens

Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa rahi no te sotaiete tauturu

Na te Atua i haamau i te utuafare

No roto tatou tata'itahi i te utuafare o te Atua e ua hinaarohia tatou.

Te vai ra anei hoê mea nehenehe e te hohonu atu i te mau parau mau ohie e te mâ o te evanelia i haapihia i roto i te hoê himene paraimere? E ua ite outou paatoa e te mau tamahine no te Paraimere i ô nei i teie pô, i te himene ta'u e paraparau atu. Ua haapii outou i te reira no ta outou faanahoraa Paraimere i te matahiti i ma'iri a'e nei.

I roto i te mau parau o « na te Atua i haamau i te utuafare »¹—te himenehia i na'uanei i roto i teie pureraa—ua faahaamana'ohia ia tatou te haapiiraa papû. Aita tatou i haapii noa e, na te Atua i haamau i te utuafare, ua haapii atoa râ tatou e, e tuhaa tatou tata'itahi no te utuafare o te Atua.

Te haapii nei te reni matamua o te himene e : « **E utuafare to to tatou Metua. O vau! O outou, pauroa te tahi atu mau taata : e mau tamarii tatou Na'na** ». I roto i te faaararaa no te utuafare, te haapii nei tatou e, « i roto i te oraraa hou te tahuti nei, ua haapii tatou no ni'a i to tatou ti'araa vahine mure ore. Ua ite tatou e, tatou tata'itahi, « e tamahine herehia ... tatou na te mau metua i te ao ra ».²

Aita to tatou tere tahuti i te fenua nei i faahuru'e i te reira mau parau mau.

No roto tatou tata'itahi i te utuafare o te Atua e ua hinaarohia tatou. E mea taa'e te mau utuafare atoa i te fenua nei. E a imi ai tatou i te mau rave'a atoa no te faati'a i te mau utuafare puai matarohia, te riroraa ei melo i roto i te utuafare o te Atua aita ia i niuhia i ni'a i te tahi atu huru ti'araa—ti'araa faaipoipo, ti'araa metua, ti'araa faufaa, ti'araa sotiare, e aore ra, te huru ti'araa ta tatou e faaite i mua i te taata.

Tei roto tatou. « E mau tamahine tatou na to tatou Metua i te ao ra, o te here nei ia tatou, e te here nei tatou Ia'na ».³

Na te piti o te reni o te himene e faananea nei i te reni matamua. « **Ua tono mai Oia ia tatou tata'itahi i ni'a i te fenua nei, na roto i te fanauraa, no te ora e no te haapii i ô nei i roto i te utuafare** ».

I roto i te oraraa hou te tahuti nei, ua haapii tatou e, e titauhia ia tatou ia ora i te hoê pu'e tau tahuti nei. Ua « farii tatou i te faanahonahoraa a to tatou [Metua i te ao ra] na roto hoi i te reira e ti'a ai i Ta'na mau tamarii ia farii i te hoê tino tahuti e ia noaa te iteraa tahuti nei no te haere i mua e tae atu ai i te maitai roa ra, e i te pae hopea, e faatupu i to [tatou] haerea hanahana ei mau fatu ai'a no te ora mure ore ».⁴

Ua faataa mai o Elder Richard G. Scott e, « i roto i te ao hou te tahuti nei, ua haapihia tatou e, te tumu tatou i haere mai ai i te ao nei, ia tamatahia ia tatou, e ia haavîhia ».⁵ No taua haavîraa ra, e tupu te reira i roto i te mau huru e rave rahi, ia au i te rahiraa o te taata e farerei nei i te reira. Aita vau i farerei a'e nei i te faataa'eraa te tane e te vahine, te mau iui e te papû ore e tupu mai i roto i te haapa'o-ore-raa-hia, e aore ra, te hopoi'a o te riroraa ei metua vahine otahi. Aita vau i farerei a'e nei i te fifi o te poheraa o te hoê tamarii,

te oreraa e fanau, e aore ra, te hereraa te vahine e te vahine. Aita vau i farerei i te hamani-ino-raa e aore ra, te ma'i tamau e aore ra, te riroraa ei tītī no te hoê mea. Aita teie mau mea i riro ei haavīraa no'u.

No reira, i teie nei, te feruri nei paha te tahi pae e, « oia 'ia e te tuahine Stephens, aita oe i ite ! » E te pahono atu nei au e, ua tano paha outou. Aita vau e taa hope nei i to outou mau titaaraa. Tera râ, na roto i *to'u* iho mau tamataraa e te mau faahemaraa—tei tuu ia'u i ni'a i *to'u* na turi—ua ti'a ia'u ia ite maitai i te Taata tei ite. Oia tei « mataro i te oto », ⁶ tei faaruru i te mau mea atoa, e ua ite i te mau mea atoa. Hau atu i te reira, ua faaruru vau i te mau tamataraa atoa o te tahuti nei ta'u i faahiti atu na i roto i te hi'oraa a te hoê tamahine, metua vahine, mama ru'au, e tuahine, e tatie, e e hoa.

Tatou te mau tamahine haapa'o i te fafauraa a te Atua, e ere ta tatou rave'a i te haapii-noa-raa na roto noa i to tatou iho mau titaaraa ; na roto râ i te tahoêraa i roto i te here e te aroha a paturu ai tatou i te tahi atu mau melo o te utuafare o te Atua i roto i ta ratou mau tautooraa, mai ta tatou i fafau e na reira tatou.

Mai te mea e, e na reira tatou, e ite atoa 'ia tatou e e ti'aturi hoi e, te ite nei

te Faaora i te mau fifi o te haerea, e e nenhenehe Ta'na e arata'i ia tatou i roto i te mau huru pe'ape'a atoa e te mau huru fifi atoa e tupu mai. Oia te aroha mau, e « e ore roa 'ia e mou » ⁷—na roto ia tatou te tahi tuhaa—mai te mea e, e pee tatou Ia'na.

Ei mau tamahine na te Atua e ei mau pīpī na Iesu Mesia, no reira, « e rohi tatou mai te au i te mau mana'o here ta te Atua i tuu i roto i to tatou [aaui] ». ⁸ Aita ta tatou faaururaa i taotia-noa-hia i ni'a i te mau melo o to tatou utuafare.

Aita i maoro a'e nei, ua farerei au i te tuahine Yazzie no te tītī no Chinle Arizona i roto i to'na apaapa fare. I to'na fariiraa ia'u i roto i to'na fare, te ohipa matamua ta'u i ite, o te rahiraa 'ia o te mau hoho'a utuafare e misionare i ni'a i to'na mau papa'i e te amuraa maa. No reira ua ui au, « e te tuahine Yazzie ehia mootua ta oe ? »

Ua hitimahuta oia i ta'u uiraa, e ua patu i to'na pa'ufifi i ni'a. Ua maere au i ta'na pahonoraa, e ua hi'o vau i ta'na tamahine, te tuahine Yellowhair, tei pahono mai e, « aita oia i ite ehia mootua ta'na. Aita matou i tai'o. Pauroa te tamarii e pii ia'na e, 'mama ru'au'—e mama ru'au oia no te mau taata atoa ».

Aita te tuahine Yazzie i taoti'a noa i to'na here e ta'na faaururaa i ni'a noa

i to'na utuafare fanau. Ua ite oia i te auraa no te parau e, e faaaano i te faito o to'na faaururaa a hamani maitai ai, a haamaitai ai, a faaamu ai, e a paruru ai oia i te utuafare o te Atua. Ua ite oia e, « ia haapuai ana'e te hoê vahine i te faaroo o te hoê tamarii, te faatupu ra 'ia oia i te puai o te hoê utuafare—i teie nei e a muri a'e ». ⁹

Te faataa ra te reni toru o te himene i te opuaraa o to tatou oraraa tahuti : « **Ua horo'a mai te Atua ia tatou i te utuafare no te tauturu ia tatou ia riro mai tatou mai Ta'na e hinaaro ia riro tatou** ». Ua haapii mai te Faaora e, « e mai te mea aita outou e riro ei hoê ra, e ere hoi outou no'u nei ». ¹⁰ Te haapii nei te faaararaa o te utuafare e, ei mau tamahine varua here na te metua i te ao ra, e natura hana-hana to tatou, e ti'araa mure ore, e e opuaraa ta tatou. Te hinaaro nei te Atua ia hoê tatou. Te hiaai nei te Atua ia hoê tatou—e mau tamahine haapa'o i te fafauraa, tahoêhia i roto i te rauraa o to tatou oraraa tata'itahi, ¹¹ o te hinaaro nei e haapii i te mau mea atoa e hinaarohia no te ho'i i mua Ia'na, ia taatihia Ia'na ei tuhaa no To'na utuafare mure ore.

« Na roto i te mau oro'a mo'a e te mau fafauraa e vai ra i roto i te mau hiero mo'a e ti'a ai ia tatou ia ho'i

faahou i mua i te aro o te Atua, e e tahoêhia ai te mau utuafare e a muri noa'itu ». ¹² Na te mau oro'a ta tatou e farii e te mau fafauraa ta tatou e rave i roto i te bapetizoraa e i roto i te mau hiero mo'a, e faatuati i te utuafare i te Atua i na pae e piti o te paruru—faatuati ia tatou i to tatou Metua na roto i Ta'na Tamaiti, oia tei pure e, « ia riro ratou atoa ei hoê ; mai ia oe e tau Metua, i roto ia'u nei ra, e mai ia'u hoi i roto ia oe na, ia hoê atoa ratou i roto ia taua ». ¹³

Mai te mea e, e faaohipa tatou i to tatou taime i te tahuti nei no te tuatapapa e no te faaohipa i te mau haapiiraa a te Faaora, e rahi atu ia to tatou riroraa mai Ia'na te huru. E ite tatou e, Oia te rave'a—te rave'a hoê roa—e ti'a ai ia tatou ia upootia i ni'a i te mau titauraa o te tino nei, ia ora, e ia ho'i i to tatou fare i te ao ra.

E ho'i faahou te reni hopea o te himene i te vahi i haamata ai oia :
« E mea na reira To'na horo'araa i To'na here, i te mea e, na te Atua i haamau i te utuafare ». E faanahonahoraa no te here te faanahonahoraa a te Metua no Ta'na mau tamarii, e e faanahonahoraa no te here. E faanahonahoraa no te tahoê i Ta'na mau tamarii—To'na utuafare—i piha'i iho Ia'na. Ua haapii mai o Elder Russell M. Nelson e, « E piti hinaaro to te Metua i te ao ra no Ta'na mau tamarii ... : te tahuti ore e te ora mure ore, 'te auraa ra, te oraraa i piha'i iho Ia'na' ». ¹⁴ E nehenehe te reira mau hinaaro e tupu na roto ana'e i to tatou horo'a-atoa-raa i te here o to tatou Metua i te ao ra no To'na utuafare na roto i te haereraa e farerei e e faaite i Ta'na faanahonahoraa ia vetahi ê.

E piti ahuru matahiti i ma'iri a'e nei, ua ti'a te Peresideniraa Matamua e te Pupu no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i mua i to te ao taatoa a nene'i ai ratou i te hoê faaararaa no ni'a i te utuafare. Mai te reira â taime, ua u'ana roa te aroraa i te utuafare.

Mai te mea e, e hinaaro tatou ia manuia i roto i ta tatou mau hopoi'a mo'a ei mau tamahine na te Atua, e ti'a ia tatou ia ite i te auraa mure ore o ta tatou hopoi'a ia haapii i te mau

paru mau no ni'a i te faanahonahoraa a to tatou Metua i te ao ra no To'na utuafare. Ua faataa mai te peresideni Howard W. Hunter e :

« E mea titauhia ia tahoê i te mau vahine o te Ekalesia no te ti'a i piha'i iho i te mau taea'e no te tapea i te tupuraa i te rahi o te ino e haati nei ia tatou, e no te faahaere i te ohipa a to tatou Faaora i mua...

« ... No reira, te titau atu nei matou ia outou ia tauturu ma te puai i te faatupuraa i te maitai i roto i te haapuairaa i to tatou mau utuafare, ta tatou ekalesia, e to tatou oraraa sotiare ». ¹⁵

E te mau tuahine, tei roto tatou. Ua herehia tatou. Hinaarohia tatou. E opuaraa hanahana ta tatou, e ohipa, e ti'araa e e hopoi'a hanahana ta tatou i roto i te Ekalesia e i te basileia o te Atua i roto i To'na utuafare mure ore. Ua ite anei outou i roto i to outou aau e, te here nei to outou Metua i te ao ra ia outou, e te hinaaro nei oia ia outou e i te feia ta outou e here nei, ia parahi i piha'i iho Ia'na ? Mai « te Metua i te ao ra e Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia i maitai roa ra... E mea maitai hope roa ta Raua mau ti'aturiraa no tatou ». ¹⁶ E mea maitai hope roa ta Raua faanahonahoraa no tatou, e e mea papû ta Raua mau tapuraa. Te faaite papû nei au i teie mau parau

mau ma te oaoa na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o « The Family Is of God », i roto *E Mea Mure Ore te mau Utuafare : 2014 Taime Faaanaanaataeraa* (2013), 28–29.
2. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
3. « Parau tumu na te feia api tamahine », i roto i te *Faahaereraa Ia'u Iho i Mua* (buka iti, 2009), 3.
4. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei ».
5. Richard G. Scott, « A faaairo i te faaohipararaa i te faaroo ei ohipa matamua roa no outou », *Liahona*, Novema 2014, 92.
6. Isaia 53:3.
7. Moroni 7:47.
8. Iosepha Semita, i roto i te *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia : Te aamu e te ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 16.
9. *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 159.
10. Te mau Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 38:27.
11. Hi'o Patricia T. Holland, « 'One Thing Needful' » : Becoming Women of Greater Faith in Christ », *Ensign*, Atopa 1987, 26–33.
12. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei ».
13. Ioane 17:21.
14. R. Scott Lloyd, « God Wants His Children to Return to Him, Elder Nelson Teaches », Church News section of LDS.org, 28 no tenuare 2014, lds.org/church/news/god-wants-his-children-to-return-to-him-elder-nelson-teaches.
15. Howard W. Hunter, i roto i te *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*, 157 ; hi'o atoa « To the Women of the Church » *Ensign*, Novema 1992, 96.
16. M. Russell Ballard, « A feruri afaro ana'e tatou » (Pureraa pae auahi i Brigham Young University, 20 no atete 2013); speeches.byu.edu.

Na Bonnie L. Oscarson
Peresideni rahi o te Feia Apî Tamahine

E mau tino paruru i te Poro'i no te Utuafare

Tauturu ana'e tatou ia patu i te basileia o te Atua na roto i te ti'a-itoito-raa no te riro ei tino paruru i te faaipoiporaa, te ti'araa metua e te nohooa.

E haamaitairaa e e oaoaraa no'u i te ti'araa i rotopu i teie amuiraa nehenehe no te mau tamahine e te mau vahine. Auê ia haamaitairaa no tatou ia ruru amui i teie aru'i ma te tahoê e te here.

No tai'o noa a'enei au i te aamu no Marie Madeleine Cardon, tei farii e to'na utuafare i te poro'i no te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'i-faahou-hia mai i na misionare matamua tei piihia no te tavini i Italia i te matahiti 1850. E

taure'are'a tamahine oia, 17 e aore râ 18 matahiti, a bapetizohia ai ratou. I te hoê sabati, te faatupu ra te utuafare i te hoê pureraa oro'a i to ratou fare i ni'a i te tua mou'a ra Alpes i te pae apato'erau no Italia, te haere maira te tahi pupu taata taehae, e te mau orometua faaroo o tera vahi, e faaati i to ratou fare ma te maniania e te tutuô haere, ma te titau ia hurihia te mau misionare i rapae. Aita vau e mana'o ra te tia'i ra ratou ia haapiihia ratou i te evanelia—ua hinaaro

i te hamani ino i te taata. O Marie tei haere mai i rapae i te fare no te ti'a'tu i mua i teie pupu taata.

Ua tamau noa ratou i ta ratou tutuô-raa e ta ratou titauraa ia hurihia mai te mau misionare i rapae. Ua afa'i ihora Marie i ta'na Bibilia i ni'a ma te faaue ia ratou ia haere atu. Ua parau oia ia ratou e, tei raro a'e te mau misionare i to'na paruru e eita ta ratou e nehenehe e hamani ino i te hoê noa a'e o to ratou rouru. E faaroo mai na outou i ta'na mau parau : « Ua ti'a noa ratou ma te ri'ari'a... Tei ia'u nei te Atua. Na'na i tuu i teie mau parau i roto i to'u vaha, ia ore, eita ia vau e parau atu i te reira. Ua mu te mau mea atoa, i tera iho taime. Ti'a noa mai nei teie pupu taata taehae ma te taiâ i mua i te hoê tamahine paruparu e te ruru ho'i, e tamahine mata'u ore râ ». Parau atura te mau orometua faaroo i te pupu taata ia haere, e ua na reira ratou ma te mamû, te haamâ, te mata'u e te faahaparaa aau. Rave ihora teie nana iti i ta ratou pureraa ma te hau.¹

E ti'a anei ia outou ia feruri rii noa i teie tamahine itoito, hoê â matahiti e vetahi o outou, i te ti'araa i mua i teie pupu taata no te paruru itoito ma te mana'o papû i teie faaroo tei ite-apî-hia mai e ana ?

E te mau tuahine, te hoê pae iti noa paha o tatou te riro i te faaruru i te hoê pupu taata taehae, atira noa'tu, e tama'i teie e tupu nei i ni'a i te fenua, e te arohia ra ta tatou mau haapiiraa tumu niu o ta tatou e poihere nei. Te parau ra vau no te haapiiraa tumu no ni'a i te utuafare. Te titotito nei te mana'o, te faahapa-haere-hia nei e te aro-haere-hia nei te mo'araa o te fare e o te mau opuaraa rarahi no te utuafare, na te mau vahi atoa.

I te taime matamua a tai'o ai te peresideni Gordon B. Hinckley i « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei » a 20 matahiti i teie nei, ua mauruuru tatou e ua haafaufaa tatou i te papûraa, te ohiera e te parau mau o teie parau heheu. Aore re'a tatou tei mana'o i tera taime, e hinaaro rahi mau tatou i teie mau faahitiraa tumu i to tatou nei anotau ei tapa'o papû no te hi'o feruri i te mau mata'i apî atoa o te mau tooma (dogme) o te

ao e puhi mai roto mai i te mau rave'a haaparareraa, te Itenati, te mau 'aivanaa, te hoho'a teata e hoho'a taviri e tae noa'utu te mau haavâ ture. Ua riro roa mai te poro'i no ni'a i te utuafare ei tapu'o faa'ite no te hi'o-feruri-raa i te mau mana'o hohonu o te ao, e o to'u iteraa papû e, e parau mau teie mau parau tumu tei vauvauhia mai i roto i teie poro'i, i teie mahana mai i te mahana a horo'ahia mai ai te reira e te peropheta na te Atua a 20 matahiti i teie nei.

E nehenehe anei ta'u e parau atu i te hoê mea papû ? E mea varavara roa te taime e tere noa te oraraa mai te au i tei opuahia, e ua taa maitai ia tatou e, e ere te mau vahine atoa o te fana'o nei i te oraraa mai tei faaitehia i roto i te poro'i. E mea faufaa rahi râ ia maramarama e ia haapii atu i te faanahoraa a te Fatu e ia tutava i te faatupuraa i te reira i te maitai roa a'e e noaa ia tatou.

Tatou tata'itahi e rave nei i te hoê tuhaa i roto i teie opuaraa, e tatou tata'itahi tei 'aifaito te faufaa i te mata o te Fatu. E ti'a ia tatou ia haamana'o e, ua taa i te Metua here i te Ao ra to tatou mau hiaai parau ti'a e e riro Oia i te faatura i Ta'na mau parau fafau, oia ho'i, eita hoê mea e opanihia ia ratou tei haapa'o maitai i ta ratou mau fafauraa. E misioni e e opuaraa ta te Metua i te Ao ra no tatou tata'itahi, te vai atoa râ Ta'na tarena. Te hoê o te mau tamataraa paari roa a'e o te oraraa, o te roaraa ia te faaroo i te tarena a te Fatu. E mana'o maitai ia vai te tahi faanahoraa mono i roto i te feruriraa, e tauturu mai te reira ia tatou i te vai-haapa'o-noa-raa i ta tatou fafauraa, i te vai-aroha-noa-raa, e i te vai-noa-raa ei vahine parau ti'a, ei vahine patu i te basileia o te Atua noa'utu te tereraa o to tatou oraraa. Titauhia ia haapii tatou i ta tatou mau tamahine ia titau i te faito teitei, ia faaineine atoa râ no te mau mea tia'i-ore-hia.

I teie faahanahanaraa no te 20raa o te matahiti o te poro'i no ni'a i te utuafare, te hinaaro nei au ia tuu i teie opuaraa i mua ia tatou paatoa te mau vahine o te Ekalesia ia riro ei tino paruru i « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei ». Mai ia Marie Madeline Cardon te huru tei paruru itoitō i te mau

misionare e te haapa'oraa apî tei itehia e ana, titauhia ia tatou ia paruru itoitō roa i te mau haapiiraa tumu tei heheuhia mai e te Fatu no ni'a i te faaiipoiporaa, te utuafare, te ti'araa hanahana o te tane e te vahine, e te faufaa rahi o te mau fare ei vahi mo'a—e noa'utu te tutuôraa o te ao i to tatou nei tari'a e, ua hope te tau, e mea haavî e aore râ aita faahou e tano te reira mau parau tumu. Ua faaiipoipo anei e aore râ aita, ua rahi anei te tamarii e aore râ aita, e ti'a i te taatoaraa ia riro ei tino paruru i te opuaraa a te Fatu tei faataahia i roto i te poro'i no ni'a i te utuafare. Mai te peu e opuaraa na te Fatu, ei opuaraa atoa ia na tatou e ti'a'i !

E toru parau tumu tei haapiihia i roto i te poro'i o ta'u e mana'o taa ê nei, e mea titau te mau tino paruru aueue ore no te reira. A tahi, te faaiipoiporaa i rotopu i te tane e te vahine. Te haapiihia ra tatou i roto i te mau papa'iraa mo'a, « Aita râ te tane [ia] taa ê i te vahine, aita'toa te vahine [ia] taa ê i te tane i te Fatu nei ».² No te ra'e i te îraa o te mau haamaita'iraa autahu'araa, titauhia te hoê tane e te hoê vahine ia taatihia i roto i te fare o te Fatu, e ia

ohipa i roto i te parau ti'a, e ia haapa'o maitai noa i ta raua mau fafauraa. O te opuaraa teie a te Fatu no Ta'na mau tamarii, e aita e a'oraa, aita e faahaparaa, noa'utu te rahi o te reira, e faataui i ta te Fatu i parau. Titauhia ia tamau noa tatou ia faahi'o i te faaiipoiporaa parau ti'a, ia imi i te reira haamaitairaa i roto i to tatou oraraa e ia vai te faaroo ia huru taere rii mai te reira i te tupuraa mai. Riro ana'e tatou ei tino paruru i te faaiipoiporaa mai tei faauehia mai e te Fatu ma te tamau noa i te faa'ite i te here e te aroha taata i te feia e hi'oraa ê to ratou.

Te parau tumu no muri iho o te titau nei i to tatou reo paruru, o te faateiteiraa ia te ti'araa hanahana o te metua vahine e te metua tane. Ua hiaai roa tatou i te haapii i ta tatou mau tamarii ia faatano i te fa teitei i roto i te oraraa. Ua hinaaro roa tatou ia haapapû e, ua ite ta tatou mau tamahine e, te vai nei to ratou faito puai no te tapae e no te riro i te mea atoa ta ratou e nehenehe e feruri. Te ti'aturi nei tatou e, e mea au na ratou ia haapii, e roaa to'na ite, to'na aravihi e peneia'e paha o ratou te Marie Curie apî e te Eliza R. Snow apî.

Te haapii anei râ tatou i ta tatou mau tamaroa e tamahine e, aita e hanahana rahi a'e, aita e ti'araa rahi a'e e aita e hopoi'a rahi a'e i roto i teie oraraa maori râ o ta te metua vahine e ta te metua tane ? Maitai e, a faaitoito ai tatou i ta tatou mau tamarii ia tapae i te faito maitai roa a'e i roto i te oraraa, a haapii atoa'tu tatou ia ratou ia faatura e ia faateitei i te mau hopoi'a a te metua vahine e a te metua tane i roto i te opuraraa a te Metua i te Ao ra.

Ua ite ta maua tamahine hopea, o Abby, i te hoe roa rave'a au no te ti'a'tu ei tino paruru i te hopoi'a a te metua vahine. I te hoê mahana, ua farii oia i te hoê parau faaara no te fare haapiiraa a te mau tamarii no ni'a i te hoê mahana faa'ite'iteraa toro'a i te haapiiraa. Te anihia ra te mau metua ia haapono i te hoê parau tapa'oraa ia ratou mai te mea ua hinaaro ratou ia haere mai i te haapiiraa e haapii atu i ta ratou toro'a i te mau tamarii, e te faaûruraa tei tae mai ia Abby no te faaohipa e ia parau no ni'a i te riroraa ei metua vahine. Aita te fare haapiiraa i pahono mai, e te fatata maira tera mahana faa'ite'iteraa toro'a, e no reira, ua taniuniu oia i te haapiiraa, ma te mana'o e, ua mo'ehia paha ta'na parau tapa'oraa. Ua horo haere te mau taata haapa'o e ua itehia mai e piti orometua haapii tei farii ia haere mai Abby e paraparau i mua i te tamarii i te pae hopea o tera mahana faa'ite'iteraa toro'a.

I roto i ta'na faa'ite'iteraa arearea i mua i te tamarii, teie rii ta Abby i haapii atu, ei metua vahine e ti'a ia'na ia riro ei taata ite i te rapaauraa ma'i, te rapaauraa manava, te haapa'oraa faaroo, te rave'a haapiiraa, te pehe, te vanaa, te ohipa ano'ihii, te faahoro pereoo, te mau tu'aro, te tunuraa maa e te vai atura. Ua maere roa te mau tamarii. No te opani, ua ani oia i te mau tamarii ia haamana'o i to ratou metua vahine ma te papa'i i te hoê nota no te faa'ite i to ratou mauruuru no te mau ohipa here e ohipa taviniraa ta ratou e farii nei i te mau mahana atoa. Ua mana'o Abby e, ua taui te hi'oraa o te tamarii i to ratou metua vahine mai te hoê maramarama-apî-raa e e mea faufaa roa te riroraa ei metua vahine

e ei metua tane. Ua tapa'o faahou oia ia'na no te Mahana Toro'a i teie matahiti, e e ono atura piha haapiiraa tei titau mai ia'na.

Ua parau oia no teie ohipa : « Ua mana'o rii au e, i roto i teie ao, e ohie atu i te tamarii ia apo e, ua riro te ti'araa metua mai te piti o te toro'a ohipa, e i te tahi taime, mai te hoê faataupu-puraa tei titauhia. Ua hinaaro vau i te mau tamarii atoa ia mana'o e, o ratou te ohipa matamua faufaa roa a'e no to ratou mau metua, e peneia'e i te parauraa'tu vau ia ratou i te faufaa rahi no'u ia riro ei metua, e tauturu atoa'tu vau ia ratou ia ite i te mau mea atoa ta

to ratou nau metua e rave ra no ratou, e no te aha ».

E hi'oraa faahiahia to tatou peropheta here, te peresideni Thomas S. Monson no te faaturaraa i te mau vahine e te ti'araa metua vahine, i to'na ihoa râ. No ni'a i to tatou mau metua vahine i te tahuti nei, ua parau oia : « Ia poihere maitai tatou tata'itahi i teie parau mau ; eita e nehenehe e haamo'e i te metua vahine e e haamana'o i te Atua. Eita e nehenehe e haamana'o i te metua vahine e e haamo'e i te Atua. No te aha ? No te mea teie na taata mo'a, te Atua e to tatou metua vahine [i te tahuti], na apiti i roto i te hamaniraa,

i roto i te here, te tusia e te taviniraa, ua riro raua ei hoê ».³

Te parau tumu hopea e ti'a tu tatou no te paruru, o te mo'araa ia o te fare. Titauhia ia rave tatou i te hoê parau tei tahitohito-noa-hia e ia faateitei tatou i te reira. O te parau *taata atuatu fare (taata faaea fare)* ia. Tatou paatoa—te vahine, te tane, te feia apî e te mau tamarii, te otahi e tei faaipopo—e nehenehe ia tatou ia riro ei taata atuatu fare. E mea ti'a ia tatou ia « atuatu i to tatou fare » ei vahi nahonaho, ei haapuraa, ei vahi mo'a, e ei vahi parururaa. E mea ti'a i to tatou fare ia riro ei vahi i reira te Varua o te Fatu e itehia ai ma te auhune rahi, e i reira te mau papa'iraa mo'a e te evanelia e tuatapapahia ai, e haapihia ai e e orahia ai. Auê ho'i te tauraa rahi e tupu i roto i te ao mai te peu e hi'o te mau taata atoa ia ratou ei taata atuatu i te hoê fare parau ti'a. Paruru ana'e tatou i te fare ei vahi piti no te mo'araa i muri noa mai i te hiero.

E te mau tuahine, ua mauruuru vau i te riroraa ei vahine i teie mau mahana hopea nei. E rave'a au e e rave'a matara ta tatou aita i roaa i te tahi noa tu u'i vahine o teie nei ao. Tauturu ana'e tatou ia patu i te basileia o te Atua na roto i te ti'a-itoito-raa no te riro ei tino paruru i te faaipoporaa, te ti'araa metua e te nohoraa. Te hinaaro nei te Fatu ia tatou ia riro ei fa'ehau mata'u ore e te aueue ore e te papû o te paruru i Ta'na opuaraa ma te haapii i te u'i no muri iho i Ta'na mau parau mau.

Te horo'a tu nei au i to'u iteraa papû e, te ora nei te Metua i te Ao ra e ua here Oia ia tatou paatoa. O Ta'na Tamaiti, Iesu Mesia, to tatou Faaora e Taraehara. Te vaiho nei au i to'u iteraa papû ia outou i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Marie Madeline Cardon Guild, « Marie Madeline Cardon Guild: An Autobiography », cardonfamilies.org/Histories/MarieMadelineCardonGuild.html ; hi'o atoa Marie C. Guild autobiography, circa 1909, Church History Library, Salt Lake City, Utah.
2. 1 Korinetia 11:11.
3. Thomas S. Monson, « Behold Thy Mother », *Ensign*, Tenuare 1974, 32.

Na te Peresideni Henry B. Eyring

Tauturu hoê i roto i te Peresideniraa Matamua

Te Faaa'o

Te horo'a tu nei au i to'u iteraa e, te tono mai nei te Mesia ora i te Varua Maitai, te Faaa'o i te feia ta tatou e taparu nei no te tauturu la'na ia tamahanahanahia.

E au mau tuahine here, e oaoaraa no'u ia amui mai ia outou. Te haamana'o nei au i to'u mama, to'u hoa faaipopo, ta'u mau tamahine, ta'u mau hunoa vahine, ta'u mau mootua tamahine, vetahi o ratou tei ônei. Na teie faanahoraa popou i faahiahia ai au ia ratou. Ua ite au e te fariiraa i teie huru utuafare e te hoê oraraa utuafare faahiahia no roto mai ia i to ratou tuuraa i te Faaora ei puna no to ratou oraraa. Ua haamana'o tatou Ia'na i teie pô i roto i te himene, te mau pure e te

mau a'oraa faaûruria. Te hoê o te mau huru o te Faaora ta tatou e au roa nei, o To'na ia aroha faito ore.

Teie pô, ua ite outou, ua ite Oia ia outou e ua here ia outou. Ua ite outou i To'na here no te feia e parahi haati nei ia outou. E mau tuahine ratou no outou, e mau tamahine varua na to tatou Metua i te Ao ra. Te aupuru nei oia ia ratou a aupuru ai Oia ia outou. Te taa maitai nei Oia i to ratou mau pe'ape'a atoa. Ua hinaaro Oia e faaora ia ratou.

Ta'u parau poro'i no outou i teie pō oia ho'i ia nehenehe e e ti'a ia outou ia riro ei hoê tuhaa faufaa roa no Ta'na horo'araa tamahanahana i te feia e hinaaro i te tamahanahana. E nehenehe outou e hauti maitai a'e i ta outou tuhaa, mai te peu ua ite hau outou i nahea Oia i te pahono i ta ratou pure no te tauturu.

E rave rahi o te pure nei i te Metua Mure Ore no te tamarū i te pe'ape'a, no te ani i te tauturu no te amo i ta ratou mau hopoi'a o te ati, te vai-otahi-raa e te mata'u. Te faaroo mai nei te Metua Mure Ore i taua mau pure ra e te taa mai nei Oia i to ratou mau hinaaro. Ua fafau mai Oia e Ta'na Tamaiti Here, te Iesu Mesia ti'afaahou, i te tauturu.

Ua horo'a mai Iesu Mesia i teie fafauaraa here:

« E haere mai outou ia'u nei, e te feia atoa i haa rahi, e tei teiaha i te hopoi'a, e na'u outou e faaora.

« A rave mai i tau zugo i ni'a ia outou, e ia haapiihia outou e au, te marū nei hoi au e te haehaa o te aau, e e noaa hoi te ora i to outou varua.

« Te marū nei hoi ta'u zugo e te māmā nei ta'u hopoi'a ».¹

Te mau hopoi'a ta To'na mau tavini haapa'o i titauhia ia amo i roto i te oraraa nei, ua haamamahia ia te reira na To'na Tara'ehara. E nehenehe te hopoi'a o te hara e iriti-ê-hia. Area te mau tamataraa o te oraraa tahuti nei no te mau taata maitai, e nehenehe ia e vai noa ei mau hopoi'a teimaha.

Ua ite outou i teie mau huru tamataraa i roto i te oraraa o te mau taata maitai ta outou i here. Ua tupu te hinaaro i roto ia outou ia tauturu ia ratou. Te vai ra hoê tumu i tupu ai i roto ia outou te aroha no ratou.

E melo fafauhia outou no te Ekalesia a Iesu Mesia. Ua haamata te hoê tauiraa rahi i roto i to outou aau i te taime a tomo mai ai outou i roto i te Ekalesia. Ua rave outou i te hoê fafauaraa, e ua farii outou i te hoê parau tapu tei haamata i te tau i to outou natura mau.

Ua faaite mai o Alama, i roto i ta'na mau parau i te vai pihaa no Moromona, i te mea ta outou i fafau i to outou bapetizora e eaha te auaa no outou e no te feia atoa e haati ra ia outou— i roto ihoa râ i to outou utuafare. Te paraparau ra oia i te feia e faaineine ra e rave i te mau fafauaraa ta outou i rave,

e ua farii atoa ratou i te parau tapu ta te Fatu i rave i mua ia outou :

« Inaha, tei ô nei te pape o Moromona: ua parauhia hoi te pape ra i te reira i'oa. E teie nei, no te mea ua hinaaro outou ia ô i te aua o te Atua, e ia parauhia i to'na ra mau taata, e ua hinaaro outou ia tauturu te tahi i te tahi i te hopoi i ta outou mau hopoi'a, ia māmā te reira ;

« Oia ia, ua au ia outou ia oto, a oto ai te feia oto ra; oia ia, e ia haamahana-hana ia ratou i tei au ia haamahana-hanahia ra, e ia ti'a ei ite o te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahia atoa ta outu e parahi ra, e ia tae noa'tu i te poheraa, ia faaorahia outou e te Atua, e ia amuihia i roto i to te ti'a-faahou-raa matamua, ia noaa te ora mure ore ia outou ».²

Tera te tumu i vai ai i roto ia outou te hinaaro e tauturu i te hoê taata e tautoo ra no te haere i mua ma te amo i te hopoi'a o te ati e te pe'ape'a. Ua fafau outou e, e tauturu outou i te Fatu ia amo i ta ratou mau hopoi'a ia māmā e ia tamahanahanahia. Ua horo'ahia ia outou te mana no te tauturu i te Fatu ia haamāmā i te feia tei teimaha i te taime a farii ai outou i te horo'a o te Varua Maitai.

I te taime a fatata ai Oia i te faasa-taurohia, ua faaite mai te Faaora i te huru no Ta'na tautururaa i te haamāmā i te hopoi'a e te horo'araa i te puai no te amo i te reira. Ua ite Oia e, e oto Ta'na mau pipi. Ua ite Oia e, e mata'u ratou no to ratou ananahi. Ua ite Oia e, e tapitapi to ratou mana'o no ni'a i to ratou aravihi no te haere i mua.

No reira ua horo'a'tu Oia ia ratou i te fafauaraa Ta'na e rave no tatou e no Ta'na mau pipi mau :

« Na'u hoi e ani atu i te Metua ra, e na'na e horo'a mai i te tahi Faaa'o ia outou, ia parahi mau oia e a muri noa'tu i ô outou nei ;

« O te Varua parau mau ra, o te ore e fariihia mai e te ao nei ra, no te mea aore i hi'o ia'na, aore hoi i ite ia'na, e ite râ outou ia'na, e parahi mau hoi oia i ô outou nei, e ei roto hoi ia outou ».³

E ua fafau maira oia e :

« Na te Faaa'o râ, na te Varua Maitai ra, o ta te Metua e tonono mai ma to'u nei

tamarii a te Atua o te taparu ra na roto i te pure ia haamâmâhia ta ratou hopoi'a. Te semeio o te haamâmâraa te hopoi'a mai te au i ta te Fatu i fafau mai : Ua tonono mai Oia e To'na Metua i te Ao ra i te Varua Maitai ei Faaa'o no te tauturu i Ta'na mau pipi.

Aita i maoro a'e nei te toru o te u'i no te hoê utuafare tei topa i roto i te ati pohe no te hoê tamaiti e pae matahiti tei faaru'e mai. Ua pohe oia i roto i te hoê ati i te tau faafaearaa e to'na utuafare. Ua farii au i te rave'a no te ite hoê taime faahou e nahea te Fatu i te haamaitai i te feia

Mumbai, Initia

i'oa ra, na'na e haapii mai ia outou i te mau mea atoa; e e faaite faahou mai hoi ia outou i te mau parau atoa ta'u i parau atu ia outou na.

« E hau ta'u e vaiiho ia outou nei, o to'u nei hau ta'u e ho atu no outou; e ere mai ta to te ao nei horo'a ta'u horo'a ia outou. Eiaha e taiâ to outou aau, eiaha hoi e mata'u ».⁴

Tau hepetoma noa i ma'iri a'e nei, ua ite au i te tupuraa o te afa'iraa te Varua Maitai i roto i te oraraa o te mau

haapa'o ma te haamâmâ e te puai no te faaoroma'iraa.

Ua hi'o vau i te huru o to te Fatu haamâmâraa i ta ratou hopoi'a rahi. Tei reira vau e o ratou ei tavini fafauhia na te Fatu—mai ia outou atoa i roto i to outou oraraa—« no te ta'i i piha'i iho ia ratou o te ta'i ra... e no te tamahanahana ia ratou o te ti'a ia tamahanahanahia ».⁵

No te mea ua ite au e parau mau te reira, ua oaoa vau e ua vai te hau i te

taime a ani mai ai te mau metua paari ia'u ia farerei ia ratou e te na metua o te tamaiti na mua a'e te pureraa.

Ua pure au no te ite e, nahea e ti'a ai ia'u ia tauturu i te Fatu ia tamahanahana ia ratou. Ua parahi ratou e o vau i roto i ta matou piha faafaearaa. Ua haamahanahana vau i te piha i te hoê pô to'eto'e i te hoê auahi iti na'ina'i i roto i te vahi tahuraa auahi.

Ua faaûruhia vau ia parau ia ratou e, ua here au ia ratou. Ua parau vau ia ratou e ua farii au i te here o te Fatu no ratou. Na roto i te tahi mau parau rii, ua tamata vau i te parau ia ratou e ua ta'i au no ratou, tera râ o te Fatu ana'e o tei ite e o tei farii mau i to ratou mauui e to ratou oto.

I muri iho te parauraa i teie mau parau rii, ua maere au i te faaoraraa ma te here a paraparau ai ratou no ni'a i to ratou mana'o hohonu

I roto i te roaraa o te taime a parahi amui ai matou, ua hau atu ta ratou mau parau i ta'u. Ua ti'a ia'u ia ite i roto i to ratou reo e i roto i to ratou mau mata e, ua haaputapû te Varua Maitai ia ratou. I roto i te mau parau o te hoê iteraa papû ohie, ua paraparau mai ratou no ni'a i te ohipa tei tupu e to ratou mana'o. Ua horo'a a'e na te Varua Maitai ia ratou te hau o te tae mai e te ti'aturi no te ora mure ore, e faaea mai ta ratou tamaiti, tei pohe ma te hara ore, i pihai iho ia ratou e amuri noa'tu.

I to'u horo'araa i te hoê haamaitairaa autahu'araa ia ratou, ua haamauruuru vau no te faaururaa a te Varua Maitai i itehia i reira. Ua tae mai te Faaa'o ma te hopoi mai i te ti'aturi, te itoito e te puai rahi no matou paatoa.

I taua pô ra, ua ite au i te faaite-
raa o te huru ta te Fatu raveraa i te ohipa i ni'a ia tatou no te haamâmâ i te mau hopoi'a a To'na mau taata. Te haamana'o ra outou i roto i te Buka a Moromona i te taime ua fatata roa to'na mau taata i te hi'a i raro a'e i te mau hopoi'a i faautahia i ni'a i to ratou tua e te mau tia'i ino.

Ua taparu te taata i te tamarûraa, mai ta te mau taata e rave rahi ta tatou e here nei e rave nei. Teie te papa'iraa, o ta'u i ite e, e parau mau :

« E na'u hoi e haamâmâ i te mau hopoi'a teiaha i tuuhia i ni'a i to outou taponu, eita roa o to outou taponu e mauii oi vai a'e outou i te titiraa; e na'u te reira e rave, ia ti'a maite outou ei ite no'u e muri nei, e ia ite papû outou e, te hi'o aroha ra vau, te Fatu te Atua ra, i to'u ra mau taata i to ratou mau ati.

« I haamâmâhia ihora te mau hopoi'a i tuuhia mai i ni'a iho ia Alama e to'na ra mau taea'e ; oia ia ; na te Atua ratou i faaitoito, i tia'i ia ratou i te faaoromai i te mau ati ma te paruparu ore, e ua auraro ihora ratou ma te aau tae e te faaoromai i te hinaaro atoa o te Fatu ».⁶

Ua ite faahou vau i taua semeio ra i tera e tera taime. E haamâmâ maitai a'e tatou i te hopoi'a a vetahi ê na roto i te tautururaa i te Fatu ia haapuiai ratou. No reira te Fatu i tuu ai i roto i ta tatou ohipa ia tamahanahana ia vetahi ê i te faauerua ia riro ei mau ite No'na i te mau taime atoa e i te mau vahi atoa.

Ua faaite te metua tane e te metua vahine o te tamaiti iti i to raua iteraa papû no ni'a i te Faaora i taua pô ra i roto i to'u piha faafaearaa. Ua tae mai te Varua Maitai e ua tamahanahania matou paatoa. Ua haapuiahia te mau metua. Aita te teimaha o te oto i mo'e ê, tera râ, ua horo'ahia ia ratou te puai

no te amo i te oto. Ua faarahihia to ratou faaroo. E e tamau noa to ratou puai i te tupu i te rahi mai te mea e, e ani ratou e e ora hoi no te reira.

Te iteraa Varua no te tara'ehara tei tae atoa mai i taua pô ra tei haapuiai ia Ioba ia amo i ta'na hopoi'a :

« Ua ite hoi au e, te ora ra te Faaora ia'u, e ia tae i te hopea ra e ti'a mai ai oia i ni'a i te fenua nei:

« E ia pohe tau iri nei i teie nei ma'i, e hi'o â vau i te Atua i roto i tau tino nei ».⁷

Na taua iteraa ra no ni'a i te Varua i horo'a ia'na i te puai ia tamau maite noa. E haere oia na roto i te oto e te mahanahana ore mai roto mai i te mau taata ati a'e ia'na no te ite i te oaoa e ti'a ia tae mai i te feia faaroo i muri a'e i te ratereraa ma te haapa'o maitai na roto i te mau tamataraa.

Ua tupu te reira i ni'a ia Ioba. Ua tae mai te mau haamaitairaa ia'na i roto i teie oraraa. Ua hope te aamu o Ioba na roto i teie semeio :

« Maitai roa a'era to Ioba hopea i tei mutaahora ia Iehova... »

« E aore roa i itea i taua fenua atoa ra te vahine e au i te mau tamahine a Ioba i te maitaitai : Ua horo'a maira to ratou metua tane i te hoê parahiraia i roto atoa i to ratou mau tuane.

« E muri a'e i te reira, te ora noa ra Ioba e hoê a'era hanere, e maha ahuru i te matahiti, e ua ite i ta'na mau tamarii, e te mau tamarii atoa a taua na tamarii na'na ra, e maha atoa ui ra.

« Pohe ihora Ioba ma te ruhiruhia, e ma te î i to'na ra pue mahana ».⁸

O te faaiteraa ia a te Varua no ni'a i te taeraa mai o te Tara'ehara ta Ioba i ite na roto i te mau tamataraa o te oraraa i faataahia no tatou paatoa. E tuhaa te reira no te faanahonahora rahi no te oaoa ta te Metua i horo'a mai ia tatou nei. Ua vaiho Oia i Ta'na Tamaiti ia horo'a mai, na roto i Ta'na tusia Tara'ehara no tatou, i te ti'aturiraa o te tamahanahana ia tatou noa'tu te paari o te e'a no te ho'i i piha'i iho Ia'na ra.

Ua tonu mai te Metua e te Tamaiti i te Varua Maitai no te tamahanahana e no te haapuiai i te mau pipi a te Fatu i roto i to ratou tere.

Ua ite au i teie semeio o te tamahanahana ra i to'u taeraa mai i rapae i te fare pureraa i reira e tupu ai te pureraa hunaraa o te tamaiti iti. Ua tape'ahia vau e te hoê vahine aiai. Aita vau i matau. Ua parau oia e, ua haere mai oia i te pureraa hunaraa no te ta'i e no te horo'a i te tamahanahana mai te peu e nehenehe ta'na.

Ua parau oia e ua haere mai oia i te pureraa i te tahi pae no te tamahanahana ia'na iho. Ua parau oia ia'u e ua pohe iho nei ta'na tamarii matamua. Te amo ra oia i roto i to'na na rima hoê tamahine iti nehenehe. Ua pi'o atu vau ia'na ra no te hi'o i te mata ataata o te tamahine iti. Ua ani atu vau i te metua vahine o te aiû « O vai to'na i'oa ? » Ta'na pahonora oioi e te oaoa « O Joy [Oaoa] to'na i'oa. E tae noa mai te oaoa i muri a'e i te oto ».

Te faaite mai nei oia i to'na iteraa papû ia'u. Ua ti'a ia'u ia ite e, ua tae mai te hau e te tamahanahana i roto ia'na mai roto ana'e mai i te hoê tumu papû. Te Atua ana'e tei ite i te mafatu, e no reira, o Oia ana'e te nehenehe e parau papû e, « ua ite au i ta oe e farii ra ». No reira e nehenehe noa vau e feruri i to'na oaoa oia'toa te oto tei na mua mai, tera râ te Fatu o tei here ua ite ia'na.

E nehenehe au e ite noa te tuhaa nahea Oia ia farii i te oaoa i te mau

taime atoa e outou, ei pīpī Na'na, te tautururaa Ia'na ia afa'i i te hoê taime no te hau e te oaoa i te hoê tamarii a to tatou Metua i te Ao ra.

Te faaite nei au i to'u iteraa papû e, ua ani mai te Fatu ia tatou tata'itahi, Ta'na mau pīpī, ia tauturu i te amuraa i ta te tahi hopoi'a. Ua fafau tatou ia na reira. Te faaite nei au i to'u iteraa papû e, na roto i Ta'na Tara'ehara e To'na Ti'a-faahou-raa, ua ofati te Fatu i te mana o te pohe. Te horo'a'tu nei au i to'u iteraa e, te tonono mai nei te Mesia ora i te Varua Maitai, te Faaa'o i te feia ta tatou e taparu nei no te tauturu Ia'na ia tamahanahanahia.

E mau ite outou paatoa, mai ia'u, no te parau mau o te papa'ihia i ni'a i te pine o to'u metua vahine o ta'na i tamau noa hau atu i te 20 matahiti ei hoê melo no te apooraa rahi a te Sotaiete Taututu. Te na ô ra, « e ore roa te aroha e mou ».⁹ Aita vau i ite roa i te auraa taato'a o teie mau parau. Tera râ ua hi'o rii au a ite ai au ia'na i te tororaa i te rima i te feia i roto i te ati. Te parau mai ra te mau papa'iraa mo'a ia tatou i teie parau mau : « O te aroha râ, o te hinaaro mau ia i te Mesia ».¹⁰

Eita roa To'na here e mou, e eita roa tatou e faaea i te farii i roto i to tatou aau i te hinaaro « ia oto, a oto ai te feia oto ra... e ia haamahanahana ia ratou i tei au ia haamahanahanahia ra ».¹¹ Eita atoa te hau Ta'na i fafau mai e faaru'e ia tatou a tavini ai tatou i te tahi No'na.

Ei ite No'na, te faatae atu nei au i te tapa'o no te mauruuru no te ohipa ta outou i rave ma te maitai, no te tauturu i te Fatu ora o Iesu Mesia e te Varua Maitai, te Faaa'o, ia faaetaeta i te mau turi avae e ia faateitei i te mau rima tautau i ni'a.¹² Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 11:28–30.
2. Mosia 18:8–9.
3. Ioane 14:16–17.
4. Ioane 14:26–27.
5. Mosia 18:9.
6. Mosia 24:14–15.
7. Ioba 19:25–26.
8. Ioba 42:12, 15–17.
9. 1 Korinetia 13:8.
10. Moroni 7:47.
11. Mosia 18:9.
12. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 81:5.

Na te peresideni Henry B. Eyring
Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

« i poi'a na ho'i au, e ua horo'a mai outou i te maa na'u ; i poiha na vau e ua faainu mai outou ia'u ; e taata ê au, e ua ite mai outou ia'u.

« I veve na vau, e ua faaahu mai outou ia'u ; i pohe na vau i te ma'i, e ua utuutu mai outou ia'u ; i roto vau i te tape'araa, e ua haere mai outou ia'u ra.

« Ei reira te feia parau ti'a ra e parau a'e ai ia'na, i te na oraa e, E te Fatu, i nafea matou i te ite ai ia oe i te po'ia-
raa, e ua faaamu ia oe ? e te poihaaraa, e ua faainu atu ia oe ?

« I nafea matou i ite atu ai ia oe, e e taata ê, e ua ite atu ia oe ? e te veveraa, e ua faaahu ia oe ?

« I nafea matou i ite atu ai ia oe i te poheraa i te ma'i, e i roto i te tape'araa, ua haere atu ia oe ra ?

« E parau te arii ia ratou, na ô a'era, Oia mau ta'u e parau atu ia outou nei, O outou i na reira i te hoê taea'e iti ha'iha'i roa i roto i ta'u mau taea'e nei, ua na reira mai ia outou ia'u ».¹

Ua hinaaro outou e o vau iho nei i teie huru fariiraa mahanahana a te Faaora. E nahea pai tatou i te fana'o i te reira ? Ua rahi ho'i tei poi'a, tei ere te nohoraa e tei otahi i roto i te mau tamarii o te Metua i te Ao ra, ua hau atu i te noaa i to tatou rima ia tauturu atu. E te rahi noa'tu ra e te atea noa'tu ra i to tatou nei rima.

No reira, ua horo'a mai te Fatu i te hoê mea e roaa ia tatou tata'itahi ia rave. E faaueraa ohie ho'i teie e mararamama roa mai te tamarii. E faaueraa

« E ere anei teie i te haapaeraa maa hinaaro na'u ra ? »

Ua hau atu ta ta outou ô haapaeraa maa e rave i te faatamaa-noa-raa e i te ahu-noa-raa i te taata. E faaora te reira i te mauui o te aau ma te tau i atoa i te reira.

To'u mau taea'e e tuahine, e oaoa rahi no'u ia faatae atu i to'u here ia outou i roto i teie amuiraa rahi a Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Teie oaoa, no ô mai ia i te ite o te Varua e, te tae atu nei te here o te Faaora ia outou e i te mau tamarii atoa a te Metua i te Ao ra. Ua hinaaro roa to tatou Metua i te Ao ra ia haamaitai i Ta'na mau tamarii i te pae varua e i te pae tino. Ua taa Ia'na i to ratou atoa mau hinaaro, mau mauui e mau tia'iraa.

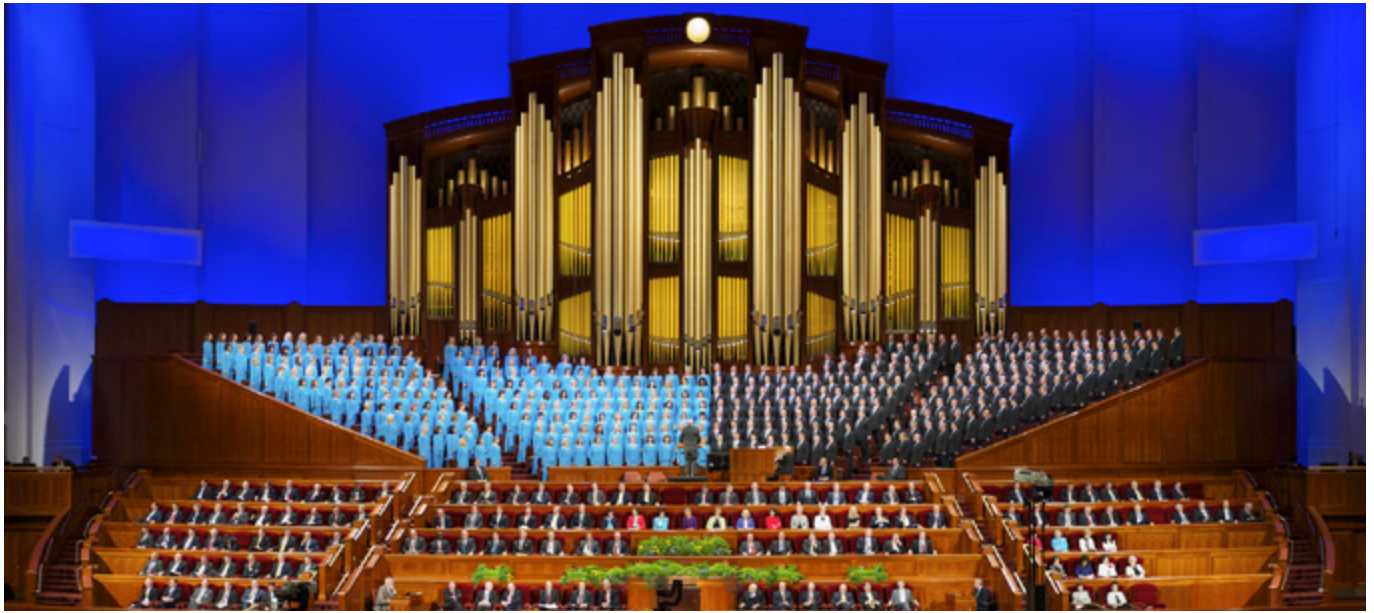
Ia pûpû atu tatou i te tautururaa i te hoê taata, te farii nei te Faaora i te reira mai te huru ra te tauturu ra tatou Ia'na.

Ua parau mai Oia i teie parau mau a faa'ite mai ai Oia i te tahi taima no a muri mai e riro tatou paatoa i te ite atu Ia'na ia oti to tatou tau oraraa i te fenua nei. Ua tae rahi mai te hoê hoho'a no taua mahana ra i to'u feruriraa i te mau mahana a pure e a haapa'e ai au i te maa no te ite mai e aha te parau atu i teie po'ipo'i. Ua faa'ite mai te Fatu i te huru o teie uiuiraa e tupu mai i

Ta'na mau pîpî, e e faa'iteraa te reira no te mea ua hinaaro roa to tatou aau ia tupu no tatou :

« Ei reira te e parau a'e ai i tei ta'na rima atou ra, A haere mai outou, e te feia i faaorahia e ta'u Metua, e parahi i te basileia i haapa'ohia no outou mai te hamaniiraa mai o te fenua nei ra.

teie e te parau fafau faahiahia no te feia nava'i ore e no tatou atoa nei.

O te ture no te haapaeraa maa. Te mau parau i roto i te buka no Isaia te faataaraa a te Fatu no teie faaueraa e no te mau haamaitairaa e matara mai ia tatou tei roto i Ta'na Ekalesia :

« E ere anei teie i te [haapaeraa maa] hinaaro na'u ra ? ia tatarā i te ruru ra o te ino ; ia haama'iri i te hopoi'a teiaha ra ; ia tuuhia tei nene'ihia e te hamani ino ra ; e ia ofatihia e outou te mau zugo atoa ra ?

« E ere anei ia tufahia ta oe maa i te feia i po'ia ra ; e ia arata'i i te taata rii i ati ra i to utuafare ? e ia ite oe i te veve ra, ia faaahu atu oe ia'na, e eiaha oe e tapuni i to oe ihora ho'i tino ?

« Ei reira to oe maramarama e puroro noa mai ai, mai te po'ipo'i ra ; e e ati vave ho'i to oe ra mau puta : e na mua ho'i to parau ti'a ia oe i te haere ; e te hanahana o Iehova te pee mai ia oe ra.

« E parau oe i reira, e na Iehova e parau mai ; na oe e ti'aoro, e na'na e parau mai e ; Inaha Teie Au ! Ia faaru'e oe i te zugo i roto ia oe ra ; i te tohuraa i te rima, e te parau ino ra ;

« Ia hopoi mai oe i ta oe maa na tei po'ia ra, e pa'ia a'era te taata i roohia e te ati ra, ei reira to oe maramarama e hiti mai ai i roto i te pouri, e to oe ra pouri e riro mai te avatea ra :

« E na Iehova e arata'i tamau ia oe ra, e na'na e haamaha i to varua i to

poiha rahi ra ; e na'na e faaetaeta faahou mai ia oe : e riro ho'i oe mai te ô faararirari-maitai-hia i te pape ra, e mai te pape pihaa eita roa e pohe ra ».²

Teie, ua horo'a mai te Fatu i te hoê faaueraa ohie ma te parau fafau faahiahia. I teie mahana i roto i te Ekalesia, te horo'ahia nei ia tatou ia haapae i te maa hoê taime i te ava'e e ia horo'a rahi i te ô haapaeraa maa i to tatou episekopo e peresideni amaa no te maitai o te feia veve e tei nava'i ore. E faaohipahia te hoê pae o ta outou i horo'a no te tauturu i te feia ati a'e ia outou, e peneia'e e fetii no outou. E riro te mau tavini a te Fatu i te pure e i te haapae i te maa ia tae mai te heheuraa no te ite mai o vai e tauturu atu e e aha te tauturu. E te mea eita e hinaarohia no te tautururaa i te taata o to outou amuiraa Ekalesia, e vaiihohia ia no te haamaitai i te tahi atu mau melo o te Ekalesia na te ara, tei nava'i ore.

E rave rahi haamaitairaa tei apitihia i te faaueraa ia haapae i te maa no te feia veve. Ua parau te peresideni Spencer W. Kimball i te oreraa e pee i te reira ture ei hara no te aramoinaraa ma te hoê pau rahi. Ua papa'i oia : « E mau parau fafau rahi tei faahitihia e te Fatu ia ratou e haapae i te maa e tauturu i tei nava'i ore ... E tae mai te faaûruraa e te arata'iraa pae varua na roto i te parau ti'a e te haafatataraa i to

tatou Metua i te Ao ra. Te aramoinaraa i te rave i teie ohipa parau ti'a no te haapaeraa maa, e faaereraa atoa ia ia tatou i teie mau haamaitairaa ».³

Ua farii au i te hoê o teie mau haamaitairaa aita i maoro a'enei, te tahi noa hepetoma. No te mea e topa te amuiraa rahi i te hoê hopea hepetoma e ravehia nei te pureraa haapaeraa maa e te iritiraa mana'o, ua haapae e ua pure au no te ite mai, nahea e ti'a ai ia'u ia haapa'o noa i teie faaueraa, ia aupuru i te feia nava'i ore noa'tu aita tera pureraa taa ê.

E mahana maa, te haapae noa ra vau i te maa, ua ara vau i te hora 6 e ua pure ihora. E ua tae mai te mana'o e hi'o i te parau apî na te ara. Teie taua parau apî ra :

Ua nînâ te mata'i rorofa'i Pam i te mau fare a ta'iri ai oia ia Port Vila, te oire pû no Vanuatu. E ono a'e taata tei faaru'e mai i Vanuatu, o tei haapapûhia mai i roto i teie vero puai tei faahee i te mou'a.

E fati roa te tumu raau ia 'uuru [te mata'i rorofa'i] i ni'a i teie nunaa o te mau motu no Patifita.⁴

Te opua ra te pupu ohipa ru no te faanahoraa World Vision ia haere atu ia marû mai te vero.

Ua parau ratou i te taata ia imi i te haapûraa i roto i te mau fare pautuutu maitai mai te mau fare haapiiraa tuatoru e tuatahi.

I parau mai ai ratou : « Te mea pautuutu a'e i ô matou, o te mau fare pureraa tima ia', ua parau Inga Mepham [no te] faanahoraa CARE International... 'E mau vahi aita tera mau fare. E ere i te mea ohie ia ite mai i te hoê paturaa e ore e farara i mua i te hoê (vero) faito 5' ».⁵

I te tai'oraa vau i te reira, ua haamana'o vau i to'u tere na tera mau fare ha'ihai i Vanuatu. Ua nehenehe roa ta'u e hi'o i roto i to'u feruriraa i te taata tei haaputupu i roto i te fare a ta'iri ai te matai. E ua haamana'o atoa vau i te fariiraa mahanahana o te nunaa no Vanuatu. Ua feruri au ia ratou e to ratou taata tupu, te horo haere ra e imi i te paruru o to tatou mau fare pureraa tima.

E ua feruri atoa vau i te episekopo e te peresideni Sotaiete Tauturu, te haere atura ia ratou no te horo'a i te tamahanahana, te ahu ta'oto, te maa tamaa e te pape inu. Ua feruri atoa vau i te mau tamarii tei haaputupu ma te ri'ari'a.

Tei te atea roa ho'i ratou i te fare ua tai'o vau i teie parau apî, noa'utu râ, ua ite a'ena vau i te mea e rave te Fatu na roto i Ta'na mau tavini. Ua ite na vau e, te mea i roaa ai ia ratou ia tauturu atu i tera mau tamarii a te Metua i te Ao ra, o te mau ô haapaeraa maa ia, tei horo'ahua-hia mai e te mau pipî a te Fatu i te vahi atea, o tei fatata râ i te Fatu.

E no reira, aita vau i tia'i i te mahana sabati. Ua afa'i au i te hoê ô haapaeraa maa i to'u episekopo i tera ra po'ipo'i. Ua ite na vau e faaohipahia paha ta'u ô

e te episekopo e te peresideni Sotaiete Tauturu no te tauturu i te hoê taata ati a'e ia matou. Eita paha ta'u ô iti e hinaarohia i teie vahi e ora ra vau e to'u utuafare, e nehenehe râ te toe'a o te mau ô i ô nei e tae atu i Vanuatu.

E ta'iri faahou mai te mau vero e te mau ati na te ao atoa nei i te taata ua here te Fatu e o Ta'na i ite te oto. E faaohipahia te hoê pae o ta tatou ô haapaeraa maa i teie ava'e no te tauturu i hoê taata i te tahi vahi, e e farii mai te Fatu i teie haamâmâraa hopoi'a mai te huru ra tei ni'a Ia'na.

Ua hau atu ta ta outou ô haapaeraa maa e rave i te faatamaa-noa-raa e i te ahu-noa-raa i te taata. E faaora te reira i te mau iui o te aau ma te tau atoa i te reira. E nehenehe te hotu no te horo'araa ma te hinaaro mau, ia riro mai ei hiaai i roto i te aau o te taata farii, ia toro atoa'utu i to'na rima i te tahi feia nava'i ore. Te tupu nei te reira na te ao atoa nei.

Ua tupu te reira i roto i te oraraa o te tuahine Abie Turay, i te fenua Sierra Leone. Ua haamata te hoê tama'i tivira i te matahiti 1991. Ua nînâ roa te fenua no e rave rahi matahiti. I riro a'ena ho'i Sierra Leone ei hoê o te mau fenua veve roa a'e o te ao. « I te roaraa o te tama'i, aita te [faaterreraa] fenua i papû maitai—Ua opani... te mau fare moni, ua tapiri-roa-hia te mau pû a te hau, ua faufaa ore te mau muto'i [i mua i te mau nuu orure hau]... e ua vai noa te ti'arepu, te taparahiraa taata e te oto... and there was chaos, killing and

sorrow. E ahuru tauasini rahiraa taata tei faaru'e roa mai, e ua piti milioni taata tei faaru'e i to ratou nohoraa eiaha ratou ia taparahihia ».⁶

E noa'utu tera huru tau, ua rahi mai Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

Ua faanahohia te hoê o te mau amaa matamua i te oire i reira te tuahine Turay e ora ra. O ta'na tane te peresideni amaa matamua. Ua tavini atoa oia ei peresideni mataienaa i te tau no te tama'i tivira.

« I teie nei, ia tere te taata na te fare o te tuahine Turay, e mea au roa na'na ia faa'ite mai e piti [tao'a rahi] no te tau o te tama'i : te hoê piriario uouo tore ninamu [ta'na i ohi mai], no roto i te hoê otaa ahu tahito [tei horo'ahia mai e te mau melo no te Ekalesia], e te hoê ahu ta'oto, ua tahito roa e ua putaputa ».⁷

Te parau nei oia, « Teie piriario... o te ahu matamua ia ta'u i [fana'o]... Teie ta'u i oomo no te haere i te ohipa—e mea maitai roa. [E roaa roa te faaetaraa.] Aita to'u e ahu ê atu.

« I te roaraa o te tama'i, ua tamahanahana noa teie ahu ta'oto ia'u e i ta'u mau tamarii. [Ia] haere mai te mau orure hau e hamani ino ia matou, o te reira noa ta [to'u] rima [e nehenehe] e haru mai [e horo atu ai e meho]. [E] tape'a noa matou i teie ahu ta'oto. Ua tamahanahana maitai te reira ia matou e ua paruru ho'i i te mau naonao ».⁸

« Te parau nei te tuahine Turay i to'na maururu no te peresideni misioni tei haere mai na roto i te tama'i e te tahi [moni] i roto i to'na pute ». Maoti teie moni, tei noaa mai na roto i te mau ô haapaeraa maa a te taata mai ia outou te huru, i hoo ai te Feia Mo'a i te maa eita e maraa i te rahiraa o te taata no Sierra Leone ia hoo mai.⁹

Te parau nei te tuahine Turay no ni'a i te feia tei rava'i te rima here no te horo'araa mai i te ô no ratou ia ora mai ratou, « Ia feruri au [i] te taata tei rave i te reira... i to'u mana'o, [ua] tonohia mai ratou e te Atua, inaha ua rave mai te taata i teie ohipa maitai no matou ».¹⁰

Ua paraparau te tahi ratere Marite ia Abie aita i maoro a'enei. A parahi ai oia e ana, « ua haru to'na mata i ni'a i te hoê buka papa'iraa mo'a i ni'a i te

'airaamaa ». E ti'a roa ia'na ia parau e, e tao'a rahi te reira, « tei tapa'o-maitai-hia ma te tahi nota i te hiti. Ua [tahito roa] te mau api ; e te vai ra ua mahae. Ua matara te tapo'i o te buka ».

Ua rave oia i teie mau papa'iraa mo'a i roto i to'na « rima e huri a'era i te mau api. E [a na reira ai, ua itehia e ana] tera parau re'are'a no te mau ô. E ua ite [to'na] mata e, i roto i teie fenua [ua riro te hoê noa tara marite ei tino moni rahil], ua aufau Abie Turay hoê tara no te tuhaa ahuru, hoê tara no te mau misionare e hoê tara no te mau ô haapaeraa maa, no te feia, mai ta'na e parau nei, 'tei veve mau' ».

Ua tapiri teie ratere i te mau papa'iraa mo'a a te tuahine Turay e ua mana'ô atura oia ia'na, a ti'a noa ai i piha'i iho i teie metua vahine haapa'o maitai no Afrika e, tei te hoê vahi mo'a oia ».¹¹

Mai teie titeti haamaitairaa, teie titeti ô haapaeraa maa na tatou e nehenehe e tau i te aau, mai te reira atoa te haapaeraa i te maa no te maitai o te tahi atu taata. E roaa atoa i te tamarii ia ite i te reira.

E rave rahi tamarii e taata paari atoa e hi'o nei i te haapaeraa maa 24 hora ei ohipa paari, te taata to'na tumu. E mai te mau parau a Isaia, e nehenehe e hi'ohia te haapaeraa maa mai te huru ra ua « roohia [to ratou varua] e te ati ». Ua taa te mau metua feruriraa paari i te reira e no reira, e vai ara maitai ratou ia pee i te parau a'o a te peresideni Joseph F. Smith : « E mea maitai a'e ia haapii atu ia ratou i te parau tumu e

vaiiho atu ai ia haapa'o i te reira i te taime e nava'i to ratou paari no te ma'iti ma te maramarama ».¹²

No ite noa ihora vau i te haamaitairaa o te reira parau a'o. Ua hi'o te hoê o to'u mootua i te haapaeraa maa 24 hora ei ohipa i ni'a'tu i to'na mana faa-oromai. Ua tuu noa râ to'na na metua feruriraa paari i teie parau tumu i roto i to'na aau. Faaru'e mai nei te taea'e fetii o te hoê o to'na hoa haapiiraa i roto i te hoê ati, aita i maoro a'enei. Ia tae i te mahana haapaeraa maa, i tera hora e mea paari no'na ia tape'a i te haapaeraa maa, ua ani to'u mootua tamaroa i to'na metua vahine e, e riro anei to'na hoa i roto i te oto i te maitai rii mai mai te peu e tape'a oia i ta'na haapaeraa maa.

E haapapûraa ta'na uiraa no te parau a'o a te peresideni Joseph F. Smith. Ua tae to'u mootua tamaroa i te faito e, e ere atura te maramarama-noaraa i te parau tumu, o te tanu-atoa-raa râ i roto i to'na aau. Ua tae oia i te ite e, e ti'a i ta'na haapaeraa maa e ta'na mau pure ia faatae mai i te haamaitairaa a te Atua i te tahi taata i roto i te ati. E mai te peu e ora pinepine oia i teie parau tumu, e tae noa mai ia te mau ohipa faahiahia i roto i to'na oraraa mai ta te Fatu i parau fafau mai. E riro i te roaa ia'na te haamaitairaa pae varua no te mana ia farii i te faaûruraa e no te aravihi rahi a'e ia pato'i i te faahemaraa.

Aita tatou i ite i te mau tumu atoa ua haere Iesu Mesia i roto i te medebara no te haapae i te maa e no te pure. Ua ite râ tatou te hoê a'e o te ohipa i tupu :

ua pato'i papû roa te Faaora i te mau faahemaraa a Satane ia faaohipa tano ore i To'na mana hanahana.

E riro paha te taime poto e haapae tatou i te maa e te tino moni iti e pûpû atu tatou i te feia veve i te horo'a noa mai i te hoê tuhaa iti o te tauraa i roto i to tatou natura ia ore to tatou hinaaro toe i te rave faahou i te ino. Te vai nei râ te hoê parau fafau rahi no tatou ia rave tatou i te roaa mai ia tatou no te pure, no te haapae i te maa e no te horo'a i te ô no te feia veve :

« Ei reira to oe maramarama e puroro noa mai ai, mai te po'ipo'i ra ; e e ati vave ho'i to oe ra mau puta : e na mua ho'i to parau ti'a ia oe i te haere ; e te hanahana o Iehova te pee mai ia oe ra.

« E parau oe i reira, e na Iehova e parau mai ; na oe e tiaoro, e na'na e parau mai e, Inaha, teie Au ».¹³

Te pure nei au ia pii tatou i teie mau haamaitairaa rahi i ni'a ia tatou iho e i ni'a i to tatou utuafare.

Te horo'a'tu nei au i to'u iteraa papû e, o Iesu te Mesia, i roto i Ta'na Ekalesia te anihia ra tatou ia tauturu mai Ia'na a aupuru ai Oia i te feia veve mai te au i Ta'na arata'iraa, e te parau fafau nei Oia e tae mai te mau haamaitairaa hopea ore no teie tautururaa tatou Ia'na. Na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 25:34-40.
2. Isaia 58:6-11.
3. Spencer W. Kimball, *The Miracle of Forgiveness* (1969), 98.
4. Hi'o Steve Almasy, Ben Brumfield e Laura Smith-Spark, « Cleanup Begins in Vanuatu after Cyclone Batters Islands », 14 no mati 2015, edition.cnn.com.
5. Hi'o Sean Morris, Steve Almasy e Laura Smith-Spark, « 'Unbelievable Destruction' Reported in Tropical Cyclone Pam's Wake », 14 no mati 2015, edition.cnn.com.
6. Peter F. Evans, « Sister Abie Turay's Story », parau papa'i aita i haapararehia.
7. Peter F. Evans, « Sister Abie Turay's Story ».
8. Abie Turay, faahitihia i roto Peter F. Evan, « Sister Abie Turay's Story ».
9. Peter F. Evans, « Sister Abie Turay's Story ».
10. Abie Turay, faahitihia i roto Peter F. Evan, « Sister Abie Turay's Story ».
11. Peter F. Evans, « Sister Abie Turay's Story » ; hoê video no ni'a i te tuahine Turay, « We Did Not Stand Alone », tei ni'a ia Ilds.org/media-library.
12. Joseph F. Smith, « Editor's Table », *Improvement Era*, Titema 1903, 149.
13. Isaia 58:8-9.

Na te peresideni Boyd K. Packer

Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te rave'a oaoa

Te fâ hopea o te mau ohipa atoa i roto i te Ekalesia o te iteraa ia e, te oaoa ra te hoê tane e te hoê vahine e ta raua mau tamarii i te utuafare e ua taatihia e a muri noa' tu.

Erave rahi mau matahiti i ma'iri a'enei, i muri a'e i te Tama'i Piti o te Ao nei, te haere ra vau i te fare haapiiraa teitei. I reira ua farerei au ia Donna Smith. I taua taime ra, ua tai'o vau e, na tao'a faufaa rahi e piti o te hoê faaipoiporaa manuia o te hoê ia faraoa monamona e te hoê âpâ iti. Ua mana'o vau e, e mea aifaito maitai te reira.

I te po'ipo'i e haere au i te fare haapiiraa teitei, e i muri iho e ho'i au i Brigham City no te rave i te ohipa i te avatea i roto i te fare tâtâîraa pereoo a to'u metua tane. Te piha haapiira hopea a Donna i te po'ipo'i o te piha haapiiraa atuaturaa utuafare ia. E tape'a ia vau i ta'na piha haapiiraa hou a haere atu ai. E mea pouri te hi'o o te opani, ia ti'a ana'e râ vau i piha'i iho i te hi'o, e nehenehe ia ia'na ia ite mai i to'u ata i rapae atu. E haere mai ia oia i rapae au i te piha ma te maniania ore e te hoê faraoa monamona e te hoê âpâ. Te hopea, ua ite ia tatou. Ua faaipoipohia maua i roto i te hiero no Logan-Utah, o te haamataraa ia o te tere faahiahia o to maua na oraraa.

Ua haapii pinepine au na roto i te mau matahiti e rave rahi i te hoê parau tumu faufaa rahi : te fâ hopea o te mau ohipa atoa i roto i te Ekalesia o te iteraa

ia e, te oaoa ra te hoê tane e te hoê vahine e ta raua mau tamarii i te utuafare e ua taatihia ratou no te tau e a muri noa' tu.

I te matamua ra :

« No reira ua haere atura te mau Atua i raro no te hamani i te taata i to ratou iho huru, i te hoho'a o te mau Atua i hamani ai ratou ia'na, i hamani ratou ia raua, te tane e te vahine.

« E ua parau ihora te mau Atua : E haamaitai tatou ia raua. E ua na ô

faahou ihora te mau Atua : E faaue tatou ia raua ia fanau e ia rahi roa, e ia faa'i i te fenua nei, e ia haav'i i te reira » (Aberahama 4:27–28).

E no reira ua haamata te oraraa taata i ni'a i teie fenua « a ite ai Adamu i ta'na vahine, e fanau maira oia na'na i te mau tamarii tamaroa e te mau tamarii tamahine, e haamata ihora ratou ia fanau faarahi e ia faa'i i te fenua.

« E... ua haamata ihora te mau tamarii tamaroa e te mau tamarii tamahine a Adamu ia haere tataipiti i nia i te fenua, ... e ua fanau atoa mai ratou i te mau tamarii tamaroa e te mau tamarii tamahine » (Mose 5:2–3).

Aita roa' tu te faauerua ia faarahi e ia faa'i i te fenua nei i faaorehia. E mea faufaa rahi te reira no te rave'a ora e e tumu ho'i no te oaoa o te taata nei. Na roto i te faaohiparaa parau ti'a o teie mana, e nehenehe ia tatou ia piri atu i to tatou Metua i te Ao ra e ia ite i te îraa o te oaoa, e tae noa' tu i te atuaraa. E ere te mana no te hamaniraa i te tamarii i te tufaa taa ê no te faanahoraa ; o te rave'a oaoa ; o te taviri mau iho no te oaoa.

E mea tamau e e mea puai te hinaaro ia apiti atu i te tahi atu taata i roto i te taata nei. To tatou popou i roto i te oraraa tahuti, to tatou oaoa e to tatou faateiteiraa, tei te huru ia i ta tatou pahonraa i teie mau hinaaro tamau e te puai o te tino. A tupu ai te mana no te fanauraa i te paari i te taure'are'araa, e tupu natura mai ia te mau mana'o, e ere mai te tahi atu mau ohipa i te pae tino.

Te tanoraa mau, e haamata te apitiraa na roto i te here. Noa' tu te rau o te huru o te mau peu, e tupu mai te reira e te mau mana'o atoa no te anaanatae-raa e te tia'iraa e i te tahi mau taime te pato'iraa. Te vai ra te mau pô ava'e e te mau roti, te mau rata no te here, te mau pehe no te here, te pehepehe, te mauraa i te mau rima, e te tahi atu mau tapa'o no te here i rotoptu i te hoê taure'are'a tane e te hoê taure'are'a vahine. Eita raua e tau'a i te mau mea na piha'i iho ia raua, e ite râ raua i te oaoa.

E mai te mea e, ua mana'o outou e, te îraa o te here taure'are'a, o te taatoaraa ia o te mau mea e tupu mai na roto i te mana no te fanauraa i te tamarii, aita â ia outou i ora no te ite i te itoitou

e te mahanahana no te here i roto i te roaraa o te oraraa faaiipoipo. E tamatahia na taata faaiipoipo e te faahemaraa, te mau taa-ore-raa, te mau fifi moni, te mau pe'ape'a utuafare, te ma'i, e i roto i teie mau fifi atoa e tupu puai atu ia te here. Te vai nei te popou rahi i roto i te here papū o ta te feia faaiipoipo-apī-hia e ore roa e mana'o.

Te titau nei te here mau i te faa-herereraa e tae noa'tu i muri a'e i te faaiipoiporaa, te faaiteitaraa i taua here ra o te iriti i taua mau mana mo'a ra no te hamaniraa i te tamarii. Oia ho'i te aperaa i te mau tumu e faatere ai te hinaaro o te tino. Te titau nei te here mau e, i muri a'e noa i te hoê fafauaraa no te haapa'oraa mure ore, e i te hoê oro'a haamanahia e te ture, e i muri a'e i te oro'a taatiraa i roto i te hiero, e faohipahia ai taua mau mana hamaniraa tamarii ra, mai te au i te hinaaro o te Atua, ei faaiteraa hope roa no te here. E tupu te reira i rotopu ana'e ia orua, e orua ana'e, tei riro ei hoa mure ore.

Ia haapa'o-ana'e-hia te reira ma te parau ti'a, tei roto ia i teie raveraa te mau mana'o maitai e te teitei roa'e, i te pae tino, e te pae varua, apitihia'tu i te parau o te *here*. Aita'tu e tufaa no te oraraa mai teie te huru i roto i te atoaraa o te oraraa o te taata. E vai noa ia te reira e a muri noa'tu mai te mea e haapa'ohia te mau fafauaraa, « no te mea tei roto i te reira te haapaoraa i te mau taviri no te autahu'araa, ia tia ia outou ia farii i te tura e te hanahana » (PH&PF 124:34), « e o taua hanahana ra o te îraa ia e te faatupu-noa-raa o te huaai e a muri e a muri noa'tu » (PH&PF 132:19).

E ere râ te here faahinaaro i te mea hope roa ; e omuaraa noa te reira. E faarahihia te here na roto i te taeraa mai o te mau tamarii o te tupu mai roto mai i taua puna ra no te ora tei horo'ahia i te mau tane e te mau vahine i roto i te faaiipoiporaa. E tupu te hamaniraa i te tamarii i roto i te tauahiraa taatihia i rotopu i te tane faaiipoipo e te vahine faaiipoipo. E haamata te hoê tino ha'ihia'i roa i te tupu mai ia au i te hoê faanahoraa faahiahia roa. E ti'a mai te hoê tama i roto i te temeio no te fanauraa, hamanihia mai te au i te hoho'a o to'na metua tane e

metua vahine tahuti nei. I roto i to'na tino tahuti te vai ra ia te hoê varua o te nehenehe e ite e e farii i te mau mea varua. I roto i te tino tahuti o teie tamarii te vai taoto noa ra te mana no te fanau i te tamarii mai te au i to'na iho ra hoho'a.

« E te varua e te tino o te aau taotoa ia o te taata nei » (PH&PF 88:15), e te vai nei te mau ture pae varua e pae tino e ti'a ia haapa'ohia mai te mea e ti'a ia tatou ia oaoa. Te vai nei te mau ture mure ore, e tae noa'tu te mau ture e tu'ati ra i teie mana horo'a ora, « o tei faatumu-mau-roa-hia i roto i te ao ra hou roa te faatumuraa o teie nei ao, ei nia iho i te reira te mau haamaitairaa atoa i faatumuahia'i » (PH&PF 130:20). Teie ia te mau ture varua o te faataa mai i te ture morare no te taata nei (hi'o Iritiraa a Iosepha Semita, Roma 7:14–15 [I roto i te Faahororaa a te Bibilia] ; 2 Nephi 2:5 ; PH&PF 29:34 ; 134:6). Te vai nei te mau fafauaraa o te taati, tapiri, paruru e horo'a nei i te parau fafau no te mau haamaitairaa mure ore.

Ua a'o Alama i ta'na ra tamaiti o Sibelona, « A tape'a i to te tino hinaaro atoa ra, ia faa'ihia oe i te aroha » (Alama 38:12). E faohipahia te hoê tape'a no te arata'i, no te faatere, no te haav'i. E ti'a ia haav'ihia to tatou hinaaro pae tino. Ia faohipa-ana'e-hia mai te au i te ture, e haamaitai e e haamo'a ia te mana no te hamaniraa i te tamarii. (hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Joseph F. Smith* [1998], 172).

E vai noa mai te mau faahemaraa. No te mea ho'i e eita e noaa i te enemi i te fanau, e pohehae ia oia i te feia

atoa tei ia ratou ra taua mana teitei ra. Ua ti'avaruhia oia e ratou atoa tei pee ia'na e ua ere ratou i te ti'araa no te hoê tino tahuti nei. « Te titau nei oia ia roohia te taata atoa i te ati mai ia'na ihora » (2 Nephi 2:27). E tamata ia oia, mai te mea e nehenehe ia'na, i te tu'ino, i te haaviivii, e mai te mea e nehenehe ia'na, i te haamou i teie horo'a e nehenehe ai ia tatou, mai te mea e mea ti'amâ tatou, i te fanau noa i te huaai e a muri noa'tu (hi'o PH&PF 132:28–31).

Mai te mea e haaviivii tatou i to tatou mau pihaa no te ora, e aore râ e arata'i tatou ia vetahi ê ia hara, e vai mai ia te mau faautu'araa « mamae » e te « fifi rahi no te faaoromai » (PH&PF 19:15) hau atu i te mau oaoa pae tino atoa e noaa mai.

Ua parau Alama i ta'na tamaiti o Korianotona, « Aita oe i ite, e ta'u tamaiti e, o te mea faufau teie mau mea i mua i te aro o te Fatu ra ; ua rahi atu teie mau mea i te ino i te mau hara atoa, maori râ o te taparahi i te taata hara ore, e te hunaraa i te Varua Maitai ra ? » (Alama 39:5). Eita e nehenehe ia tatou ia ape i te mau faahopearaa ia hara ana'e tatou.

Te faohiparaa ti'a o te mau mana no te hamaniraa tamarii, tei rotopu ana'e ia i te tane e te vahine faaiipoipohia i mua i te ture. Te tahi atu mau mea ê, e ofati ia te reira i te mau faaueraa a te Atua. Eiaha e hema atu i te mau faahemaraa ri'ari'a a te enemi, no te mea e ti'a ia aufauhia te mau tarahu atoa no te hara « e tae noa'tu i te koderane iti hopea ra » (Mataio 5:26).

Aita e vahi ê atu e itehia ai te maitai e te aroha o te Atua maori râ i roto i te tatarahaparaa.

Ia pēpē to tatou mau tino tahuti, e nehenehe i te reira ia tātāi ia ratou iho, i te tahi mau taime, na roto i te tauturu-
raa a te hoē taote. Mai te mea rā e mea rahi te pēpē, e vai pinepine mai ia te hoē rifa (cicatrice) ei faahaamana'oraa no te pēpē.

I to tatou ra mau tino varua e mea taa ē ia. E mamea to tatou mau varua ia rave ana'e tatou i te mau hape e ia rave ana'e tatou i te hara. Taa ē atu i to tatou mau tino tahuti, ia hope ana'e te rave'a no te tatarahaparaa, aita ia e rifa e toe mai no te Taraehara ho'i o Iesu Mesia. Teie te fafauraa : « Inaha, o oia o tei tatarahapa i ta'na ra mau hara, ua faaorehia ia te reira, e e ore ho'i au, o te Fatu e haamana'o faahou ā i te reira » (PH&PF 58:42).

Ia faahiti ana'e tatou i te parau no te faaipoiporaa e te oraraa utuafare, e tae mai ihoa i te feruriraa, « E te mea taa ē ? » Ua fanauhia te tahi ma te mau fifi e eita e nehenehe ia ratou ia fanau i te tamarii. Ua tu'inohia te faaipoiporaa o te tahi mau taata hara ore no te faaturi o to ratou mau hoa faaipoipo. Eita te tahi e faaipoipo, e e ora otahi noa rā ratou ma te parau ti'a.

Teie nei, te horo'a atu nei au i teie tamahanahanaraa : O te Atua to tatou Metua ! Te taotoaraa o te here e te maitai o te itehia i roto i te hoē metua tahuti maitai, e faarahihia ia i roto Ia'na tei

riro ho'i e Metua e e Atua no tatou o te ore roa e taahia e te mana'o taata. E mea ti'a ta'na mau haavâraa ; Aita e oti'a no To'na ra aroha ; To'na mana no te mono, eita ia e noaa i te faaauhia i te tahuti nei. « Tei teie nei ao ana'e ra ta tatou e tiai i te Mesia nei, e ati rahi to tatou i to te taata atoa » (1 Korinetia 15:19).

Ma te tura, e faaohipa vau i teie nei i te parau *hierō*. Te ite ra vau i te hoē piha taatiraa e te hoē fata e te hoē tane e te hoē vahine apî e tuturi ra i reira. Ua hau teie oro'a mo'a no te hiero i te hoē faaipoiporaa, no te mea e nehenehe teie faaipoiporaa e taatihia e te Varua Mo'a no te Fafauraa, e te parau nei te mau papa'iraa mo'a e « e noaa ho'i ia tatou te mau terono, te mau basileia, te mau hau hui arii, e te mau mana, te mau mana faatere » (PH&PF 132:19). Te ite nei au i te oaoa e tia'i ra i te feia o te farii i teie horo'araa hanahana e o te faaohipa i te reira ma te parauti'a.

Ua vai amui noa maua te tuahine Donna Smith Packer i roto i te faaipoiporaa fatata e 70 matahiti. Ia faahiti ana'e vau i te parau no ni'a i ta'u vahine faaipoipo, te metua vahine o ta maua mau tamarii, eita e noaa ia'u ia faahiti i to'u mau mana'o na roto i te parau. E no te hohonu o te mana'o e te puai o te mana'o mauruuru fatata eita e noaa ia'u i te parau. Te haamaurururaa rahi roa'e ta maua i farii i roto

i teie oraraa, e te oraraa a muri atu, o ta maua ia mau tamarii e mau mootua. I te pae hopea no to maua mau mahana amui i te tahuti nei, te mauruuru nei au no te taime tata'itahi vau i piha'iho ia'na e no te parau fafau ta te Fatu i horo'a e, eita roa e hopearaa.

Te faaite papû nei au e, o Iesu te Mesia, te Tamaiti a te Atua ora. Te ti'a nei Oia i te upo'o o te Ekalesia. Na roto i Ta'na Taraehara e te mana no te autahu'araa e nehenehe ai i te mau utuafare, tei haamata i te oraraa tahuti nei, e faaea amui e a muri noa'itu. Na roto i te Taraehara, o te nehenehe e rapaau ia tatou, eita te mau rifa e itehia. Te auraa ra, noa'itu te ohipa ta tatou i rave, e aore rā te vahi ua ratere tatou e aore rā te huru te hoē ohipa i tupu, mai te peu e tatarahapa mau tatou, ua parau fafau mai Oia e, e tara ē Oia i te reira. E ia tara ē Oia, ua tātāihia ia. E rave rahi ho'i o tatou te ta'irihia nei, e auraa parau teie, ma te mana'o hapa e ma te ite ore nahea i te haamatara ia tatou. E matara mai outou na roto i te fariiraa i te Taraehara a te Mesia, ei reira te mau mea atoa i haamauuiui i te aau e tau i ohipa nehenehe e ei aroha e ei mure ore.

Ua mauruuru roa ho'i au no te mau haamaitairaa a te Fatu Iesu Mesia, no te mana no te hamahiraa i te tamarii, no te mana o te taraehara, no te Taraehara—te Taraehara o te nehenehe e tamâ roa i te pora'ora'o noa'itu te paari e te roa e te rahiraa taime e titau-faahou-hia mai. E nehenehe i te Taraehara ia haamatara faahou ia outou ia haere outou i mua, ma te mâ e te parau ti'a, no te tutava i te e'a ta outou i ma'iti i roto i te oraraa nei.

Te faa'ite papû nei au e, te ora nei te Atua, o Iesu te Mesia, e e ere te Taraehara i te hoē fana'oraa rahi no te Ekalesia taatoa. No te taata tata'itahi rā te Taraehara, e mai te peu te vai ra te hoē mea e haape'ape'a ra ia outou—peneia'e no te hoē tau maoro roa e aita faahou outou e haamana'o ra i te reira—a faa'ohipa i te Taraehara. E tamâ te reira ia outou, e eita outou, mai Ia'na atoa ho'i, e haamana'o faahou ā i ta outou mau hara. Na roto i te i'oa o te Iesu Mesia, amene. ■

Na Linda K. Burton
Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

E ta'uma amui ai

Ei mau vahine e ei mau tane haapa'o i te fafauaraa, titauhia ia tatou ia faateitei te tahi e te tahi, e ia tauturu te tahi e te tahi ia riro mai ei mau taata mai ta te Fatu e hinaaro ia riro tatou.

Lmuri a'e i te mau a'oraa, te mau himene e te mau pure faa'uru o te haaputapû tamau noa i to tatou aau i roto i te amuiraa rahi, ua parau mai te mau tuahine e rave rahi ia'u e, te mea au roa a'ena ratou maori râ, o te hi'oraa ia i te Peresideniraa Matamua e te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti ia haere i rapae e to ratou hoa faaipoipo mure ore. E aita anei tatou paatoa e oaoa nei ia faaroo i te mau taea'e ia faaite i to ratou here ia ratou ma te marû ?

No ni'a i ta'na vahine o Donna, teie ta te peresideni Boyd K. Packer i parau, « No te toro'a o ta'u e mau nei, e titauraa hanahana ta'u ia parau i te parau mau : E maitai hope to'na ».¹

« Ua riro oia ei mahana no to'u oraraa »,² te parau ia a te peresideni Dieter F. Uchtdorf no ni'a i ta'na vahine o Harriet.

Ua parau te peresideni Henry B. Eyring no ni'a i ta'na vahine o Kathleen, « O oia te taata tei faatupu tamau noa i te hinaaro i roto ia'u ia riro ei taata maitai roa a'e e ti'a ia'u ia riro ».³

E te peresideni Thomas S. Monson, ua parau oia no ni'a i ta'na vahine here o Frances : « O ona te here o to'u oraraa, to'u hoa ti'aturi rahi e to'u au manava. Ia parau ana'e au, te mihi ra

vau ia'na, aita ia e nava'i no te faahiti i to'u mana'o hohonu ».⁴

Te hinaaro atoa nei au e faaite i to'u here i to'u hoa faaipoipo here, o Craig. Ua riro oia ei horo'a tao'a rahi no'u ! No ni'a i ta'u tane faaipoipo, te vai ra hoê parau herehia e te mo'a i roto i to'u haamaitairaa patereareha o te tohu ra e, « e aupuru-maitai-hia e a'na » to'u oraraa e te oraraa o ta'u mau tamarii. No'u nei, e mea papû maitai e, no Craig teie parau tohu. Ia au i te mau parau a Mark Twain, te parau nei au e, « te hoê oraraa aita o [Craig], e ere ia i te oraraa ».⁵ Ua here au ia'na ma to'u aau atoa e to'u varua atoa !

Te mau ti'araa e te mau hopoi'a hanahana

I teie mahana te hinaaro nei au e faahanahana i te mau tane faaipoipo, te mau metua tane, te mau taea'e, te mau tamaiti e te mau metua fetii tei ite o vai ratou, e o te rave nei ma te maitai roa no te faaoti i ta ratou mau ohipa ta te Atua i horo'a mai, mai tei tatarahia i roto i te poro'i no ni'a i te utuafare, oia ho'i, te faatereraa ma te parau ti'a e te imiraa i te ora e te parururaa i to ratou utuafare. Ia ite mai outou e, e mea oto roa na'u ia ite e, te riro nei te parau no te ti'araa metua tane, te ti'araa metua vahine e te faaipoiporaa ei mau parau pe'ape'a no te mau taata e rave rahi. Ua ite au e, te mana'o nei te tahi mau melo o te Ekalesia e, eita roa'utu to ratou utuafare e tae'ahia i te faito teitei o ta ratou e mana'o nei. E rave rahi tei fifi no te haapa'o ore, te hamani-ino-raa, te faatûiraa, e te mau hiroa tumu hape o te fenua. Aita vau e turu nei i te mau ohipa a te mau taata e aore râ, te mau vahine o te faatupu nei ma te hinaaro mau e aore râ, ma te ite ore, i te pe'ape'a, te oto e te mana'o paruparu i roto i to ratou utuafare. Tera râ, i teie mahana, te paraparau nei au no te tahi atu ohipa.

Ua papû roa ia'u e, eita te hoê tane faaipoipo e riro ei taata hau atu i te maitai i mua i ta'na vahine maori râ, ia tavini oia i roto i ta'na mau ohipa ta te Atua i horo'a mai, ei taea'e ti'amâ tei mau i te autahu'araa—e mea faufaa roa'utu i roto i te utuafare. E mea au roa na'u e te ti'aturi nei au i teie mau parau no roto mai i te peresideni Packer, no te mau tane faaipoipo e te mau metua tane ti'amâ : « Tei ia outou na te puai o te autahu'araa no ô mai i te Fatu ra, no te paruru i to outou utuafare. Te vai ra te taime e riro ai te reira puai ei paruru hoê roa i rotopu i to outou utuafare e te mau faahemaraa a te enemi ».⁶

Feia faatere pae varua e orometua haapii i roto i te utuafare

I te omuaraa o teie matahiti, ua haere atu vau i te hunaraa o te hoê taata ha'iha'i faahiahia—te metua fetii o ta'u tane, o Don te i'oa. Ua faaite te hoê o te mau tamaiti a tonton Don i te hoê iteraa to'na, i to'na tamariiraa, i muri noa a'e i te hoora mai to'na na metua i to ratou fare matamua. No te mea e,

te fafauaraa, titauhia ia tatou ia faateitei te tahi e te tahi, e ia tauturu te tahi e te tahi ia riro mai ei mau taata mai ta te Fatu e hinaaro ia riro tatou. Titauhia ia tatou ia rave amui i te ohipa no te faateitei i te u'i e ti'a mai nei, e ia tauturu ia ratou ia tae'ahia ia ratou to ratou faito puai hanahana ei mau fatu ai'a no te ora mure. E nehenehe ta tatou e rave mai ta Elder Robert D. Hales e ta'na vahine o Mary i rave e i haapa'o i te parau parabole ra « E faateitei mai oe ia'u e e faateitei atu vau ia oe, ei reira taua e ta'uma amui ai ».⁹

Ua ite tatou i roto i te mau papa'iraa mo'a e, « e ere ia i te mea maitai ia parahi noa Adamu oia ana'e ra ». No reira to tatou Metua i te Ao ra i hamani ai i te « tahi tauturu au na'na ra ».¹⁰ Te auraa no te parau ra, *tauturu au*, o te hoê ia « tauturu tano, ti'amâ, e aore râ, e tu'ati ia'na ».¹¹ Ei hi'oraa, ua hoho'a maitai to tatou na rima te tahi i te tahi, e ere râ hoê â huru. Oia ho'i, e hoho'a pato'i te tahi no te tahi, tera râ, ua riro te tahi ei faati'araa no te tahi, e ua tano te tahi no te tahi. Ia rave amui raua i te ohipa, e rahi atu ia to raua puai.¹²

I roto i te buka arata'i a te Ekalesia, i roto i te pene no ni'a i te mau utuafare, te vai ra teie faahitiraa parau : « Ua hamanihia te natura o te varua tane e te varua vahine ia ti'a ho'i te tahi ia faati'a i te tahi ».¹³ Te na ô nei e, e ere « ia ti'a i te tahi ia faati'o i te tahi », « ia ti'a [râ] i te tahi ia faati'a i te tahi » ! Tei ô nei tatou no te tauturu, no te faateitei, no te oaoa te tahi e te tahi, a tamata ai tatou ia riro ei taata maitai roa a'e. Ua haapii mai te tuahine Barbara B. Smith i te hoê haapiiraa paari, « E roaa ia tatou te mau oaoa rahi atu mai te mea e, e oaoa tatou i te manui'araa o vetahi ê, eiaha râ i to tatou noa ».¹⁴ Mai te mea e, e imi tatou i te rave'a no te « faati'a » eiaha râ no te « faati'o », e mea ohie roa a'e ia ia faaitoito ma te anaanatae te tahi e te tahi !

I te tau e metua vahine apî au no te mau tamarii na'ina'i e rave rahi, ia hope te mau mahana i te tauraa i te pahii, te horoiraa i te au'a e te faatitiaifaroraa i te pe'ape'a, aita e taata e himene oaoa a'e i te himene paraimere « E oaoa rahi to'u ia ho'i mai papa i te fare ».¹⁵ Teie

e pae tamarii na'ina'i e faaamu e e faaahu, aita i nava'i te moni no te tamau i te aua. No to'na hinaaro ia haapa'o i te hoê o ta'na mau ohipa hanahana i roto i to'na ti'araa ei taata paruru i to'na utuafare, ua patia o tonton Don i te tahi mau pou raau na'ina'i i roto i te repo, ua rave i te taura, e ua taamu i te reira i te tahi pou e te tahi pou e ati noa a'e te aua. I muri iho, ua tuo oia i ta'na mau tamarii ia haere mai i piha'i iho ia'na. Ua faaite oia ia ratou i te mau pou e te taura, e ua faataa ia ratou e, mai te mea e, e faaea noa ratou i te pae roto o taua aua ra, eita ia ratou e fifi.

I te hoê mahana, ua hi'o maere te mau taea'e hahaere utuafare a haafatata mai ai raua i te fare e a ite ai e pae tamarii na'ina'i e ti'a noa ra ma te haapa'o, i piha'i iho i te taura, ma te hi'o tutonu i ni'a i te hoê popo tei pee i rapae i to ratou oti'a i ni'a i te purumu. Ua horo te hoê tamarii na'ina'i e tii i to ratou papa, tei horo e tii i te popo.

I muri a'e i roto i te oro'a hunaraa, ua faaite te tamaiti matahiapo ma te ta'i e, te hoê ohipa hinaaro-roa-hia e a'na i roto i teie oraraa maori râ, o te riroraa ia mai to'na metua tane here.

Ua parau te peresideni Ezra Taft Benson e :

« E te mau tane faaipoipo e te mau metua tane i Iseraela nei e, e ohipa rahi te nehenehe ia outou ia rave no te faaoraraa e no te faateiteiraa o to outou utuafare ! ...

« A haamana'o i to outou piiraa mo'a ei metua tane i Iseraela—to outou piiraa faufaa a'e no te tau e no te tau a muri atu—e piiraa te reira eita roa outou e vaihohia ».

« Titauhia ia outou ia tauturu i te faati'araa i te hoê utuafare i reira ho'i e ti'a ai i te Varua o te Fatu ia parahi ».⁷

Auê te ti'a o teie mau parau tohu no teie mahana.

E mea fifi roa no te mau tane tei roto i te faufauaraa, ia ora i roto i te hoê ao aita i haafaufaa ore noa i ta ratou ohipa e ta ratou hopoi'a hanahana, o te haponu atoa nei râ i te mau parau poro'i haavare no ni'a i te auraa o te riroraa ei « tane mau ». Teie te hoê parau poro'i haavare, « O vau te taata faufaa roa a'e no'u nei ». Te vai atoa nei te parau poro'i faaino e te vahavaha tei na ô e, aita e faufaa faahou to te tane faaipoipo e to te metua tane. Te taparu nei au ia outou eiaha e faaroo i te mau haavare a Satane ! Ua ere oia i teie haamaitairaa mo'a ia riro ei tane faaipoipo e aore râ, ei metua tane. No to'na pohehae i te feia tei roaa te mau ohipa mo'a o te ore roa e ti'a ia'na ia rave, te titau nei oia ia roohia « te mau taata atoa i te ati mai ia'na ihora » !⁸

Te faateiteiraa e te tautururaa i roto i to tatou ti'araa ei faati'araa no te tahi

E te mau taea'e e te mau tuahine, e hinaaro tatou i te tahi e te tahi ! Ei mau vahine e ei mau tane haapa'o i

noa rā, te oto nei au ia faaite atu e, aita vau i oaoa i te mau taime atoa a tomo mai ai o Craig i roto i te fare ma te oaoa, i muri a'e i te hoê mahana ohipa roa. I te mau taime atoa e aroha oia ia matou tata'itahi ma te tauahi e te apa, e e huri oia e rave rahi mahana fifi, e i te tahi taime, mau mahana pe'ape'a ei mau taime oaoa no te metua tane. Ahiri ihoa vau i faaiti a'e te haape'ape'a i te rahiraa ohipa e toe noa ra i te rave, e ia faatumu rahi a'e i ni'a i te mau mea faufaa a'e, mai ta'na i rave. Ia faafaaea pinepine a'e au no te oaoa i te taime utuafare mo'a, e ia haamaururu pinepine atu ia'na no to'na haamaitairaa i to matou oraraa !

la parau haamaitai noa tatou te tahi i te tahi

Aita i maoro a'enei, ua faaite mai te hoê tuahine haapa'o maitai i roto i te Ekalesia ia'u i te hoê mana'ona'oraa hohonu o ta'na e pure noa nei e mea huru maoro i teie nei. Te haape'ape'a nei oia no ni'a i te tahi mau tuahine i roto i ta'na paroisa. Ua parau mai oia e, e mea mauui roa na'na ia faaroo ia ratou, i te tahi taime, ia parau ma te faatura ore i ta ratou tane e no ni'a i ta ratou tane, i mua roa'toa i ta ratou mau tamarii. I muri iho, ua parau mai oia

e, i to'na apîraa, ua hinaaro roa oia, e ua pure oia ma te tuutuu ore ia itehia ia'na e ia faaipoipo oia i te hoê taea'e ti'amâ tei mau i te autahu'araa, e ia haamau e o'na i te hoê utuafare oaoa. Ua paari oia i roto i te hoê utuafare na to'na metua vahine « e faatere » are'a to'na metua tane ra, ua rave noa oia ma te mata'u mai te au i te hinaaro o to'na metua vahine, ia ore te pe'ape'a ia tupu i roto i te utuafare. Ua feruri oia e, te vai ra te tahi huru maitai a'e. Aita oia i ite i te reira i roto i te utuafare i paari ai oia, tera rā, na roto i ta'na pure tuutuu ore no te ani i te arata'iraa, ua haamaitai mai te Fatu ia'na ia ite e nahea ia faatupu i te hoê utuafare e ta'na tane faaipoipo, i reira ho'i te Varua e farii-maitai-hia ai. Ua tae au i roto i te reira utuafare, e e nehenehe ta'u e faaite papû e, e vahi mo'a ia !

E te mau tuahine e te mau taea'e, e aha te pinepineraa to tatou « faahitiraa i te mau parau maitatai te tahi e te tahi » ma te hinaaro mau ?¹⁶

E ti'a ia tatou ia hi'opo'a ia tatou iho na roto i te uiraa i te tahi mau uiraa. Ma te faatanotano rii, e nehenehe teie mau uiraa e tano i ni'a i te rahiraa o tatou, noa'tu e, e mea faaipoipohia tatou e aore rā, e mea otahi noa, e noa'tu te huru o to tatou oraraa utuafare.

1. E aha te taime hopea a arue ai au ma te aau tae i to'u hoa, noa'tu e, o maua ana'e e aore rā, i mua i ta maua mau tamarii ?
2. E aha te taime hopea a haamaururu ai au, a faaite ai au i te here, e aore rā, a taparu u'ana ai au ma te faaroo no'na i roto i te pure ?
3. E aha te taime hopea a faaea ai au i te parau i te hoê mea ta'u i ite e nehenehe e haamauui ?
4. E aha te taime hopea a faaite ai au i te tatarahapa e i te aniraa ma te haehaa ia faaore mai i ta'u hapa—ma te ore e tuu atu i te mau parau ra « ahani pai ua na reira oe » e aore rā, « ahani pai aita oe i na reira » ?
5. E aha te taime hopea a ma'iti ai au ia faaite i te oaoa eiaha rā te imiraa ia « tano » vau ?

I teie nei, mai te mea e faatupu teie mau uiraa i te mana'o huru ê, e aore rā, i te mana'o tatarahapa rii i roto ia outou, a haamana'o i te haapiiraa ta Elder David A. Bednar i haapii mai e, « ua riro te hirahira no to tatou varua, mai te mauui no to tatou tino—ei faaararaa i te fifi e ei paruru i te tahi atu mau ati. »¹⁷

Te ani nei au ia tatou tata'itahi ia haapa'o i te aniraa aau tae mau a Elder Jeffrey R. Holland : « E mau taea'e e mau tuahine e, i roto i teie titauroa roa mure ore, ia riro tatou hau atu â mai to tatou Faaora, e tamata na tatou ia riro ei mau tane e mau vahine [maitai roa] na roto i teie noa rave'a i teie nei—na roto i te oraraa e faainoino na roto i te parau, aore rā na roto i te tuuraa parau maitai a'e, ma te parauraa i te hoê reo eê, te reo o te mau melahi ».¹⁸

A faaineine ai au no teie haamaitairaa i teie mahana, ua haapii mai te Varua ia'u, e ua fafau vau ia paraparau pinepine hau atu vau i te mau parau maitatai i to'u hoa here e no ni'a ia'na, ia faateitei i te mau tane i roto i to'u utuafare, e ia faaite i te aau mehara no te huru o ta ratou faaotiraa i to ratou ti'araa hanahana ei faati'araa no te tahi. E ua fafau vau ia haapa'o i te parabole ra, « E faateitei mai oe ia'u e e faateitei atu vau ia oe, ei reira taua e ta'uma amui ai ».

E ti'a anei ia outou ia amui mai ia'u no te imi i te tauturu a te Varua Maitai ia haapii ia tatou nahea e ti'a ai ia tatou ia faateitei maitai a'e te tahi i te tahi i roto i to tatou ti'araa ei faati'araa no te tahi, ei mau tamaiti e ei mau tamahine na to tatou na metua here i te ao ra ?

Ua ite au e, na roto i te mana faati'a o te Taraehara a Iesu Mesia e na roto i to tatou faaroo Ia'na, e nehe-nehe ta tatou e rave. Te pure nei au ia tuu tatou i to tatou ti'aturiraa i roto Ia'na no te tauturu ia tatou ia tauturu te tahi i te tahi ia ora ma te oaoa e a muri noa'tu a ta'uma amui ana'e ai tatou, na roto i te i'oa o te Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Dallin H. Oaks

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

TE MAU NOTA

1. Boyd K. Packer, i roto « Donna Smith Packer Receives Family History Certificate from BYU », news.byu.edu/archive12-jun-packer.aspx.
2. Dieter F. Uchtdorf, i roto Jeffrey R. Holland, « Elder Dieter F. Uchtdorf : On to New Horizons », *Liahona*, Mati 2005, 10.
3. Henry B. Eyring, in Gerald N. Lund, « Elder Henry B. Eyring : Molded by 'Defining Influences' », *Liahona*, Eperera 1996, 31.
4. Thomas S. Monson, « I Will Not Fail Thee, nor Forsake Thee », *Liahona*, Novema 2013, 85.
5. Mark Twain, *Eve's Diary* (1905), 107.
6. Boyd K. Packer, « Te puai o te autahu'araa », *Liahona*, Me 2010, 9.
7. Ezra Taft Benson, « To the Fathers in Israel », *Ensign*, Novema 1987, 51, 50.
8. 2 Nephi 2:27.
9. Hi'o Robert D. Hales, « Strengthening Families : Our Sacred Duty », *Liahona*, Tiurai 1999, 40 ; hi'o atoa LaRene Gaunt, « Elder Robert D. Hales : 'Return with Honor' », *Liahona*, Eperera 1995, 31.
10. Genese 2:18.
11. Genese 2:18, nota raro b.
12. Hi'o Bruce K. Satterfield, « The Family under Siege : The Role of Man and Woman » (vauvauraa tei horo'ahia i te hepetoma no te haapiiraa i Ricks College, 7 no tiunu 2001), 4 ; emp.byui.edu/SATTERFIELD/PDF/RoleManWoman2.pdf.
13. *Buka arata'i 2: Te faatereraa o te Ekalesia* (2010), 1.3.1.
14. Barbara B. Smith, « Hearts So Similar », *Ensign*, Me 1982, 97.
15. « Daddy's Homecoming », *Children's Songbook*, 210.
16. « E parau haamaitai noa tatou », *Te mau himene*, n°140
17. David A. Bednar, « Te ti'aturi nei matou e, e mea ti'a i te taata ia ora ma te viivii-ore », *Liahona*, Me 2013, 44.
18. Jeffrey R. Holland, « Te reo o te mau melahi », *Liahona*, Me 2007, 18.

Te parabole no te ueue huero

Tei ia tatou tata'itahi te haamauraa i te mau ohipa matamua e te raveraa i te mau mea e faairi i ta tatou repo ei mea maitai ia auhune tatou i to'na i'raa.

Te horo'ahia nei te mau tumu parau no te amuiraa rahi—e ere na te mana tahuti, na te mau faa-ururaa ra a te Varua. E rave rahi tumu parau e mapuhi mai i roto i te mau fifi i te tahuti nei. Are'a ra, mai ia Iesu tei ore i haapii atu nahea i te upooti'a i ni'a i te mau tamataraa o te tahuti e i ni'a i te umeraa politita o To'na tau, e riro atoa Ta'na mau tavini i te parau pine-pine mai i te mea ta tatou e ti'a ia tau i roto i to tatou oraraa no te faaineine ia tatou ia ho'i i to tatou fare i te ra'i. I teie hopea hepetoma no te Pasa, ua tae mai te mana'o e paraparau atu no ni'a i te mau haapiiraa morohi ore i roto i te ho'e o te mau parabole a Iesu.

Ua riro te parabole no te ueue huero ei ho'e o te mau parabole, aita i rahi roa mai te reira, tei faati'ahia i roto i na buka evanelia tu'ati e toru. Ua riro atoa te reira ei ho'e o na parabole, e mea iti faahou atu, ta Iesu i faataa i te auraa i Ta'na mau pipi. Te huero, o te « parau o te basileia » (Mataio 13:19), o te « parau » (Mareko 4:14) e aore ra « te parau a te Atua » (Luka 8:11)—oia ho'i te mau haapiiraa a te Fatu e a Ta'na mau tavini.

Te mau repo e'e i reira te mau huero i te toparaa, o te mau huru e'e ia te taata tahuti nei e apo e e pee i te reira mau haapiiraa. E no reira, te mau huero tei « ma'iri... i te pae arata'ia » (Mareko 4:4), aita ia i topa i roto i te ho'e repo tahuti e tupu ai te reira. Mai te mau haapiiraa tei ma'iri i ni'a iho i te ho'e auu etaeta e te ineine ore. Eita vau e parau rahi atu no te reira. Ta'u nei poro'i, no tatou ia tei fafau ia tatou ia riro ei feia pee i te Mesia. E aha te mea ta tatou e rave nei i te mau haapiiraa a te Faaora i roto i to tatou oraraa ?

Te faaara ra te parabole no te ueue huero ia tatou no ni'a i te mau ohipa e te huru e faa'ere ia tatou tei farii i te huero no te poro'i evanelia i te hoturaa e te auhuneraa rahi

I. Te vahi papa, aore i aahia

« Ma'iri ihora e tahi pae i te vahi papa aita re'a e repo ra ; tupu ihora ia i reira ra, no te mea aore i mo'e re'a i raro i te repo : Ia mahanahia ra, oriorio ihora, pohe atura no te mea aore i aahia » (Mareko 4:5–6).

Ua faataa mai Iesu e, e faa'iteraa te reira no ratou tei « farii i te parau, ma

te oaoa i mutaa iho, i te faarooraa ra », are'a râ, no te mea « aore i aahia i roto i to ratou aau... ia roohiahia e te ati e te hamani ino i taua parau ra, maheaitu ihora ratou i reira » (Mareko 4:16–17).

No te tari'a i faaroo ra, e aha te tumu « aore i aahia i roto i to ratou aau »? Teie te huru o te mau melo apî tei faafariu-apî-hia i te mau misionare e aore râ i te mau mea au o te Ekalesia e aore râ i te mau hotu rarahi no te riro-raa ei melo no te Ekalesia. No te mea aita ratou i aahia i roto i te parau, e nehenehe ratou ia oriorio e ia pohe ia tae mai te pato'iraa. E nehenehe atoa râ

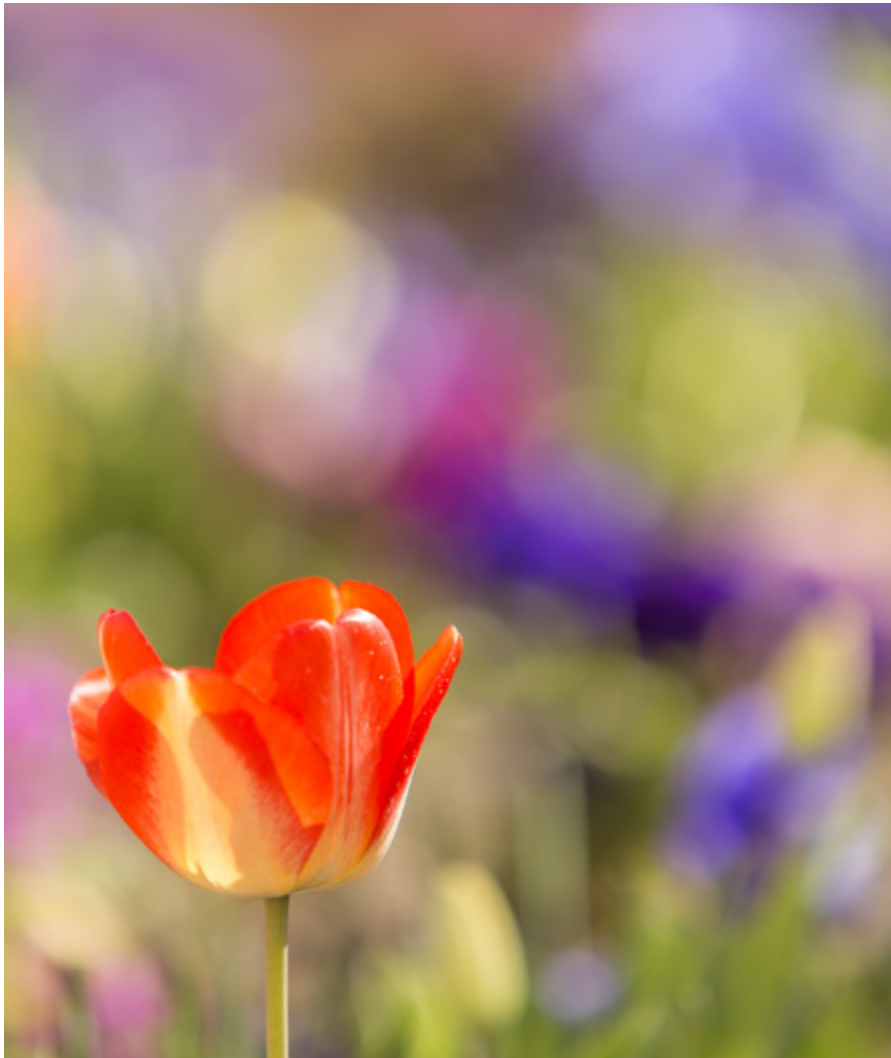
te feia tei paari i roto i te Ekalesia—te mau melo tau maoro—ia hee atu i roto i tera vairaa aore i aahia i roto i to ratou aau. Ua mâtau vau i te tahi o ratou—e mau melo aita te faafariuraa i te evanelia a Iesu Mesia i papû maitai e i vai maoro. Mai te peu eita tatou e aahia i roto i te mau haapiiraa no te evanelia e i roto atoa i te rave-tamau-raa i te reira, tatou paatoa te nehenehe e faatupu i te hoê aau ofa'i, oia ho'i te vahi papa no te mau huero pae varua.

Titauhia te maa pae varua no te oraora i te pae varua, i roto ihoa râ i te hoê ao e faateatea nei ia'na i te ti'aturiraa

i te Atua e i te mau titauroa etaeta no te maitai e te ino. I roto i te hoê tau ua âere roa te Itenati o te faarahi nei i te mau poro'i haamata'u i te faaroo, e ti'a ia ia tatou ia haamaraa i to tatou vainoa-raa i mua i te parau mau varua, ia haapuiahia to tatou faaroo e ia aa-noahia tatou i roto i te evanelia.

E te feia apî, mai te peu aita i papû maitai teie haapiiraa, teie te tahi hi'oraa taa ê. Mai te peu te operehia ra te mau tapa'o no te oro'a e te patapata ra outou e aore râ te paraparau ra e aore râ te ha'uti ra i te tahi ha'uti video e aore râ te rave ra outou i te hoê mea e pato'i atu i te maa pae varua no outou iho, te tâpû râ ia outou i to outou mau aa pae varua ma te faaairo ia outou ei vahi papa. Te faaairo ra outou ia outou iho ei taata paruru ore i mua i te oriorioraa ia farerei noa'tu outou i te ati mai te faaatearaa i te pupu, te faari'arir'araa e te faaoraa. E ua tano atoa teie parau no te taata paari.

Te tahi faahou mauihaa e nehenehe e haamou i te mau aa pae varua—o ta te mau rave'a apî i faananea e o te tupu atoa nei aita ana'e te reira—o te hi'oraa i te evanelia e aore râ te Ekalesia na roto i te apoo rota (serrure). E faatumu teie hi'oraa taoti'a i ni'a i te hoê haapiiraa tumu e aore râ te hoê raveraa e aore râ te aravihi ore e huru itehia ra i roto i te hoê taata faatere ma te hi'o ore i te hoho'a rahi o te faanahoraa evanelia na reira atoa te mau hotu o te auhune no'na iho e no te taatoaraa. Ua horo'a te peresideni Gordon B. Hinckley i te hoê hi'oraa papû maitai no te hoê tuhaa o teie hi'oraa na roto i te apoo rota. Ua parau oia i te hoê amuiraa no BYU no ni'a i te tahi mau taata tâtara parau politita tei « ura roa te inoino » no te hoê ohipa i tupu i tera ra taime. « Ma te aravihi rahi ua manii mai ratou i te vinita avaava no te parau faahapa e te iria... » e faaoti atu ai, « Papû roa e tau e e vahi teie no te taata maamaa e te aravihi i te faaohiparaa i te vinita ». ¹ I te tahi pae, ia aa-papû-maitai-hia tatou i roto i te evanelia, e ti'a ia tatou ia tamarû e ia faatano i ta tatou mau faahaparaa ma te imi noa i te hoho'a rahi a'e o te ohipa hanahana a te Atua.

II. Te aihere : te haapa'oraa i te peu o teie nei ao e te haavare o te tao'a

Ua haapii Iesu e, « ma'iri ihora e tahi pae i roto i te aihere ; tupu a'era te aihere, apiapi ihora, aore a'era i hotu » (Mareko 4:7). Ua faataa mai Oia e, « oia te feia i faaroo i te parau, o te ho'ene te parau i roto ia ratou ra, i te haapa'oraa i te peu o teie nei ao, e te haavare o te tao'a, e te hinaaro ti'a ore i te mau mea e'e ra, aore a'era te parau i hotu mai » (Mareko 4:18–19). Papû roa e, e faaararaa teie e ti'a ia tatou paatoa ia haapa'o.

E paraparau na mua vau no te haavare o te tao'a. Noa'tu to tatou nuuraa i ni'a i to tatou tere pae varua—noa'tu to tatou faito faafariuraa—e faahema-pauroa-hia tatou e te reira. Ia mau te mau raveraa e te mau ohipa matamua i ni'a i te noaaraa, te faaohiparaa e aore

râ te fana'oraa i te hoê tao'a, e pii tatou i te reira te hiaai materia. Ua parau e ua papa'i-rahi-roa-hia no ni'a i te hiaai materia, e aita e faufaa rahi ia parau faahou atu.² Te feia e ti'aturi nei i roto i te mea e parauhia na te haapiiraa hohonu o te atua manuia, o ratou te mamae nei i te haavare o te tao'a. E ere te fana'oraa e aore râ te apîraa i te moni rahi i te tapa'o no te au o te ra'i ia tatou, e e ere atoa te ereraa i te reira ei tapa'o no te au ore o te ra'i ia tatou. Ia parau Iesu i tera taata haapa'o maitai e, e roaa ia'na te ora mure ore mai te peu e horo'a oia i ta'na tao'a atoa i te feia veve (hi'o Mareko 10:17–24), aita Oia e faa'ite maira e, e mea ino ia *fana'o* i te tao'a rahi, te mea ino râ, o to'na *huru* i mua i te reira. Mai ta tatou paatoa i ite, ua arue Iesu i te taata maitai no Samaria tei faaohipa i te moni no te tavini i

to'na taata tupu, o ta Iuda râ i faaohipa no te hoo i To'na Faaora. Te tumu no te mau ino atoa, e ere te moni, o *te nou-nou moni râ* (hi'o 1 Timoteo 6:10).

Te parau nei te Buka a Moromona no te hoê tau ua haamata te Ekalesia a te Atua i te « paruparu » (Alama 4:10) no te mea ua haamau te taata « i to ratou aau i ni'a i te tao'a, e te mau mea faufaa ore o teie nei ao » (Alama 4:8). Te taata atoa e fana'o rahi roa i te mau mea materia, tei roto oia i te atâtaraa pae varua ia patiahia oia i te « raaumarû » o te mau tao'a e te tahi atu mau mea o teie nei ao.³ E omuaraa maitai teie no te haapiiraa a te Faaora e paraparau atu i teie nei.

Te aihere huna e ho'ene ai te maitai o te parau o te evanelia i roto i to tatou oraraa, o te mau puai ia o te ao ta Iesu i parau ei « mau peu o teie nei e te tao'a, e te mau mea e nave-nave ai ra » (Luka 8:14). Ua rau roa ratou no te faahiti atu. E nava'i noa te tahi mau hi'oraa.

I te hoê taime ua faahapa Iesu i To'na aposetolo rahi, a na ô ai Oia ia Petero, « E turoriraa oe na'u, aore ho'i oe i au i ta te Atua ra, o ta te taata râ ta oe e au » (Mataio 16:23; hi'o atoa PH&PF 3:6–7; 58:39). Te auraa i ta te taata ra, o te tuuraa ia i te mau peu o teie nei ao i mua i te mau mea a te Atua i roto i ta tatou mau raveraa, mau ohipa matamua e mau mana'ona'oraa.

Te auraro ra tatou i te mau « mea au o teie nei oraraa » (1) ia tîfihia tatou i te hoê mea, o te ore e tu'ati ra i te horo'a rahi a te Atua no te ti'amâraa ; (2) ia umehia tatou e te mau mea faanevaneva ohie, o te arata'i ê ia tatou i te mau mea faufaa no te mure ore ; e (3) ia roaa to tatou mana'o e, no tatou noa te maitai, o te ore e tu'ati ra i te tupuraa o te taata iho ia roaa to'na hopearaa mure ore.

E upooti'a te haapa'oraa i te peu o teie nei oraraa i ni'a ia tatou ia vai ohipa ore tatou no te mata'u i te ananahi, o te faaiti nei i to tatou haereraa i mua ma te faaroo, ma te ti'aturi i te Atua e i Ta'na mau parau fafau. A piti ahuru ma pae matahiti i ma'iri, ua parau to'u orometua haapii rahi no BYU, o Hugh W. Nibley, i te atâtaraa

no te auraroraa i te haapa'oraa i te peu o teie nei ao. Ua anihia oia i roto i te hoê uiuiraa e, eita anei e ti'a, ia hi'ohia te vairaa o te ao e ta tatou hopoi'a ia haaparare i te evanelia, ia imi i te tahi rave'a « no te faaauraa i te mea ta tatou e rave ra i roto i te Ekalesia i to te ao ».⁴

Ta'na pahonoraa : « O te reira iho te aamu o te Ekalesia, e ere anei ? E mea ti'a ia vai te hinaaro ia faariri rii mai i ô nei, e mea tia'i ia vai te hinaaro ia tamata noa'itu. I reira te faaroo e tae mai ai... To tatou vairaa mau, ia tamatahia ia to tatou fafauraa ia tatou, ia riro mai te reira ei mea paari, ia riro mai te reira ei mea nahonaho ore ia au i to te ao ».⁵

Ua haapapûhia mai teie ohipa matamua o te evanelia i te fare haapiiraa teitei no BYU, maa ava'e noa i teie nei, e te taata faatere rahi no te katolika, o Charles J. Chaput, the arii episekopo no Philadelphia. A parau ai oia no ni'a i « te tahi mau mana'o rahi i rotopu i te Feia Mo'a e te Katolika », mai « te faaipoporaa e te utuafare, te natura o te apeniraa, te mo'araa o te oraraa taata nei e te rû no te ti'amâraa i te pae faaroo », ua parau oia :

« Ua hinaaro vau ia tura'i faahou i te faufaa rahi no te ora-papû-raa ia au i te reo o to tatou ti'aturiraa. Titauhia ia riro te reira ei ohipa matamua—eiaha i roto noa i to tatou oraraa otahi e e te utuafare, i roto atoa râ i to tatou mau fare pureraa, ta tatou mau ma'itiraa politita, ta tatou mau tapihooraa, ta tatou raveraa i te feia veve, te auraa ra, i roto i te mau mea atoa e rave tatou ».

« Teie te tumu e mea faufaa rahi te reira », ua parau faahou â oia. « A hi'o noa i te ohipa i tupu no te katolika. Matou te mau katolita, te ti'aturi nei matou e piiraa no matou ia riro ei faahopue i roto i te sotaiete. Tera râ te vai nei te hoê reni iti e faataa ra i te riroraa ei faahopue i roto i te sotaiete e te riroraa ei horomiiraa na te sotaiete ».⁶

Te tuu papû nei te faaararaa a te Faaora no ni'a i te haapa'oraa i te peu o teie nei ao tei ho'ene te parau a te Atua, i te opuaraa ia tape'a noa tatou i ta tatou mau ohipa matamua—ia mau maitai to tatou aau—i ni'a i te mau faaueraa a te Atua e i ni'a i te feia faatere o Ta'na Ekalesia.

Ia au i na hi'oraa a te Faaora, mai te huru ra e ti'a roa ia tatou ia feruri i teie parabole ei parabole no te mau repo. Ua tu'ati te tanoraa o te repo i to tatou aau tata'itahi i ueuehia te huero no te evanelia. Ia au i te mau haapiiraa pae varua, te vai ra te mau aau tei paari e tei ore i ineine, te vai ra te mau aau tei ofa'ifa'i roa no te faaohipa-ore-raa-hia te reira e te vai ra te mau aau tei hinaaro i te mau mea o teie nei ao.

III. Ma'iri i roto i te vahi repo maitai e tupu a'era hotu ihora

E faaoti te parabole no te ueue huero na roto i te faahi'oraa a te Faaora no te huero tei « ma'iri ihora... i te vahi repo maitai, e tupu a'era hotu ihora » ua rau te faito (Mataio 13:8). Nahea tatou i te faaineine ia tatou no te riro mai ei vahi repo maitai ia auhune rahi tatou ?

Ua faataa mai Iesu e, « te vahi repo maitai ra, oia te feia ua faaroo ana'e i te parau, tape'a maite ihora i roto i te aau haavare ore e te au, e e ti'a i te faahoturaa i te huero » (Luka 8:15). Tei ia tatou nei te huero o te evanelia. Tei ia tatou tata'itahi te haamauraa i te mau ohipa matamua e te raveraa i te mau mea e faairi i ta tatou repo ei mea maitai ia auhune tatou i to'na îraa. E ti'a roa ia tatou ia imi ia aa-papû-hia e ia faafariu-papû-hia tatou i te evanelia a Iesu Mesia (hi'o Kolosa 2:6-7). Te rave faaoti nei tatou i te reira faafariuraa na roto i te pure, te tai'oraa papa'iraa mo'a, te taviniraa e te rave-pinepine-raa i te oro'a ia vai noa To'na Varua i roto ia tatou nei. E ti'a roa ia tatou ia imi i

teie faahuru-ê-raa rahi i to tatou nei aau (hi'o Alama 5:12-14) no te mono i te mau hiaai iino e te mana'ona'oraa pipiri i te here o te Atua e te hiaai ia tavini Ia'na e i Ta'na mau tamarii.

Te faa'ite papû nei au i te parau mau o teie mau mea e te faa'ite papû nei au no to tatou Faaora, o Iesu Mesia, no Ta'na mau haapiiraa e faa'ite nei i te avei'a e no Ta'na Taraehara e matara ai te mau mea atoa, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Gordon B. Hinckley, « Let Not Your Heart Be Troubled » (Brigham Young University devotional, Oct. 29, 1974), 1; speeches.byu.edu.
2. Hi'o ei hi'oraa, Dallin H. Oaks, « Materialism », te pene 5 i roto *Pure in Heart* (1988), 73-87.
3. Na Elder Neal A. Maxwell teie faahi'oraa rahi o ta'u e haamauruuru roa nei (hi'o « These Are Your Days », *Ensign*, Atopa 2004, 26).
4. James P. Bell, i roto « Hugh Nibley, in Black and White », *BYU Today*, Me 1990, 37.
5. Hugh Nibley, i roto « Hugh Nibley, in Black and White », 37-38.
6. Charles J. Chaput, « The Great Charter at 800: Why It Still Matters », *First Things*, 23 no tenuous 2015, firstthings.com/web-exclusives/2015/01/the-great-charter-at-800; hi'o atoa Tad Walch, « At BYU, Catholic Archbishop Seeks Friends, Says U.S. Liberty Depends on Moral People », *Deseret News*, 23 no tenuous 2015, deseretnews.com/article/865620233/At-BYU-Catholic-archbishop-seeks-friends-says-US-liberty-depends-on-moral-people.html. Ua parau atoa te arii episekopo Chaput e, « te vai nei te tahi o ta matou mau faanahoraa katolika tei mo'e e aore râ tei faaiti i to ratou hiro'a pae faaroo. ... E fare haapiiraa tuatoru faahiahia Brigham Young... no te mea e pû haapiiraa tei haafauaahia e to'na hiro'a pae faaroo. Eiaha roa ia mo'e te reira » (« The Great Charter at 800 »).

Na Elder L. Whitney Clayton
No te peresideniraa o te Hitu Ahuru

Ma'iti ia ti'aturi

Te horo'a nei te Faaora i Ta'na evanelia ei maramarama no te arata'i i te feia e ma'iti nei ia ti'aturi e ia pee la'na.

maoro roa, ua afa'ihia oia i te fare ma'i e ua rapaauhia.¹

Ua ora mai Sailor no te mea ua ite oia i te ho'e maramarama i te atea e ua aro oia i to'na e'a no te tapae i reira—noa'tu teie vahi medebara, te ati rahi tei topa i ni'a ia'na e te pe'pe'pe tei haamauiui i to'na tino. Eita e nehenehe e feruri pauroa nahea Sailor i te raveraa i te reira i tera ra po. Ta tatou ra i ite, oia ho'i, ua ite oia i roto i te maramarama o tera fare i te atea ra, te rave'a no te faaoraraa. E ti'aturiraa tei tae mai. Ua faaitoito oia i te mea e, noa'tu a te mau ohipa ino i tupu, e faaoraraa no'na e vai ra i roto i tera maramarama.

Te ho'e pae iti noa paha o tatou te riro i te faaruru i te ho'e ohipa ri'ari'a mai ia Sailor te huru. E riro ra tatou paatoa, i tera e tera taime, i te ratere atu i te medebara pae varua ma te haere

I te ava'e tenuare i ma'iri a'enei, te rere ra o Sailor Gutzler, e tamahine hitu matahiti, e to'na utuafare mai Florida haere i Illinois na ni'a i to ratou iho manureva. O te metua tane o Sailor te pairati. I te taperaa mahana, ua tupu te tahi fifi i ni'a i te matini o te manureva e ua topa atura i roto i te mau aivi poiri no Kentucky, e ua taahuri roa i ni'a i tera fenua papa maro. O Sailor noa tei ora mai i roto i teie ati. Ua fati to'na rima, i te vahi no te puoiraa. Ua mutumutu e ua pahure to'na tino, e ua mo'e to'na tiaa. Te anuvera i tera taime, 38 Fahrenheit (e aore ra 3 teteri)—e tau to'eto'e e e po ua i Kentucky—e e piripou potu noa to'na e te piriaro e ho'e totini.

Ua tu'o oia i to'na metua vahine e to'na metua tane, aita ra e pahonoraa. Ma te imi i to'na itoitaitoa, ua haamata oia i te haere na tera mau vahi no te imi i te tauturu, ma te haere na roto i te mau tahoraa pape, te mau vahi apoopoo e te mau vahi raau rii putaputa. E mai ni'a mai i te ho'e aivi iti, ua ite to'na mata i te ho'e maramarama i te atea, ho'e maile te atea. Ma te turorirori noa na roto i te poiri e te aihere e te raau rii ua pee oia i tera maramarama, e ua tapae a'era i te fare o te ho'e taata maitai o ta'na i ore matau, e na'na i utuutu oioi mai ia'na. Ua ora ia Sailor. Aita i

atoa'tu i to tatou iho tere aehuehu e te apoopoo. I tera mau taime, noa'tu te poiri e aore râ te huru rave'a ore, mai te mea e imi atu tatou, e *rīro noa* te hoê maramarama pae varua i te pii mai ia tatou, ma te horo'a mai i te ti'aturiraa no te faaararaa e te ora. E anaana mai tera maramarama mai roto i te Faaora o te mau taata atoa, o oia ho'i te Maramarama o te ao.

E mea taa ê te putapuraa i te maramarama pae varua, i te ite-mata-raa i te maramarama pae tino nei. E itehia mai ia tatou te maramarama pae varua o te Faaora ia haamata to tatou hinaaro ia ti'aturi. Te titau nei te Atua, na mua roa, ia tupu a'e te hinaaro ia ti'aturi. « Mai te mea e ara outou, e e faaitoito hoi i to outou aau... e i te faatupu hoi i te faaroo *iti ha'ihai* noa iho » ; te haapii nei te peropheta Alama, « oia ia, aita'tu i ti'a ia outou, maori râ o *te hinaaro* i te faaroo ; ia tupu â taua hinaaro i roto ia outou ra e tae noa'tu i te faaroo *iti ha'ihai*, e ti'a'i ia outou i te farii i te tuhaa o ta [te Faaora] nei parau ». ²

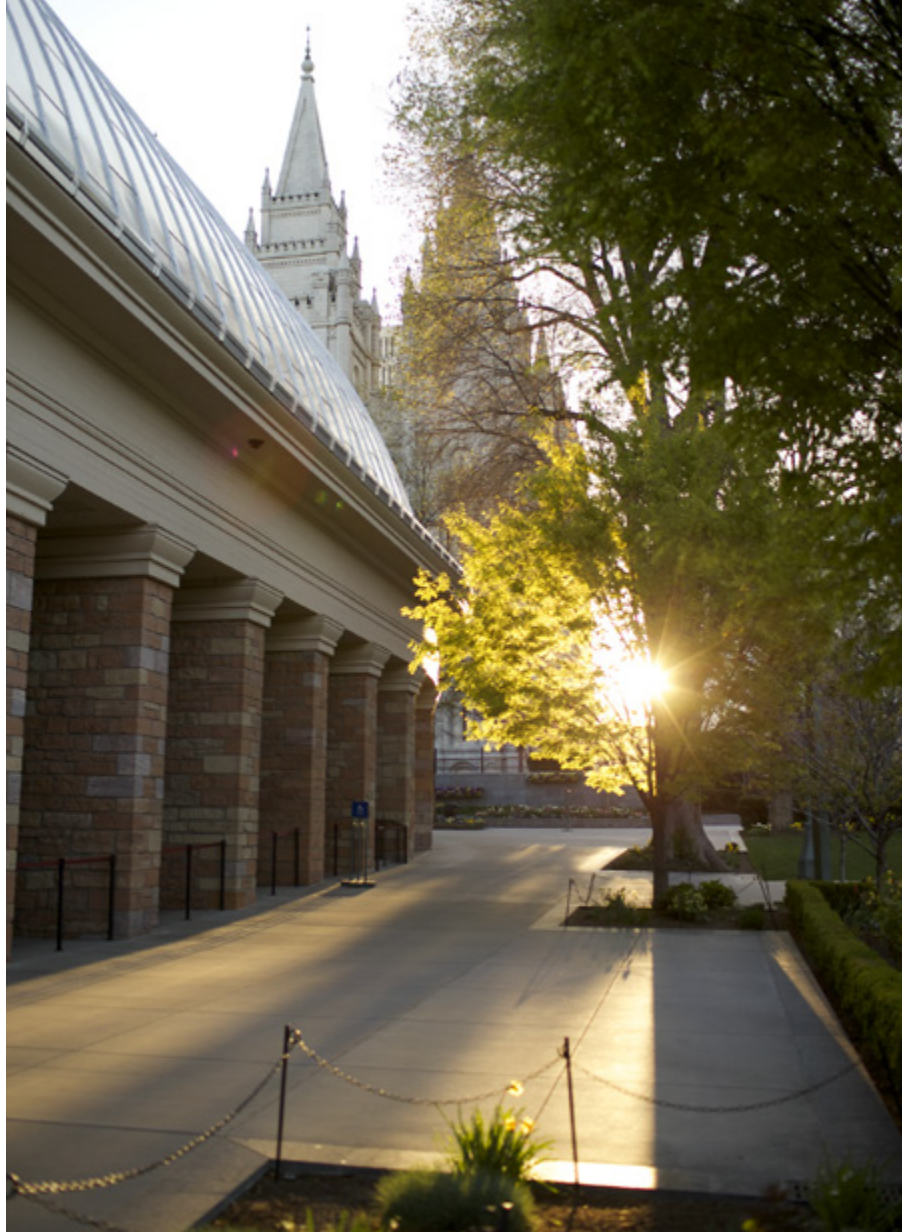
To Alama piiraa ia tatou ia hinaaro ia ti'aturi e ia « farii i te tuhaa » o te mau parau a te Faaora i roto i to tatou aau, e faahaamana'oraa ia i te mea e, e titau te ti'aturi e te faaroo i ta tatou iho ma'itiraa e ta tatou iho tuhaa ohipa. E ti'a ia tatou ia « ara... e ia faaitoito ho'i i to tatou aau ». E ani atu tatou hou a horo'ahia mai ai ; e imi atu tatou hou a itehia mai ai ; e patoto atu tatou hou a iritihia mai ai. Ei reira teie parau fafau e horo'ahia mai ai : « O te feia atoa ho'i i ani ra, te noaaraa ia ; e o tei imi ra, te ite ra ia ; e o tei patoto ra, te iritihia ra ia te opani ia'na ». ³

Aita e taparuraa paieti rahi a'e ia tatou, ia ti'aturi atu tatou, maori râ o ta te Faaora Iho a tavini ai Oia i ni'a i te fenua nei, a parau ai Oia i tei faaroo tari'a mai, e o tei ore râ i ti'aturi Ia'na :

« Aore au i rave i te ohipa a tau Metua ra, eiaha ia e faaroo mai ia'u.

« Te rave nei au, e aore outou i faaroo mai ia'u ra, a faaroo i te mau ohipa, ia ite outou, ia faaroo ho'i outou e tei roto ia'u te Metua, e tei roto ho'i au ia'na ». ⁴

I te mau mahana atoa e faaruru tatou tata'itahi i te hoê tamataraa. E

tamataraa te reira no to tatou oraraa ta-atoa : e ma'iti anei tatou ia ti'aturi Ia'na e ia faati'a i te maramarama o Ta'na evanelia ia tupu mai i roto ia tatou, e aore râ, e pato'i anei tatou i te ti'aturi ma te onoono noa ia ratere o tatou ana'e iho i roto i te poiri ? Te horo'a nei te Faaora i Ta'na evanelia ei maramarama no te arata'i i te feia e ma'iti nei ia ti'aturi e ia pee Ia'na.

I te toparaa te manureva, tei mua ia Sailor te hoê ma'itiraa. E ma'iti anei ia faaea i piha'i iho i te manureva i roto i te poiri, o'na ana'e iho e to'na ri'ari'a. E pô roa ho'i tei mua ia'na e te to'eto'e atoa. Atira ia, ua ma'iti oia i te tahi atu e'a. Ua pa'uma Sailor i ni'a i tera aivi, ei reira, ua ite ihora i te hoê maramarama i ni'a i te iriatiai.

E a haere noa ai e a imi noa ai oia i to'na e'a na roto i te poiri no te pee i tera maramarama, ua puai noa'tura te reira. Tera râ, ua tupu ihoa paha te tahi taime aita oia i ite faahou i te reira. E peneia'e, ua mo'e te reira i to'na mata a haere ai oia na roto i te hoê faafaa e aore râ na muri i te mau tumu raau e te mau raau rii, ua haere ti'a noa râ oia i mua. E ite taime atoa e ite oia i te maramarama, ua roaa ia to Sailor faa'iteraa e, tei ni'a oia i te e'a ti'a. Aita râ oia i ite papû roa i tera taime e aha tera maramarama, ua tamau noa râ oia i te pee i te reira ia au i te mea ua ite oia, ma te ti'aturi e ma te tia'i e, e ite faahou mai oia i te reira ia tamau noa oia i te haere i ni'a i te ave'a ti'a. E a na reira ai oia, peneia'e e ora mai oia.

E nehenehe to tatou oraraa ia riro atoa mai te reira te huru. E tae mai paha te taime e pēpē tatou, e rohirohi tatou e mai te huru ra e, ua poiiri to tatou oraraa e te to'eto'e. E tae mai paha te taime eita e roaa ia tatou ia ite i te hoē noa a'e maramarama i ni'a i te iriatai, e fatata roa tatou i te faaru'e. Mai te peu ua hinaaro tatou ia ti'aturi, mai te peu ua hiaai tatou ia ti'aturi, e mai te peu e ma'iti tatou ia ti'aturi, ei reira te mau haapiiraa a te Faaora e To'na hi'oraa e faa'ite mai ai ia tatou i te e'a no te haere i mua.

Ma'iti ia ti'aturi

Mai ta Sailor i ti'aturi e itehia mai ia'na te vahi paruru i roto i tera maramarama i te atea, e ti'a atoa ia tatou ia ma'iti ia iriti i to tatou aau i te papūraa hanahana o te Faaora—i To'na maramarama mure ore e i To'na aroha faaora mauui. Na roto i te mau tau, ua faaitoito te mau peropheta ia tatou, e ua taparu roa'toa, ia ti'aturi tatou i te Mesia. E faahi'oraa ta ratou mau parau a'o no te hoē ohipa tumu : Aita te Atua e faahepo nei ia tatou ia ti'aturi. Te ani maoti nei rā Oia ia tatou ia ti'aturi na roto i te tonoraa mai i te mau peropheta ora e te mau aposetolo no

te haapii ia tatou, na roto i te horo'araa mai i te mau papa'iraa mo'a e na roto i te piiraa ia tatou na roto i To'na Varua. Tatou te ti'a ia ma'iti ia farii i teie mau aniraa pae varua, ma te ma'iti atoa ia hi'o e to tatou na mata roto i te maramarama pae varua e riro Oia i te pii ia tatou. Te faaotiraa ia ti'aturi, o te ma'itiraa faufaa rahi roa ia e rave atu tatou. Na te reira e faahoho'a i te tahi atu o ta tatou mau faaotiraa.

Aita te Atua e faahepo nei ia tatou ia ti'aturi, e aita roa'toa Oia e faahepo nei ia tatou ia haapa'o i te hoē noa'tu faauerua, noa'tu ā To'na hinaaro maitai roa ia haamaitai ia tatou. Atira noa'tu, Ta'na piiraa ia tatou ia ti'aturi Ia'na—ia faaohipa i tera faaroo iti ha'iha'i e ia farii i te tuhaa o Ta'na mau parau—te vai noa maira. Mai ta te Faaora i parau, « Te faa'ite nei au e, te faaue ra te Metua i te taata i te mau vahi atoa ra ia tatarahapa e ia faaroo mai ia'u ».⁵

E ere te ti'aturiraa e te iteraa papū e te faaroo i te mau parau tumu faaea noa. Eita te reira e tupu noa mai no tatou. Te ti'aturiraa, o te hoē mea ia ta tatou e ma'iti—e tia'i tatou i te reira, e ohipa tatou no te reira e e faatusia tatou no te reira. Eita tatou e ti'aturi

ta'ue noa mai i te Faaora e i Ta'na evanelia, e eita roa'toa tatou e pure ta'ue noa e e aufau ta'ue noa mai i te tuhaa ahuru. E ma'iti papū tatou ia ti'aturi, mai ta tatou e ma'iti nei ia haapa'o i te tahi atu mau faauerua.

Faairo i te ti'aturiraa ei ohipa

Aita Sailor i ite na mua a'e e, e manuia mau anei teie ohipa ta'na e rave ra, a tura'i ai oia i to'na e'a na roto i te aihere. Ua mo'e oia e ua pēpē, e pō poiiri e te to'eto'e. Ua faaru'e rā oia i tera vahi ati no te imi haere atu i te faaoraraa, ma te nee e ma te aro i to'na e'a e tae noa'tu i te taime ua itehia mai te maramarama i te atea. I te taime ua ite oia i te reira, ua faaitoito roa oia no te haere ā i mua, ma te haamana'o i te mea ta'na i ite mata.

Tatou atoa nei, e ti'a ia tatou ia farii i te tia'iraa e, e itehia mai ia tatou te maramarama pae varua na roto i te tauahiraa i te ti'aturiraa, eiaha rā te ma'itiraa i te feaa. E faa'iteraa ta tatou mau ohipa no to tatou ti'aturiraa e e riro mai ho'i ei rito no to tatou faaroo. Te ma'iti nei tatou ia ti'aturi ia pure ana'e tatou e ia tai'o ana'e i te mau papa'iraa mo'a. Te ma'iti nei tatou ia ti'aturi ia haapae ana'e tatou i te maa, ia haapa'o tatou i te mo'araa o te sabati e ia haamori tatou i roto i te hiero. Te ma'iti nei tatou ia ti'aturi ia bapetizohia'na'e tatou e ia rave tatou i te oro'a. Te ma'iti nei tatou ia ti'aturi ia tatarahapa ana'e tatou e ia imi tatou i te faaoreraa hara e te here faaora mauui.

Eiaha roa'tu e faaru'e

I te tahi mau taime, mai te huru ra e, e mea taere rii te nuuraa pae varua e aore rā e mea maumau rii. I te tahi mau taime, e mana'o tatou e, te hemo rii ra tatou, ua hape tatou e aore rā aita e haere ra ta tatou mau tautooraa rahi no te imi i te Faaora. Mai te mea tei reira to outou mana'o, eiaha na e faaru'e—eiaha roa'tu. A haere afaro noa i te ti'aturiraa Ia'na e i Ta'na evanelia e i Ta'na Ekalesia. A faatu'ati i ta outou mau ohipa i ni'a i te reni o tera ti'aturiraa. I tera mau taime ia mohi-mohi rii te maramarama o to outou faaroo, a vaiiho i to outou tia'iraa i

roto i te here e te aroha o te Faaora, tei itehia i roto i Ta'na evanelia e Ta'na Ekalesia, ia upooti'a i ni'a i to outou feaaraa. Te parau fafau nei au e, te ti'a nei Oia i outou no te farii ma te ineine. Na roto i te tau outou e ite ai e, ua rave outou i te ma'itiraa tano roa a'e ta outou e nehenehe e rave. E riro ta outou faaotiraa itoitō ia ti'aturi Ia'na i te haamaitai ia outou ma te faito ore e a muri noa'tu.

Te mau haamaitairaa no te ti'aturiraa

Ua putapu na vau i te here aroha o te Faaora i roto i to'u oraraa. Ua imi na vau Ia'na i roto i to'u mau taime pōiri, e ua toro mai Oia i To'na maramarama faaora mauui. Te hoê o te mau haapopouraa rahi roa a'e o to'u oraraa, o te tereraa ia e ta'u vahine, o Kathy, no te farerei i te mau melo no te Ekalesia i te mau poro atoa o te fenua nei. Ua haapii rahi mai teie mau farereiraa faahiahia, ia'u nei e ia tatou, no ni'a i to te Atua here i Ta'na mau tamarii. Ua faa'ite mai te reira ia'u i te oti'a ore o te faito oaoa o te riro mai ei haamaitairaa no te feia tei ma'iti ia pee i te mau haapiiraa a te Fatu Iesu Mesia. Ua haapii mai au e, o te ti'aturiraa Ia'na e i To'na mana faaora te e'a mau no « te mana'o hau i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i roto i te ao a muri atu ra ».⁶

Te faa'ite papû nei au e, o Iesu Mesia te puna no te maramarama e te tia'iraa no tatou paatoa. O ta'u nei pure ia ma'iti tatou paatoa ia ti'aturi Ia'na. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Lindsey Bever, « How 7-Year-Old Sailor Gutzler Survived a Plane Crash », *Washington Post*, 5 no tenuare 2015, washingtonpost.com ; « Girl Who Survived Plane Crash Hoped Family 'Was Just Sleeping' » 4 no tenuare 2015, myfox8.com ; « Kentucky Plane Crash: Four Killed, Little Girl Survives », 4 no tenuare 2015, news.com.au ; Associated Press, « Young Girl, Sole Survivor of Kentucky Plane Crash », 3 no tenuare 2015, jems.com.
2. Alama 32:27 ; reta tei faahuru-ê-hia.
3. 3 Nephi 14:8 ; hi'o atoa i te irava 7.
4. Ioane 10:37–38.
5. 3 Nephi 11:32.
6. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 59:23.

Na Elder L. Tom Perry

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

No te aha e mea faufaa te faaipoiporaa e te utuafare—i te mau vahi atoa i te ao nei

O te utuafare te pû o te oraraa, e te taviri e tae atu ai i te oaoa mure ore ra.

I te ava'e novema i ma'iri a'enei, ua faana'o vau i te hoê aniraa manihini—e tae noa'tu i te peresideni Henry B. Eyring e o te episekopo Gerald J. Caussé—no te haere i te hoê rururaa i te Vatikana i Italia no ni'a i te

faaipoiporaa e te utuafare. I roto i te amuiraa te vai ra te mau ti'a no na faaroo 14, e no roto mai i na fenua e ono i ni'a i te hitu fenua, tei anihia ia faaite i to ratou mau ti'aturiraa no ni'a i te ohipa e tupu nei i ni'a i te utuafare i roto i te ao nei i teie mahana.

Ua iriti te papa Francis i te tuhaa pureraa matamua o te rururaa na roto i teie faahitiraa parau : « te ora nei tatou i teie nei i roto i te hoê faanahoraa no te mau mea pu'e tau poto, e te rahi noa'tu ra te taata e faaru'e nei i te faaipoiporaa mai te hoê fafauraa i mua i te taata. Te parau nei te tahi pae e, ua riro teie tauiraa i roto i te mau peu e i te mau ture morare ei tapa'o faaite no te ti'amâraa, tera râ, ua horo'a mai te reira i te ino rahi i te pae varua e i te pae materia no te mau taata e rave rahi, te feia veve ihoa râ e tei paruparu... O ratou ihoa te ati rahi nei i roto i teie fifi ».¹

No ni'a i te feia no te u'i e paari mai ra, ua parau oia e, e mea faufaa « ia ore ratou ia topa i roto i te feruriraa

Apooraa no ni'a i te faaipoiporaa e te utuafare, i te oire no Vatican

I teie nei, e ui mai paha outou e, « Mai te mea e, te hoê nei te mana'o o te rahiraa i ni'a i te ti'araa matamua e i te mau ti'aturiraa o te utuafare, mai te mea e, ua faarii te taatoaraa o te mau faaroo e te mau haapa'oraa i te ti'araa mau o te faaipoiporaa, e mai te mea e,

ino e, no te pu'e tau poto te mau mea nei, ia roaa râ to ratou itoito no te imi i te here mau e vai i te vairaa, e ia pato'i i te haerea i matarohia ; ia ravehia teie e ti'a ai ».²

E toru mahana taua rururaa ra i reira ho'i i tupu ai te faaiteitaraa e te aparauraa i te feia faatere no te faaroo ma te paraparau mai i ni'a i te tumu parau o te faaipoiporaa i rotopu i te tane e te vahine. A faaroo noa ai au i te mau ti'a faatere faaroo e rave rahi, ua faaroo vau ia ratou ia farii hope roa i te mana'o o te tahi e te tahi ma te faaite i te mana'o paturu i te mau ti'aturiraa o te tahi e te tahi no ni'a i te huru mo'a o te faanahoraa o te faaipoiporaa e i te faufaa o te mau utuafare ei niu tumu no te sotaiete. Ua ite au i te hoê mana'o puai no te aifaitoraa e te hoêraa e o ratou.

E rave rahi tei ite e tei faaite i teie hoêraa, na roto i te mau rave'a rau. Te hoê o te mau mea i au-roa-hia e au, o te taima ia a faahiti ai te hoê 'aivanaa mahometa no Irane e piti paratarafa no roto mai i ta tatou parau poro'i no te utuafare.

I roto i taua rururaa ra, ua hi'o vau e, ia hoê ana'e te mana'o o te mau faaroo, te mau pupu faaroo e te mau haapa'oraa rau i ni'a i te parau no te faaipoiporaa e no te utuafare, e hoê atoa ratou i ni'a i te faufaa, te haavare ore e te fafauaraa no ni'a i te utuafare. Ua faahiahia vau i te iteraa e, ua hau a'e i te rahi te mau ohipa i faatumuhia i ni'a i te faaipoiporaa e i te utuafare, i te mau taa-ê-raa poritita, e aore râ, te mau taa-ê-raa no te pae faaroo. Ia parau-ana'e-hia te parau no te here o te tane e te vahine faaipoipo e te mau tia'iraa, te mau haape'ape'araa e te

mau hinaaro no ni'a i te mau tamarii, ua hoê tatou paatoa.

E mea faahiahia mau ia parahi i roto i te mau putuputuraa tei reira te feia vauvau parau no te ao atoa nei no te tatara mai i to ratou mau mana'o no ni'a i te faufaa o te faaipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine. Ua apeeia mai ta ratou mau vauvauraa parau i te mau iteraa papû no roto mai i te tahi atu mau ti'a faatere no te pae faaroo. Na te peresideni Henry B. Eyring i horo'a mai i te hoê iteraa papû hopea o te rururaa. Ua faaite oia i te hoê iteraa puai no ni'a i te nehenehe o te hoê faaipoiporaa fafau, e no ni'a i to tatou ti'aturiraa i te haamaitairaa o te utuafare mure ore tei fafauhia mai.

Ua riro te iteraa papû o te peresideni Eyring ei haamaitairaa tano maitai no taua na mahana e toru ra.

te farii nei te taatoaraa i te faufaa e ti'a ia tuuhia i ni'a i te mau autaatiaraa o te nohoraa e te utuafare, no te aha ia tatou i taa ê ai ? No te aha ia te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia mo'a i te mau Mahana Hopea nei i faataa ê ai e i huru ê ai i te toe'a o te ao nei ? »

Teie te pahonoraa : oia mau, e mea faahiahia mau ia hi'o e ia feruri e, e rave rahi te mau mea e faatahoê nei ia tatou i te toe'a o te ao nei no ni'a i to tatou mau utuafare, tera râ, tei ia tatou noa te hi'oraa mure ore o te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai.

No te rahi e te ti'a mau o te mau mea ta te evanelia i faaho'ihia mai e hopoi mai nei i roto i te aparauraa no ni'a i te faaipoiporaa e te utuafare, eita ia e hope ia faateniteni i te reira : te faaairo nei tatou i te reira tumu parau ei ohipa mure ore ! Te tuu nei tatou i te fafauaraa e te mo'araa o te faaipoiporaa i te hoê

faito rahi a'e i te mea e, te ti'aturi nei tatou e te ite nei tatou e, e ho'i faahou te utuafare i te vahi hou a vai ai teie fenua, e a haere ai e a muri noa' tu.

Te haapii-ohie-hia nei teie haapii-
raa tumu, ma te puai e te nehenehe
i roto i te mau parau a Ruth Gardner
i roto i te himene Paraime, « E Ti'a i
te Utuafare ia Ora Tahoê ». E faaea rii
na i te tahi taime no te feruri i te mau
tamarii o te Paraimere na te ao atoa
nei, a himene ai ratou i teie mau parau
i roto i to ratou iho reo tumu, i te puai
roa o to ratou aho, ma te anaana-
tae e ite-noa-hia i roto i te aau here
utuafare.

« E ti'a i te utuafare

Ia ora tahoê.

Hinaaro vau i to'u utuafare,

Ua faa'ite te Fatu ia'u ».³

Te faatumu nei te haapii-
raa ihi atua taatoa o ta tatou evanelia i faa-
ho'i-faahou-hia mai, i ni'a i te utuafare
e i ni'a i te fafauraa apî e te mure ore
o te faaipoiporaa. I roto i te Ekalesia
a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau
Mahana Hopea nei, te ti'aturi nei tatou
i roto i te hoê oraraa hou te tahuti nei,
i reira tatou i ora na ei mau tamarii
varua na te Atua, to tatou Metua i te
Ao ra. Te ti'aturi nei tatou e, ua riro na
tatou, e te riro noa nei â tatou, ei melo
no To'na utuafare.

Te ti'aturi nei tatou e, e vai tamau
noa te mau taamura a o te faaipoiporaa
e o te utuafare i ô mai i te menema—
oia ho'i, te faaipoiporaa i ravehia na te
feia tei mau i te mana ti'a i roto i To'na
hierô, e vai mana noa ia i roto i te ao
i muri nei. I roto i ta tatou mau oro'a
faaipoiporaa, aita e faahitihia te mau
parau ra, « e tae atu i te taime e faataa
ai te pohe ia taua » te na ô ra râ te
parau e, « no te tau e no te tau a muri
atu ».

Te ti'aturi atoa nei tatou e, te mau
utuafare paari matarohia, e ere ia i te
niu tumu noa no te hoê sotaiete mau
papû, no te hoê oraraa faarava'iraa fau-
faa papû, e no te hoê mauraa papû o
te mau mea faufaa—e riro atoa râ ratou
ei niu papû no te ao a muri atu e no te
basileia e te faatereraa hau a te Atua.

Te ti'aturi nei tatou e, e patuhia te
faanahonahoraa e te faatereraa o te ra'i
i ni'a i te utuafare e i te utuafare fetii.

No to tatou ti'aturi e, e mea mure ore
te faaipoiporaa e te utuafare, i hinaaro
ai tatou, te ekalesia, ia riro ei faatere e ei
ti'a i roto i te mau ohipa atoa i te ao nei
no te haapaari i te reira. Ua ite tatou e,
ere o ratou ana'e tei roto i te haapa'oraa
faaroo, o te faaite nei i te huru mure ore
o te mau autaatiraa i roto i te faaipo-
iporaa e i roto i te utuafare. E rave rahi
taata i rapae i te faaroo tei faaoti e, o te
faaipoiporaa papû e te oraraa utuafare
te rave'a maitai roa a'e, te tarani roa a'e,
e te oaoa roa a'e no te ora.

No te aupuru i te u'i no ananahi,
aore â hoê taata i faaite mai i te hoê
rave'a hau atu i te maitai i ta te hoê
« utuafare » e metua faaipoipohia e
e tamarii to roto.

No te aha e mea faufaa te faaipoipo-
raa e te utuafare—i te mau vahi atoa ?
Te faaite nei te mau titorotororaa mana'o
e, o te faaipoiporaa te huru maitai a'e e
te hinaaro mau o te rahiraa o te taata—i
roto roa atoa i te mau taata o teie u'i, tei
reira ho'i te rahiraa o te taata tei ma'iti
ia faaea otahi noa, ia vai ti'amâ noa, e ia

faaea apipiti noa eiaha e faaipoipo. Te
pae rahi o te taata i te ao nei e hinaaro
tamau noa nei ia fanau i te tamarii e ia
faatupu i te utuafare paari.

Ia oti tatou i te faaipoipohia e ia
fanau ana'e tatou i te tamarii, i reira te
tu'ati'atiraa mau i rotopu i te taata nei e
ite-maitai-hia ai. Tatou o te turu nei i te
parau no te « utuafare »—noa' tu te vahi
tei reira tatou te oraraa e noa' tu te huru
o to tatou ti'aturiraa faaroo—te hoê nei
ta tatou mau tautooraa, ta tatou mau
faatanotanoraa e ta tatou mau tia'iraa e
haape'ape'araa e to tatou mau hinaaro
no ta tatou mau tamarii.

Mai ta te taata papa'i parau no *New
York Times* o David Brook i parau :
« Eita e roaa i te taata te hoê oraraa
maitai a'e mai te mea e, e horo'ahia ia
ratou te ti'amâraa hope no te rave i te
ohipa ta ratou e hinaaro. E roaa ia ra-
tou te hoê oraraa maitai a'e mai te mea
e, e natihia ratou i roto i te mau fafaur-
raa teitei a'e i ta ratou iho ma'itiraa—
fafauraa no te utuafare, no te Atua, no
te ohipa e no te fenua ».⁴

Te vai ra hoê fifi oia ho'i, te rahiraa
o te ohipa haaparareraa e te faaoaoa-
raa na te ao atoa nei, aita ia e faaite

nei i te mau ohipa tumu matamua e te mau mea faufaa a te rahiraa o te taata. Noa'tu e, e aha te tumu, ua rahi roa ta tatou mau hoho'a i roto i te afata teata, te mau pehe e te natirara, o te haapuroro nei i te hoê pupu taata iti o te parau nei e, o ratou te pae rahi. Te faairohia nei te peu faufau e te ereraa i te ture morare, mai te peu iino e tae roa'tu i te peu faufau faaarearea noa, ei mau peu matarohia, e na roto i te reira, e nehenehe te feia peu maitai e feruri e, tei rapae roa tatou, e aore râ, tei roto noa â tatou i te tau tahito. I roto i te hoê ao tei î i te ohipa haaparareraa e tei faaterehia e te natirara, aita ia i te-hia a'enei hoê tau fifi a'e no te faaamu i te tamarii haapa'o e no te tape'a amui noa i te faaipoiporaa e te utuafare.

Noa'tu te mea ta te rahiraa o te mau faanahoraa haaparareraa e te faaoaoaraa e faaite nei, e noa'tu te toparaa te hinaaro o te taata no te faaipoiporaa e no te utuafare, te ti'aturi noa nei â te pae rahi o te taata e, ei rotopu ana'e i te tane e te vahine e ravehia ai te faaipoiporaa. Te ti'aturi nei ratou i ni'a i te haavare ore i roto i te faaipoiporaa, e te ti'aturi nei ratou i te mau tapuraa o te faaipoiporaa tei na ô e, « i roto i te ati

e i te maitai » e « e tae atu i te taime e faataa ai te pohe ia taua ».

E mea ti'a ia tatou ia haamana'o i te tahi taime, mai tei faahaamana'ohia ia'u i Roma, i te parau hau e te mahana-hana e, te riro noa nei â te faaipoiporaa e te utuafare ei mana'ona'oraa e ei hinaaro tumu no te rahiraa o te taata, e e ere ho'i o tatou ana'e i roto i te reira mau ti'aturiraa. Aita â te imiraa i te faito au i rotopu i te ohipa, te utuafare e te mau hinaaro o te taata iho, i riro a'enei ei ohipa hau atu i te fifi i to teie nei anotau to tatou. I roto i to tatou ti'araa ei ekalesia, te hinaaro nei tatou ia imi i te mau rave'a atoa no te faatupu e no te paturu i te mau faaipoiporaa e te mau utuafare paari.

No reira te Ekalesia e rave itoitaito ai e e horo'a ai i te arata'iraa i roto i te mau taatiraa e i te mau tautoraa a tera haapa'oraa e tera haapa'oraa no te haapu'ai i te utuafare. No reira tatou e horo'a ai i ta tatou mau haapiiraa i roto i te ve'a e i te haaparareraa sotiare. No reira tatou e horo'a ai i ta tatou mau parau tuatapararaa utuafare i te mau fenua atoa.

Te hinaaro nei matou ia faaroohia to tatou reo pato'i i te mau hoho'a oraraa haavare atoa e te mono, o te tamata

nei i te mono i te faanahonahoraa o te utuafare ta te Atua Iho i haamau. Te hinaaro atoa nei matou ia faaroohia to tatou reo i te patururaa i te oaoa e i te faaotiraa ta te utuafare mâtau'hia e horo'a mai. E tamau noa tatou i te faaoto i te reira reo na te ao atoa nei no te faaite e, no te aha e mea faufaa rahi te faaipoiporaa e te utuafare, no te aha te faaipoiporaa e te utuafare

E au mau tae'a e au mau tuahine, te faatumu nei te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai i ni'a i te faaipoiporaa e te utuafare. Tei ni'a i te faaipoiporaa e te utuafare ta tatou e nehenehe ai e amui atu i te rahiraa o te tahi atu mau haapa'oraa. I roto i te faaipoiporaa e te utuafare tatou e ite ai i te mau vahi rahi a'e e aifaito ai tatou e te toe'a o te ao nei. Na roto i te faaipoiporaa e te utuafare e riro ai Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ei mori i ni'a i te aivi.

Te hinaaro nei au e opani na roto i te faaiteraraa i to'u iterara papû (e no te iva-ahuru-raa te matahiti au i ni'a i teie fenua e ti'a ai ia'u ia parau e), paari noa'tu vau, rahi noa'toa'tu to'u iterara e, o te utuafare te pû o te oraraa, e te taviri e tae atu ai i te oaoa mure ore ra.

Te haamauruuru nei au i ta'u vahine, i ta'u mau tamarii, i ta'u mau mootua e ta'u mau hina, e no te mau fetii atoa e te mau huno'a, e te fetii taatoa tei faariro i to'u oraraa ei oraraa faufaa, e, oia mau, ei ora mure ore. Te faaite nei au i to'u iterara papû puai e te mo'a roa a'e no teie mau parau mau mure ore, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Papa Francis, a'oraa i te Humanum: E rururua pae faaroo no te mau fenua atoa na te ara no ni'a i te ti'araa o te tane ei faati'araa no te vahine e no te vahine ei faati'araa no te tane, 17 no novema 2014, humanum.it/en/videos; hi'o atoa zenit.org/en/articles/pope-francis-address-at-opening-of-colloquium-on-complementarity-of-man-and-woman.
2. Papa Francis, rururua pae faaroo no ni'a i te ti'araa o te tane ei faati'araa no te vahine e no te vahine ei faati'araa no te tane.
3. « E Ti'a i te Utuafare ia Ora Tahoê », *Te mau himene*, n°184.
4. David Brooks, « The Age of Possibility », *New York Times*, 16 no novema 2012, A35, nytimes.com/2012/11/16/opinion/brooks-the-age-of-possibility.html.

Vauvauhia e te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te patururaa o te feia faatere o te Ekalesia

Te mau taea'e e te mau tuahine, te anihia ia tatou ia paturu ia Thomas Spencer Monson ei peropheta, ei hi'o, ei heheu parau e ei peresideni no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ; ia Henry Bennion Eyring ei tauturu hoê i roto i te Peresideniraa Matamua ; e ia Dieter Friedrich Uchtdorf ei tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vai ra, ia faaite mai.

Ua tapa'ohia te pato'iraa. Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Boyd Kenneth Packer ei peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e te feia i muri nei ei melo no taua pūpū ra : Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, and Neil L. Andersen.

Te feia e farii nei, a faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei, ia na reira atoa. Maururu. Ua tapa'ohia te pato'iraa. Te anihia nei ia tatou ia paturu i te mau tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo ei mau perophera, ei mau hi'o, e ei mau heheu parau. Te feia atoa e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te pato'i nei, mai te mea te vai ra, ia faaite mai.

Ua tapa'ohia te pato'iraa.

Te anihia nei ia tatou ia haamuruuru i te mau Hitu Ahuru Area i muri nei, e hope ta ratou taviniraa i te mahana matamua no me 2015 : Juan C. Avila, Philip K. Bussey, René J. Cabrera, Renato Capelletti, Paul D. M. Christensen, Samuel W. Clark, Rogério G. R. Cruz, George R. Donaldson, Ini B. Ekong, Christian H. Fingerle, Craig G. Fisher, Jerryl L. Garns, M. Keith Giddens, Allen D. Haynie, Jui Chang Juan, George M. Keele, Von G. Keetch, Katsumi Kusume, German Laboriel, J. Christopher Lansing, Gustavo Lopez, Dmitry V. Marchenko, Peter F. Meurs, T. Jackson Mkhabela, Hugo Montoya, Valentín F. Nuñez, Hee Keun Oh, Jeffery E. Olson, R. Ingvar Olsson, Norbert K. Ounleu, Robert N. Packer, Nathaniel R. Payne, Cesar A. Perez Jr., Michael J. Reall, Edson D. G. Ribeiro, Brad K. Risenmay, Walter C. Selden, Mozart B. Soares,

Blunck, Bradford C. Bowen, Mark A. Bragg, Sergio Luis Carboni, Armando Carreón, S. Marc Clay Jr., Z. Dominique Dekaye, Osvaldo R. Dias, Michael M. Dudley, Mark P. Durham, James E. Evanson, Paschoal F. Fortunato, Patricio M. Giuffra, Daniel P. Hall, Toru Hayashi, Paul F. Hintze, J. K. Chukwuemeka Igwe, Seung Hoon Koo, Ming-Shun Kuan, Johnny L. Leota, Carlo M. Lezano, Joel Martinez, J. Vaun McArthur, Kyle S. McKay, Helamán Montejó, A. Fabio Moscoso, Michael R. Murray, Norman R. Nemrow, S. Mark Palmer, Ferdinand P. Pangan, Jairus C. Perez, Steven M. Petersen, Wolfgang Pilz, Jay D. Pimentel, John C. Pingree Jr., Edvaldo B. Pinto Jr., Evan A. Schmutz, K. David Scott, Paul H. Sinclair, Benjamin T. Sinjoux, Rulon F. Stacey, David L. Stapleton, Karl M. Tilleman, William R. Titera, Seiji Tokuzawa, Carlos R. Toledo, Cesar E. Villar, Juan Pablo Villar, David T. Warner, Gary K. Wilde, and Robert K. William.

Te feia atoa e farii nei, ia faaite mai.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vai ra.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Cheryl A. Esplin ei tauturu matamua i teie nei i roto i te peresideniraa rahi o te Paraimere e ia Mary R. Durham ei tauturu piti.

Te ani-atoa-hia nei ia tatou ia paturu i te taea'e Stephen W. Owen ei peresideni rahi no te Feia Apî Tamaroa, na reira atoa ia Douglas Dee Holmes ei tauturu matamua e ia Monte Joseph Brough ei tauturu piti.

Te feia e farii nei, ia faaite mai na.

Te feia e pato'i nei, ia faaite atoa mai.

Peresideni Monson, ua tapa'ohia te pato'iraa. Te ani nei matou i te feia atoa tei pato'i i te hoê i'oa ia farerei i to ratou peresideni tifi. E au mau taea'e, e au mau tuahine, mauruuru no to outou faaroo e ta outou mau pure no te feia faatere o te Ekalesia.

Te ani nei matou i te mau hui mana faatere rahi apî e te mau melo apî o te mau peresideniraa pûpû tauturu rahi ia haere mai i teie nei i to ratou parahiraa i ni'a nei. ■

Carlos Solis, Norland Souza, Vern P. Stanfill, T. Marama Tarati, Kouzou Tashiro, Ruben D. Torres, Omar Villalobos, Jack D. Ward, Alan J. Webb, Gerardo J. Wilhelm e Jim L. Wright.

Te feia e hinaaro e amui mai ia matou no te faaite i to tatou mauruuru no ta ratou taviniraa maitai, ia faaite mai i te reira.

Te anihia nei ia tatou ia haamau-ruuru ma to tatou aau atoa i te mau taea'e David L. Beck, Larry M. Gibson e Randall L. Ridd ei peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamaroa. E te na-reira-atoa-hia nei no te mau melo o te tomita rahi no te Feia Apî Tamaroa.

I teie nei, te faatae atoa'tu nei matou i te haamauururaa o te tuahine Jean A. Stevens ei tauturu matamua i roto i te peresideniraa

rahi no te Paraimere, na reira atoa te tuahine Cheryl A. Esplin ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Paraimere.

Te feia atoa e hinaaro nei e amui mai no te faaite i te mauruuru i teie mau taea'e e mau tuahine no ta ratou taviniraa faahiahia e te itoito, ia faaite mai i te reira.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i teie mau melo apî no te pûpû matamua o te Hitu Ahuru : Kim B. Clark, Von G. Keetch, Allen D. Haynie, Hugo Montoya e Vern P. Stanfill.

Te feia atoa e farii nei, ia faaite mai.

Te feia e pato'i nei, ia na reira atoa mai.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te mau Hitu Area apî i muri nei : Nelson Ardila, Jose M. Batalla, Lawrence P.

Parau faa'ite a te Tuhaa faatere no te ohipa hi'opo'araa a te Ekalesia, no 2014

Vauvauhia e Kevin R. Jergensen

Ti'a faatere, Tuhaa faatere no te ohipa hi'opo'araa a te Ekalesia

*I te Peresideniraa Matamu o Te Ekalesia a Iesu Mesia
i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei*

E au mau taea'e here e : Mai tei arata'ihia i roto i te heheuraa i te tuhaa 120 o te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau, na te te Tomite haapa'o i te tufaa ahuru—oia ho'i te Peresideniraa Matamua, te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e te Episekoporaa faatere rahi—e faati'a i te mau haamau'araa a te Ekalesia. E faa'ohipa tera e tera faanahonahoraa a te Ekalesia i te faufaa moni mai tei faataahia na ratou e ia au i te mau ture e te mau arata'iraa.

Na te Tuhaa faatere no te ohipa hi'opo'araa a te Ekalesia, tei roto te mau rave ohipa aravihi haamanahia e tei taa ê i te tahi atu mau tuhaa faatere a te Ekalesia, te hopoi'a ia faatere i te hi'opo'araa, ia vai te titiaifaroraa i roto i te i te mau faufaa tei fariihia, te mau

haamau'araa i ravehia, e te parururaa i te mau faufaa a te Ekalesia.

Ia au i te mau hi'opo'araa i ravehia, te mana'o nei te Tuhaa faatere no te ohipa hi'opo'araa a te Ekalesia e, ua tapa'ohia e ua operehia te mau faufaa i fariihia, te mau haamau'araa i ravehia e te mau faufaa a te Ekalesia no te matahiti 2014, mai te au i te faufaa a te Ekalesia tei haamanahia, te mau ture e te numeraraa. Te pee nei te Ekalesia i te peu e haapiihia nei i to'na mau melo ia ora mai te au i te faufaa moni e vai ra, ia imi i te rave'a no te haapae i te mau tarahu, e ia faaherehere i te faufaa no te tau fifi.

Ma te faatura mau,
Te Tuhaa faatere no te ohipa
hi'opo'araa a te Ekalesia
Kevin R. Jergensen
Ti'a faatere rahi ■

Parau faataaraa numera no 2014

Vauvauhia e Brook P. Hales

Papa'i parau no te Peresideniraa Matamua

Ua puhara te Peresideniraa Matamua i teie parau faataaraa numera no ni'a i te tupuraa e te vairaa o te Ekalesia ia au i te 31 no titema 2014.

Te mau amuiraa a te Ekalesia

Titi	3 114
Misioni.....	406
Mataeinaa.....	561
Paroisa e amaa	29 621

Rahiraa melo i roto i te Ekalesia

Te mau melo taatoa	15 372 337
Tamarii apî tei tapa'ohia te i'oa	116 409
Feia tei bapetizohia	296 803

Te mau misionare

Misionare rave tamau	85 147
Misionare totauturu a te Ekalesia	30 404

Te mau hiero

Hiero tei haamo'ahia i roto i te matahiti 2014 (Fort Lauderdale Florida, Gilbert Arizona e Phoenix Arizona).....	3
Hiero tei haamo'a-faahou-hia (Ogden Utah).....	1
Hiero e ohipa ra	144

Na Elder David A. Bednar
No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

I faaore ai ratou i to ratou mata'u

Taa ê atu i te mata'u o te ao o te faatupu nei i te ru 'u'ana e te ahoaho, ua riro te mata'u i te Atua ei puna no te hau, no te papūraa e te ti'aturiraa.

Te haamana'o maitai nei au i te hoê ohipa tei tupu i to'u vai-tamarii-raa. I te hoê mahana, te ha'uti ra vau e to'u mau hoa e ua parari ia'u te hoê haamaramarama o te fare toa i piha'i iho i to matou fare. A marua ai te hi'o e a ta'i haere ai te oe, ua tae mai te mata'u ri'ari'a i roto i to'u aau e i to'u feruriraa. I tera taima ua mana'o vau aita e rave'a faahou, e mau vau i te auri e hope noa'itu to'u pu'e mahana. Ua parau taparu to'u na metua ia'u eiaha e tapuni noa ia'u i raro a'e i te ro'i e ua haere matou e faatitiaifaro i teie ohipa e te ona fare toa. Aua'e maoti, ua faatopahia ta'u utu'a haavāraa.

Ua riro roa to'u mata'u i tera mahana ei mea teimaha e te papū. Papū roa e, ua roohia outou i te mana'o ri'ari'a rahi atu â a topa mai ai te parau apî no te tahi fifi i te ea, a ite ai outou tei roto te tahi melo utuafare i te fifi e aore râ te atātaraa, e aita ana'e, a hi'o ai outou i te mau arepurepura na te ao atoa nei. I tera mau taima, e tae mai te mata'u faaaehuehu no te ohipa atâta e vai ra, te papū ore e aore râ te mau iui, e na roto atoa i te mau ohipa tia'i-ore-hia, e te faahitimahuta i te tahi taima, e o te riro i te faaoti ei ohipa ino.

I te mau mahana atoa, e nehenehe te mata'u e te taiâ ia tupu mai no te mau parau apî faaea ore no ni'a i te hara hamani-ino-raa, te o'e, te mau tama'i, te petaraa, te ohipa haamata'u-raa, te morohiraa te peu maitai, te ma'i e te mau puai haamou o te natura. Oia mau te ora nei tatou i te h oê tau tei tohu-atea-hia e te Fatu : « E i roto i te reira ra mahana... e arepurepu roa te ao paatoa nei, e e ahuehue te mana'o o te taata nei » (PH&PF 45:26).

To'u nei hinaaro, o te faataaraa nahea i te tiahi atu i te mata'u maoti te hoê iteraa tano no ni'a i te Fatu Iesu Mesia e te faaroo Ia'na. Te pure nei au ma te aau tae i te Varua Maitai ia haamaitai mai ia tatou tata'itahi a feruri ai tatou i teie tumu parau faufaa rahi.

Te mata'u o te tahuti nei

I te faarooraa'itu Adamu raua Eva i te reo o te Atua i muri mai to raua amuraa i te hotu i rahuia, ua tapuni raua i roto i te ô i Edene. Ua pii te Atua ia Adamu ma te parau e, « Tei hea oe ? Ua na ô atura [Adamu], Faaroo a'era vau i to reo... mata'u a'era vau » (Genese 3:9-10). Te auraa ra, te ohipa matamua i tupu na roto i te Hi'araa, o te iteraa ia Adamu raua Eva i te mata'u. Ua riro teie mana'o roto puai ei tuhaa faufaa rahi no to tatou oraraa tahuti nei.

Te faa'ite papū nei teie hi'oraa mai roto mai i te Buka a Moromona, i te mana iteraa i te Fatu (hi'o 2 Petero 1:2-8 ; Alama 23:5-6) no te tiahi i te mata'u e no te faatae i te hau noa'itu te ati rahi i mua ia tatou.

I te fenua ra no Helama, te faari'ari'a ra te nunaa o Alama i te hoê nuu ati Lamana e haere maira.

« Ua haere maira râ Alama, e ua ti'a a'era i rotopu ia ratou ra, e ua a'o atura oia ia ratou e, eiaha ratou e mata'u, e haamana'o râ i te Fatu ra i to ratou Atua, e na'na ho'i ratou e faaora.

« i faaore ai ratou i to ratou mata'u » (Mosia 23:27-28).

E hi'o maitai na tatou, aita Alama i faaore i te mata'u o te taata. Aita, ua a'o râ Alama i te feia ti'aturi ia haamana'o i te Fatu e i te faaoraraa o Ta'na noa e nehenehe e tuu mai (hi'o 2 Nephi 2:8). E na te iteraa i te maitai haapa'o e te maitai paruru o te Faaora i faati'a i teie nunaa ia faaore i to ratou mata'u.

E haapuui mai te iteraa tano i te Fatu e te faaroo Ia'na ia tatou no te faaore i to tatou mau mata'u inaha o Iesu Mesia noa te puna no te hau vai maoro. Ua parau Oia : « A haapui mai i te mau mea no'u nei, e a faaroo mai na i ta'u mau parau ; a haaree ho'i i roto i te marû o to'u nei Varua, e e noaa ia ia oe te hau i roto ia'u nei » (PH&PF 19:23).

Ua faataa atoa mai te Fatu e, « O oia o te rave i te mau ohipa parau ti'a ra e farii ia oia i ta'na utu'a, oia ia te mana'o hau i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i roto i te ao a muri atura » (PH&PF 59:23).

Na te ti'aturi e te ti'aturiraa i te Mesia e te turu'i-ohie-raa i ni'a i To'na ra maitai e aroha e arata'i i te taata i te tia'iraa, na roto i To'na Taraehara, i te ti'a-faahou-raa e te ora mure ore (hi'o Moroni 7:41). Na te reira huru

faaroo e tia'iraa e faatae mai i roto i te oraraa te mana'o hau marû o ta tatou paatoa e hiaai nei. E faati'a te mana o te Taraehara i te tatarahaparaa ma te haama'ue atoa i te hepohepo no te hara, e haapuui atoa te reira ia tatou no te ite e no te rave i te maitai, e no te riro ei taata maitai mai tei ore e itehia e e ra'ehia i to tatou noa aravihi tahuti e te iti. Oia ihoa te hoê o te mau haamaitairaa rahi o te pipi pûpû ia'na iho maoti râ « te hau a te Atua, o tei hau ê atu i te ite taata nei » (Philipi 4:7).

Te hau ta te Mesia e horo'a mai, e hau ia te faati'a mai ia tatou ia hi'o i te oraraa tahuti nei mai te au i te hi'oraa atea o te mure ore, e e faatae mai te reira i te aueue-ore-raa i te pae varua (hi'o Kolosa 1:23) e e tauturu mai ia tutonu tamau noa i ni'a i to tatou tupaeraa i te ra'i. E no reira, e haamaitaihia tatou no te faaoreraa i to tatou mau mata'u i te mea e, e horo'a mai Ta'na haapiiraa tumu i te fa e te avei'a i roto i te mau tuhaa atoa o te oraraa. E haapuui e e tamahanahana mai Ta'na mau oro'a e mau fafauraa ia tatou, i te taima maitai mai te taima fifi. E e horo'a mai To'na haamanaraa autahu'araa i te haapapûraa

e, e vai noa te mau mea faufaa rahi, i roto i te tau e i te mure ore atoa.

E ti'a anei râ ia tatou ia faaore i te mau mata'u e aro ohie nei, e aro pinepine nei ia tatou i roto i teie ao to tatou ? Oia te pahonora a teie uiraa te hoê e papû roa. E toru parau tumu rahi no te fariiraa i teie haamaitairaa i roto i to tatou oraraa : (1) e hi'o i ni'a i te Mesia, (2) e patu i ni'a iho i te niu o te Mesia, e (3) e haere i mua ma te faaroo i te Mesia.

Hi'o i ni'a i te Mesia

E tano maitai te parau a'o a Alama i ta'na tamaiti o Helamana no tatou tata'itahi i teie mahana : « Oia ia, e hi'o i te Atua, e ora » (Alama 37:47). E ti'a ia tatou ia hi'o e ia mau papû noa to tatou mata i ni'a i te Faaora, i te mau taima atoa e i te mau vahi atoa.

A haamana'o na i te mau aposetolo a te Fatu i ni'a i te poti tei tiria-haerehia e te miti. Ua haere Iesu ia ratou ra, ma te haere na ni'a i te pape, e no to ratou ite-ore-raa e, o ona tera, ua auê ratou ma te mata'u.

« Ua parau atura râ Iesu ia ratou i reira ra, na ô atura, A faaitoito, o vau, eiaha e mata'u.

« Ua parau maira Petero ia'na, na o maira, E te Fatu, o oe ra, e parau mai ia'u ia haere atu vau ia oe na na ni'a i te are.

« Ua parau atura Iesu, A haere mai » (Mataio 14:27–29).

Ua haere atura Petero na ni'a i te pape ia Iesu ra.

I te iteraa'tu râ oia i te 'u'ana o te mata'i, ua mata'u oia, e ua haamata ihora i te paremo ma te ta'i : « E te Fatu, ia ora vau.

« Ua faatoro maira Iesu i ta'na rima i reira ra, haru maira ia'na, na ô maira, e teie nei taata faaroo haraini, e aha oe i mata'u ai ? » (Mataio 14:30–31).

Te feruri ra vau ia Petero i te pahono-maite-raa e pahono-vave-raa i te aniraa a te Fatu. Ma te mata hi'o tamau noa i ni'a ia Iesu, ua 'ou'a mai oia mai ni'a i te pahi e ua haere a'era na ni'a i te pape mai te hoê semeio te huru. I tera noa taime a neva ai to'na mata i ni'a i te mata'i e te mau are to'na mata'uraa e to'na haamataraa i te paremo.

E haamaitaihia tatou no te upoo-ti'araa i to tatou mau mata'u e no te haapuairaa i to tatou faaroo a pee ai tatou i te arata'iraa a te Fatu. « A hi'o mai ia'u nei i to mau mana'o atoa

na ; eiaha e feaa, eiaha e mata'u » (PH&PF 6:36).

A patu i ni'a iho i te niu o te Mesia

Ua a'o Helamana i ta'na na tamaroa, ia Nephi raua Lehi : « E teie nei, e ta'u na tamarii, a haamana'o, a haamana'o, e ia haamau i to orua niu i ni'a i te papa ra o to tatou ora, o te Mesia ia, o te Tamaiti a te Atua ho'i, e ia hapono mai te diabolo i to'na ra mata'i u'ana, e ta'na mau ohe na roto i te puahiohio, e ia ma'iri mai to'na ra ûa paari, e to'na vero rahi i ni'a iho ia orua ra, e ere oia i te mana i ni'a iho ia orua e putôhia'i orua i raro i te abuso, a mamae ai i te oto mure ore ra, no te papa pai ta orua i ti'a i ni'a ra, o te niu mau ia, o te tumu ia patuhia i ni'a e te taata, e ore e ti'a ia ma'iri ratou i raro » (Helamana 5:12).

O te mau oro'a e te mau fafauraa te mau ofa'i patu ta tatou e faaohipa no te patu i to tatou oraraa i ni'a iho i te niu o te Mesia e o To'na Taraehara. Ua taamu-papû-hia tatou i te Faaora a farii ai tatou i te mau oro'a e a tomo ai tatou i roto i te mau fafauraa, ma te haamana'o, ma te haapa'o maitai e ma te faatura i te reira mau fafauraa mo'a, e ma te rave-itoito-roa-raa no te ora mai tei au i teie mau titauraa ta tatou i farii. E o te reira taamuraa te puna no

te puai pae varua e no te ti'araa aueue ore i roto i te mau tau atoa o te oraraa.

E haamaitaihia tatou no te faaore-raa i to tatou mau mata'u a haamau papû ai tatou i to tatou mau hiaai e mau ohipa i ni'a iho i te niu papû o te Faaora na roto i te mau oro'a e te mau fafauraa.

Haere i mua ma te faaroo i te Mesia

Ua parau Nephi : « E teie nei, ia haere ti'a'tu outou i mua i te ti'a-maite-raa i te Mesia, ma te tia'i papû roa, e te here i te Atua e te taata atoa. E tena na, ia haere ti'a outou i mua ma te oaoa i te ite i te parau a te Mesia, ma te tape'a ho'i e tae noa'tu i te hopea ra, inaha, te na ô maira te Metua, E ora mure ore to outou i reira ra » (2 Nephi 31:20).

Te tape'a-maite-noa-raa e itehia nei i roto i teie irava, e faaohpearaa ia no te maramaramaraa e te hi'oraa pae varua, no te tuutuu ore, te faaoromai, e te aroha atoa o te Atua. Te faaohiparaa i te faaroo i roto e i ni'a i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, a auraro marû noa ai i To'na hinaaro e i To'na taime i roto i to tatou oraraa e a fa'i haehaa atoa ai i To'na rima i roto i te mau mea atoa, na te reira e haamatara mai i te mau mea hau o te basileia o te Atua o te hopoi mai i te oaoa e te ora mure ore (hi'o PH&PF 42:61). E noa'tu tatou e faarerei atu i te mau fifi, e faaruru i te papû ore o to tatou ananahi, e roaa mai to tatou anaanatae no te faaitoito â i mua e ia ora « ha'uti-ore-hia tatou ma te hau, ma te paieti e te tura » (1 Timoteo 2:2).

E haamaitaihia tatou no te faaoreraraa i to tatou mau mata'u a farii ai tatou i te puai varua e tae mai na roto i te haapiiraa e te oraraa i te mau parau tumu no te evanelia ma te haere tamau noa i mua i ni'a i te e'a no te fafauraa.

Te mata'u i te Fatu

Te vai nei te tahi mata'u taa ê e te tu'ati atoa i te mau mata'u e ratere-pinepine-hia nei e tatou, o te mea ta te papa'iraa mo'a e parau nei te « mata'u i te Atua » (Hebera 12:28) e aore râ, « te mata'u i te Fatu » (Ioba 28:28 ; Maseli 16:6 ; Isaia 11:2–3). Taa ê atu i te mata'u o te ao o te faatupu nei i te ru 'u'ana e te ahoaho, ua riro te mata'u

i te Atua ei puna no te hau, no te papû-
raa e te ti'aturiraa.

Nahea pai te hoê mea faatupu
mata'u e nehenehe ai e haamaitai i te
taata e e tauturu ho'i i te pae varua ?

E puohu teie mata'u parau ti'a ta'u
e tamata nei i te tatara i mua ia outou,
i te mana'o hohonu no te tura, te
faatua e te faahiahia rahi i te Fatu ra
Iesu Mesia (hi'o Salamo 33:8 ; 96:4), te
haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa (hi'o
Deuteronomi 5:29 ; 8:6 ; 10:12 ; 13:4 ;
Salamo 112:1), e te feruri-a'ena-raa i
te haavâraa hopea i To'na rima. E no
reira, e tupu mai te mata'u i te Atua a
maramarama ai tatou i te natura atua
e te misioni a te Fatu ra Iesu Mesia,
a tupu atoa ai te hinaaro ia auraro to
tatou hinaaro i To'na, e a tupu atoa mai
te ite e, e ti'a'tu te mau tane e te mau
vahine atoa no ta ratou mau hara i te
mahana no te haavâraa (hi'o PH&PF
101:78 ; Hiro'a faaroo 1:2).

Mai ta te irava e haapapû nei, o te
mata'u i te Atua « te matamua o te paari
mau ra » (Maseli 1:7), « ta te paari i haapii
mai » (Maseli 15:33), « te itoito rahi »
(Maseli 14:26) e « te tumu ia no te ora »
(Maseli 14:27).

E haapa'o maitai tatou e, e tu'atiraa
mutu ore to te mata'u i te Atua e te ma-
ramaramaraa i te haavâraa hopea e i to
tatou tiaauraa i to tatou mau hiaai, mau
mana'o, mau parau e mau ohipa (hi'o
Mosia 4:30). E ere te mata'u i te Fatu i
te hoê taiâraa faaotohe i te tomoraa i
mua i To'na aro ia haavâhia mai. Aita

roa'tu vau e mana'o ra, e riro tatou i
te ri'ari'a Ia'na. Aita, o te feruriraa râ,
i mua i To'na aro, e te faarururaa i te
mau mea i to ratou huru mau, te mau
mea no ni'a iho ia tatou e ma te « ite
mau » (2 Nephi 9:14 ; hi'o atoa Alama
11:43) i ta tatou atoa mau hamaniraa
mana'o, mau parau otohe e mau haava-
reraa ia tatou iho. I te hopea, aita faa-
hou ta tatou e hororaa.

Pauroa te mau taata tei ora i ni'a i te
fenua nei e o te ora mai, e riro ratou i te
« faati'ahia i mua i te haavâraa a te Atua
ra, ia haavâhia e ana mai tei au i [ta'na]
mau ohipa i rave ra, i te mea maitai e
te mea ino ho'i » (Mosia 16:10). Mai te
peu e hiaai parau ti'a e te mau ohipa
maitatai ta tatou, e au atu ia tatou i te
ti'araa i mua i te haavâraa (hi'o Iakoba
6:13 ; Enosa 1:27 ; Moroni 10:34). E i te
mahana hopea ra e riro tatou i te « faa-
utu'ahia i te parau ti'a ra » (Alama 41:6).

I te tahi pae, mai te peu e hiaai parau
ti'a ore e te ohipa iino ta tatou, e ti'a'tu
ia tatou i mua i te haavâraa ma te meha-
meha. « E ore ai e tia'i ia tatou e hi'o atu
i ni'a i to tatou Atua ra ; e te oaoa ra
tatou mai te mea ra e, e ti'a ia tatou ia
parau atu i te mau mato e te mau mou'a
ia ma'iri mai i ni'a iho ia tatou, ia huna ia
tatou i to'na ra mata » (Alama 12:14). E i
te mahana hopea e riro i te roaa ia tatou
« ta [tatou] utu'a ino » (Alama 41:5).

Mai puohuhia i roto i te Koheleta :
« O te Atua te mata'u atu, e haapa'o
ho'i i ta'na parau ; o ta te taata'toa ia e
ati noa'e.

« E hopoi atoa te Atua i te mau
parau atoa i te haavâraa, e te mau mea
mo'e atoa ra, te mau mea maitai e te
ino atoa ra » (Koleheta 12:13–14).

E au mau taea'e, e au mau tuahine,
e tiahi atu te mata'u i te Atua i te mau
mata'u o te tahuti nei. E faaore atoa
te reira i te mana'ona'o-noa-raa e, eita
roa'tu tatou e nava'i mai i te maitai i te
pae varua e eita roa'tu tatou e 'aifaito
atu i te mau titauraa a te Fatu e i Ta'na
mau tia'iraa. Te parau mau, eita ta tatou
e nehenehe e nava'i i te maitai e aore
râ e 'aifaito atu na roto i te turu'i-noa-
raa i ni'a iho i to tatou aravihi e ta tatou
ohipa rahi. Ta tatou noa mau ohipa e
to tatou noa mau hiaai, aita te reira e
eita atoa e nehenehe e faaora ia tatou.
« Hope noa'tu to tatou itoito atoa »
(2 Nephi 25:23), e mea na roto noa i
te aroha e te maitai, tei matara mai na
roto i te tusia taraehara hope ore e te
mure ore o te Faaora (hi'o Alama 34:10,
14) tatou e faaorahia ai. Oia mau roa,
« te ti'aturi nei matou e, na roto i te
Taraehara a te Mesia, e ti'a ai i te taata
atoa ia faaorahia, na roto i te haapa-
'oraa i te mau ture e te mau oro'a o te
Evanelia » (Hiro'a faaroo 1:3).

Te mata'u i te Atua, o te hereraa ia
e te ti'aturiraa Ia'na. A mata'u hope
tatou i te Atua, a here maitai roa'toa
tatou Ia'na. E « na te aroha rahi ho'i e
iriti ê atu i te mata'u » (Moroni 8:16).
Te parau fafau atu nei au e, e riro te
maramarama rahi no te mata'u i te Atua
i te tiahi atu i te pouri ta'ota'o o te mau
mata'u tahuti nei (hi'o PH&PF 50:25)
a hi'o ai tatou i ni'a i te Faaora, a patu
ai tatou i ni'a Ia'na ei niu e a haere
ai tatou i mua, i ni'a i To'na e'a no te
fafauraa e te haamo'araa.

Iteraa papû e parau fafau

Te vai nei to'u here e to'u tura no
te Fatu. To'na mana e to'na hau, e
mea papû ia. O Oia to tatou Taraehara
e te faa'ite papû nei au e, te ora nei
Oia. E maoti Oia, eita e faufaa to tatou
aau ia arepurepu e ia mata'u (hi'o
Ioane 14:27), e e haamaitahia tatou
no te faaoreraa i to tatou mau mata'u.
Teie ta'u e faaite papû nei na roto i
te i'oa mo'a o te Fatu ra Iesu Mesia,
amene. ■

Na Elder D. Todd Christofferson
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

No te aha te faaiipoiporaa, no te aha te utuafare

E horo'a mai te hoê utuafare tei patuhia i ni'a i te faaiipoiporaa o te tane e te vahine i te faanahoraa maitai roa'e no te faatupu-maite-raa i te opuaraa a te Atua.

nia'e i te opani rahi i te pae too'a o te râ no te fare pureraa tuiroo no Westminster i Lonedona, Peretane, te ti'a nei te mau tii no na 10 taata keresetiano no te 20raa o te tenetere tei haapohehia. Te hoê o taua mau tii ra, no Dietrich Bonhoeffer ia, te hoê aivanaa Purutia i te pae faaroo tei fanauhia i te matahiti 1906.¹ I riro na o Bonhoeffer ei taata pato'i u'ana i te

faatereraa tîtu Nazi e ta ratou hamani-ino-raa i te mau ati Iuda e te tahi atu mau nunaa. Ua tape'ahia oia i te fare auri no to'na pato'i-itoito-raa e i te pae hopea ua taparahi-pohe-hia oia i roto i te hoê aua tape'araa. Ua papa'i o Bonhoeffer e rave rahi mau mea, e te tahi o ta'na mau papa'iraa mâtau-maitai-hia, o te mau rata ia ta te mau muto'i tia'i aau aroha i tauturu ia'na i te faatae atu i rapae i te fare auri, tei nene'ihia i muri mai ei *Mau Rata e mau Parau no te Fare Auri*.

Te hoê o teie mau rata, na ta'na ia tamahine fetii hou to'na faaiipoiporaa. E mau mana'o faufaa rahi i roto : « Te faaiipoiporaa mea hau atu ia i to orua here no te tahi e te tahi... I roto i to orua here e ite orua ia orua ana'e iho i roto i te ao nei, i roto râ i te faaiipoiporaa e riro ia orua ei tu'atiraa no te mau u'i, ta te Atua i faahaere mai e e faahaere mai no to'na hanahana i roto i to'na ra basileia. I roto i to orua here e ite noa orua i te huru maitai no to orua noa iho oaoa, i roto râ i te faaiipoiporaa, e

tuuhia ia orua i te hoê ti'araa tiaau i to te ao e i te taata nei. To orua here e tao'a ia na orua iho, te faaiipoiporaa râ mea hau atu â ia, e ti'araa e e toro'a. Mai te korona, e ere na te hinaaro noa ia faatere e faairi i te hoê taata ei arii, mai te reira atoa ia te faaiipoiporaa, e ere na to orua here i te tahi e te tahi e taati ia orua i mua i te aro o te Atua e o te taata... No reira no roto mai te here ia orua, te faaiipoiporaa râ no ni'a mai ia, no ô mai i te Atua ra ».²

Nahea ia te faaiipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine e hau atu ai i to raua iho here e e riro mai ai to raua oaoa ei « hoê ti'araa tiaau i to te ao e i te taata nei » ? Nahea ia te reira e tae mai ai « na ni'a mai, no ô mai i te Atua ra » ? No te taa i te reira, e ti'a ia ia tatou ia ho'i i te omuaraa.

Ua heheu mai te mau peropheta e i ora na tatou na mua roa ei mau ite, e ua horo'a mai te Atua ia tatou i te hoho'a, oia ho'i te mau tino varua, i riro mai ai tatou ei mau tamarii varua Na'na—e mau tamaroa e e mau tamahine na te mau metua i te ra'i ra.³ E ua tae mai ra te hoê taime i roto i taua oraraa varua matamua ra, no te faatupuraa i To'na hinaaro oia ho'i ia « nehenehe ia tatou ia farii i te haamaitairaa ia haere i mua mai ia'na ra te huru »⁴, ua faaineine to tatou Metua i te Ao ra i te hoê opuaraa faati'a. I roto i te mau papa'iraa mo'a ua rau te mau i'oa tei horo'ahia i te opuaraa mai « te rave'a o te ora »⁵ « te rave'a rahi oaoa »⁶ e te « rave'a ora »⁷ Ua tatarahia na tumu faufaa rahi e piti no te opuaraa ia Aberahama na roto i teie mau parau :

« E te ti'a noa ra te hoê i rotopu ia ratou mai te Atua te huru, e ua na ô atura oia ia ratou i pihai iho ia'na ra : E haere tatou i raro, te vai ra ho'i te area i reira, e e rave tatou i teie mau materia, e hamani tatou i te hoê ao ei parahiraa no [teie mau varua] ;

« E e tamata tatou ia ratou i reira, ia ite tatou e, e haapa'o anei ratou i te mau mea atoa ta te Fatu to ratou Atua e faaue ia ratou ra ;

« E o ratou o te haapa'o i to ratou ai'a matamua, e faarahihia ta ratou... e o ratou o te haapa'o i te piti o to ratou ai'a, e faarahihia to ratou hanahana a muri, e a muri noa'tu ».⁸

Maoti to tatou Metua i te Ao ra, i riro a'ena ai tatou ei mau taata varua. E i teie nei ua horo'a Oia ia tatou i te hoê e'a ia faahope aore râ ia haamaitai i te reira taata. E mea faufaa rahi te tuuraahia mai taua tuhaa tahuti ra no te îraa o te huru e te hanahana ta te Atua e fana'o nei. Mai te mea e, a parahi ai tatou i piha'i iho te Atua i roto i te ao varua, e farii tatou i te rave i Ta'na opuaraa—aore râ e « haapa'o i to [tatou] ai'a matamua »—e « faarahihia » ia tatou e te hoê tino tahuti a haere mai ai tatou i ni'a i te fenua Ta'na i hamani no tatou.

E mai te mea, i roto i te oraraa tahuti, ua ma'iti tatou i « te haapa'o i te mau mea atoa ta te Fatu to [tatou] Atua e faaue ia [tatou], » e tape'a ia tatou i te « piti o to tatou ai'a ». Oia ho'i na roto i ta tatou mau ma'itiraa, e faaite ia tatou i te Atua (e ia tatou iho) ta tatou faaotiraa e to tatou aravihi ia ora i Ta'na ture turetiera i rapae au i To'na aro e i roto i te hoê tino tahuti e to te reira mau mana, mau hiaai e mau hinaaro atoa. E nehenehe anei ia tatou ia haavî i te tino ia riro te reira ei mauhaa eiaha râ ei faatere i to tatou mau varua? E nehenehe anei ia tatou ia farii e a muri atu i te mau mana atua, mai te mana no te hamani i te ora? E haavî anei tatou tata'itahi i te ino? O ratou o tei na reira ua farii ia i te hanahana i ni'a i to ratou upoo a muri e a muri noa'tu — te hoê tufaa faufaa rahi no taua hanahana ra, o te hoê ia tino te ti'a-faahou-mai, ei mure ore e te hanahana.⁹ Eita ia e maere i « pii ai tatou e oaoa » no teie mau rave'a e mau fafauraa faahiahia.¹⁰

Ua titauhia e maha a'e mea no te manuiaraa i teie opuaraa hanahana :

A tahi o te Hamaniraa ia o te fenua ei vahi nohoraa no tatou. Noa'tu e aha te mau hu'ahu'araa o te hamaniraa, ua ite tatou e, aita te reira i tupu hape noa mai ua arata'ihia râ te reira e te Atua te Metua e ua ravehia e Iesu Mesia—« Na'na i hamani te mau mea atoa nei, aore roa e, e ere oia i te hoê mea i hamanihia ».¹¹

Te piti o te huru ia no te oraraa tahuti. Ua haa e ua ti'a'tu o Adamu e Eva no te feia atoa o tei ma'iti i te amui mai i roto i te rave'a oaoa faahiahia a te Metua.¹² Ua faatupu to raua Hi'araa i te

mau huru tei titauhia no to tatou fanau-araa i te pae tino e no te oraraa e te haapiiraa tahuti i rapae au i te aro o te Atua. Na roto i te Hi'araa i tae mai ai te hoê iteraa no ni'a i te maitai e te ino e te mana tei horo'ahia mai e te Atua no te ma'iti.¹³ I te hopearaa, ua faahaere mai te Hi'araa i te pohe o te tino tei titauhia no te faariro i to tatou taima i roto i te oraraa tahuti nei ei taima poto noa, ia ore tatou e ora e a muri noa'tu i roto i ta tatou mau hara.¹⁴

Te toru, o te faaoraraa ia mai roto mai i te Hi'araa. Ua ite tatou i te ohipa a te pohe i roto i te opuaraa a to tatou Metua i te Ao ra, e mea faufaa ore râ taua opuaraa ra mai te mea aita te tahi rave'a no te haavî i te pohe i te hopea, i te pae tino e i te pae varua. No reira, ua mauui e ua pohe te hoê Faaora, te Tamaiti Fanau Tahia a te Atua, o Iesu Mesia, no te aufau i te hara a Adamu e Eva, ma te horo'a mai i te ti'a-faahou-araa e te tahuti ore no te taatoaraa. E no te mea ho'i e ore roa te hoê o tatou e haapa'o maitai ma te tamau i te ture no te evanelia, e faaora atoa ia Ta'na Taraehara ia tatou i ta tatou iho mau hara ia tatarahapa tatou. Ma te maitai faaora a te Faaora o te horo'a mai i te faaoreraa hara e te haamo'araa i te varua, e nehenehe ia ia tatou ia fanau-faahou-hia i te varua e ia hoê faahou e te Atua. E hope ia to tatou pohe varua—to tatou faataa-ê-raa i te Atua.¹⁵

Te maha, e te hopea, o te faanahoraa ia no to tatou fanauaraa tino e te

fanau-faahou-raa varua i muri mai i roto i te basileia o te Atua. No te haamanuia i Ta'na ohipa no te « faateitei ia tatou i piha'ihou ia'na »¹⁶ ua faaue te Atua e, ia faaipoipo te mau tane e te mau vahine e ia fanau i te mau tamarii, e na reira te hamaniraa ia, na roto i te auhoaraa e te Atua, i te mau tino tahuti tei riro ho'i ei taviri no te tamataraa o te oraraa tahuti e te mea faufaa ho'i no te hanahana mure ore i piha'ihou Ia'na. Ua faaue atoa Oia e, ia haamau te mau metua i te mau utua-fare e ia haapii i ta ratou mau tamarii i roto i te maramarama e te parau mau,¹⁷ ma te arata'i atu ia ratou ia ti'aturi i te Mesia. Te faaue nei te Metua ia tatou :

« Ia haapii atu i teie mau mea i ta outou mau tamari ma te tape'ape'a ore, i te na ôraa e :

« ... No te mea ua fanauhia oe i roto i te ao nei na roto i te pape e te toto, e te varua o ta'u i hamani ra, e no te reira i riro mai ai te repo fenua ei taata ora, e na reira atoa, ia fanau-faahou-hia oe i roto i te basileia o te ao ra e tia'i, na roto i te pape, e te Varua [Maitai], e ia tamâhia e te toto, oia ho'i te toto o ta'u ra Fanau Tahia ; ia tia ia outou ia haamo'ahia i te mau hara atoa ra, e ia oaoa i te mau parau o te ora mure ore i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i te ao a muri atu, oia te hanahana tahuti ore ».¹⁸

Na roto i te iteraa i te tumu i faaru'e ai tatou i te aro o to tatou Metua i te Ao ra e te mea e titauhia ia rave no te ho'i atu, e ia faateiteihia i piha'ihou Ia'na, e mea maramarama maitai ia,

aore e ohipa e au i to tatou taimē i ni'a i te fenua nei tei hau atu i te faufaa rahi i te fanauraa i te pae tino e te fanau-faahou-raa i te pae varua, o na titauroa e piti no te ora mure ore. Ma te faaohipa i te mau parau a Dietrich Bonhoeffer, te « toro'a » no te faaipoiporaa, te « ti'araa tiaau i te taata nei », te ohipa a teie faanahoraa hanahana « no ô mai i te Atua ra », o te « tu'atiraa ia i te mau u'i » i ô nei e a muri atu—te faanahonahoraa o te ra'i.

E horo'a mai te hoê utuafare tei patuhia i ni'a i te faaipoiporaa o te tane e te vahine i te faanahoraa maitai roa'e no te faatupu-maite-raa i te opuaraa a te Atua—te vahi ia no te fanauraa i te mau tamarii o te tae mai ma te mâ e te hara ore mai te Atua ra, e te vahi ho'i no te haapiiraa e te faaineineraa hinaarohia e ratou no te hoê oraraa tahuti manu'ia e te ora mure ore i te ao a muri atu. E mea faufaa rahi ia vai mai te tahi mau utuafare tei patuhia i ni'a i taua mau huru faaipoiporaa ra ia ora e ia ruperupe te mau sotaiete. No reira ho'i te mau nunaa taata e te mau fenua i faaitoito e i paruru ai i te faaipoiporaa e te utuafare ei mau faanahoraa hau atu i te faufaa. E ere roa'tu no te here noa e te oaoa o te feia paari.

E mea puai te titauroa ia arata'ihia te faaipoiporaa e te mau utuafare e te hoê tane e te hoê vahine tei faaipoipohia.¹⁹ E no reira, « te faaara nei â matou e, na te vavahiraa o te utuafare e hopoi mai i ni'a i te mau taata tata'itahi, te mau oire, e te mau nunaa, i te mau ati rahi i tohuhia na e te mau peropheta i tahito ra e i teie anotau ».²⁰ E ere râ ta matou mau ti'aororaa no ni'a i te ti'araa o te faaipoiporaa e te utuafare i niuhia i ni'a i te maramarama taata, i ni'a râ i te parau mau e, e mau faanahoraa teie na te Atua. O Oia tei hamani ia Adamu e Eva i te haamataraa mai te au i To'na ra hoho'a, te tane e te vahine, e ua apiti raua ei tane e vahine faaipoipo ia riro raua ei « hoê » e ia faarahi e ia faa'i i te fenua.²¹ Tei ni'a i te taata tata'itahi te hoho'a o te Atua, tei roto ana'e râ i te faaipoiporaa o te tane e te vahine ei tino hoê e noaa'i ia tatou te auraa hope roa no to tatou hamaniraahia mai te au i te hoho'a o te Atua—te tane e te vahine.

Eita e nehenehe ia tatou aore râ i te tahi atu taata ora e tau i teie faanahoraa hanahana no te faaipoiporaa. E ere te reira i te hoê hamaniraa a te taata. « No ni'a mai, no ô mai » ihoa taua faaipoiporaa, e e tufaa rahi ho'i no te rave'a oaoa mai te Hi'araa e te Taraehara.

I roto i te ao matamua, ua orurehau Lucifero i te Atua e Ta'na opuaraa, e ua tupu noa ta'na pato'iraa i te u'anaraa. Te aro nei oia ia faataiâ i te faaipoiporaa e te faatupuraa i te mau utuafare, e i te vahi ua tupu te mau faaipoiporaa e te mau utuafare, e rave ia oia i te mau mea atoa e nehenehe ia'na ia haaparari i te reira. E aro oia i te mau mea mo'a atoa no ni'a i te oraraa tane e te vahine, ma te faaatea ê i te reira i te parau no te faaipoiporaa na roto i te hoê faanahoraa hopea ore o te mau mana'o e te mau ohipa faufau. Te tutava nei oia ia ti'aturi te mau tane e te mau vahine e nehenehe te opuaraa faufaa rahi matamua no te faaipoiporaa e no te utuafare ia haamo'ehia aore râ ia faaru'ehia, aore râ ia haafau'ehia ore-hia ia faaauhia i te mau toro'a ohipa, aore râ te tahi atu mau tutavaraa, e te titauroa i to'na iho maitai e to'na iho ti'amâraa. E mea papu roa e oaoa te enemi ia ore te mau metua e haapii i ta ratou mau tamarii, ia faaroo i te Mesia e ia fanau-faahou-hia i te pae varua. E te mau taea'e e te mau tuahine, e rave rahi mea maitai, e rave rahi mea faufaa, e mea iti râ te mau mea faufaa rahi roa.

Te parauraa i te mau parau mau tumu no ni'a i te faaipoiporaa e te utuafare, e ere ia i te tau'a-ore-raa aore râ te faaitiraa i te mau tusia e te mau manu'iraa o te feia te ere ra i teie maitai hope. Ua ere te tahi o outou i te haamaitairaa no te faaipoiporaa no te mau tumu mai te ereraa te tane aore râ te vahine maitai no te faaipoipo atu, te faahinaaroraa te tane i te tane, te mau hapepa i te pae tino e te pae feruriraa, aore râ te mata'u i te manu'ia ore, e te mau fifi ho'i o te haamarirau nei i te faaroo. Ua faaipoipo paha outou, ua hope râ taua faaipoiporaa, e ua vai noa mai outou ana'e no te faatere i te oraraa tei ore ho'i i maraa roa i na taata e piti i te rave. Te vai nei te tahi o outou tei faaipoipohia e tei ore i fanau

noa'tu te mau hinaaro u'ana e te mau ti'aororaa.

Noa'tu â te reira, e mau horo'a to te mau taata atoa ; e mau taleni to te mau taata atoa ; e nehenehe ta te mau taata atoa ia tauturu i te faatupuraa i te opuaraa a te Atua i roto i te mau u'i tata'itahi. E nehenehe te mau mea maitai atoa, te mau mea faufaa rahi atoa—e i te tahi mau taimē te mau mea atoa tei titauhia i teie nei—e faatupuhia i roto i te hoê oraraa e ere i te mea au roa. E rave rahi o outou e faaitoito maitai nei. E ia ti'a mai outou o te faaruru nei i te mau fifi rahi o te oraraa tahuti no te paruru i te opuaraa a te Atua no te faateiteiraa i Ta'na mau tamarii, ua ineine paatoa ia matou no te paturu ia outou. Te faaite papû nei matou e, ua ite atea, e i te pae hopea, e faaore te Taraehara a Iesu Mesia i te mea tei erehia e tei mo'ehia i te feia tei fariu atu Ia'na. Aore e taata i faataa-atea-hia ia farii iti a'e i te mea atoa ta te Metua i faaineine no Ta'na mau tamarii.

No faaite iho nei te hoê metua vahine apî ia'u i to'na pe'ape'a no to'na aravihi ore i roto i teie nei piiraa teitei roa'e o te mau piiraa. Ua ite au e, e mea na'ina'i roa to'na mau fifi e eita e ti'a ia'na ia haape'ape'a ; te rave maitai nei oia i ta'na ohipa. Ua ite râ vau e, te hinaaro noa ra oia i te faoaoa i te Atua e i te faahanahana i Ta'na ti'aturiraa. Ua horo'a vau i te mau parau haapapûraa, e ua taparu vau i roto i to'u aau i te Atua, to'na Metua i te Ao ra, ia pa'epa'e ia'na ma To'na here e To'na tapa'o faaite i To'na fariiraa i te mea ta'na e rave nei, a rave noa ai teie tuahine i Ta'na ohipa.

Teie ia ta'u pure no tatou paatoa i teie mahana. Ia fariihia mai tatou tata'i-tahi i mua Ia'na. Ia 'u'a te mau faaipopora e ia ruperupe te mau utuafare, e mai te mea e farii tatou i te iraa o teie mau haamaitairaa i roto i teie oraraa tahuti e aore ra aita, ia afa'i mai ra te maitai o te Fatu i te oaoa i teie nei e te faaroo i te mau fafauaraa papu i mua. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Kevin Rudd, « Faith in Politics », *The Monthly*, Atopa 2006, themonthly.com.au/monthly-essays-kevin-rudd-faith-politics--300.
2. Dietrich Bonhoeffer, *Letters and Papers from Prison*, ed. Eberhard Bethge (1953), 42–43.
3. Hi'o ei hi'oraa, Salamo 82:6 ; Te Ohipa 17:29 ; Hebera 12:9 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:29, 33 ; Mose 6:51 ; Aberahama 3:22. Ua horo'a mai te peropheta Josepha Semita i teie mana'o : « I vai na te mau ture matamua o te taata i te Atua ra. No to'na iho iteraa e tei rotopou oia i te mau varua e te hanahana, no te mea ho'i e e mea maramarama a'e oia, ua ite te Atua e e mea tano ia haamau i te mau ture e nehe-nehe ai i te toea o te mau varua e vai nei ia haere i mua mai ia'na ra... E mana To'na ia haamau i te mau ture no te haapii te mau ite paruparu, ia faateiteihia ratou e ana » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Josepha Semita* [2007], 240).
4. *Te mau Haapiiraa : Josepha Semita*, 240.
5. Alama 24:14.
6. Alama 42:8.
7. Alama 12:25 ; hi'o atoa i te mau irava 26–33.
8. Aberahama 3:24–26.
9. Ua horo'a mai te peropheta Josepha Semita i teie pu'ohuraa : « Te opuaraa a te Atua hou te faatumuraa o te ao nei ia rave ia tatou i te mau tino, e na roto i te haapa'o-maitai-raa e ti'a'i ia tatou ia upooti'a e na roto i te reira e farii i te ho'e ti'a-faahou-raa mai te pohe mai, e na roto i te reira rave-raa, ia farii i te hanahana, te tura, te mana e te hau ». Ua parau atoa te Peropheta : « Ua haere mai tatou i ni'a i teie nei fenua ia nehenehe ia tatou ia farii i te ho'e tino e ia pupu ma'atu i te reira i mua i te Atua i roto i te basileia turetiera ra. Te parau tumu faahiahia roa no te oaoa o te fariiraa ia i te ho'e tino. Aita to te diabol e tino, e o te reira ta'na faautu'araa. E oaoa oia ia nehenehe ana'e e noaa ia'na te tino o te taata, e a ti'avaruhia'i oia e te Faaoa ua ani oia ia haere atu i roto i te ho'e nanā puua, faaiteraa e e mea au a'e na'na te tino puua i te tino ore. Te mau taata ato'a e tino to ratou e mana ia to ratou i ni'a i te mau taata aita to ratou e tino » (*Te mau Haapiiraa : Josepha Semita*, 241).
10. Ioba 38:7.
11. Ioane 1:3 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:23–24.
12. Hi'o 1 Korinetia 15:21–22 ; 2 Nephi 2:25.

13. Hi'o 2 Nephi 2:15–18 ; Alama 12:24 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 29:39 ; Mose 4:3. Ua parau Josepha Semita : « E ti'amāraa to te mau taata ato'a, no te mea ua faanahohia te reira e te Atua. Ua faairi oia i te taata nei ei tiaau morare, e ua horo'a'tu ia ratou te mana ia ma'iti i te maitai aore ra te ino ; ia ma'imi i te mea maitai, na roto i te peeraa i te e'a no te mo'araa i roto i teie nei oraraa, o te afa'i mai i te hau i roto i te mana'o, e te oaoa i roto i te Varua Maitai i ô nei, e te iraa o te oaoa e te poupou i To'na ra rima atu i muri atu ; aore ra ia rave i te ho'e aveia ino, e ia tamau noa i roto i te hara e te orurehau i te Atua, o te afa'i mai i te faahaparaa i ni'a i to ratou mau varua i roto i teie nei ao, e te ho'e ereraa mure ore i roto i te ao a muri atu ». Ua parau atoa te Peropheta « Eita ta Satane e nehenehe e faahema ia tatou na roto i ta'na mau faati'anianiraa maori ra e faati'a e e hema'tu to tatou mau aau. E vai ta tatou faanahonahora, ia nehenehe ia tatou ia pato'i i te diabol ; ahani e aita tatou i faanahonahohia mai te reira te huru, eita ia tatou e riro ei mau tiaau ti'amā » (*Te mau Haapiiraa : Josepha Semita*, 243).
14. Hi'o Genese 3:22–24 ; Alama 42:2–6 ; Mose 4:28–31.
15. E faaoa atoa hia te feia o te ore e tatarahapa i te pohe varua na roto i te Tarachara oia ho'i e haere faahou mai ratou i mua i te aro o te Atua no te Haavāraa Hopea (hi'o Helamana 14:17 ; 3 Nephi 27:14–15).
16. *Te mau Haapiiraa : Josepha Semita*, 240.
17. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:36–40.
18. Mose 6:58–59.
19. E haapa'o paha te mau taata i te tahi e te

tahi i roto i te mau auraa aore e faaipopora, e nehenehe te mau tamarii ia fanauhia e ia aupuruhia, ma te manu'a i te tahi mau taime, e ere i roto i te ho'e auraa utuafare e te vai nei na metua tei faaipopohia. I te rahiraa ra o te taime, e mea rahi ia te puai te mau maitai sotiare no te faaipopora e no te mau tamarii i roto i te mau utuafare arata'ihia ra e te ho'e tane e te ho'e vahine faaipopohia. Taa e noa'tu i te reira, te haamau'araa no te oraraa faufaa e sotiare no ta te ho'e papa'i ve'a i pii « te faauerua i te utuafare » tei teiaha noa'tu ra ia i ni'a i te sotaiete. Ua faataa mai o Nicholas Everstadt i te mau numera iti o te mau faaipopora e te mau faanuraa e te mau utuafare aita e metua tane e te faataa-ê-raa e ua parau oia : « E ite-maitai-hia te ino e faaruruhia e te mau tamarii e rave rahi tei faaerehia i te oraraa utuafare. Na reira atoa te faataa-ê-raa e te rahiraa tamarii tei fanauhia e te mau metua vahine faaipopo-ore-hia o te faarahi atu â i te mau huru aifaito ore e te mau taa-ê-raa i te pae faufaa—no te taatoaraa o te taata, e te mau tamarii ihoa ra. Oia, e mea faaoaromai te mau tamarii e te tahi atu â mau mea. O te mau tamarii ra o te ati rahi roa nei na roto i te oreraa o te utuafare. E tupu atoa taua mau huru fifi i ni'a i te feia ruhiruhia na roto i te oreraa o te utuafare. (Hi'o Nicholas Eberstadt, « The Global Flight from the Family », *Wall Street Journal*, 21 no Febuare 2015 ; wsj.com/articles/nicholas-eberstadt-the-global-flight-from-the-family-1424476179.)

20. « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
21. Hi'o Genese 1:26–28 ; 2:7, 18, 21–24 ; 3:20 ; Mose 2:26–28 ; 3:7–8, 18, 20–24 ; 4:26.

Na Elder Wilford W. Andersen
No te Hitu Ahuru

Te pehe o te evanelia

Te pehe o te evanelia o te mana’o varua oaoa ia o te tae mai na roto mai i te Varua Maitai. E faatupu te reira i te tauraa o te aau.

Tau matahiti i teie nei ua faaroo vau i te hoê uiuiraa mana’o i roto i te ratio no te hoê taote apî roa tei rave i te ohipa i te hoê fare ma’i i rotopu i te nunaa Navajo. Ua faati’a oia i te hoê ohipa tei tupu i te hoê pô a tomo mai ai te hoê taata tumu no Amerika, rouru roroa, i roto i te piha no te mau ati rû. Ua rave a’era teie taote apî i ta’na iri papa’i, haafatata’tura i piha’i iho i teie taata paari, na ô atura, « Nahea vau i te tauturu ia oe ? » Ua hi’o noa teie taata paari i mua ma te parau ore. Ua haamata teie taote i te hitahita rii, e ua tamata faahou. Na ô atura oia e, « Eita ta’u e nehenehe e tauturu ia oe mai te mea e, eita oe e paraparau mai ia’u. Faaite mai oe no te aha oe i haere mai ai i te fare ma’i nei ».

Hi’o maira te taata paari ia’na e na o maira, « E ori oe ? » A feruri ai teie taote apî i teie uiraa maere, tupu mai nei te mana’o i roto ia’na e, peneia’e e taata rapaau ma’i teie i roto i to’na nunaa, e o te imi nei ia faaora i te ma’i, ia au i te mau peu a te mau taata tahito, na roto i te himene e te ori eiaha râ na roto i te horo’araa i te raau.

« Aita » na reira’tura te taote, « Aita vau e ori. E ori oe ? » Ua tu’au maira te taata paari e, e. Ua ui atura te taote e, « E nehenehe anei ta oe e haapii ia’u nahea ia ori ? »

Ua feruri noa vau e rave rahi matahiti i ni’a i te pahonora a teie taata paari. Na ô maira oia e, « E nehenehe ta’u e haapii ia oe ia ori, tera râ, titauihia ia oe ia faaroo i te pehe ».

I te tahi taime i roto i to tatou fare, te haapii maitai nei tatou i te mau taahiraa o te ori, aita râ tatou e manu’ia nei i te tautururaa i to tatou mau melo utuafare ia faaroo i te pehe. E mai ta teie taata paari hamani raau i ite maitai, e mea fifi roa ia ori e aita e pehe. E ere i te mea nehenehe ia ori noa e aita e pehe, e

e ere atoa i te mea au—e mea huru ê atoa. Ua tamata a’enei outou ?

I roto i te tuhaa 8 no Te mau Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau, ua haapii te Fatu ia Iosepha Semita e ia Olive Kaudere, « Oia ia, inaha, e faaite au ia oe i roto i to oe feruriraa e i roto i to oe aau na, na roto i te Varua Maitai, o te tae i ni’a ia oe e o te vai i roto i to oe aau » (irava 2). E haapii tatou i te mau taahiraa o te ori i roto i to tatou feruriraa, e faaroo râ tatou i te pehe i roto i to tatou aau. Te mau taahiraa o te ori o te evanelia, o te mau mea ia ta tatou e rave ; te pehe o te evanelia, o te mana’o varua oaoa ia o te tae mai na roto mai i te Varua Maitai. E faatupu te reira i te tauraa o te aau, e o te reira ho’i te tumu o te mau hinaaro parau ti’a atoa. Titau te mau taahiraa o te ori i te haapa’o maitai, are’a te oaoa o te ori, e roaa ia te reira i te taime ana’e e faaroo ai tatou i te pehe.

Te vai nei te taata e faaoo nei i te mau melo o te Ekalesia no te mau ohipa ta tatou e rave nei. E mea papû ia te reira. Te feia e ori pinepine nei, e hi’oraa huru ê to ratou e te nehenehe ore e aore râ, ia au i te mau parau o te papa’iraa mo’a, « taa ê » (1 Petero 2:9) no te feia o te ore e nehenehe e faaroo i te pehe. Ua tape’a a’enei outou i to outou pereoo i te mori uteute, i piha’i iho i te hoê pereoo te ori ra e te himene ra te taata faahoro, faahope to’na puai, eita râ outou e nehenehe e faaroo

i te maniania i te mea e, ua tavorihia to outou hi'o i ni'a ? E ere anei, ia hi'o atu outou, e mea huru maamaa rii. Mai te mea e, e haapii ta tatou mau tamarii i te mau taahiraa o te ori ma te ore e haapii i te faaroo e i te ite i te pehe nehenehe o te evanelia, ia tae i te hoê mahana, eita ratou e afaro maitai faahou ia ori, e i reira ratou e faaru'e ai i te ori, e aore râ, te mea ino atoa, e tamau noa ratou i te ori no te tura'iraa a vetahi ê o te ori na piha'i iho ia ratou.

Tatou e hinaaro nei e haapii i te evanelia, ta tatou titauroa paatoa, o te faaano atu ia i te haapiiraa i ô atu i te mau taahiraa o te ori. Te oaoa o ta tatou mau tamarii, tei te huru ia o to ratou aravihi i te faarooraa e i te hereraa i te pehe nehenehe o te evanelia. Nahea tatou ia rave i te reira ?

A tahi, titauhia ia tatou ia faatano noa i to tatou iho oraraa i ni'a i te reni varua ti'a. I mutaa ra, hou te anotau o te rorouira, e imi tatou i ta tatou reni haapuroraraa ratio au roa a'e na roto i te tavoriviriraa i te pitopito ratio e tano roa'utu i ni'a i te reni o tera ratio. Ia piri ana'e'utu tatou i te numera, e faaroo noa tatou i te vava. Ia tano ana'e râ te nira i ni'a i te reni, i reira ta tatou pehe au roa e faaroo-maitai-hia ai. I roto i to tatou oraraa, titauhia ia tatou ia faatano i ni'a i te reni haapuroraraa, ia ti'a ia tatou ia faaroo i te pehe a te Varua.

I to tatou fariiraa i te horo'a o te Varua Maitai i muri a'e i te bapetizoraa, ua faa'ihia tatou i te pehe no te ra'i mai o te apee i te faafariuraraa. Ua tauihia to tatou aau, e aita to tatou « e hinaaro faahou ia rave i te ino, ia tamau noa râ i te rave i te maitai » (Mosia 5:2). Eita râ te Varua e faaoroma'i i te aroha ore e aore râ, i te teoteo e te nounou. Mai te mea e, e ere tatou i te reira mana i roto i to tatou oraraa, e nehenehe te mau pehe faufaa o te evanelia e riro oioi mai ei mau pehe au ore e i te pae hopea e mamû roa'utu. Ua ui Alama i te uiraa puai : « E ua tupu te hinaaro i te himene i te reo haamaitai o te aroha faaora, te ui atu nei au ia outou e, ua ti'a anei ia outou i te hinaaro i te reira i teie nei ? » (Alama 5:26).

E te mau metua, mai te mea e, aita i tano maitai te ta'i o to tatou oraraa

i ni'a i te pehe o te evanelia, titauhia ia tatou ia faatano i te reira. Mai ta te peresideni Thomas S. Monson i haapii mai ia tatou i te ava'e atopa i ma'iri a'enei, titauhia ia tatou ia haamana'o maitai i te e'a i haerehia e to avae (hi'o « Haamana'o maitai i te e'a i haerehia e to avae », *Liahona*, Novema 2014, 86–88). Ua ite tatou e nahea ia rave i te reira. Titauhia ia tatou ia haere faahou na ni'a i te e'a ta tatou i haere i te taime a faaroo matamua ai tatou i te oto o te pehe o te evanelia no te ra'i mai. E faaohipa i to tatou faaroo i te Mesia, e tatarahapa e e rave i te oro'a mo'a ; e puai atu ia to tatou iteraa i te faaûruraa a te Varua Maitai, e i reira te pehe o te evanelia e haamata ai i te oto faahou i roto i to tatou oraraa.

A piti, mai te mea e, e nehenehe tatou iho e faaroo i te pehe, e tamata tatou ma te itoito ia fata'i i te reira i roto i to tatou fare. E ere i te hoê mea o te ti'a ia faahepohia e aore râ, ia haavîhia. « E ore roa e nehenehe e e ore roa ho'i e ti'a ia haamauhia te hoê mana e aore râ, te hoê vahi iti a'e no te tura na roto i te autahu'araa —e aore râ, na roto i te riroraa ei metua tane e aore râ, ei metua vahine e aore râ, ei taata rahi a'e e aore râ, ei taata teiaha a'e—« maori râ, na roto i te taparuraa, na roto i te faaoroma'i-noa-raa, na roto i te marû e te haehaa... e na roto ho'i i te here mau ; [e] na roto i te aroha » (PH&PF 121:41–42).

No te aha teie mau huru e horo'a mai ai i te mana rahi e i te faaûruraa i roto i te hoê fare ? No te mea ia e, o te reira te mau huru o te titau i te Varua o te Varua Maitai. E mau huru te reira o te faatano i to tatou mafatu i ni'a i te pehe o te evanelia. Ia vai ana'e te reira mau huru, ei reira ia te feia ori i roto i te utuafare e faaohipa ai i te mau taahiraa o te ori ma te au maite e te oaoa, ma te titau ore i te faari'ari'a e aore râ, te haamata'uraa e aore râ, te haavîraa.

Mai te mea e, e mea na'ina'i noa â ta tatou mau tamarii, e nehenehe ta tatou e himene ia ratou i te himene marû o te here mau, e mai te mea e, e faaetaeta ratou eita e haere i ni'a i te ro'i i te pô, e titauhia paha ia ia tatou ia himene i te himene marû no te faaoroma'i. Ia

paari rii mai ratou, e nehenehe ta tatou e vaiho i te hiti i te mau nota paari o te tama'i e te haamata'u, e e ha'uti i te pehe nehenehe o te taparu—e peneia'e e himene roa i te irava piti o te himene marû o te faaoroma'i-noa-raa. E nehenehe ta te mau metua e ha'uti ma te navenave i na nota e piti, te marû e te haehaa. E nehenehe ta tatou e ani i ta tatou mau tamarii ia himene na muri iho ia tatou i te reo hoê a faaite ai tatou i te maitai i ni'a i to tatou taata tupu e hinaaro ra i te hoê mea.

Eita te reira e tupu oioi noa. Mai ta te mau taata himene aravihi i ite, titauhia ia faaineine itoito no te ha'uti i te pehe nehenehe. Mai te mea e, e huru ê rii te ta'i o te nota i te haamata-uraa, a haamana'o e, eita te reira nota huru ê e afaro na roto i te faainoraa. Te pe'ape'a i roto i te fare, e au ia i te poiri i roto i te hoê piha. Aita e faufaa ia faahapa i te poiri. Titauhia ia tatou ia *faaore* i te poiri na roto i te tuuraa i te maramarama i roto.

No reira, mai te mea e, e mea puai roa e te faahepo te auri marû o ta outou pupu himene i te fare, e aore râ, mai te mea e, mea huru ahoahoa rii te nota o te pupu fira, e aore râ, mai te mea e, e mea hape rii e te ta'i haere noa te mau vivo hitahita, a faaoromai. Mai te mea e, aita outou e faaroo ra i te pehe

o te evanelia i roto i to outou fare, a haamana'o i teie na ta'o e pae : *tamau noa i te haapii*. Na roto i te tauturu a te Atua, te vai ra te mahana i reira te pehe o te evanelia e faa'i ai i to outou fare ma te oaoa faito ore.

Noa'tu e, e ha'uti-maitai-hia, eita te pehe e tatara pauroa i to tatou mau fifi. E vai noa a te mau taime maitai e te mau taime maitai ore i roto i to tatou oraraa, te mau taime au maite e te mau taime pe'ape'a. Mai tera ia te huru o te oraraa i ni'a i te paraneta fenua.

Ia tuu atu ra tatou i te pehe i ni'a i te mau taahiraa o te ori, e riro tera mau pehe rii huru fifi to te faaipoiporaa e to te oraraa utuafare i te tau ei pehe navenave au maitai. E riro atoa ta tatou mau tamataraa paari roa a'e i te faaap'i mai ia tatou i te mau ta'iraa aut'a e te mau himene haaputapuraa. Ei reira te haapiiraa o te autahu'araa e hamata ai i te ma'iri mai i ni'a i to tatou aau mai te hupe no te ra'i mai ra. E riro te Varua Maitai ei apiti no tatou i te mau taime atoa, e to tatou sepeta—e faaauraa pap'u no te mana e te faaururaa—ei sepeta tau ore no te parau ti'a e te parau mau. E e riro to tatou mana ei mana mure ore. E e tahe mai te reira ia tatou ma te faahepo ore e a muri e a muri noa'tu (hi'o PH&PF 121:45–46).

E mata na i te faatupu i te reira i roto i to tatou oraraa tata'itahi e i roto i to tatou nohoraa tata'itahi, o ta'u ia pure na roto i te i'oa o te Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Dale G. Renlund
No te Hitu Ahuru

E tamau noa te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te tamata

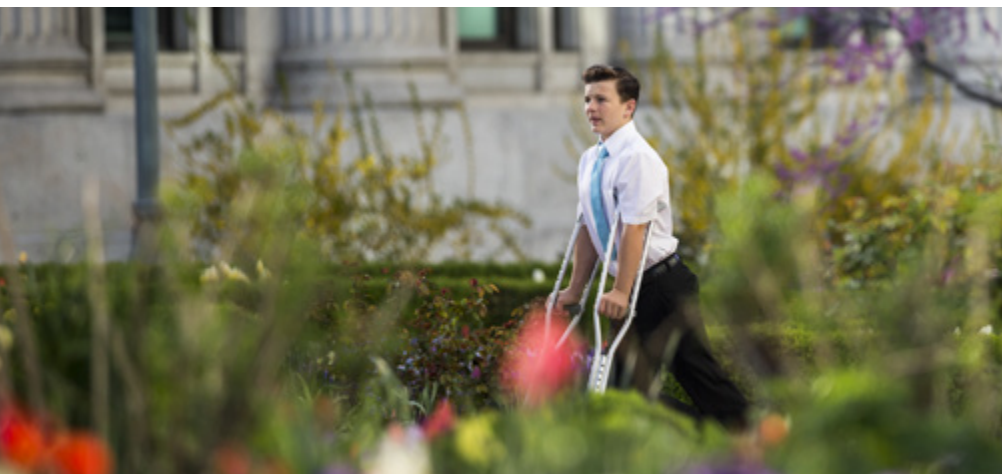
Ia tamata tatou ma te faaitoito a e ma te tauturu ia vetahi ia na reira atoa mai, e mau Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei pap'u ia tatou.

Te mau taea'e e te mau tuahine, i te ava'e no titema 2013 ra, ua heva to te ao taatoa nei i te faaru'eraa Nelson Mandela. I muri mai e 27 matahiti i roto i te fare tape'araa no to'na aroraa i te faanahoraa « apartheid », ua riro mai Mandela i te peresideni mata-mua tei ma'itihia e te huiraa i Afirita Apato'a. E mea faahiahia roa to'na faaoreraa i te hapa o te feia tei tuu ia'na i roto i te fare tape'araa. E mau

haapopouraa e mau arueraa tei tae mai na te ao taatoa nei.¹ Pinepine Mandela i te pahono i teie mau haapopouraa ma te parau e, « E ere au i te taata mo'a—mai te peu ra no outou e taata mo'a te taata hara e tamau noa nei i te tamata, na reira ia ».²

Teie parau e—« e taata mo'a te taata hara e tamau noa nei i te tamata »—e ti'a roa i te reira ia tamaru i te aau e ia faaitoito ho'i i te mau melo no te Ekalesia. Noa'tu e, te piihia nei tatou ei « Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei », i te tahi taime e otohe rii tatou i teie parau. E ohipa matau te faaohiparaa i te parau *Feia Mo'a* no te pii i te mau taata tei taeahia ia ratou te ho'e faito teitei i roto i te mo'araa e oia atoa i roto i te maitai-roa-raa. Ua ite ra ho'i tatou e, e ere tatou i te maitai roa.

Te haapii nei ta tatou haapiiraa ihi atua e, e riro tatou i te maitai roa mai na roto i te « ti'aturi-maite-raa » e te ti'aturi-tamau-raa e te ti'aturi rahi atu a i te haapiiraa tumu o te Mesia : te faaohiparaa i te faaroo Ia'na, te tatarahaparaa ; te raveraa i te oro'a no

te faaapî i te mau fafauraa e te mau haamaitairaa no te bapetizoraa e te fariiraa i te Varua Maitai ei hoa tamau i te hoê faito teitei a'e. E a rave ai tatou i te reira, e riro rahi mai tatou mai te Mesia ra te huru e e ti'a atura ia tatou ia faaoroma'i e tae noa'tu i te hopea, noa'tu te titauraa atoa.³ Ei parau ohie, o vai tatou e o vai te taata e riro ra tatou, tera ia ta te Atua e haapa'o rahi nei, rahi atu â i to tatou vairaa i tera a'e ra tau.⁴ Ia tamau noa tatou i te tamata, o tera ia Ta'na e haapa'o nei.

Te faahoho'a nei te teata faaarea-rea ra *As You Like It*, tei papa'ihia e William Shakespeare, i te tauraa i roto i te oraraa o te hoê taata. Te imi ra te hoê taata i te haapohe i to'na teina. E noa'tu â ua ite te teina i te reira, ua faaora mai oia i to'na taea'e parau ti'a ore mai te pohe. I te iteraa te tuaane i teie huru aroha, aita ho'i i tu'ati i ta'na raveraa, ua tau roa oia e a muri noa'tu e ua tupu i te mea e parauhia nei te « faafariuraa ». I muri rii mai, ua haere mai te tahi nau vahine i te tuaane ma te parau e, « E ere anei o oe tei opua noa na i te taparahi [i to taea'e] ? »

Ua pahono te tuaane e, « I riro na ihoa, e ere roa'tu râ : Aita vau e haamâ nei i te parau ia outou e, o vai na vau, inaha auê ho'i to'u faafariuraa i te au, no to'u vairaa i teie nei ».⁵

No tatou nei, maoti te aroha o te Atua e te Taraehara o Iesu Mesia, e

ere te reira tauraa i te hoê noa vanaa papa'i. Na roto ia Ezekiel, ua parau mai te Fatu :

« E te parau ino ho'i a te taata parau ino ra, e ore oia e hi'a i te reira i te mahana e fariu mai ai oia i te parau ino na'na ra

« ... E ua fariu mai oia i ta'na parau ino, e ua rave i te mea au e te mea ti'a ra

« ... E ua faaho'i maira taua taata parau ino ra i te paruru, e ua hopoi mai i ta'na i haru ra, e ua haapa'o i te parau ora ra, e aore i rave i te ino ra ; e ora mau â oia...

« Te mau hara'toa ta'na i rave ra, e ore ia e mana'o-faahou-hia ei hara na'na : ua rave oia i te mea au e te parau ti'a ».⁶

No To'na aroha, te parau fafau nei te Atua i te faaoreraa hara ia tatarahapa e ia fariu ê ana'e tatou i te parau ti'a ore—e tae noa'tu eita ta tatou mau hara e faahiti-faahou-hia mai i mua ia tatou. No tatou nei, maoti te Taraehara o te Mesia e ta tatou tatarahaparaa, e nehenehe ta tatou ia hi'o i ta tatou mau ohipa tahito ma te parau e, « I riro na ihoa, e ere roa'tu râ ». Noa'tu te faito parau ti'a ore, e ti'a ia tatou ia parau e, « I riro na to'u vairaa. E ere faahou râ te taata parau ti'a ore tahito to'u vairaa ».⁷

Ua haapii te peresideni Thomas S. Monson : « Te hoê o te mau tao'a rahi roa a'e a te Atua no tatou, o te oaoa ia ia tamata faahou â, inaha aita e

titauphia i te manuia-ore-raa ia riro ei hopea ».⁸ Noa'tu to tatou riroraa ei taata hara tei ite e tei faaoti ia na reira e aore râ noa'tu to tatou faaruru-tamau-raa i te manuia-ore-raa e te inoino, i te taime e faaoti tatou i te tamata faahou â, e tauturu mai te Taraehara a te Mesia ia tatou. E e ti'a roa ia tatou ia haamana'o e, e ere na te Varua Maitai e parau mai ua atea roa tatou e e mea tano a'e ia faaru'e atu.

Te hiaai o te Atua i te tamau-noa-raa te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te tamata, e vai noa ia i muri iho i te upooti'araa i ni'a i te hara. Mai te peu te mamae ra tatou no te tahi auraa tafifi, te tahi fifi pae faufaa, te ma'i e aore râ te faahopea-raa no te hara o te tahi atu taata, e ti'a i te Taraehara hope ore o te Faaora ia faaora atoa—e peneia'e ia faaora taa ê iho—i te mau iho o te feia tei mamae ma te hara ore. Ua taa maitai roa Ia'na te auraa ia mamae ma te hara ore e no te faahopearaa o to vetahi ê ofatiraa ture. Mai tohuhia, e riro te Faaora i te « faaora ho'i i te feia auu oto... ei horo'a'tu ia ratou i te unauna ei mono i te rehu auahi ; e te mono'i ra i te oaoa ei mono i te oto ; e te ahu pu ra i te haamaitai ei mono i te auu taiâ ».⁹ Noa'tu e aha te mea, na roto i To'na tauturu, te tia'i nei te Atua i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ia tamau noa i te tamata.

Mai Ta'na e haapopou nei a faaito-ito â tatou, e inoino mai te Atua ia ore tatou e hi'o e, te tamata atoa ra te tahi mau pu'eraa. Ua faa'ite mai to maua hoa rahi o Thoba nahea to'na metua vahine, o Julia, i haapii ia'na i teie haapiiraa. Tei roto Julia raua Thoba i te mau melo ereere matamua tei faafariuhia i Afirita Apato'a. I te hopearaa te faanahoraa « apartheid », ua fariihia ia amui te mau melo ereere e te mau melo papaa o te Ekalesia i te pureraraa. No te rahiraa o ratou, ua riro te 'aifaito-araa i rotopu i na nunaa taata ei mea apî e te fifi rii. I te hoê taime, ua haere Julia raua Thoba i te pureraraa, e mai te huru ra e, ua tae mai te mana'o e, te rave-ino-hia ra raua e te tahi o te mau melo papaa. A reva ai raua, ua amuamu rahi noa Thoba i ni'a i to'na metua vahine.

Ua faaroo hau noa Julia ia Thoba i te puhiraa mai i to'na inoino. Ei reira ua parau atura Julia : « Ia ite oe e Thobia, mai te huru te Ekalesia i te hoê fare ma'i rahi, e ua pohe paatoa tatou i te hoê ma'i. Te haere mai nei tatou i te pureraa ia tauturuhia mai tatou ».

E maramarama rahi e vai ra i roto i te parau a Julia. Eiaha tatou e huru faaoromai noa a haa noa ai te tahi mau pu'eraa i ni'a i to ratou mau paruparu ; ia hamani maitai atoa râ, ia faaoromai papû, ia turu atu e ia taahia to ratou vairaa. A faaitoito noa ai te Atua ia tatou ia tamau noa i te tamata, te tia'i atoa nei Oia ia vaiho tatou i te tahi area no te tahi mau pu'eraa ia na reira atoa mai. E tae mai te Taraehara i roto i to tatou oraraa ma te faito rahi a'e ; E riro atura tatou i te ite e, noa'itu â te taa-ê-raa e itehia nei, titauhia no tatou paatoa tera Taraehara hope ore.

Maa matahiti i ma'iri a'enei ua piihia te hoê tamaroa, to'na i'oa o Curtis, ia tavini i te hoê misioni. Ua riro oia mai te misionare e pure noa te mau peresideni misioni atoa ia tae mai. E mea haapa'o i ta'na fa e e mea rave i te ohipa. I te hoê taime, ua tonohia ia'na ra te hoê hoa misionare feruriraa paari ore, e e mea ê te peu sotiare e e ere i te mea anaana-tae i te ohipa.

Ia tae i te hoê mahana, te taahi ra raua i te pereoo, e i te fariuraa Curtis

i muri ia'na, te ite atura oia i to'na hoa, tei pou i raro i to'na pereoo e te na raro noa ra i te haere. Ua mamû noa Curtis i te faa'iteraa i to'na inoino i mua i te Atua ; e aha ia huru utu'a te horo'araahia mai te hoê hoa e huti noa na muri ia'u no te rave i te hoê mea. E i muri rii iho, ua tae mai ia Curtis teie mana'o hohonu mai te huru ra te parau maira te Atua ia'na e : « Ia ite mai oe e Curtis, ia faaauhia ia'u, e ere roa'itu orua i te mea atea roa ». Haapii a'era Curtis e, titauhia ia'na ia faaoro-mai i teie hoa iti maitai ore o te tamata atoa nei mai te au i ta'na rave'a.

Ta'u aniraa ia tatou paatoa, maoti râ, ia hi'opo'a tatou i to tatou oraraa, ia tatarahapa e ia tamau noa i te tamata. Ia ore tatou ia tamata, e mau feia hara ana'e ia tatou i te mau mahana hopea nei ; ia ore tatou ia faaitoito â, e mau feia faaru'e ohipa ana'e ia tatou i te mau mahana hopea nei ; e ia ore tatou ia vaiho ia vetahi ia tamata, e mau feia faahua paieti noa ia tatou i te mau mahana hopea nei.¹⁰ Ia tamata tatou ma te faaitoito â e ma te tauturu ia vetahi ia na reira atoa mai, e mau Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei papû ia tatou. A tau noa ai tatou, e ite mai tatou e, o vai tatou e o vai te taata ta tatou e riro mai, tera mau ia ta te Atua e haapa'o rahi nei, rahi atu â i to tatou vairaa i tera a'e ra tau.¹¹

Ua mauruuru roa ino vau no te Faaora, no To'na Taraehara hope ore e no te mau peropheta i te mau mahana hopea nei o te faaitoito nei ia tatou ia riro ei Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, ia tamau noa i te tamata.¹² Te faa'ite papû nei au no te ora papû o te Faaora, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Nelson Rolihlahla Mandela, *Long Walk to Freedom* (1994) ; « Biography of Nelson Mandela », nelsonmandela.org/content/page/biography ; and President Barack Obama's 10 no titema 2013, eulogy for Nelson Mandela, at whitehouse.gov/the-press-office/2013/12/10/remarks-president-obama-memorial-service-former-south-african-president. E itehia te rauraa o te mau feti'a Mandela mai te Feti'a Nobel no te hau, te Feti'a no te Vai-ti'amâ-raa a te peresideni no te mau hau amui no Marite e te Ti'araa Soviete e Lenin.

2. Ei hi'oraa, hi'o te a'oraa a Nelson Mandela i te Baker Institute no Rice University i te 26 no atopa 1999, bakerinstitute.org/events/1221. Mai te huru ra te tipee rii ra oia i te faahitiraa mâtau maitai, tei parauhia na Robert Louis Stevenson : « Te feia mo'a, e mau taata hara ia e tamau noa nei i te tamata ». Na roto i te mau matahiti ua faahiti atoa mai te tahi mau pu'eraa i teie mana'o ; Ei hi'oraa, te parauhia nei ua parau Conficius e, « E ere to tatou hana-hana rahi roa a'e i roto i te oreraa e marua tei roto râ i te ti'a-faahou-raa i te taime atoa e marua tatou ».
3. Hi'o ei hi'oraa, 2 Nephi 31:2–21 ; 3 Nephi 11:23–31 ; 27:13–21 ; Moroni 6:6 ; Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 20:77, 79 ; 59:8–9 ; *Buka arata'i 2: Faatereraa o te Ekalesia* (2010), 2,1.2.
4. Ia parauhia e, O vai tatou e o vai te taata e riro mai tatou, tera ia ta te Atua e haapa'o rahi nei, rahi atu â i to tatou vairaa i tera a'e ra tau, te auraa ra, e ere ia, e tau'a ore te Faaora i te mau faaohopearaa o te hara o te hoê taata i ni'a i te tahi taata. Oia mau, te haapa'o rahi roa nei te Faaora i te feia tei pêpê, tei mauui e tei oto te aau no te mau ofatiraa ture o te tahi atu taata. E e rave te Faaora « i to ratou paruparu i ni'a ia'na iho ia faaihia to'na ra aau i te aroha i au i te tino, ia ite oia na roto i te tino i te rave'a e faaora'i i to'na mau taata i to ratou paruparuraa ra » (Alama 7:12).
5. William Shakespeare, *As You Like It*, ha'utiraa 4, tuhaa 3, reni 134–37.
6. Ezekielia 33:12, 14–16.
7. Ua riro te faaohiparara i te taunei o te mau ta'o haa ei ohipa mâtau i roto i te mau papa'iraa mo'a ei faatu'atiraa i te haavâ-raa hopea. Hi'o ei hi'oraa, 2 Nephi 9:16 ; Moromona 9:14 ; Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 58:42–43.
8. Thomas S. Monson, « The Will Within », *Ensign*, Me 1987, 68.
9. Isaia 61:1–3 ; hi'o atoa Luka 4:16–21.
10. Te parau *feia faahua paiete e aore râ feia haavare* tei faaohipahia i roto i te Faufaa Apî, e nehenehe te reira ia iritihia mai te reo heleni ei « taata haavarevare » ; « te auraa o te ta'o heleni, oia ho'i ia, 'e taata ha'uti teata ora' e aore râ 'e taata e faahua ra, e faarahi roa ra i te hoê tuhaa ohipa' » (Mataio 6:2, nota raro a). Ia ore tatou e horo'a i te taata te taime no te tau ia au i to ratou puai, te faahua ra ia tatou ei Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.
11. Hi'o i te nota 4, i ni'a mai.
12. E mea maere te rahiraa taime e itehia teie poro'i i roto i te mau a'oraa a te Peresideniraa Matamua e te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. Ua haapapû te peresideni Dieter F. Uchtdorf i te reira a na ô ai oia, « I roto i te mau parau tumu atoa i haapihia mai e te mau peropheta i tera e tera tenetere, te hoê o te reira mau parau tumu o tei faahiti-tamau-noa-hia mai maori râ, o te parau poro'i maitai ia e te mahana-hana te haapii mai nei e, e nehenehe ta te taata e tatarahapa, e tau i te haerea, e e ho'i faahou mai i ni'a i te e'a ti'a o te ti'araa pipi » (« E nehenehe ta outou e rave i teie nei ! » *Liahona*, Novema 2013, 56).

Na Elder Michael T. Ringwood
No te Hitu Ahuru

Maitai mau e te haavare ore ho'i

Te parau apî maitai o te evanelia a Iesu Mesia maori râ, e nehenehe te mau hinaaro o to tatou aau e tau, e e nehenehe ta tatou mau tumu e haapiihia e e haamaitaihia.

Te vahi pe'ape'a, i te hoê taimē i roto i to'u oraraa, e mea puai roa to'u mana'o i ni'a i te ti'araa e i te mana. Ua haamata te reira ma te tau'a-ore-hia. A faaineine ai au no te tavini i te hoê misioni rave tamau, ua faataahia to'u tuaana ei faatere tuhaa i roto i ta'na misioni. Ua faaroo vau e rave rahi mau parau maitatai no ni'a ia'na, e ua hinaaro roa vau ia parau-atoa-hia tera mau parau no ni'a ia'u. Ua hinaaro vau ia roaa atoa ia'u taua ti'araa ra e ua pure au no te reira.

Aua'e râ, ua apo mai au i te hoê haapiiraa paari a tavini ai au i ta'u misioni.

Ua faahaamana'o-faahou-hia mai ia'u taua haapiiraa ra i roto i te amuiraa i ma'iri a'enei.

I te ava'e atopa ra, ua parau te perezidēni Dieter F. Uchtdorf : « I roto i to'u oraraa, ua fana'o vau i te ti'a i piha'i iho i te tahi o te mau tane e te mau vahine aravihi e te maramarama roa a'e tei itehia i roto i teie nei ao. I to'u taure'a-re'araa, ua faahiahia roa vau i te feia ite rahi, tei rave faaoti i ta ratou ohipa, tei manuia maitai e tei popohia e to teie nei ao. Na roto râ i te mau matahiti, ua tae to'u mana'o i ni'a i te feruriraa e, e mea faahiahia a'e no'u te mau varua

rahi haamaitaihia, te mau varua *maitai mau e te haavare ore ho'i* ».¹

Ua roto ta'u aito no te Buka a Moromona ei hi'oraa maitai roa no te hoê varua rahi haamaitaihia e te maitai mau e te haavare ore ho'i. O Sibelona te hoê o te mau tamaiti a Alama Tamaiti. E mea mâtau maitai tatou i to'na na taea'e o Helamana, tei pee i to'na metua tane ei taata haapa'o i te mau papaa parau e i te peropheta o te Atua, e o Korianotona, tei itehia to'na parau ei misionare tei titauhia te tahi mau parau a'o no roto mai i to'na metua tane. E 77 irava ta Alama i papa'i no Helamana (hi'o Alama 36–37). E 91 irava ta Alama i faataa no Korianotona (hi'o Alama 39–42). 15 ana'e irava ta Alama i papa'i no Sibelona, ta'na tamaiti i ropu (hi'o Alama 38). Are'a râ, e mea puai e e mea haapii papû ta'na mau parau i roto i taua na irava ra e 15.

« E teie nei, e ta'u tamaiti, te mana'o nei au e, e noaa te oaoa rahi ia'u ia oe, no to oe aueue-ore-raa, e ta oe haapa'oraa maitai i ta te Atua ; ua haamata ho'i oe i to oe apîraa ra ia hi'o i te Fatu i to oe Atua, e te hinaaro nei ho'i au ia faaitoito â oe i te haapa'o i ta'na ra mau faaue ; e ao ho'i to'na to te tape'a maite e tae roa'tu i te hopea.

« Te parau nei au ia oe, e ta'u tamaiti, i noaa na te oaoa ia'u, no to oe haapa'o maitai, e to oe itoito, e to oe haamahu, e to oe faaoroma'i roa ho'i i rotopu i te mau taata » (Alama 38:2–3).

A taa noa'tu to'na paraparauraa ia Sibelona, ua parau atoa o Alama ia Korianotona *no ni'a iho* ia'na. Na ô atura Alama e : « Aita anei oe i ite i te ti'a-maite-raa o to tuaana ? e ta'na haapa'o maitai i te tape'a-maite-raa i te mau faaue a te Atua ? E tena na, e ere anei oia e hi'oraa maitai no oe ? » (Alama 39:1).²

Mai te mea ra e, o Sibelona te hoê tamaiti o tei hinaaro ia oaoahia oia e to'na metua tane, e ua rave i te mea ti'a no te mea, e ohipa ti'a, eiaha râ no te arueraa, no te ti'araa, no te mana teitei, no te hanahana, e aore râ, no te mana faatere. Ua ite e ua faatura o Helamana i te reira huru to to'na taea'e, i te mea e, ua horo'a oia na Sibelona e haapa'o i te mau papaa parau mo'a ta'na i farii

Woodbury, Minnesota, HAM

no roto mai i to'na metua tane. E mea papû e, ua ti'aturi o Helamana ia Sibelona i te mea e, « O te taata parau ti'a ho'i oia, e te haerea maitai i mua i te Atua ; e i tamau maite oia i te ohipa maitai, e te haapa'o i te mau faaue a to'na ra Fatu a te Atua » (Alama 63:2). Mai te mea ra e, mai tera ia te huru no ni'a ia Sibelona, aita e parau rahi no ni'a ia'na mai te taima a tape'a ai oia i te mau papaa parau mo'a e tae roa'tu i te taima a horo'a'tu ai i te reira ia Helamana ra, te tamaiti a Helamana (hi'o Alama 63:11).

E taata maitai mau e te haavare ore ho'i o Sibelona. Oia te hoê taata tei faatusia i to'na taima, te mau tareni e te itoitio no te tauturu e no te faati'a ia vetahi ê, no to'na here i te Atua e i to'na taata tupu (hi'o Alama 48:17-19 ; 49:30). Ua tano maitai te mau parau a te peresideni Spencer W. Kimball no'na : « E hau a'e te hinaaro tavini o te mau tane e te mau vahine teitei i te hinaaro faatere ».³

I roto i te hoê ao a imi ai te taata i te arueraa, te ti'araa, te mana teitei, te hanahana e te mana faatere na roto i te mau rave'a atoa, te faahanahana nei au i te mau taata e varua rahi haamaitaihia e te maitai mau e te haavare ore ho'i to

ratou, o ratou te haa nei no to ratou here i te Atua e i to ratou taata tupu, taua mau vahine e mau tane teitei ra tei « hau a'e te hinaaro tavini... i te hinaaro faatere ».

I teie mahana, te vai ra te tahi mau taata e parau nei ia tatou ia ti'aturi e, e manui'a tatou i roto i ta tatou imiraa i te mea tano na roto noa i te noaaraa te ti'araa e te mana teitei. Tera râ, maururu maitai, i te mea e, e rave rahi aita e vare nei i te reira mana'o. Te itehia nei ia ratou te mea tano na roto i te imiraa i te rave'a ia riro ei taata maitai mau e te haavare ore ho'i. Ua ite au i te reira mau huru taata i roto i te mau huru faito oraraa atoa, e i roto i te mau faaroo e rave rahi. E te ite nei au e rave rahi o ratou i rotopu i te mau pipi faafariu-mau-hia i te Mesia.⁴

Te faahanahana nei au ia ratou o te tavini nei ma te pipiri ore i te hepetoma tata'itahi i roto i te mau paroisa e te mau amaa na te ao nei, na roto i te raveraa i te ohipa hau atu i te titauhia nei ia ratou i roto i to ratou mau piiraa. Tera râ, e tauiu'i noa te mau piiraa. Te mea faahia-hia roa'tu ia'u nei, o te mau taata ia e rave rahi, aore e piiraa, o te imi i te mau rave'a no te tavini e no te faateitei maite ia vetahi ê. E tae oioi mai te hoê tae'a e i te fare pureraa no te faanaho i te mau parahiraa e e faaea i muri a'e no te tamâ i te fare pureraa. E ma'iti te hoê tuahine ia parahi i piha'i iho i te hoê tuahine matapo i roto i ta'na paroisa, eiaha no te aroha noa ia'na, ia nehenehe râ ia'na ia himene puai i te mau himene, ia nehenehe te tuahine matapo ia faaroo i te mau parau e ia himene atoa. Mai te mea e, e hi'o maitai outou i roto i ta outou paroisa e aore râ, te amaa, e ite outou i te mau hi'oraa mai teie te huru. Mai te mea ra e, e mau melo teie tei ite e, o vai te ti'a ia tauturuhia, e e aha te taima e rave ai i te reira.

Peneia'e ta'u haapiiraa matamua no ni'a i te Feia Mo'a maitai mau e te haavare ore ho'i, ua apohia mai ia i te taima e misionare apê roa vau. Ua haere au i roto i te hoê fenua i piha'i iho i te hoê orometua aita i mâtau ia'u. Ua faaroo vau i te tahi atu mau misionare i te parauraa no ni'a i te ore-roa-raa oia e farii i te hoê ti'araa arata'i e tae noa'tu i to'na rohiraa no te haapii i te reo Korea noa'tu to'na maoro i roto i taua fenua ra. I to'u râ mâtauraa i taua orometua ra, ua ite a'era vau e, oia ia te hoê o te mau misionare faaroo e te haapa'o maitai roa a'e ta'u i ite. E haapii oia i te taima no te haapiiiraa ; e rave oia i te ohipa i te taima no te raveraa i te ohipa. E faaru'e oia i te piha faaeeraa i te taima ti'a e e ho'i mai i te taima ti'a. E mea itoitio oia i te haapii i te reo Korea, noa'tu e, e mea fifi roa te reira reo no'na.

I to'u iteraa e, e mea hape te mau parau ta'u i faaroo, ua feruri au e, ua haavâ-hape-hia teie misionare ei misionare manui'a ore. Ua hinaaro vau e parau i to te misioni taatoa i te mea tei itehia ia'u no ni'a i teie orometua. Ua faaite au i te peresideni misioni i to'u hinaaro ia faatitiaifaro i teie mana'o

hape. Teie ta'na pahonoraa, « Ua ite te Metua i te Ao ra e, e misionare manu'ia teie taure'are'a, e ua ite atoa vau ». Na ô faahou maira oia e, « E i teie nei, ua ite atoa oe, no reira, e aha atu â pai ? » Ua haapii mai teie peresideni misioni paari ia'u i te ohipa faufaa i roto i te taviniraa, e ere ho'i te arueraa, te ti'araa, te mana teitei, te hanahana, e aore râ, te mana faatere. Ua riro teie ei haapiiraa rahi roa no te hoê misionare apî tei faatumu rahi roa i ni'a i te ti'araa.

Ma te haamana'o noa i taua haapiiraa ra, ua haamata a'era vau i te hi'o i muri i roto i to'u oraraa e ia ite i te pinepineraa to'u peeraa i te mana'o o te mau tane e te mau vahine i taua taime ra tei mau i te toro'a e aore râ, i te ti'araa teitei. Hoê o taua mau taata mai ia Sibelona ra te huru, o to'u ia orometua séminaire i te tau tei roto vau i te haapiiraa tuarua. Ua haapii teie taata maitai i te séminaire e piti e aore râ, e toru noa matahiti te maoro, tera râ, ua haaputapû oia i to'u aau e to'u mau mana'o tei tauturu ia'u ia farii i te hoê iteraa papû. E ere paha oia i te orometua tu'iroo i te fare haapiiraa, tera râ, ua ineine oia i te mau taime atoa, e e mea puai ta'na faaûruraa e aita e hopearaa. Hoê o te mau taime rii to'u iteraa i teie taata i roto i te roaraa e 40 matahiti mai to'na haapiiraa ia'u, te taime ia a haere mai ai oia e hi'o ia'u i te hunaraa o to'u metua tane. Oia mau, taua huru ohipara, e ere ia no te toro'a e aore râ, no te mana teitei i ravehia ai te reira.

Te faahanahana nei au i taua orometua haapa'o ra e e rave rahi mai ia'na te huru tei riro ei mau taata maitai mau e te haavare ore ho'i. Te faahanahana nei au i te orometua haapii no te haapiiraa Sabati tei ore i haapii i ta'na mau piahi i roto noa i te piha haapiiraa i te Sabati, ua haapii atoa râ e ua faaûru i te reira mau piahi na roto i te ani-manihini-raa ia ratou ia amui atu i to'na utuafare no te tamaaraa i te poipoi. Te faahanahana nei au i te feia faatere no te feia apî o te haere nei i te mau ohipa faaoaoaraa a te feia apî tamaroa e tamahine i roto i ta ratou paroisa. Te faahanahana nei au i te taata tei papa'i i te mau parau faaitoitioraa i te mau taata ua fatata to ratou vahi faaearaa, e i te vahine tei

ore i hapono noa na roto i te rata uira i te mau tareta no te Noela, ua horo'a tino roa râ i te mau utuafare melo e i te mau hoa tei hinaaro i te hoê farereiraa. Te faahanahana nei au i te taea'e o tei afa'i tamau e faaorihaere i te hoê taata ua fatata to'na vahi faearaa, i roto i to'na mau mahana ma'i hiro'a mo'e (Alzheimer)—ma te horo'a ia'na e i ta'na vahine i te tahi tauraa faufaa roa i roto i to raua oraraa.

Aita teie mau ohipa e ravehia nei no te arueraa e aore râ, no te hanahana. Aita teie mau tane e teie mau vahine e rave nei ma te feruri e, e noaa to ratou toro'a e aore râ, te mana. E mau pipi ratou na te Mesia, tei tamau maite i te ohipa maitai, e mai ia Sibelona te huru, te tamata nei ratou ia auhia ratou e to ratou Metua i te Ao ra.

E oto vau ia faaroo e, ua faaea te tahi mau taata i te tavini e aore râ, i te haere i te pureraa i te mea e, ua haamauruuruhia ratou i te hoê piiraa e aore râ, aita ratou i tau'ahia no te hoê ti'araa e aore râ, te hoê toro'a. Mea maitai e, e ite ratou i te hoê mahana i te haapiiraa ta'u i apo mai a riro ai au ei misionare apî—oia ho'i, te taviniraa faufaa a'e, o te Atua ana'e ia te ite mai i te reira. I roto i ta tatou imiraa i te maitai no tatou iho, ua mo'ehia anei ia tatou te maitai o te Atua ?

E parau paha te tahi pae e, « E mea atea roa â vau no te riro mai mai te mau taata ta oe e faaite mai ra ».

Te parau apî maitai o te evanelia a Iesu Mesia maori râ, e nehenehe te mau hinaaro o to tatou aau e tau'i, e e nehenehe te tumu no ta tatou mau ohipa e haapiihia e e haamaitaihia. Ia baptizohia tatou i roto i te nana mau a te Atua, e haamata tatou i te faanahoraa no te riro mai ei taata apî (hi'o 2 Korinetia 5:17 ; Mosia 27:26). I te mau taime atoa e faaapî tatou i te fafauaraa o te baptizoraa na roto i te raveraa i te oro'a mo'a, te piri atu ra ia tatou hoê taahiraa i taua tauraa hopeara. ⁵ Mai te mea e, e tamau maite noa tatou i roto i taua fafauaraa ra, e roaa ia tatou te puai no te oto e te feia e oto, e no te haamahanahana i te feia e au ia haamahanahana (hi'o Mosia 18:9). I roto i te reira fafauaraa, e itehia ia tatou te aroha o te faati'a ia tatou ia tavini i te Atua e ia haapa'o i Ta'na mau faauerua, tae noa'tu i te hereraa i te Atua ma to tatou aau atoa, e te hereraa i to tatou taata tupu mai ia tatou iho. ⁶ I roto i te reira fafauaraa, e faaora te Atua e te Mesia ia tatou ia ti'a ho'i ia tatou ia faaora i te feia e au ia faaorahia e tatou (hi'o Mosia 4:16 ; hi'o atoa i te mau irava 11–15).

Ta'u noa e hinaaro mau i roto i te oraraa nei, ia auhia mai ia vau e to'u mau metua—i te fenua nei e i te ao ra—e ia rahi atu to'u riroraa mai ia Sibelona te huru. ⁷

Te haamauruuru nei au i to'u Metua i te Ao ra no te mau varua mai ia Sibelona te huru, tei horo'a mai na roto i to ratou hi'oraa i te ti'aturiraa i roto ia'u—e ia tatou paatoa. I roto i to ratou oraraa, te ite nei tatou i te faaiteraa no te hoê Metua here i te Ao ra, e no te hoê Faaora aupuru e te aroha. Te amui nei au i to'u iteraa papû i to ratou, ma te fafauaraa ia tautoo no te riro rahi atu â mai ia ratou ra te huru, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Dieter F. Uchtdorf, « E te Fatu, o vau anei ? » *Liahona*, Novema 2014, 58 ; reta tei faahuru-ê-hia.
2. Aita o Helamana i haere e haapii i te ati Zorama, no reira te ite nei tatou e, te parau nei Alama no ni'a ia Sibelona a parau ai oia e, « to tuanaa » (hi'o Alama 31:7 ; 39:2).
3. Spencer W. Kimball, « The Role of Righteous Women », *Ensign*, Novema 1979, 104.

4. « Ua haapii mai te Fatu ia tatou e, ia faafariu-mau-hia ana'e tatou i Ta'na evanelia, e huri to tatou aau mai te mau mana'o pipiri huri atu i ni'a i te tavini-raa no te faateitei ia vetahi ê, a haere ai ratou na ni'a i te e'a e tae atu ai i te ora mure ore ra. No te farii i taua faafariuraa ra, e nehenehe ta tatou e pure e e rave i te ohipa ma te faaroo, no te riro mai ei taata apî na roto i te Taraehara a Iesu Mesia. E nehenehe ta tatou e haamata na roto i te pure no te ani i te faaroo no te tatarahapa i te huru pipiri, e no te horo'a o te aupururaa ia vetahi ê hau atu ia tatou iho. E nehenehe ta tatou e pure no te ani i te puai no te vaiiho i te hiti i te aau te'ote'o e te nounou » (Henry B. Eyring, « Testimony and Conversion », *Liahona*, Fepuare 2015, 4–5).
5. « E mea tahuti ore e te maitai roa [te Atua]. E mea tahuti tatou e te maitai ore. Noa'tu râ i te reira, te imi nei tatou i te mau rave'a i te tahuti nei e ti'a ai ia tatou ia tahoê atu Ia'na i te pae varua. Ia na reira tatou, e roaa ia tatou te tahi faito o te aroha e o te hanahana o To'na mana. Taua mau taima taa ê ra, ...o te bapetizoraa ia e te haamauraa ...[e] te amuraa i te mau tapa'o o te amuraa maa a te Fatu » (Jeffrey R. Holland, *To My Friends* [2014], 80).
6. « Te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei o te ite ia ratou iho i roto i te mau mea atoa ta ratou e rave ei mau tamarii na te Atua, e rave ohie ia ratou i te mau fafauraa e e haapa'o ho'i i te reira. Na te mau fafauraa e tapa'o i te faanahoraa no te faaoraraa. E fafau tatou ia haapa'o i te mau faauerua. E i To'na pae, e fafau mai te Atua i te mau haamaitarai i roto i teie oraraa e no te tau a muri atu. E haapa'o oia i te mea ta'na e titau, e haapa'o maite Oia i ta'na parau. No To'na here ia tatou, e no te mea ho'i e, te tumu o te faanahoraa o te riroraa ia mai Ia'na te huru, e titau Oia ia haapa'o maitai tatou. E te fafauraa Ta'na e fafau mai ia tatou, tei roto ia te mana no te tupu i te rahi i roto i te aravihi no te haapa'o i te mau fafauraa. E faati'a Oia ia tatou ia ite i ta'na mau ture. Mai te mea e, e tamata tatou ma to tatou aau atoa, ia haapa'o i ta'na mau ture, e horo'a mai oia ia tatou i te auhoaraa o te Varua Maitai. Na roto i te reira, e rahi atu to tatou mana no te haapa'o i te mau fafauraa e no te ite i te maitai e te parau mau. E o te reira te mana no te haapii mai, i roto i ta tatou mau haapiiraa pae tino e i roto i te mau haapiiraa no te tau a muri atu » (Henry B. Eyring, « A Child of God » [Brigham Young University devotional, 21 no atopa 1997], 4–5 ; speeches. byu.edu). Hi'o atoa David A. Bednar, « Faaoromai i te mau ati ma te paruparu ore », *Liahona*, Me 2014, 87–90.
7. I roto i ta'u mau haamana'oraa matamua roa, ua hinaaro vau ia auhia vau e to'u metua. A tupu ai au i te paariraa, ua roaa te hoê iteraa papû ia'u, e ua noaa atoa ia'u te hinaaro ia auhia vau e te Metua i te Ao ra. I muri a'e i roto i to'u oraraa, ua haapii mai au no ni'a ia Sibelona e ua amui au i ta'u mau opuaraa no te oraraa ia rahi atu to'u riroraa mau ia'na te huru.

Na Elder Quentin L. Cook

No te Pûpû no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

O te Fatu ra to'u maramarama

Noa'tu te mau haamauiuraa o te oraraa, e haapuai-rahi-hia to tatou aravihi ia ti'a ma te aueue ore e te haavare ore no te pee i te Faaora, na roto i te mau utuafare parau ti'a e te tahoêraa o to tatou mau paroisa e mau amaa i ni'a i te Mesia.

I roto i teie tau Pasa, te feruri nei tatou ma te oaoa i te faaoraraa tei pûpûhia mai e to tatou Faaora o Iesu Mesia.¹

E âoaoa e tavevo nei i ni'a i te fenua nei, e no te ohipa ino a to te ao, te tupu nei te mana'o paruru ore. Na roto i te mau rave'a tûreiraraa (communication) apî, e no te ohipa iino, te 'aifaito-ore-raa e te ti'a-ore-raa e haapurorohia nei, e rave rahi e mana'o nei e, e mea au ore ihoa te oraraa. Noa'tu te rahi o teie mau fifi, eiaha te reira ia faaône-vaneva ia tatou i te oaoaraa e te faahanahanaraa i te ârairaa faahiahia hope a te Mesia no tatou. Oia mau, ua « roaa ta [te Faaora] re i te pohe ». Na roto i te aroha faaoreraa e te aroha turu, ua rave Oia i ni'a iho Ia'na i ta tatou mau ohipa iino e mau ofatiraa ture, e na roto i te reira, ua faaora Oia ia tatou e ua pahono ho'i i te mau titaaraa a te parau ti'a no ratou atoa e tatarahapa e e ti'aturi i To'na ra i'oa.²

Ua riro Ta'na tusia taraehara ei ohipa hau atu i ta te haro'aro'araa tahuti e nehenehe e apo mai. Te horo'a nei teie ohipa no te aroha i te hau i ni'a'tu i tei maramaramahia.³

E nahea atura ia tatou ia faaruru atu tatou i te mau taffiraa paari e faati nei ia tatou ?

E mea au roa na ta'u vahine, o Mary, i te tiare « tournesol ». E oaoa roa oia ia tupu mai te reira, i te tahi mau vahi maere, mai te hiti puromu. E puromu repo e arata'i ra i te fare o to'u na metua tupuna. Ia tomo maua i ni'a i tera puromu, e parau noa mai Mary,

Te hoê o te huru faahiahia o te tiare tournesol apî oviri, e pee te 'umoa tiare i te tereraa o te mahana i roto i te reva.

« I to oe mana'ō, e ite anei taua i tera nau tiare 'tournesol' faahiahia i teie mahana ? » Ua maere maua i teie mau tiare « tournesol » e tupu mai i ni'a i te repo tei terehia i te mau matini no te faaapu e no te hiona e o tei tuu-noahia te mau ohipa eita e au ei vahī repo maitai no te mau tiare ôviri ia tupu.

Hoê mea maere i roto i teie mau tiare ôviri, hau atu i te tupuraa i te vahī repo au ore, e pee te 'umoa tiare i te tereraa o te mahana i roto i te reva. E a na reira ai, e apo noa mai oia i te ito turu ora a 'uaa mai ai e to'na û re'are'a hanahana.

Mai te tiare « tournesol » te huru i to'na apîraa, ia pee tatou i te Faaora o te ao, te Tamaiti a te Atua, e 'uaa mai tatou ma te hanahana noa'tu te mau ohipa ri'ari'a rahi ati a'e ia tatou. O Oia ihoa to tatou maramamarama e to tatou ora.

I roto i te parabole no te sitona e te ziania, ua parau te Faaora i Ta'na mau pipî e, te taata e faariri e e rave i te ino, e haaputuputuhia ratou i *rapae* i To'na basileia.⁴ No tei haapa'o maitai râ, ua parau Oia, « Ei reira te feia parau ti'a e anaana mai ai i te basileia o to ratou ra Metua mai te anaana o te mahana ra ».⁵ Ei pipî na te Mesia, ei

taata tata'itahi e ora nei i roto i te hoê ao enemi e te arepurepu mau, e riro tatou i te tupu noa e i te 'uaa mai mai te peu ua aahia tatou i roto i te here o te Faaora ma te pee i Ta'na mau haapiiraa ma te haehaa.

Noa'tu te mau haamauuiraa o te oraraa, e haapuai-rahi-hia to tatou aravihi ia ti'a ma te aueue ore e te haavare ore no te pee i te Faaora, na roto i te mau utuafare parau ti'a e te tahoêraa o to tatou mau paroisa e mau amaa i ni'a i te Mesia.⁶

Te hora tano i te fare

Te hopoi'a a te utuafare i roto i te faanahoraa a te Atua, o te « faataeraa mai i te oaoa ia tatou, te tautururaa ia tatou ia haapii i te mau parau tumu tano na roto i te here e te faaineineraa ia tatou no te ora mure ore ».⁷ Titauhia ia ô roa mai te hiro'a tumu no te haapa'oraa i te ohipa faaroo i roto i te aau o ta tatou mau tamarii, i te fare.

E piahi maitai to'u metua fetii Vaughn Roberts Kimball, e e taata papa'i rii atoa, e e taora popo « quarterback » no te pupu BYU. I te 8 no titema 1941, te mahana i muri mai i te tupitaraahia Pearl Harbor, ua tapa'o oia ia'na i roto i te nuu moana U.S. Navy. Tei Albany oia i tera taime, i New York, no te tahi ohipa tihepuraa fa'ehau, ua papa'i oia i te hoê parau ve'a poto no te *Reader's Digest*. Ua au-fau teie ve'a ia'na e 200 tara marite no te pia i ta'na ohipa i raro a'e i te upoo parau « Te hora tano i te fare » i roto i te ve'a no me 1944.

Teie te tahi tai'oraa no ta'na ohipa no te *Reader's Digest*, i roto i te reira ua faariro oia ia'na ei matelo :

« Te hora tano i te fare :

« I te hoê pô i Albany, i New York, ua ani au i te hoê matelo i te hora. Huti mai nei oia i ta'na uati rahi ma te pahono e, 'hora 7:20'. E maororaa po i tera taime. 'Ua ino ta oe uati, e ere ?' Ua ani atu vau.

« 'Aita', ua pahono mai oia, 'o te Hora Mou'a teie. No Utah Apatō'a vau. I te faaôraahia vau i roto i te nuu moana, ua horo'a mai papa ia'u teie uati. Ua parau mai oia e faahaamana'ō mai te reira ia'u i te fare.

« 'Ia faa'ite ta'u uati i te hora 5:00, ua ite au e, te haere ra to'u papa e faatê i te û o te puaatoro. E i te mau ahiahi atoa ia faa'ite mai oia i te hora 7:30, ua ite au e, te putuputu ra te utuafare taatoa i ni'a i te 'airaamaa tei î i te maa, e e haamauuruu to'u papa i te Atua no te reira ma te ani atoa ia hi'o mai ia'u...', e faaoti a'era. 'E mea ohie no'u ia ite i te hora o te vahi tei reira vau. Ta'u râ e hinaaro ia ite, o te hora i Utah ia' ».⁸

Aita i maoro roa i muri iho, ua faarevahia Vaughn i ni'a i te tahua aroraa i roto i te moana Patifita. I te 11 no me 1945, a tavini ai oia i ni'a i te manuâ uta manureva USS *Bunker Hill* i Okinawa, ua tupitahia to ratou pahia e piti manureva haapohe.⁹ Fatata i te 400 fa'ehau moana tei faaru'e mai, tei roto atoa to'u tonton o Vaughn.

Ua faatae atu Elder Spencer W. Kimball i to'na tapa'o aroha i te metua tane o Vaughn, ma te faahiti i te parau ti'a o Vaughn e te haapapûraa a te Fatu e, « o te pohe i roto ia'u nei e ore ia e ite i te pohe, e riro ho'i ia ei mea marû ia ratou ra ».¹⁰ Ua parau marû mai te metua tane o Vaughn e, noa'tu tei roto i te moana Vaughn i te hunaraahia, e riro te rima o te Atua i te rave ia'na i te fare i te ra'i ra.¹¹

Piti ahuru ma va'u matahiti i muri iho, ua parau te peresideni Spencer W. Kimball no Vaughn i roto i te amuiraa rahi. Teie ta'na i parau rii mai : « Ua mâtau maitai au i tera utuafare... Ua pure au ma te tuutu ore [e ratou]... Ua hopoi mai te haapii-piiraa i te fare, i te mau haamaitairaa mure ore i teie utuafare iti rahi ». Ua tuu te peresideni Kimball i te opuaraa i roto i te mau utuafare atoa « ia tuturi i raro... e ia pure no ta ratou mau tamaiti e mau tamahine e piti taime i te mahana hoê ».¹²

E te mau taea'e e te mau tuahine, mai te peu e rave tatou i te pure utuafare, te tuatapaparaa papa'iraa mo'a, te pureraa pô utuafare, te mau haamaita'iraa autahu'araa e te haapa'oraa i te mahana sabati, e riro ta tatou mau tamarii i te mâtau i te hora i te fare. E riro ratou i te faaineinehia no te hoê fare mure ore i te ra'i, noa'tu â te ohipa e tupu i ni'a ia ratou i roto i teie ao fifi. Ia ora mai ratou, e mea faufaa rahi roa ia ite mai te mau tamarii e, te herehia nei e te paruruhia nei ratou i te fare.

E mau hoa 'aifaito te tane e te vahine.¹³ E mea taa ê te hopoi'a, e mea faananea râ te tahi i te tahi. E fanau te vahine i te mau tamarii ei haamaitairaa no te utuafare taatoa. E farii te tane i

te autahu'araa ei haamaitairaa no te utuafare taatoa. I roto râ i te apooraa utuafare, na te vahine e te tane, ei hoa 'aifaito, e rave i te mau faaotiraa rahi roa a'e. E faaoti raua nahea te mau tamarii e haapiihia e faatitiaifarahia, nahea te moni e haamau'ahia, i hea e ora ai e te tahi atoa mau faaotiraa no te utuafare. E rave-amui-hia te reira i muri iho i te imiraahia te arata'iraa a te Fatu. Te fa, o te utuafare mure ore ia.

Na te Maramarama o te Mesia e tanu i te natura mure ore o te utuafare i roto i te aa'u o te mau tamarii atoa a te Atua. Ua parau te hoê o te mau taata papa'i ta'u e au roa a'e, e ere no to tatou faaroo : « I roto i te oraraa, e rave rahi roa mea na rapae [are'a râ]... o te utuafare te mea papû, te mea faufaa, te mea mure ore ; te mea e hi'o maitai e e aupuru e e haavare ore atu ».¹⁴

E tauturu te Ekalesia ia tatou ia faatumu i ni'a i te Faaora ei utuafare tahoe

A taa noa'tu te utuafare, e mea faufaa atoa te hopoi'a a te Ekalesia. « E horo'a te Ekalesia i te faanahoraa e te mau rave'a no te haapiiraa i te evanelia a Iesu Mesia i te mau tamarii atoa a te Atua. E horo'a atoa te reira i te haamanaraa autahu'araa no te faatere i te mau oro'a no te faaoraraa e no te

faateiteiraa no te feia atoa e ti'amâ e e hinaaro ia farii i te reira ».¹⁵

I roto i te ao, te rahi noa nei te mârôraa e te ohipa iino e te tura'iraa i te parau no te mau ta'ere eê e no te 'aifaito-ore-raa. I roto i te Ekalesia, taa ê noa'tu te mau amuiraa reo eê, ua faanahohia ta tatou mau paroisa e amaa ia au i te vahi faae meta. Aita tatou e faanaho nei na ni'a i te pupu e te ti'araa.¹⁶ Te popou nei tatou i te mea e, te ano'i nei te mau nunaa taata atoa e te mau ta'ere ei amuiraa parau ti'a. E mea faufaa to tatou utuafare paroisa no to tatou nuuraa i mua, no to tatou oaoa e ta tatou tautoora no te riro rahi atu mai te Mesia ra te huru.

Pinepine roa te ta'ere i te faataa ê i te taata, e faatupu roa ho'i i te tahi taime i te hamani-ino-raa e te hi'o-ê-raa.¹⁷ I roto i te Buka a Moromona, e mau parau hauri'ari'a tei faaohipahia no te faa'ite i te hiro'a tumu o na metua parau ti'a ore tei arata'i i te hamani-ino-raa, i te tama'i, i te mau raveraa iino, i te ohipa iino e tae noa'tu i te haamouraa o te taata e te fenua.¹⁸

Aita e vahi tano a'e ia haamata i te tai'o i roto i te mau papa'iraa mo'a maori râ te 4 Nephi no te faa'iteraa i te ta'ere a te Ekalesia, te mea faufaa rahi no tatou. I roto i te irava 2 te tai'o nei tatou, « ua hope te taata i te fenua e ati noa'e, o te ati Nephi e te ati Lamana atoa ho'i, i te faafariuhia i te Fatu, aita roa e mârô e te tama'i i roto ia ratou, e ua rave te mau taata atoa ra i te mea

ti'a te tahi i te tahi ». I roto i te irava 16, te tai'o nei tatou, « e aita ho'i e feia i roto i te mau taata i hamanihia e te rima o te Atua ra tei hau ia ratou i te oaoa ». Te tumu aita e mârôraa, oia ho'i ia, no te « aroha o te Atua tei roto i te aau o te mau taata ».¹⁹ O teie te ta'ere ta tatou e titau nei.

Tei roto i te parau no te ta'ere e te mau ti'aturiraa tei mau maitai i roto ia tatou to tatou hiro'a mau. Te hiro'a tumu no te tusia, no te aau mehara, no te faaroo e no te parau ti'a e ti'a ia poiherehia e ia faahereherehia. E ti'a i te mau utuafare ia au e ia paruru i te hiro'a tumu e patu i te faaroo.²⁰

Te hoê mea rahi i roto i te hoê ta'ere, o to'na ia reo. I te area no San Francisco, i California, i reira vau i ora na, e hitu amuiraa reo e ere i te reo peretane. Tei roto ta tatou haapiiraa tumu no ni'a i te mau reo i te tufaa 90 i te irava 11 no Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau : « No te mea e tupu mai ia i te reira mahana, e faaroo te taata atoa i te îraa no te evanelia i roto i to'na iho reo, e i to'na iho parau ».

Ia pure te mau tamarii a te Atua Ia'na i roto i to ratou reo tumu, e reo ia o te aau. E mea papû maitai e, e mea faufaa rahi roa te reo o te aau no te mau taata atoa.

E taote to'u tuaana, o Iosepha te i'oa, e e rave rahi matahiti to'na raveraa i ta'na toro'a i te mau vahi ra no San Francisco Bay. Haere mai nei te hoê melo o te Ekalesia, e melo ruhiruhia,

e taata Hamoa, e taime matamua i ta'na piha toro'a. E mau iti rahi to'na e te haaparuparu. Ua itehia mai e, e ofa'i omaha to'na, e ua horo'ahia'tu te raau no te rapaau ia'na. Ua parau mai teie melo faaroo rahi e, ta'na fa matamua, o te maramarama-noa-raa ia i te fifi, ia ti'a ia'na ia pure na roto i te reo Hamoa i to'na Metua i te Ao ra no ni'a i to'na ma'i.

E mea faufaa rahi ia maramarama te mau melo i te evanelia na roto i te reo o to ratou aau, ia ti'a ia ratou ia pure e ia ohipa ia au i te mau parau tumu no te evanelia.²¹

Noa'tu â te rauraa o te mau reo e te nehenehe e te faa'uruaa o te mau ta'ere, e ti'a ia tatou ia au-tahi-maitehia i te au maite e te aroha.²² Ua parau 'u'ana mai te Fatu e : « Ia faatura'tu te taata atoa i ta'na taea'e mai ia'na iho ra ... Ia tahoê ; e mai te mea aita outou e riro ei hoê ra e ere ho'i outou no'u nei ».²³ A poihere noa ai tatou i te rauraa o te mau ta'ere au, ta tatou fa, o te riroraa ia ei hoê i roto i te ta'ere, te mau peu e te hiro'a tumu o te evanelia a Iesu Mesia noa'tu te hi'oraa.

Aita Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i puai a'enei mai te reira

Ua taa ia matou e, e tae mai te uiraa e te mana'ona'oraa i te tahi mau melo a imi ai ratou i te haapuui i to ratou faaroo e iteraa papû. E haapa'o maitai râ tatou e, eiaha tatou e faahapahapa e e haavâ i te feia e mana'ona'oraa to ratou—noa'tu te rahi e te iti. I te tahi atoa pae, e ti'a i te feia e mana'ona'oraa to ratou ia rave i tei roaa ia ratou no te patu i to ratou iho faaroo e iteraa papû. Tuatapapa ma te faa'oromai e te haehaa, feruri maite, pure, ora i te mau parau tumu o te evanelia e imi i te parau a'o mai roto mai i te feia faatere ti'a, o te reira te mau rave'a maitai roa a'e no te pahono i te mau uiraa e te mau mana'ona'oraa.

Te haapapû nei te tahi pu'eraa e, te rahi noa'tu ra te mau melo e faaru'e nei i te Ekalesia i teie mahana, e ua rahi atu â te feaaraa e te ti'aturi-ore-raa i tei matamua ra. E ere roa ia i te parau mau. Aita Te Ekalesia a Iesu Mesia i te

Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i puai a'enei mai te reira. E mea iti ihoa te numera o te mau melo tei iriti i to ratou i'oa mai ni'a mai i te tapura o te Ekalesia, e ua iti atu â i te mau matahiti i ma'iri a'enei.²⁴ E ua maraa rahi roa te tahi mau tuhaa ite-maitai-hia, mai te mau melo haere hiero o te mau nei i te parau faati'a mana no te hiero, te feia aufau i te tuhaa ahuru ti'a e ratou e tavini nei i te hoê misioni. E parau faahou atu vau, Aita te Ekalesia i puai a'enei mai te reira. Atira noa'utu, « a haamana'o na e e faufaa rahi to te mau varua taata i to te Atua hi'oraa mai ».²⁵ Ua toro to tatou rima i te mau taata atoa.

Mai te peu e mea poiri e te teimaha, e e mau ohipa oto mau ta outou e faaruru nei, e fatata roa eita e maraa faahou, a haamana'o e, i roto i te poiri haapau varua no Getesemane e te haamauuira e te mamae taa ore na tatou i Kalavaria, ua rave te Faaora i te Taraehara, tei haamâmâ i te mau hopoi'a teimaha roa a'e e nehenehe e tupu i roto i teie oraraa. Ua rave Oia i te reira no outou, e ua rave atoa Oia no'u nei. Ua rave Oia i te reira inaha ua here Oia ia tatou, e ua haapa'o e ua here Oia i To'na Metua. E faorahia tatou mai te

pohe roa—noa'utu tei roto i te moana hohonu.

To tatou parururaa i roto i teie oraraa e a muri noa'utu, tei roto ia i to tatou iho parau ti'a e to te utuafare, i roto i te mau oro'a o te Ekalesia e te peeraa i te Faaora. O teie ta tatou haapuraa i mua i te vero. Ratou e mana'o nei e, aita e taata i piha'i iho ia ratou, e ti'a papû noa outou i roto i te parau ti'a ma te ite e, e paruru e e haamaitai mai te Taraehara ia outou na ni'a'utu i to outou aravihi ia maramarama mai.

E ti'a ia tatou ia haamana'o i te Faaora, ia haapa'o i ta tatou mau fafau-raa e ia pee i te Tamaiti a te Atua mai te tiare « tournesol » apî ra e pee i te mahana. Na te peeraa i To'na maramarama e To'na hi'oraa e hopoi mai i ni'a ia tatou te poupou, te oaoa e te hau. Mai ta te Salamo 27 e te himene mâtâu e poro nei, « O Iehova to'u maramarama e to'u ora ».²⁶

I teie hopea hepetoma no te Pasa, ei hoê o te mau aposetolo o te Faaora, te horo'a atu nei au i to'u iteraa papû roa no te Ti'a-faahou-raa o Iesu Mesia. Ua ite au te ora nei Oia. Ua ite au i To'na reo. Te faa'ite papû nei au no To'na natura atua e no te papûraa o

te Taraehara na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o 2 Nephi 9:20–22.
2. Hi'o Mosia 15:8–9.
3. Hi'o Philipi 4:7.
4. Hi'o Mataio 13:41.
5. Mataio 13:43.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 115:5–6.
7. *Buka arata'i 2: Faatereraa o te Ekalesia* (2010), 1.1.4.
8. Vaughn R. Kimball, « The Right Time at Home », *Reader's Digest*, Me 1944, 43.
9. Hi'o rata a te tapena rahi G. A. Seitz, U.S. Navy, USS *Bunker Hill*, papa'ihia i te 25 no me 1945, i te metua tane o Vaughn Kimball, o Crozier Kimball, no Draper, i Utah.
10. Hi'o rata a Spencer W. Kimball, papa'ihia i te 2 no tiunu 1945, ia Crozier Kimball ; Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 42:46.
11. Hi'o Crozier Kimball, i roto Marva Jeanne Kimball Pedersen, *Vaughn Roberts Kimball: A Memorial* (1995), 53.
12. Spencer W. Kimball, « The Family Influence », *Ensign*, Tiurai 1973, 17. O Spencer W. Kimball te peresideni no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i tera ra taime.
13. Hi'o « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
14. Carla Carlisle, « Pray, Love, Remember », *Country Life*, 29 no setepa 2010, 120.
15. *Buka arata'i 2*, 1.1.5.
16. Hi'o 4 Nephi 1:26.
17. Te matutuhia nei te parau no te ta'ere i roto i te ao i teie mahana. I roto i te matahiti 2014, ua parauhia te ta'o ta'ere ei ta'o o te matahiti e i ni'a ia Merriam-Webster.com.
18. Hi'o Alama 9 ; Helamana 5.
19. 4 Nephi 1:15.
20. Ua papa'i te philosopho purutia o Goethe i teie parau tuiroo, « Ta to faufaa metua i horo'a mai, a haafau faahou mai, ia roaa papû mai te reira ! » (Johann Wolfgang von Goethe, *Faust*, trans. Bayard Taylor [1912], 1:28).
21. O te hoê o te tumu teie e haapii nei te Ekalesia i te evanelia na roto e 50 reo e i irithia ai te Buka a Moromona na roto e 110 reo. Noa'utu râ, te hoê o te mau fifi e vai nei na te ao, o te haapiiraa ia i te reo o te fenua tei reira outou i te oraraa. Ei metua, titauhia ia tatou ia faatusia no te tauturu i te u'i api ia haapii mai i te reo o te fenua tei reira ratou i te nohoraa. E tauturu ia ratou ia faariro i te reira reo ei reo o to ratou aau.
22. Hi'o Mosia 18:21.
23. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 38:25, 27.
24. I roto i na matahiti 25 i ma'iri, ua iti mai te numera o te mau melo tei faaru'e i te Ekalesia e ua fatata te Ekalesia i te tata'i piti to'na numera. Ua topa rahi te numera o tei faaru'e, ia hi'ohia te numera i ni'a i te hanere.
25. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 18:10.
26. Salamo 27:1 ; hi'o atoa « O te Fatu ra To'u Maramarama », *Te mau himene*, n°43.

Na Elder M. Russell Ballard
No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te u'i rahi roa a'e o te feia apî paari

Te mea ua hinaaro matou i teie nei, o te u'i feia apî paari rahi roa a'e ia o te tuaaai o te Ekalesia. Te titau nei matou i to outou aau e to outou varua atoa.

Hoê o te mau ohipa au roa a'e no'u a tere ai au na te ao atoa nei, o te taime ia a farerei ai au e a aroha ai au i ta tatou mau misionare. Te anaana nei teie nau misionare tane e tuahine i te Maramarama o te Mesia, e e mea faaûru mau to ratou here i te Fatu ra Iesu Mesia e ta ratou taviniraa Ia'na mat e pûpû mau ia ratou. I te mau taime atoa e aroha rima vau ia ratou, e ite au i to raotu varua faahiahia e to ratou faaroo, e e na ô vau ia'u iho, « Auê teie nau tamaiti e tamahine faahiahia no tatou e, e mau semeio mau ratou ! »

I te tuhaa pureraa rahi a te autahu'araa i te ava'e atopa 2002, ua tuu atu vau i te opuaraa i mua i te mau episekopo, te mau metua e te feia e tano ei misionare ia « faateitei â i te faito » no te taviniraa ei misionare rave tamau.

Ua parau a'era vau, « [Tei hinaarorahi-hia] i teie nei, o te u'i faahiahia roa a'e ia o te mau misionare i roto i te aamu o te Ekalesia. » Te hinaarohia nei te mau misionare ti'amâ, aravihi e te itoitio i te pae varua...

« Te titau nei matou i to outou aau e to outou varua atoa. Te hinaaro nei matou i te mau misionare vitiviti, feruri

maite, e te hinaaro mau, tei ite nahea ia faaroo e ia pahono atu i te muhumuhuraa a te Varua Maitai ».¹

Ua rahi roa te mau hi'oraa no te fifi rahi atu â te oraraa i teie nei, ia faaauhia i na matahiti 13 i ma'iri. Ua rahi atu â te mau faanevanearaa no te faati'oi'oi i te feia apî tamaroa e tamahine i roto i ta ratou faaineineraa no te misioni e no te oraraa oaoa no ratou ananahi. Ua parare roa te mau rave'a

apî, e fatata pauroa te taata e matini i roto i te rima o te nehenehe e ume mai i te mana'o o te utuafare taata o te Atua, no te ohipa maitai roa e te ohipa maamaa atoa râ.

I teie pō, te paraparau nei au i te mau misionare e tavini ra, i te mau misionare no ananahi, i te mau misionare tei ho'i mai e i te mau feia apî paari tamaroa atoa o te Ekalesia. Te pure nei au e maramarama e e feruri maitai mai outou i te mea e parau atu vau ia outou a ratere noa ai outou i roto i teie mau matahiti anaanatae e te titau rahi o to outou oraraa.

I te mau mahana matamua o te Ekalesia, na te hoê tino no te hui mana faatere rahi e uiui i te mau misionare hou a reva ai i te misioni. I teie mahana, na to outou episekopo e to outou peresideni tîti e uiui ia outou no te tavini i te misioni, e no te rahiraa o outou, eita outou e uiuihia mai e te mau hui mana faatere rahi, i to outou oraraa taatoa. E faahopearaa noa te reira no te parare-papû-raa o teie ekalesia na te ao atoa nei, e ua 15 mirioni melo. Ua ite au e, e tu'ati to'u reo i to to'u mau taea'e ia parau atu vau e, ahani pai e nehenehe ta matou, e farerei tino roa matou ia outou tata'itahi no te parau atu e, ua here matou ia outou e te paturu nei matou ia outou.

Aua'e maoti râ ua horo'a mai te Fatu te mau rave'a no te farerei atu ia outou. Ei hi'oraa, na te hoê melo no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti e

ma'iti i te tonoraa o te mau misionare atoa. Noa'tu â e ere te reira i te uiuiraa mata e mata mai tei mâtauhia, na te mau rave'a apî apitihia i te heheuraa e faafana'o mai i te hoê fareireeraa huru piri e te taa ê. E faa'ite atu vau ia outou e mea nahea te reira.

E piahia to outou hoho'a i ni'a i te matini rorouira, na reira atoa te mau parau rahi tei tuuhia mai e to outou episekopo e to outou peresideni tîti. Ia piahia to outou hoho'a, e hi'o matou i roto i to outou na mata ma te hi'o atoa i ta outou mau pahonora i ni'a i te parau aniraa misionare. I tera iho taime poto, mai te huru ra e, tei reira roa outou no te pahono ti'a mai ia matou.

E ia hi'o matou i to outou hoho'a, te ti'aturi nei matou e, ua ra'ehia ia outou teie « faito i faateiteihia » i teie mahana no te riroraa ei misionare haapa'o maitai e te manuia maitai. Ei reira na roto i te mana o te Varua o te Fatu e i raro a'e i te faatereraa a te peresideni Thomas S. Monson, e tono matou ia outou i roto i te hoê o na misioni e 406 na te ao atoa nei.

Aita ihoa ia i te hoê â huru e te uiuiraa taa ê, te mata e mata. E mea piri râ.

Te tahi atoa rave'a, o te paraparauraa video ia, na roto i te reira matou e farerei nei i te feia faatere o te Ekalesia e te mau melo tei atea i te Pû faatereraa o te Ekalesia.

E tape'a i teie mana'o i roto i te feruriraa, e outou e faaineine ra no

te misioni, outou tei ho'i mai e te feia apî paari atoa, ua hinaaro vau ia paraparau rii ia outou i te tahi minuti mai te huru ra e uiuiraa video taa ê ta tatou i teie nei. E hi'o mai na outou ia'u i te tahi noa minuti mai te huru ra e, e piti noa taata i roto i te piha, o outou e o vau nei, noa'tu te vahi tei reira outou i teie pô.

No'u nei, e feruri ia vau mai te huru ra te hi'o ra vau i roto i to outou na mata e te faaroo maitai ra i ta outou mau pahonora i teie mau uiraa iti o ta'u e ti'aturi nei, e parau rahi mai no ni'a i te hohonu o to outou iteraa papû e to outou pûpûraa ia outou iho i te Atua. No te faahiti faahou i ta'u mau parau a 13 matahiti i teie nei, te mea ua hinaaro matou i teie nei, o te u'i feia apî paari rahi roa a'e ia o te tuaaai o te Ekalesia. Te titau nei matou i to outou aau e to outou varua atoa. Te titau nei matou i te feia apî paari vitiviti e te feruri maite e te hinaaro mau, tei ite nahea ia faaroo e ia pahono atu i te muhumuhuraa a te Varua Maitai a raterere noa ai i roto i te mau fifi e te mau faahemaraa o te mahana tata'itahi ei feia apî e ei Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i teie nei anoutau.

Te auraa ra, e taime teie no te faateitei i te faito eiaha no te mau misionare noa, no ratou atoa râ tei ho'i mai e no to outou u'i taatoa. E no reira, a feruri maite na i roto i to outou aau i te pahonora i teie mau uiraa :

1. Te ma'imi pinepine ra anei outou i te mau papa'iraa mo'a ?
2. Te tuturi ra anei outou i roto i te pure no te paraparau i to outou Metua i te Ao ra i te mau po'ipo'i atoa e i te mau pô atoa ?
3. Te haapae ra anei outou i te maa ma te horo'a i te ô haapaeraa maa i te mau ava'e atoa—noa'tu e piahia veve outou o te faaitoito noa nei i te horo'a i te tahi rii noa tino moni ?
4. Te feruri honohonu ra anei outou i te Faaora e Ta'na tusia taraehara no outou a anihia ai outou ia faaineine, ia haamaitai, ia opere e ia rave i te oro'a ?
5. Te haere ra anei outou i ta outou mau pureraa ma te tutava i te haamo'a i te mahana sabati ?
6. E taata haavare ore anei outou i te fare, i te haapiiraa, i te pureraa e i te ohipa ?
7. E taata mâ anei outou i roto i te feruriraa e i te pae varua ? Te haapae ra anei outou i te hi'oraa i te hoho'a faufau e aore râ i te mau tahua Itenati, te mau ve'a, te mau hoho'a e te mau faanahoraa, mai te Tinder e te Snapchat, e haamâ atu outou ia ite mai to outou na metua, te feia faatere o te Ekalesia e te Faaora iho ia outou ?
8. E mea haapa'o anei outou i to outou taime—ma te haapae i te mau rave apî e te mau rave'a haaparareraa sotiare tano ore, mai te mau ha'uti video e nehenehe e faata'oto i te ara-ohie-raa i te mau mea pae varua ?
9. Te vai ra anei te tahi mea i roto i to outou oraraa e ti'a ia outou ia tau i e ia faaafaro, ma te haamata i teie nei pô ?

Maururu no teie uiuiraa taa ê e te poto. Maitai e, ua pahono outou i teie mau uiraa tata'itahi ma te haavare ore e te feruri-maite-raa. Mai te peu ua paruparu rii outou i ni'a i te tahi o teie mau parau tumu, te a'o atu nei au ia outou ia faaitoito i te tatarahapa no te faaho'i i to outou oraraa i ni'a i te reni no te mau faatureraa evanelia o te ti'araa pîpî parau ti'a.

I teie nei e te mau taea'e, e

nehenehe anei ta'u e horo'a'tu i te tahi faahou parau tautururaa e faahohonu atu â i to outou iteraa papû no te evanelia, i roto i to outou aau e to outou varua ?

Te faahaamana'o nei au ia outou te mau misionare tei ho'i mai, ta outou faaineineraa i te oraraa e te utuafare, e faaineineraa tamau ia. « MH » e ere ia « Misionare tei haatuhaahia ! » Ei misionare tei ho'i mai, « E mea ti'a [ia outou] ia anaanatae i te ohipa maitai, e ia rave ho'i i te mau ohipa e rave rahi na roto i to [outou] iho hinaaro, e ia faatupu faarahi ho'i i te parau-ti'a ».²

A faaohipa na i te aravihi tei noaa mai ia outou i roto i te misioni no te haamaitai i te oraraa o te taata ati a'e ia outou. Eiaha e tau mai te tutonuraa i ni'a i te taviniraa i te taata, i te tutonaraa i ni'a i te rave-noa-raa i te haapiiraa, te ohipa e te mau faaoaoaraa sotiare. E faaau maoti i to outou oraraa i te tahi mau ohipa pae varua o te faahaamana'o e o te faaineine ia outou i te taviniraa tamau i te taata, i te mau mahana atoa.

I roto i ta outou misioni ua haapii mai outou i te faufaa rahi no te hahaereraa i te taata i to ratou fare. Maitai e, ua taa ia outou paatoa, to tatou feia apî paari, tei tavini e aore râ tei ore tavini i te misioni rave tamau, i te faufaa rahi ia hahaere i te mau taata e vai otahi noa ra, tei ma'ihia e aore râ tei fiu te aau—eiaha no te mea noa ua tonohia outou, no to outou atoa râ here mau i te Metua i te Ao ra e i Ta'na mau tamarii.

Outou i te fare haapiiraa tuarua e faaineine ra no te misioni, te faaitoito nei au ia outou ia haere i te Séminaire e ia faaoti i te reira. E outou te feia apî paari, e haere outou i te haapiiraa evanelia Institut.³ Mai te peu tei roto outou i te hoê fare haapiiraa a te Ekalesia, a tapa'o pineline ia outou i roto i te haapiiraa pae faaroo, pauroa te ono ava'e. I roto i te reira tau faufaa rahi no te faaineineraa no te hoê misioni, no te faaipoporaa mure ore e no te oraraa ei taata paari, e ti'a ia outou ia imi i te rave'a no te haapii e no te tupu i te rahi e no te farii i te faaûruraa e te arata'iraa na roto i te Varua Maitai. E nehenehe

te tuatapapa-maite-raa i te evanelia na roto i te pure, i te Séminaire e te Institut e i roto i te tahi atu piha haapiiraa pae faaroo, e tauturu ia outou i reira.

Te haere ra outou i te haapiiraa a te Ekalesia e aore râ aita, te haere ra outou i te fare haapiiraa tuatoru e aore râ aita, eiaha roa outou ia mana'o e, ua rahi roa ta outou ohipa e aita e taime no te tuatapaparaa evanelia. Na te Séminaire, te Institut e te tahi atoa mau piha haapiiraa pae faaroo e horo'a mai i te faaauraa i roto i to outou oraraa, e faananea atoa mai i ta outou haapiiraa na roto i te faataaraa i te taime no outou no te tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a e te mau haapiiraa a te mau peropheta e a te mau aposetolo. E maha piha haapiiraa apî e te faahiahia mau ta'u e faaitoito nei i te feia apî paari atoa ia hi'o e ia haere atu.⁴

E eiaha atoa ia mo'ehia, ua riro atoa te mau piha haapiiraa e te mau faaoaoaraa a te Institut e a te paroisa no te feia apî paari ei vahi e amui atu outou i te tahi feia apî tane e tamahine, no te faateitei e no te faaûru te tahi i te tahi a haapii e a tupu noa ai outou i te pae varua e a faahoa noa ai outou ia outou. E te mau taea'e, mai te peu e vaiiho rii outou i ta outou niuniu afa'ifa'i e e

hi'o rii ati a'e ia outou, e ite atoa paha outou i to outou hoa mure ore i te Institut.

E arata'i te reira i te tahi faahou parau a'o ia outou, ua ite ihoa paha outou e aha : E ti'a i te feia apî paari ia arapae e ia faaipoiipo. E faaea na i te faataime noa ! Ua ite au e, te vai nei vetahi o outou e mata'u nei i teie haapiiiraa utuafare. Atira noa'tu, mai te peu e faaipoiipo atu outou i te taata ti'a, i te taime ti'a e i te vahi ti'a, eiaha e mata'u. Inaha e rave rahi fifi e farerei atu outou o te nehenehe e apehia ia « anaanatae [outou] i te ohipa maitai » mai te arapaeraa, te faahinaaroraa e te faaipoiiporaa parau ti'a. Eiaha e pata-pata noa i te poro'i ia'na ! E faaohipa i to outou iho reo no te haamâtau i mau tamahine parau ti'a a te Atua e faaati nei ia outou. Maoti teie reo taata ta'na e faaroo e maere roa mai ai oia—e peneia'e e e te pahonoraa.

I teie nei te mau taea'e, te faa'ite papû nei au ia outou e, e ti'a i te Fatu Iesu Mesia i te tauturu ia tatou ia tâtâi i te mea atoa e titauhia ia tâtâi i roto i to outou oraraa na roto i Ta'na tusia taraehara.

I teie aru'i, a faaineine ai tatou no te oro'a no te Pasa no ananahi, e faaea

rīi na tatou no te haamana’o i te horo’a no te Taraehara a te Mesia. A haamana’o e, o to tatou Metua i te Ao ra e to tatou Faaora, Iesu Mesia, tei ite maitai roa a’e ia tatou e tei here rahi roa a’e.

Na roto i te Taraehara, ua rave te Faaora i ni’a iho Ia’na i to tatou mau pe’ape’a, mau mauui e mau hara. Ua maramarama maitai mai te Faaora ia tatou tata’itahi na roto i te faarururaa i ta tatou mau tia’iraa ma’ue, ta tatou mau tamataraa e mau ati a mamae ai Oia i Getesemane e i ni’a i te satauro.⁵ Ua pohe Oia ei tapa’o hopea no To’na here ia tatou e ua hunahia oia i roto i te hoê menema apî i tera ra pô oto.

I tera po’ipo’i sabati, ua ti’a Iesu mai te pohe mai—e teie parau fafau no te ora apî, no tatou tata’itahi. E ua faaue atura te Fatu i ti’a faahou mai i Ta’na mau pipi ia haapii i te taata atoa ia roaa te faaroo i te Mesia, ia tatarahapa i te hara, ia bapetizohia, ia farii i te horo’araa i te Varua Maitai e ia tape’a maite e tae noa’tu i te hopea. E te mau taea’e, ua ite tatou e, ua fa te Atua to tatou Metua e Ta’na Tamaiti Here i te peropheta Iosepha Semita no te faaho’i faahou mai i te îraa o te evanelia mure ore a Iesu Mesia na roto ia’na.

A haapuai noa na te mau taea’e. A haapa’o i te mau faaueraa a te Atua. Te parau fafau nei te Fatu Iesu Mesia ia tatou e, pauroa te mau mea ta tatou e hinaaro ia rave ma te parau ti’a, e roaa mai ia ia tatou. Te ti’aturi nei te feia faatere o te Ekalesia ia outou. Te hinaaro nei matou ia outou paatoa, e te feia apî paari e, ia faaineine outou ia faaipoipo, ia tavini e ia faatere i roto i te mau mahana i muri nei, o ta’u atoa ia pure haehaa, i te i’oa o te Fatu Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. M. Russell Ballard, « Te u’i faahiahia roa a’e o te mau misionare », *Liahona*, Novema 2002, 47.
2. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 58:27.
3. Hi’o rata a te peresideniraa Matamua, 21 no eperera 2011.
4. Hi’o « New Religion Classes to Be Offered at Church Universities and Institutes of Religion », [lds.org/topics/education/new-religion-classes](https://www.lds.org/topics/education/new-religion-classes).
5. Hi’o Mosia 3:5–13.

Na Elder Ulisses Soares

No te peresideniraa o te Hitu Ahuru

Oia, e nehenehe e e rê ia tatou!

E mea ti’a ia tatou ia tape’a papû maitai i to tatou iteraa papû no te evanelia a Iesu Mesia. Ei reira e rê ai ia tatou te mau tama’i o te mau mahana atoa i mua i te ino.

E te mau taea’e here, te haehaa nei to’u aau no te haamaitairaa ia paraparau atu ia outou, te mau taea’e tei mau i te autahu’araa a te Atua i roto i te Ekalesia i teie mahana.

Ua parau te peresideni Thomas S. Monson i te hoê taima e :

« I te tahi taima, e nehenehe te ao nei e riro ei vahi ri’ari’a no te oraraa. Mai te huru ra e, te ino vitiviti noa’tu ra te mau faufaa morare o te oraraa so-tiare. Aore roa hoê taata—tei apî e aore râ, tei paari e aore râ, i ropu—e ore e farerei i te mau mea e huti ia tatou i raro e e haamou ia tatou.

« ... Eiaha râ tatou e taiâ... Te ao nei tatou i roto i te hoê tama’i i te hara... E [nehenehe e e] rê ia tatou teie nei tama’i. Ua horo’a mai to tatou Metua i te Ao ra i te mau mauihaa o ta tatou e titau nei no te ‘aroraa ».¹

Tatou paatoa, te feia apî e te feia paari, te farerei nei tatou i te mau mahana atoa i te tama’i ta te peresideni Monson e parau nei. Te tamata nei te enemi e ta’na mau melahi ia faaônevaneva ia tatou. Ta ratou fa, o te faaitoitoraa ia tatou ia hahi ê mai ta tatou mau fafauaraa o ta tatou i rave

i mua i te Fatu, e na roto i te reira e mo’e ai i to tatou mata to tatou faufaa ai’a mure ore. Ua ite maitai roa ratou i te faanahoraa a to tatou Metua i te Ao ra no Ta’na mau tamarii, i te mea e, tei reira atoa ratou i roto i taua apooraa rahi ra i te ra’i ra a faaitehia mai ai te reira. Ua tamata ratou i te ha’uti i ni’a i to tatou paruparu e to tatou papû ore, na roto i te haavareraa ia tatou « i te mahu poiri ra... o te haapoiri i te mata e te faaetaeta ho’i i te aau o te tamarii a te taata nei, e te arata’i ho’i ia ratou na te e’a aano ia pohe ratou, e ia mo’e roa’tu ».²

Noa’tu te pato’iraa ta tatou e farerei nei, mai ta te peresideni Monson i haapii ra, e tama’i teie o te nehenehe e o te rê ia tatou. Te ti’aturi nei te Fatu i ni’a i to tatou aravihi e to tatou hinaaro mau ia na reira.

Te vai nei i roto i te mau papa’iraa mo’a e rave rahi mau hi’oraa no ratou tei upooti’a i ta ratou mau aroraa, noa’tu tei roto ratou i te mau fifi rahi. Hoê o te reira mau hi’oraa, o te tapena Moroni ia i roto i te Buka a Moromona. Te vai ra to teie taure’are’a faahiahia i te itoito no te paruru i te parau mau i te

Te mau hui mana faatere rahi e te feia faatere rahi no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mōá i te Mau Mahana Hopea Nei

TE PERESIDENIRAA MATAMUA

Henry B. Eyring
Tauturu hōé

Thomas S. Monson
Peresideni

Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti

TE PŪPŪ NO TE TINO AHURU MA PITI APOSETOLO

Boyd K. Pecker

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

Todd Christofferson

Neil L. Andersen

TE PERESIDENIRAA NO TE HITU AHURU

Ronald A. Rasband

L. Whitney Clayton

Donald L. Hallstrom

Richard J. Maynes

Craig C. Christensen

Ulisses Soares

Lynn G. Robbins

TE PŪPŪ MATAMUA NO TE HITU AHURU

(ia au i te anā i'raa piapa)

Marcos A. Adukanlis

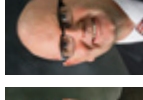
Jose L. Alonso

Ian S. Ardem

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Shayne M. Bowen

Craig A. Candon

Yoon Hwan Choi

Kim B. Clark

Don R. Clarke

Carl B. Cook

Lawrence E. Cochrane

Wilford W. Andersen

Koichi Aogagi

Randall K. Bennett

Bruce A. Carlson

Claudio R. M. Costa

LeGrand R. Curtis Jr.

Benjamin De Hoyos

Edward Dube

Kevin R. Durcan

Larry J. Echo Hawk

Stanley G. Ellis

David F. Evans

Enrique R. Falabella

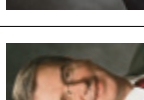
Eduardo Gavaret

Robert C. Gay

Carlos A. Godoy

J. Dean Comishi

Timothy J. Dydtes

Bradley D. Foster

Randy D. Turk

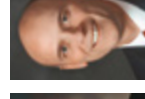
Christoffer Golden

Genit W. Gong

Walter F. Gonzalez

C. Scott Grow

James J. Hamub

Allen D. Haynie

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Patrick Keanon

Von G. Keetich

Jung Klebingat

Erich W. Kopschke

O. Vincent Haleck

Kevin S. Hamilton

Larry S. Kacher

Larry R. Lawrence

Hugo Montoya

Marcus B. Nash

S. Gifford Nielsen

Brent H. Nielson

Allan F. Packner

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Rafael E. Pino

Bruce D. Porter

Dale G. Reuland

Michael T. Ringwood

Per G. Malm

Hugo E. Martinez

James B. Mattino

Jairo Mazzagardi

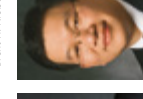
Joseph W. Slati

Steven E. Snow

Ven P. Stanfill

Michael John U. Teh

Jose A. Teixeira

Juan A. Uceda

Amilfo Valenzuela

Francisco J. Vinas

W. Christopher Waddell

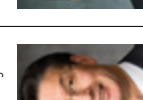
Scott D. Whiting

Chi Hong (Sam) Wong

Kazuhiko Yamashita

Adifan Ochoa

Kent E. Richards

Gregory A. Schwizer

Terence M. Vinson

Gerard Caussé
Iautunu matamua

Gay E. Stevenson
Episekopo faatere rahi

Dean M. Dawes
Tautuu piti

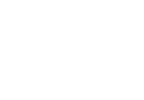
Venn P. Stanfill

Carol F. McCorkle
Tautuu matamua

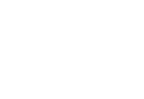
Bonnie L. O'Carson
Peesidene

Nell F. Marriott
Tautuu piti

Linda K. Stephens
Iautuu matamua

Linda K. Burton
Peesidene

Linda S. Reeves
Tautuu piti

Cheryl A. Espin
Tautuu matamua

Rosemary M. Nixon
Peesidene

Mary K. Duffham
Tautuu piti

Douglas D. Holmes
Iautuu matamua

Stephen W. Owen
Peesidene

M. Joseph Brough
Tautuu piti

TE PŪPŪ PITI NO TE HITU AHURU

(ia au i te anā i'raa piapa)

Wilford W. Andersen

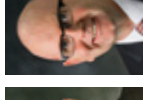
J. Dean Comishi

Koichi Aogagi

Randall K. Bennett

Bruce A. Carlson

Lawrence E. Cochrane

Carl B. Cook

Don R. Clarke

Enrique R. Falabella

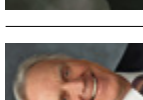
Eduardo Gavaret

Robert C. Gay

Carlos A. Godoy

J. Dean Comishi

Timothy J. Dydtes

Bradley D. Foster

Randy D. Turk

Christoffer Golden

Genit W. Gong

Walter F. Gonzalez

C. Scott Grow

James J. Hamub

Allen D. Haynie

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Patrick Keanon

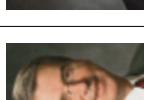
Von G. Keetich

Jung Klebingat

Erich W. Kopschke

O. Vincent Haleck

Kevin S. Hamilton

Larry S. Kacher

Larry R. Lawrence

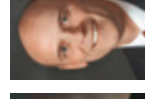
Hugo Montoya

Marcus B. Nash

S. Gifford Nielsen

Brent H. Nielson

Allan F. Packner

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Rafael E. Pino

Bruce D. Porter

Dale G. Reuland

Michael T. Ringwood

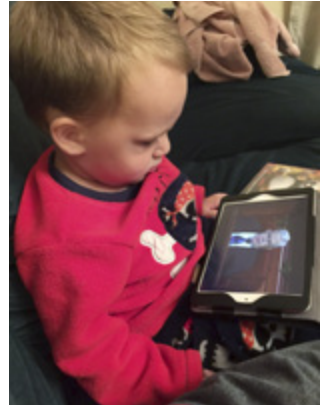
Per G. Malm

Hugo E. Martinez

James B. Mattino

Te hohō'a mai te ohuraa o te utafi i ni'a i te pae aui e mau melo no te Ekalesia e te mau misionare no McMinnville, Oregon, HAM ; San Martín de Los Andes, Neuquén, Raparata ; Johannesburg, Afirita apatoa ; Helsinki, Firirane ; Natal, Rio Grande do Norte, Peretiria ; Ciudad del Carmen, Campeche, Mehiko ; Perpignan, Farani ; Montreal, Quebec, Canada ; London, Peretane.

hoê taime ua rahi roa te ino e te mau tama'i, tei riro ei haafifiraa i te oraraa o te nunaa ati Nephi taatoa. Noa'tu to'na aravihi i roto i ta'na mau hopoi'a, ua vai haehaa noa o Moroni. Na te reira e te tahi atoa o to'na hiro'a i faaairo ia'na ei mauhaa i roto i te rima o te Atua i taua taime ra. Ua faataa nei te buka a Alama e, ahiri te mau taata atoa mai ia Moroni te huru, « ua aueue ê na te mana o hade e a muri noa'tu ; [e] e ore ho'i to te diabololo e mana i ni'a i te aau o te tamarii a te taata nei ».³ Tera hiro'a o Moroni, no roto mai ia i to'na faaroo rahi i te Atua e i te Fatu ia Iesu Mesia⁴, e i to'na hinaaro tuutuu ore ia pee i te reo o te Atua e o Ta'na mau peropheta.⁵

Ei faahoho'araa, e ti'a ia tatou paatoa ia tau i tatou iho ei tapena Moroni no teie anotau ia rê ia tatou te mau tama'i i mua i te diabololo. Ua ite au i te hoê diakono apî e te haapa'o maitai tei tau i ia'na iho ei tapena Moroni no teie anotau. A pee noa ai oia i te a'oraa a to'na na metua e a te feia faatere o te Ekalesia, ua tamatahia to'na faaroo e to'na hinaaro mau i te mau mahana atoa, i roto roa i to'na apîraa. Ua parau mai oia e, i te hoê mahana, ua hitimahuta oia i te hoê ohipa fifi e te au ore—te mata'ita'i ra to'na mau hoa i te mau hoho'a faufau i ni'a i ta ratou mau niuniu afa'ifa'i. I taua taime mau ra, ua titauhia i teie taure'are'a ra ia faaoti e, e aha te mea faufaa a'e—to'na roo e aore râ, to'na parau ti'a. I roto i na tetoni i muri mai, ua î a'era oia i te itoito, e ua parau atura i to'na mau hoa e, te ohipa ta ratou e rave ra, e ere ia i te ohipa maitai. Hau atu i te reira, ua parau oia ia ratou e, e mea ti'a ia ratou ia faaea i te ohipa ta ratou e rave ra, ia ore ana'e, e riro mai ratou ei tîti no te reira ohipa. Ua faahaaha mai te rahiraa o to'na mau hoa i ta'na a'oraa, ma te parau e, e ohipa te reira no te oraraa, e aita hoê fifi no te reira. Tera râ, te vai ra hoê i rotopu ia ratou tei faaroo i te a'oraa a taua taure'are'a ra e ua faaoti ia faaea i te ohipa ta'na e rave ra.

Ua riro te hi'oraa o teie diakono ei faaûruraa maitai i ni'a i te hoê a'e o to'na mau hoa haapiiraa. E mea papû

maitai e, ua farerei oia e to'na hoa i te faaoraa e te hamani-ino-raa na roto i taua faaotiraa ra. Are'a i te tahi pae, ua pee raua i te faaararaa a Alama i to'na mau taata i te na ô raa e, « E haere mai outou mai rotopu i te taata ino, e ia taa ê ia ratou, e eiaha outou e rave noa'tu i to ratou mau mea viivii ra ».⁶

Tei roto i te buka iti ra *No te Puai o te Feia Apî* teie parau a'o, ta te Peresideniraa Matamua i haamana no te feia apî o te Ekalesia : « Tei ia outou te hopoi'a no te mau ma'itiraa ta outou e rave. Te mana'ona'o nei te Atua ia outou, e e tauturu Oia ia outou ia rave i te mau ma'itiraa maitai, noa'tu e, te faaohipa ra to outou utuafare e to outou mau hoa i to ratou ti'amâraa ia au i te mau huru tano ore. A titau i te puai morare no te ti'a ma te aueue ore no te haapa'o i te hinaaro o te Atua, noa'tu e, o outou ana'e te ti'a mai. Ia rave outou i te reira, e faaite outou i te hoê hi'oraa no vetahi ia pee mai ».⁷

E tamau noa te araraa o te maitai e te ino i roto i te roaraa o to tatou oraraa, i te mea e, te titau nei te enemi, ia roohia te taata atoa i te ati mai ia'na iho ra. E tamata o Satane e ta'na mau melahi ia haapouri i to tatou mau mana'o, e ia haapapû i te haavîraa na roto i te

faahemaraa ia tatou ia rave i te hara. Mai te mea e, e nehenehe ta ratou, e faaino ratou i te mau mea maitai atoa. Noa'tu râ i te reira, e mea faufaa ia ite e, e noaa to ratou mana i ni'a ia tatou mai te mea noa e, e farii tatou.

Te vai atoa ra i roto i te mau papa'iraa mo'a e rave rahi mau hi'oraa no te mau taata tei horo'a i te reira parau faati'a i te enemi ra, e i te pae hopea, ua haapoirihia ratou e ua haamou-roahia, e taata mai ia Nehora, Korihora, e Serema te huru. E ti'a ia tatou ia ara i teie fifi. Eita ta tatou e nehenehe e faati'a ia tatou iho ia haapoirihia na te parau poro'i a te taata o te farii-ohiehia na to te ao nei, e o te pato'i nei i te haapiiraa e te mau parau tumu o te evanelia a Iesu Mesia. E rave rahi o teie mau parau poro'i no te ao nei tei riro ei tamataraa na to tatou soataiete ia faati'a i te hara, ti'a râ'tu ai. E ti'a ia tatou ia haamana'o e, i te pae hopea, e ti'a te mau taata atoa i mua i te Mesia « ia haavâhia [tatou] no ta [tatou] mau ohipa, o te ohipa maitai e te ohipa ino atoa ho'i ».⁸ Mai te mea e, e farerei tatou i teie mau parau poro'i no te ao nei, titauhia te itoito rahi e te ite pautuutu no ni'a i te faanahoraa a to tatou Metua i te Ao ra no te ma'iti i te maitai.

E nehenehe tatou paatoa e farii i te puai no te mā'iti i te maitai, mai te mea e, e imi tatou i te Fatu, e e tuu tatou i to tatou ti'aturiraa e te faaroo taatoa i ni'a Ia'na. Tera râ, mai ta te mau papa'iraa mo'a e haapii mai nei, ei « aau hinaaro mau » to tatou e « te mana'o papû », ei reira te Fatu, i roto i To'na aroha hopea ore, « e faaite mai i te parau mau [ia tatou] na roto i te mana o te Varua Maitai. E na roto i te mana o te Varua Maitai e ite ai [tatou] i te parau mau i te mau mea atoa ra ».⁹

Teie iteraa tei roaa mai na roto i te Varua Maitai, e ere i te tahi atu mea maori râ to tatou iteraa papû, o te haapuai i to tatou faaroo e to tatou hinaaro mau ia pee i te mau haapiiraa o te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai i teie mau mahana hopea nei, taa ê noa'tu te mau parau poro'i ta tatou e faaroo nei mai roto mai i te ao. E ti'a i to tatou iteraa papû ia riro ei paruru no te paruru ia tatou i te mau ihe auahi a te enemi o te tamata nei i te tama'i ia tatou.¹⁰ Na te reira e arata'i ia tatou ma te paruru na

roto i te poiri e i te papû ore e vai nei i roto i te ao i teie mahana.¹¹

Ua haapii mai au i teie parau tumu i te taime a tavini ai au ei misionare apî. Te tavini ra maua o to'u hoa i roto i te hoê amaa na'ina'i roa e te mo'emo'e o te Ekalesia. Ua tamata maua e paraparau i te mau taata atoa i roto i te oire. Ua farii maitai ratou ia maua, tera râ, e mea au na ratou ia matutu i te parau i roto i te mau papa'iraa mo'a ma te ani noa ia maua i te tahi faa'iteraa no ni'a i te ti'araa mau o te mau mea ta maua e haapii ra.

Te haamana'o ra vau e, i te mau taime atoa e faanaho maua o to'u hoa e haere i rapae no te tamata i te vauvau i te mau faa'iteraa i mua i te taata, e faaru'e mai te Varua o te Atua ia maua, e e vai noa maua ma te papû ore e te taa ore. Ua feruri maua e, e mea ti'a ia maua ia faatano papû i to maua iteraa papû i ni'a i te mau parau mau o te evanelia ta maua e haapii ra. E mai te reira'tu taime, te haamana'o ra vau ia faaite atu maua i te iteraa papû ma to

maua aau atoa, e î te piha i te mana haapapû muhu ore, no ô mai i te Varua Maitai ra, e aita e vahi no te taa-ore-raa e aore râ, no te paraparau-haere-noa-raa. Ua haapii mai au e, aita te mau puai o te diabolo e nehenehe e faatupu i te taa ore, e haavare, e aore râ, e faaino i te mana o te hoê iteraa papû aau tae, a te hoê pipi mau o te Faaora o Iesu Mesia.

Mai ta te Faaora iho i haapii mai ra, te hinaaro nei te enemi e patia ia tatou, ere atu ai tatou i to tatou aravihi no te faa'uru i to te ao nei i te ohipa maitai.¹²

E au mau taea'e here e, no te are o te taa ore e o te mana'o feaa e parare nei i roto i te ao nei i teie mahana, e mea ti'a ia tatou ia tape'a papû maitai i to tatou iteraa papû no te evanelia a Iesu Mesia. Ei reira to tatou aravihi no te paruru i te parau mau e te parau ti'a e tupu roa ai i te rahi. E rê ia tatou te mau tama'i o te mau mahana atoa i mua i te ino, e eita tatou e hi'a i ni'a i te tahua aroraa o te oraraa, e faatairuru mai râ tatou ia vetahi ê i raro a'e i te mau ture a te Fatu.

Te ani manihini nei au i te mau taata atoa ia imi i te parururaa i roto i te mau haapiiraa e vai ra i roto i te mau papa'iraa mo'a. Ua faatano te tapena Moroni i to'na faaroo i te Atua e to'na iteraa papû o te parau mau i ni'a i te ite e te paari e itehia i roto i te mau papa'iraa mo'a. Na roto i te reira, ua ti'aturi oia e, e farii oia i te mau haamaitairaa a te Fatu, e e noaa ia'na te mau rê e rave rahi, o te mea ia i tupu.

Te ani manihini nei au i te mau taata atoa ia imi i te parururaa i roto i te mau parau paari a to tatou mau peropheta i teie mahana. Ua parau te peresideni Thomas S. Monson e : « Tatou tei faatoro'ahia i te autahu'araa o te Atua, e nehenehe ta tatou e faatupu i te taa-ê-raa. Ia tape'a ana'e tatou i to tatou iho viivii ore e ia faatura i to tatou autahu'araa, e riro tatou ei mau hi'oraa parau ti'a o te peehia e vetahi ê... [E] e tauturu [tatou] ia turama i te hoê ao poiri rahi ».¹³

Te ani manihini nei au i te mau taata atoa ia ti'aturi i te faufaa e i te mana o te Taraehara o Iesu Mesia. Na roto i Ta'na tusia taraehara, e noaa mai te

itoito, ia rē ia tatou te mau tama'i atoa o to tatou nei anotau, noa'tu to tatou mau fifi, te mau titauroa e te mau faahemaraa. E mata na tatou i te ti'aturi i To'na here e To'na mana no te faaora ia tatou. Ua parau te Mesia iho e :

« O vau te e'a, e te parau mau e te ora : aore roa e taata e tae i te Metua ra, maori rā, ei ia'u ».¹⁴

« O vau te maramarama o teie nei ao : o te pee mai ia'u ra e ore ia e haere noa i te poiri, e maramarama ora ia to'na ».¹⁵

« I parau atu vau ia outou i teie nei mau parau, ia hauhia to outou ia'u nei. E pohe to outou i teie nei ao : E faaitoito rā, ua riro te re o teie nei ao ia'u ».¹⁶

Te faaite nei au i te iteraa papū no teie mau parau mau na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Larry M. Gibson

Tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi o te feia apī tamaroa, no haamauuruu-noa-hia a'e nei

Ti'araa metua tane— to tatou hopearaa mure ore

E mata na tatou tata'itahi ia fana'o i te îraa o te mau haamaitairaa a te Metua i roto i teie oraraa, e i te tupuraa o Ta'na ohipa e To'na hanahana na roto i te riroraa ei mau metua tane o to tatou utuafare e a muri noa'tu.

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, « Looking Back and Moving Forward », *Liahona*, Me 2008, 90.
2. 1 Nephi 12:17.
3. Alama 48:17.
4. Hi'o Alama 48:13.
5. Hi'o Alama 43:23–24 ; 48:16.
6. Alama 5:57.
7. *No te Puai o te Feia Apī* (buka iti, 2011), 2.
8. Hi'o 3 Nephi 27:14.
9. Moroni 10:4–5.
10. Hi'o Ephesia 6:16 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 27:17.
11. Hi'o Apokalupo 12:11.
12. Hi'o Luka 22:31–32.
13. Thomas S. Monson, « Arata'ihia i te fare ma te hau », *Liahona*, Novema 2014, 68.
14. Ioane 14:6.
15. Ioane 8:12.
16. Ioane 16:33.

Ua haapii mai to'u metua tane ia'u i te hoê haapiiraa faufaa roa i to'u apîraa. Ua ite oia e, te here roa ra vau i te mau peu o te tino nei. Ia roaa ana'e ta'u moni, oioi roa vau i te haamau'a i te reira—fatata no'u noa iho i te mau taime atoa.

I te hoê avatea ua afa'i oia ia'u no te hoo mai i te tahi tiaa apī. I te piti

o te taha o te fare toa, ua ani maira oia ia'u ia hi'o e o o'na i rapae i te haamaramarama.

Ua ui maira oia e, « E aha ta oe e ite ra ? »

« E mau fare rarahi, te ra'i, te taata », ta'u ia pahonoraa.

« E hia ? »

« Mea rahi ! »

Huti maira oia i teie toata i rapae i to'na pute. Ma te toro mai i te reira ia'u ra, ua ui maira oia e, « E aha teie ? »

Ua ite oioi a'era vau : « E tara marite moni ! »

Ma te faaohipa i to'na ite i te hîmio (Chimie), na ô maira oia e, « mai te mea e, e faatahe oe i tera tara marite moni e e faarapu i te mau raa tano, e roaa mai ia te nirate moni. Mai te mea e, e parai taua i teie haamaramarama i te nirate moni, e aha ta oe e ite atu ? »

« Mai te mea e, e hi'o tamau oe i ni'a i te moni » ua parau to'u metua tane, « ta oe e ite, o oe iho ia, e faa'ere oia ia oe ia ite maramarama i te hopearaa mure ore ta te Metua i te Ao ra i faaineine no oe iho ».

Aita vau i ite, no reira ua arata'i atura oia ia'u i mua i te hoê hi'o rahi e ua ui maira e, « I teie nei e aha ta oe e ite ra ? »

« Te ite ra vau ia'u ».

Pahono maira oia e, « Aita, ta oe e ite ra, o te moni ia o te faaho'i mai nei i to oe hoho'a. Mai te mea e, e hi'o tamau oe i ni'a i te moni, ta oe e ite, o oe iho ia, e mai te hoê paruru, e faa'ere oia ia oe ia ite maramarama i te hopearaa mure ore ta te Metua i te Ao ra i faaineine no oe iho ».

Ua parau faahou oia, « Larry, 'eiaha e imi i te mau mea o teie nei ao, e imi râ... na mua roa... i te basileia o te Atua, e ia haamau i [Ta'na] parau ti'a ; e e amui-atoa-hia mai taua mau mea atoa ra ia oe' » (Iritiraa a Iosepha Semita, Mataiao 6:38 [i roto Mataiao 6:33, nota raro a]).

Ua parau mai oia ia'u ia tape'a i te tara marite eiaha roa'utu ia mo'e. I te mau taime atoa e hi'o vau i te reira, e feruri au i te hopearaa mure ore ta te Metua i te Ao ra i faataa no'u.

Ua here au i to'u metua tane e i te huru no ta'na haapiiraa. Ua hinaaro vau ia riro mai ia'na te huru. Ua tanu oia i roto i to'u aau i te hinaaro ia riro ei metua tane maitai, e to'u hinaaro

hohonu a'e maori râ, ia ora vau mai te au i to'na hi'oraa.

Ua parau pinepine to tatou peropheta here, o te peresideni Thomas S. Monson e, na ta tatou mau faaotiraa e faataa i to tatou hopearaa, e e horo'a mai i te mau faaohopearaa mure ore (a hi'o « Decisions Determine Destiny » [Church Educational System fire-side, 6 no novema 2005], 2 ; lds.org/broadcasts).

No reira, eita anei tatou e faatupu i te hoê hi'oraa maramarama no to tatou hopearaa mure ore, te hopearaa ihoa râ ta te Metua i te Ao ra e hinaaro nei ia faaoti tatou—te ti'araa metua tane mure ore ? E mata na tatou i te faairi o te tatou hopearaa mure ore ei tumu no ta tatou mau faaotiraa atoa. Noa'utu te fifi o te reira mau faaotiraa, e paturu mai te Metua ia tatou.

Ua haapii mai au no ni'a i te puai o te reira huru iteraa orama i te taime a amui atu ai au i ta'u na tamaroa 12 e 13 matahiti i roto i te hoê tata'urua 50/20. Te auraa no teie 50/20 o te haereraa ia e 50 maile (80 km) i te atea i raro mai i te 20 hora. Ua haamata matou i te hora 9 i te pô e ua haere noa i taua pô taatoa ra e i te rahiraa o te mahana i muri a'e. 19 hora

te haereraa, e ere i te mea ohie, tera râ, ua manu'ia matou.

I to matou ho'iraa mai i te fare, e mea nee matou i te tomoraa i roto i te fare, tei reira te hoê vahine faaipoipo e te hoê metua vahine maitai i faaineine i te hoê tamaaraa au roa no tera ahiahi, o ta matou i ore i ha'uti a'e. Ua topa tarava ta'u tamaiti apî, ma te rohirohi hope, i ni'a i te ro'i parahiraa, are'a ta'u tamaiti paari a'e, ua nee atu ia i roto i to'na piha i raro.

I muri a'e ma taime iti to'u faafaaraa ma te rohirohi mau, ua haere atura vau i piha'i iho i ta'u tamaiti apî no te hi'o e, te ora noa ra â oia.

Ani atura vau e, « E aha to oe huru ? »

« E papa, tera ia te ohipa paari roa a'e ta'u i rave a'enei, e aita roa'utu vau e hinaaro faahou e rave i te reira ».

Eiaha ia vau e parau atu, eita roa'toa vau e rave faahou i te reira. Tera râ, ua parau vau ia'na e, ua haapeu roa vau ia'na i te mea e, ua ti'a ia'na ia rave i te hoê ohipa paari mau. Ua ite au e, e faaineine te reira ia'na no te tahi atu mau ohipa paari ta'na e farerei a muri a'e. E i roto i taua mana'o ra, na ô atura vau e, « Tamaiti, teie ta'u parau ia oe. Ia haere oe i ta oe misioni, eita roa'utu e titauhia ia oe ia haere e 50 maile te mahana hoê ».

« Maitai roa, e papa ! E haere ia vau ».

Ua faa'i teie mau parau ohie roa i to'u varua i te mauruuru e te oaoa.

I muri iho ua pou vau i raro i piha'i iho i ta'u tamaiti paari a'e. Ua tarava vau i piha'i iho ia'na—e ua tape'a ia'na. « Tamaiti, e aha to oe huru ? »

« Papa, tera ia te ohipa fifi roa a'e ta'u i rave a'enei i roto i to'u oraraa, e eita roa'utu vau e rave faahou ». Ua tapiri oia i to'na na mata—e ua araara faahou—e na ô mai nei e, « mai te mea râ e, e hinaaro ta'u tamaiti, e haere ia vau ».

Ua tahe to'u roimata a faaite ai au i to'u oaoa rahi no'na. Ua parau atu vau ia'na e, ua ite au e, e riro mai oia ei metua tane maitai a'e i ia'u. Ua putapû roa to'u aau i te mea e, i to'na faito matahiti apî roa ua ite a'ena oia e, hoê o te mau ohipa autahu'araa mo'a roa a'e, o te riroraa ia ei metua tane. Aita oia i mata'u i taua ohipa ra e i taua

tí'araa ra—te tí'araa mau ho'i ta te Atua Iho e hinaaro nei ia tatou ia faaohipa i te taime e paraparau ai tatou Ia'na. Ua ite au e, e hopoi'a na'u ia faaama i te arahu ama o te tí'araa metua tane e vai ra i roto i ta'u tamaiti.

Ua hohonu atu â te auraa o teie mau parau a te Faaora no'u nei ei metua tane :

« Eita e tí'a ta te Tamaiti ia rave oia ana'e ihora, maori râ o ta'na i ite i te Metua i te raveraa ra : Te mau mea atoa ta'na e rave ra, oia atoa ta te Tamaiti e rave » (Ioane 5:19).

« Aore a'u peu rave noa, o ta ta'u Metua râ i haapii mai ia'u ra » (Ioane 8:28).

E mea au roa na'u ia riro ei tane faaipoipo e ei metua tane—faaipoipohia i te hoê tamahine ma'iti a na metua i te ra'i. Ua here au ia'na. O te hoê ia o te mau tuhaa maitai roa a'e o to'u oraraa. To'u hinaaro i teie pô maori râ, ia ite ta'u na tamaroa e pae e to ratou mau tuahine i roto ia'u i te mau taime atoa i te oaoa no roto mai i te faaipoiporaa, te tí'araa metua tane e i te utuafare.

E te mau metua tane, ua papû ia'u e, ua faaroo a'enei outou i te parau ra, « Haapii i te evanelia i te mau taime atoa, e mai te mea e, e titauhia, a faaohipa i te parau » (te parauhia nei na Francis Assisi). Te haapii nei outou i ta outou mau tamarii i te mau mahana atoa i te auraa ia riro ei metua tane. Te haamau nei outou i te hoê niu no te u'i i muri nei. E haapii ta outou mau tamaroa e nahea ia riro ei tane faaipoipo e ei metua tane na roto i te hi'oraa i te huru no ta outou raveraa i teie mau ohipa. Ei hi'oraa :

Ua ite anei ratou i to outou here rahi e te aupuru i to ratou metua vahine e i to outou here rahi i te riroraa ei metua tane no ratou ?

E haapii ratou e nahea ia haapa'o i ta ratou vahine faaipoipo e te mau tamarii a muri a'e, a hi'o ai ratou ia outou ia haapa'o ia *ratou tata'itahi* mai ta te Metua i te Ao ra e riro i te haapa'o.

Na roto i to outou hi'oraa, e nehe-nehe ta ratou e haapii nahea ia faatura, ia auraro e ia paruru i te tí'araa vahine.

I roto i to outou utuafare, e nehe-nehe ta ratou e haapii ia faatere i ni'a

iho i to ratou utuafare ma te here e te parau tí'a. E nehe-nehe ta ratou e haapii ia imi i te mau mea e hinaarohia no te oraraa e no te parururaa i to ratou utuafare—i te pae tino e i te pae varua (hi'o « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129).

E te mau taea'e, na roto i te puai taatoa o to'u varua, te ani atu nei au ia outou ia feruri i teie nei uiraa : Te ite ra anei ta outou mau tamaiti ia outou ia rohi no te rave i te mea ta te Metua i te Ao ra e hinaaro ia rave *ratou* ?

Te pure nei au ia riro te pahonoraa ei e. Mai te mea e, e aita te pahonoraa, aita ia i taere roa no te tau, tera râ, titauhia ia outou ia haamata i teie mahana. E te faa'ite papû nei au e, e tauturu mai te Metua i te Ao ra ia outou.

I teie nei, outou te feia apî tamaroa, o ta'u e here roa nei, ua ite outou e, te faaineine nei outou no te farii i te Autahu'araa a Melehizedeka, no te farii i te mau oro'a mo'a o te hiero, no te rave i ta outou *hopoi'a* e te *titauraa* ia tavini i te hoê misioni rave tamau, e i muri iho, ma te ore e tia'i maoro roa, ia faaipoipo i roto i te hiero i te hoê tamahine a te Atua e ia roaa te hoê utuafare. E i reira e titauhia ai ia outou ia arata'i i to outou utuafare i roto i te mau mea pae varua mai te au i ta te Varua Maitai e arata'i mai (hi'o PH&PF 20:44 ; 46:2 ; 107:12).

Ua ani au e rave rahi feia apî tamaroa na te ao atoa nei, « No te aha outou i haere mai ai i ô nei ? »

Aita hoê a'e i pahono mai e, « No te haapii ia riro ei metua tane, ia ineine ho'i au e ia tí'a ia farii i te mau mea atoa a te Metua i te Ao ra ».

Hi'o ana'e i *ta outou* mau ohipa no te Autahu'araa a Aarona mai tei faataahia i roto i te tuhaa 20 no Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau. A vai ara i te mana'o e tupu mai i roto ia *outou* ia faaau ana'e au i teie mau ohipa i ni'a i ta outou taviniraa i roto i te utuafare.

« Titau atu i te mau taata [o to outou utuafare] ia haere mai i te Mesia ra » (irava 59).

« Tia'i [ia ratou] i te mau taime atoa, e ia vai noa i piha'i iho ia ratou e ia faaitoito ia ratou ra » (irava 53).

« O te a'o ia, e te haapii, e te tatarua i te parau, e te faaa'o, e ia bapetizo » i te mau melo o to outou utuafare (irava 46).

« Ia a'o atu ia ratou ia pure ma te reo faaroo e i te vahi moemoe ho'i e ia haapa'o ho'i i te mau ohipa no te utuafare ra (irava 47).

« Ia hi'o noa ia ore te ino ia ô mai i roto [i to outou utuafare], eiaha atoa te aau etaeta te tahi i te tahi, eiaha atoa te haavare, te ohumu e aore râ, te paruraraa i te parau ino » (irava 54).

« Ia hi'o ia haaputupu pinepine [to outou utuafare] » (irava 55).

Tauturu i to outou metua tane i roto i ta'na mau ohipa ei patereareha. Paturu i to outou metua vahine na roto i te puai o te autahu'araa mai te mea e, aita e metua tane (hi'o i te mau irava 52, 56).

Mai te mea e, e anihia mai, e « faatoro'a i te tahi atu â mau tahu'a, haapii e diakono » i roto i to outou utuafare (irava 48).

E ere anei e, *te ohipa teie e te toro'a o te hoê metua tane ?*

Ia rave ana'e outou i ta outou mau ohipa no te Autahu'araa a Aarona, te faaineine ra ia te reira ia outou, e te feia apî tamaroa, no te *ti'araa metua tane*. E nehenehe te *Hopoi'a i te Atua* e tauturu ia outou ia haapii mai e ia faaineine i te mau faanahoraa papû maitai no te faaoti i ta outou mau ohipa. E nehenehe te reira e riro ei arata'i e ei tauturu ia outou i roto i ta outou imiraa i te hinaaro o te Metua i te Ao ra, e te haamauraa i te mau opuaraa no te faatupu i te reira.

Ua tuu mai te Metua i te Ao ra ia outou i ô nei i teie anotau taa ê no te hoê ohipa taa ê e te hoê opuaraa mure ore. Te hinaaro nei Oia ia ite maitai outou e ia maramarama e, e aha taua opuaraa ra. O Oia to outou Metua, e e nehenehe ta outou e fariu atu Ia'na ra i te mau taime atoa no te arata'iraa.

Ua ite au e, te mana'ona'o nei te Metua i te Ao ra ia tatou tata'itahi, e e faanahonahoraa Ta'na no tatou no te faatupu i to tatou hopearaa mure ore. Ua tonono mai Oia i Ta'na Tamaiti Fanau Tahī, o Iesu Mesia, no te tauturu ia tatou ia upooti'a i ni'a i to tatou mau hapehape na roto i te Taraehara. Ua horo'a mai Oia i te Varua Maitai ei haamaitairaa no tatou, ia riro ei ite, ei hoa, e ei arata'i no tatou e tae roa'tu i *to tatou taparaa mure ore*, mai te mea e, e ti'aturi tatou i ni'a Ia'na. E mata na tatou tata'itahi ia fana'o i te îraa o te mau haamaitairaa a te Metua i roto i teie oraraa, e i te tupuraa o *Ta'na ohipa e To'na hanahana* na roto i te riroraa ei mau metua tane o to tatou utuafare e a muri noa'tu (hi'o Mose 1:39). Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf

Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

No ni'a i te riroraa i to tatou huru mau

Te pure nei au, ia pato'i tatou i te faahemaraa ia itehia mai to tatou parau, ma te tautoo râ tatou ia roaa mai te hanahana teitei a'e : ia riro ei pipi haehaa e ei pipi huru mau na Iesu Mesia

I te pae hopea o te tenetere 18, ua faaara o Catherine te Vahine rahi no Russia e, e ratere oia na te pae too'a o te râ o to'na basileia, ma te apeehea e rave rahi mau ti'a hau no te mau fenua eê. E hinaaro rahi to te tavana rahi no taua tuhaa fenua ra, o Grigory Potemkin ia faahiahia mai teie nau ratere ia ratou. E no reira, ua imi oia i te rave'a no te faa'ite'ite i te manuia o to'na fenua.

No te hoê tuhaa o te tere, ua ratere o Catherine na ni'a i te anavai Dnieper,

ma te haapeu i te faa'iteraa i tera nau ti'a hau i te mau mataeinaa auhune na te hiti anavai, tei î roa i te taata itoito e te oaoa. Hoê noa iho fifi : e ohipa faa'ite'ite noa teie. Te parauhia ra e, ua hamani o Potemkin i te mau apaapa faretoa e te mau fare haavare. Ua faanaho atoa oia i te feia faaapu e faahua rave ohipa ra, ei faahoho'araa i te hoê huru oraraa auhune. Ia mo'e atu te feia mana i ô mai i te tipuura o te anavai, ua tataratara ia te mau rave ohipa a Potemkin i te oire haavare, e ua faahoro i te mau tauhaa i raro atu i te anavai, ia ineine no te taime e tere mai ai o Catherine i muri a'e na reira.

Noa'tu e, aita te mau 'aivanaa ihi aamu i ti'aturi roa i te ti'araa mau o teie aamu, ua riro râ te parau ra, « Oire Potemkin » ei parau mâtau i roto i te parau a to te ao nei. To'na auraa i teie nei, o te imiraa ia i te rave'a ia ti'aturi te taata e, e mea maitai a'e tatou i to tatou huru mau.

Tei te vahi ti'a mau anei to tatou aau ?

E huru ia no te natura taata ia hinaaro ia faa'ite i to'na huru maitai roa a'e. No reira, e rave rahi o tatou e rave puai

nei i te ohipa na rapae i te utuafare, e no reira to tatou mau taure'are'a no te Autahu'araa a Aarona e hi'o ai e, ua afaro maitai anei to ratou rouru, a'uanei e hape noa'tu ai te fareireara i te tahi taata taa ê. E ere i te ohipa ino ia faaanaana i to tatou tiaa, ia hau'a no'ano'a maitai, e aore râ, ia tahuna i te au'a repo hou a tae mai ai te mau taea'e hahaere utuafare. Tera râ, mai te mea e, e rave-u'ana-hia teie hinaaro faahua, e nehenehe to'na maitai e riro mai ei haavare.

Ua faa'ite tamau mai te mau pe-ropheta i te reo faaaraara i te feia e « haafatata mai nei te reo [i te Fatu] e te faatura maira to ratou vaha [Ia'na], tei te atea ê râ to ratou aau [Ia'na] ».¹

Ua faa'ite te Faaora i te haro'aro'a e te aroha i te feia hara aau haehaa e te hinaaro mau. Tera râ, ua ti'a Oia i ni'a ma te riri tano i te feia haavarevare mai te mau papa'i parau, te mau pharisea e te mau sadukea—o ratou tei tamata i te faa'ite i te hoho'a parau ti'a ia roaa ia ratou te arueraa, te mana e te tao'a o te ao nei, a tamau noa ai i te hamani ino i te feia tei titauhia ia ratou ia haamaitai. Ua faaau te Faaora ia ratou i te « vairaa tupapa'u i faateateahia ra, o tei nehenehe i rapae au a'e, are'a o roto ra, ua i'ia i te ivi taata pohe, e te mea faufau ».²

I to tatou nei anotau, te parau atoa mai nei te Fatu i te mau parau mai te reira rii te huru i te mau taea'e tei mau i te autahu'araa o te tamata nei i te « tapo'i mai i ta [ratou] mau hara, e aore râ, ia haamauruuru i to [ratou] te'ote'o, [e aore râ, i ta ratou] opuaraa hahavai ». Te parau ra oia e, mai te mea e, e na reira ratou, « e faananaue atu te mau ra'i ia ratou iho ; e oto te Varua o te Fatu ; e ia iriti-ê-hia'tu te reira, ua amene te autahu'araa, oia ho'i, te mana no te reira taata ».³

No te aha teie e tupu nei ? No te aha tatou e tamata nei i te tahi taime ia faahua ohipa, auhune e te haapa'o na rapae, are'a i roto ra—mai ta te Heheu parau i parau no to Ephesia ra—ua « tuu ia [tatou] i to [tatou] hinaaro matamua » ?⁴

I roto i te tahi mau hi'oraa, e riro paha e, ua mo'e paha ta tatou faatumu-
raa i ni'a i te tumu mau o te evanelia,

ma te faariro i te « huru paieti » ei « mana mau ».⁵ E fifi taa ê mau teie, mai te mea e, e faa'ite tatou i to tatou hi'oraa rapae ei pip'i, no te faahua i mua ia vetahi ê, ia roaa te faufaa e te mana. E riro tatou i te tomo i roto i te vahi o te pharisea, e no reira, ua tae roa i te taime e hi'opo'a tatou i to tatou aau no te faaafaro oioi i te tereraa.

Te mau faanahonahoraa faahua Potemkin

Teie faahemaraa ia faahua maitai a'e i to tatou huru mau, te itehia nei ia eiaha i roto noa i to tatou iho oraraa, e nehenehe atoa râ e itehia i roto i ta tatou mau ohipa i roto i te Ekalesia.

Ei hi'oraa, ua ite au i te hoê tii'i ua haamau te feia faatere i te tahi mau opuaraa teitei no te matahiti. Noa'tu te maitai o te mau opuaraa, ua faatumu râ ratou i ni'a i te mau faahitiraa parau nehenehe e te navenave e aore râ, i ni'a i te numera e te faito i ni'a i te hanere.

Ia hope teie mau opuaraa i te tuatapapahia e i te fariihia, ua haamata te hoê mea i te haape'ape'a i te peresideni tii'i. Ua feruri oia i te mau melo no to'na tii'i—mai te metua vahine ap'i ra e te mau tamarii rii na'ina'i tei riro mai ei vahine ivi aita i maoro a'enei. Ua feruri oia i te mau melo tei roto i te feaa e aore râ, i te vai-otahi-raa, e aore râ, i roto i te ma'i rahi e aita e moni paruru. Ua feruri oia i te mau melo tei roto i te mau fifi o te faaipoiporaa pe'ape'a, tei roto i te faatitiraa no te hoê mea, tei roto i te ohipa ore, e te huma roro. Rahi noa'tu ta'na feruriraa ia ratou, rahi noa'toatu ta'na uiraa ia'na iho i te hoê uiraa haehaa : e faatupu anei ta matou mau opuaraa ap'i i te hoê taa-ê-raa i roto i te oraraa o teie mau melo ?

Ua haamata oia i te uiui e, e taa ê roa paha ta ratou mau opuaraa no te tii'i ahiri ratou i ui na mua e, « E aha mau ta matou taviniraa ? »

No reira, ua ho'i faahou teie peresideni tii'i i mua i ta'na apooraa, e ua amui ratou no te tau i ta ratou faatumuraa. Ua faaoti ratou e, e ore roa ratou e farii i « tei poia... tei veve... tei vai tahaa noa... tei ma'i e tei roohia i te ati, ia haere na mua ia [ratou], ma te ite ore ia ratou ».⁶

Ua haamau ihora ratou i te mau opuaraa ap'i, ma te ite e, eita e nehenehe e faito i te mau taime atoa i te manu'arara i roto i teie mau opuaraa ap'i, i te taata nei—nahea ho'i te hoê taata ia faito i te iteraa papû o te taata iho, te here i te Atua e aore râ, te aroha ia vetahi ê ?

Tera râ, ua ite atoa ratou e, « e rave rahi te mau mea e nehenehe e faito e ere râ i te mea faufaa. E rave rahi te mau mea eita e nehenehe e faito e mea faufaa râ ia ».⁷

Te uiui nei to'u mana'o e, aita anei ta tatou mau opuaraa no te pupu e no te taata hoê, e riro nei i te tahi taime, ei faaauraa i te hoê oire Potemkin i teie tau. E hoho'a maitai anei to te reira ia hi'ohia'tu na te atea, aita râ e pahono ra i te mau hinaaro mau o to tatou mau taata tupu ?

E au mau hoa, e mau taea'e here no te autahu'araa, ahiri Iesu Mesia e parahi i piha'i iho ia tatou e ia ani mai i te parau faa'ite no ni'a i ta tatou tiaauraa, aita vau i papû e, e faatumu rahi anei Oia i ni'a i te mau faanahonahoraa e i te mau numera. Te mea ta te Faaora e hinaaro ia ite, o te huru ia o to tatou aau. E hinaaro Oia ia ite i te huru o to

nehenehe ta outou e patu i ni'a i te mau huru puai atoa e vai ra i roto ia outou. I roto i te Ekalesia a Iesu Mesia e nehenehe outou e paari i te pae varua e e fatata i te Faaora na roto i te faaohiparaa i te mau parau tumu o te evanelia i te mau mahana atoa.

Natal, Rio Grande do Norte, Peretiria

tatou here e ta tatou utuuturaa i te feia ta tatou e haapa'o nei, te huru ta tatou e faa'ite nei i to tatou here i to tatou hoa faaiipoipo e te utuafare—e te huru tatou e haamama nei i ta ratou hopoi'a i te mau mahana atoa. E e hinaaro te Faaora ia ite i te huru tatou e haafatata nei Ia'na e i to tatou Metua i te Ao ra.

No te aha tei o nei tatou ?

E mea maitai roa ia ma'imi i to tatou iho aau. Ei hi'oraa, e ti'a paha ia tatou ia ui ia tatou iho e, no te aha tatou e tavini nei i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia ?

E nehenehe atoa ta tatou e ui e, no te aha tatou i tae mai ai i teie pureraa i teie mahana ?

Te mana'o nei au e, mai te mea e, e pahono faaohie noa vau i te reira uiraa, e nehenehe ta'u e parau e, tei o nei au no te mea ua tono mai te peresideni Monson ia'u ia haere mai e paraparau.

No reira, aita ihoa ia ta'u e rave'a.

Taa e atu i te reira, ua hinaaro ta'u vahine ia tae mai au, e mea here ho'i au ia'na. E nahea e ti'a ai ia'u ia pato'i ia'na ?

Tera ra, ua ite tatou paatoa e, te vai ra te mau tumu maitai a'e no te haere mai i ta tatou mau pureraa e ia ora i

to tatou oraraa ei mau pipi haapa'o na Iesu Mesia.

Tei o nei au no te mea, te hinaaro nei au ma to'u aau atoa ia pee i to'u Fatu, o Iesu Mesia. Te hinaaro nei au e rave i te mau mea atoa Ta'na e ani mai ia'u i roto i teie ohipa rahi. Te po'ia nei au ia faateitei te Varua Mo'a ia'u e ia faaroo vau i te reo o te Atua ia paraparau mai Oia na roto i To'na mau tavini ma'itihia. Tei o nei au no te riro ei taata maitai a'e, ia faateiteihia vau na te mau hi'oraa faa'uru o to'u mau taea'e e tuahine i roto i te Mesia, e no te haapii nahea ia utuutu maitai atu a i te feia veve.

Ei haapotoraa, tei o nei au no te mea ua here au i to'u Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia.

Ua papu ia'u e, teie atoa te tumu no outou. Teie te tumu tatou e faatusia nei, eiaha ra ma te parau noa, ia pee i te Faaora. Teie te tumu tatou e mau nei ma te hanahana i To'na autahu'araa mo'a.

Mai te pura auahi, riro mai ei auahi ura

Mai te peu e mea hotu e te tupu maitai to outou iteraa papu e aore ra, e faito rii ta outou haaraa i roto i te Ekalesia i te ho'e oire Potemkin, te parau apu maitai, maori ra ia, e

Na roto i te faaoromai e te tamau maite, e nehenehe te ohipa ha'iha'i roa a'e o te ti'araa pipi, e aore ra, te arahu 'ama ha'iha'i roa a'e o te ti'aturiraa, e riro mai ei auahi ura no te ho'e oraraa haamo'a. Oia ia, mai tera te haamataraa o te rahiraa o te auahi ura—mai te ho'e pura iti.

No reira mai te mea e, te mana'o ra outou e, e mea na'ina i te paruparu outou, e haere noa na outou i te Mesia, Na'na e faa'iro i te mau mea paruparu ei mau mea puai.⁸ Tei paruparu a'e i rotopu ia tatou nei, e nehenehe ia e riro mai ei taata puai i te pae varua, na roto i te aroha o te Atua, i te mea e, eita te Atua « e haapa'o i te huru o te taata ».⁹ Oia to tatou « Atua haavare ore, o tei haapa'o maite i te faufaa e te aroha i te feia i hinaaro ia'na, e te haapa'o i ta'na ra parau ».¹⁰

Ua ite papu vau e, mai te mea e, e nehenehe ta te Atua e haere mai e paturu i te ho'e purutia veve e te painu mai roto mai i te ho'e utuafare i te ho'e fenua ta te tama'i i haamou, era e te atea i te pu faatereraa o te Ekalesia, e nehenehe atoa ia Ia'na ia haere atu ia outou na.

E au mau taea'e here i roto i te Mesia, te Atua o te Poieteraa, tei puhu

i te aho ora i roto i te ra'i-nui-atea, ua papû ia e, e mana atoa To'na no te puhi i te aho ora i roto ia outou. Papû roa e, e nehenehe Ta'na e faaairo ia outou i to outou huru mau, ei varua mau no te maramarama e te parau mau ta outou e hinaaro nei ia riro.

E mea papû e te hape ore te mau parau fafau a te Atua. E nehenehe ta tatou mau hara e faaorehia e ia tamâhia tatou i te mau parau ti'a ore atoa ra.¹¹ E mai te mea e tamau noa tatou i te haapa'o e i te ora i te mau parau tumu mau i roto i to tatou oraraa e i roto i to tatou utuafare, e tae'ahia ia tatou te hoê faito « e ore tatou e po'ia faahou, e ore ho'i e poiha faahou... Na te arenio ho'i tei parahi i ropu i te terono ra e faaamu ia [tatou], e e arata'i ho'i ia [tatou] i te mau pape ora pihaa ra : e na te Atua e horoi hua i to [tatou] roimata ».¹²

E vahi faaoraraa te Ekalesia, eiaha ei tapuniraa

Eita râ te reira e tupu, mai te mea e, e tapuni tatou i muri i to tatou iho apaapa haavare e te apaapa haavare i te pae faaroo e i te pae faanahonahora. Na te reira huru ti'araa pipi haavarevare e opani ia tatou ia hi'o i to tatou iho huru mau, e e opani atoa ia tatou ia tau mau na roto i te temeio o te Taraehara o te Faaora.

E ere te Ekalesia i te hoê fare faa'ite'iteraa pereoo uira—hoê vahi no te tuu ia tatou iho i ni'a i te pa'epa'e

faa'iteiteraa ia ti'a ia vetahi ê ia hi'ohi'o maite i to tatou huru pae varua, te aravihi, e aore râ, te auhune. E au râ mai te hoê pû ohiparaa, i reira ho'i te mau pereoo tei titauhia ia tâtâi e haere mai, ia haamaitaihia e ia faaapihia.

E aita anei, tatou paatoa, tei titauhia ia tâtâihia, ia haamaitaihia, e ia faaapihia ?

Te haere mai nei tatou i te pureraa eiaha no te huna i to tatou mau fifi, no te faaora râ i te reira.

E i roto i to tatou ti'araa autahu'araa, e hopoi'a ê atu â ta tatou—e « faaamu i te nana a te Atua... eiaha râ no te faaueue, no te hinaaro râ ; eiaha no te tao'a, no te tae mau râ o te aau ; eiaha ma te faahepo i ni'a iho i te tufaa a te Atua ra, ei [hi'oraa] râ no te nana ».¹³

A haamana'o na, e te mau taea'e, « E pato'i mai te Atua i te feia te'ote'o, e horo'a mai râ i te maitai i te feia haehaa ».¹⁴

Te taata rahi a'e, e te aravihi a'e, e te ti'a hope roa a'e o tei haere na ni'a i teie fenua, o te taata haehaa roa a'e ia. Ua rave Oia i te tahi o Ta'na taviniraa faahiahia i roto i te mau taime mo'e-mo'e, i piha'i iho i te tahi noa tau taata rii, o Ta'na i ani atu « eiaha e faa'ite i te taata » i te ohipa Ta'na i rave.¹⁵ Ia parau te hoê taata Ia'na e, « e maitai », oioi roa Oia i te faaho'i faahou atu i te haapopouraa, ma te haapapû e, o te Atua ana'e ra te maitai mau.¹⁶ E mea papû maitai e, aita hoê auraa No'na te

arueraa a to te ao nei ; Ta'na opuaraa hoê roa, o te taviniraa ia i to'na Metua e « te rave[raa] i te mea e mauruuru ai oia ra ».¹⁷ E mea tano roa ia pee tatou i te hi'oraa o to tatou Fatu.

E mata na tatou i te here, mai la'na i here ra

E te mau taea'e, o teie to tatou piiraa teitei e te mo'a—ia riro ei ti'a no Iesu Mesia, ia here, mai la'na i here ra, ia tavini mai la'na i tavini ra, ia « faateitei mai i te rima tautau ra i ni'a, e ia faaetaeta i te mau turi avae paruparu ra »,¹⁸ ia « hi'o atu ho'i i te feia veve e tei ere ho'i »,¹⁹ e ia haapa'o i te mau vahine ivi e te mau tamarii otare.²⁰

Te pure nei au, e te mau taea'e e, a tavini ai tatou i roto i to tatou utuafare, te pupu autahu'araa, te paroisa, te tii'i, te oraraa tivira e te nunaa, ia pato'i tatou i te faahemaraa ia itehia mai to tatou parau, ma te tautoo râ tatou ia roaa mai te hanahana teitei a'e : ia riro ei pipi i to'na huru mau, te pipi haehaa na to tatou Fatu e Faaora, o Iesu Mesia. Mai te mea e, e na reira tatou, e ite ia tatou ia tatou iho i te haereraa na ni'a i te e'a e roaa ai to tatou huru maitai roa a'e, to tatou huru mau roa e to tatou huru hanahana roa a'e. Te faa'ite papû nei au i teie mau mea na roto i te i'oa o to tatou Fatu o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Isaia 29:13.
2. Mataio 23:27.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:37.
4. Apokalupo 2:4.
5. Hi'o Iosepha Semita—Aamu 1:19 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:20.
6. Moromona 8:39.
7. Ua parauhia na Albert Einstein te reira.
8. Hi'o Etera 12:27.
9. Te Ohipa 10:34.
10. Deuteronomi 7:9.
11. Hi'o 1 Ioane 1:9.
12. Apokalupo 7:16–17.
13. 1 Petero 5:2–3.
14. Iakobo 4:6.
15. Hi'o Luka 8:56.
16. Hi'o Mareko 10:17–18.
17. Ioane 8:29.
18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 81:5.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 38:35.
20. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 83:6.

Na te peresideni Henry B. Eyring
Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te autahu'araa e ta oe iho pure

E ti'a i te Atua ia ho mai ia tatou te mana i roto i te autahu'araa noa'tu te ohipa i ni'a ia tatou. Titau-noa-hia ia ani atu tatou ma te haehaa.

Ua mauruuru roa vau i teie ti'aturiraa i ni'a ia'u ia paraparau i te feia tei mau i autahu'araa a te Atua i ni'a i te fenua nei. Ua ite au i te teimaha o te reira inaha ua ite au maa tuhaa o te ti'aturiraa ta te Fatu i tuu i ni'a ia outou. Na roto i te fariiraa outou i te autahu'araa, ua farii atoa outou i te ti'araa mana ia parau e ia ohipa na roto i te i'oa o te Atua.

E papû noa mai te reira ti'araa mana a farii ai outou i te faaûruraa no ô mai i te Atua. I reira mau outou e parau atu ai na roto i To'na i'oa. E i reira mau outou e ohipa atu ai na roto i To'na i'oa. Ua hape a'enei paha outou i te mana'oraa e, « E ere roa i te mea paari. E noaa noa mai te faaûruraa ia ani-noa-hia mai au ia horo'a i te hoê a'oraa e aore râ i te hoê haamaita'iraa autahu'araa ». E aore râ, ua au roa paha i te diakono e te haapii i te mana'o e, « Ia paari au, e aore râ, ia piihia vau ei misionare, ei reira vau e ite mai ai e aha te mea e parau atu te Atua e e aha te mea e rave atu Atua ».

A feruri na râ i te mahana e titau-roa-hia ia outou ia ite i ta te Atua e parau atu e i Ta'na e rave atu. Ua tae a'ena mai te reira i ni'a ia tatou

paatoa—noa'tu tei hea outou i ni'a i to outou piiraa i roto i te autahu'araa. Ua paari au i te hoê vahi aita i rahi roa te melo, i te pae hitiaa o te râ no Marite, i te tau no te Tama'i Rahi II o te ao. E mea atea roa te mau melo o te Ekalesia, te tahi i te tahi, e ua tarani-roa-hia te mori. O vau ana'e te diakono o te amaa. E horo'a te mau melo i ta ratou mau vihi rata ô haapaeraa maa i te peresideni amaa ia haere mai ratou i te fare no te pureraa haapaeraa maa e te iritiraa mana'o.

I te 13raa o to'u matahiti, ua noho mai matou i Utah, e paroisa rahi to matou. Te haamana'o nei au i ta'u tonoraa matamua i te mau fare no te ohi mai i te mau ô haapaeraa maa. Ua hi'o vau i ni'a i te hoê vihi rata tei horo'ahia mai e ua tai'o atura vau i teie pa'eraa, hoê â pa'eraa o te hoê o na ite tootoru no te Buka a Moromona. E no reira, ua patoto atu vau ma te anaanatae. Iriti mai nei teie taata i te uputa, ua hi'o mai ia'u e mata riri atura, 'aoa mai nei ia'u ia haere ê atu vau. Ua reva a'era vau ma te pi'o te upoo.

Fatata a 70 matahiti i ma'iri, te haamana'o noa nei râ vau i te mana'o i tae mai i tera mahana, oia ho'i, e mea tei ti'a ia'u ia parau e ia rave. Ahani pai ua pure au ma te faaroo a haere ai au i tera ra mahana, e faaûruchia paha ia vau ia ti'a maoro rii atu i mua i tera opani, ia faa'ite i te hoê mata ataata ma te parau atoa'tu : « Mauruuru i te farereiraa. Mauruuru no te mea ta oe e ta to oe utuafare i rave i te matamua ra. I teie ia ava'e i muri nei e farerei faahou ai taua ».

Ahani vau i parau atu i te reira, ua riri faahou mai paha oia—e inoino roa mai ia'u. I teie nei râ, ua ite au i te mana'o e tae mai i roto ia'u ahani noa'tu. E ere faahou ia te mana'o oto no te manuia-ore-raa ia reva'tu vau, o teie mana'o marû râ e te faahiahia i roto i to'u upoo e to'u aau : « Ua ti'a roa ».

E mea titauhia ia tatou paatoa ia parau e ia ohipa na roto i te i'oa o te Atua i te taima eita e nava'i to tatou feruriraa e e tauturu mai te faaûruraa. E riro paha tera huru taima i te topa mai i ni'a ia tatou i te hoê taima eita e roaa te faaineineraa. Pinepine te reira i te tupu i ni'a ia'u. Ua tupu te reira a rave rahi matahiti i ma'iri, i roto i te hoê fare ma'i, i reira te hoê metua tane i te parauraa mai ia maua to'u hoa e, ua parau mai te mau taote e, te tahi noa minuti toe, e faaru'e mai ta'na tamahine toru matahiti tei pêpê maitai. I to'u tuuraa i to'u rima i ni'a i tera vahi iti o to'na upoo tei ore i taamuhia, ua titauhia ia'u ia ite, ei tavini na te Atua, e aha Ta'na e rave atu e e parau atu.

E ua tae mai teie parau i roto i to'u upoo e i ni'a i to'u utu, e ora mai oia.

E aho vahavaha ta'u i faaroo i roto i te taote i tera taime, e ua ani mai ia'u ia faaatea. Ua haere atu vau i rapae'au i teie piha fare ma'i ma te mana'o hau e te aroha. Ua ora mai teie tamahine iti e ua haere roa mai oia i te pureraa oro'a i to'u mahana hopea i roto i tera oire. Te haamana'o noa nei â vau i te oaoa e te mana'o au tei tae mai no te mea ta'u i parau e o ta'u i rave i roto i ta'u taviniraa i te Fatu no teie tamahine iti e to'na utuafare.

Te taa-ê-raa i roto i te mana'o i te fare ma'i e tera oto ta'u i farii a faaru'e ai au i tera fare ei diakono, no roto mai ia i te mea ta'u i haapii no ni'a i te tu'atiraa te pure i te mana autahu'araa. Ei diakono, aita vau i haapii atu na e, e titau te mana no te parau e no te rave na roto i te i'oa o te Atua i te heheuraa, e no te farii i te reira i te taime e hinaarohia, titauhia te pure e te ohiparaa na roto i te faaroo ia roaa te hoaraa o te Varua Maitai.

I te pô na mua'tu to'u haereraa e patoto i tera uputa no te ô haapaeraa maa, ua pure au a taoto ai. Na mua râ i tera niuniu i te fare ma'i, tau hepetoma e tau ava'e na mua'tu, ua pee noa na vau i te hoê faanahoraa no te pure e ua rave au i te tautooraa ta te peresideni Joseph F. Smith i haapii mai e riro i te

faati'a i te Atua ia faatae mai i te heheuraa tei titauhia no tatou, ia roaa mai te mana i roto i te autahu'araa. Mea ohie ta'na parau :

« Aita tatou e titauhia ia ti'aoro ia'na ma te faarahi i te parau. Eiaha tatou e faarohirohi ia'na i te mau pure roroa. Te mea ta tatou e hinaaro e e mea ti'a ia tatou te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ia rave no to tatou iho maitai oia ho'i, ia haere pinepine i mua ia'na, ei faa'iteraa ia'na e, te haamana'o nei tatou ia'na, e e ti'a ia tatou ia rave mai i to'na i'oa i ni'a iho ia tatou, e ia haapa'o i ta'na mau faaueraa, e ia rave i te parau ti'a ».¹

Ei reira ua parau mai te peresideni Smith e aha ta tatou e pure atu, ei tavini tei fafau ia tatou iho ia parau e ia ohipa na te Atua. Ua parau oia : « E aha ta outou e ani i roto i ta outou pure ? E pure outou ia ite mai te Atua ia outou, ia faaroo oia i ta outou mau pure e ia haamaitai mai oia ia outou i to'na Varua ».²

Aita e fifi te ma'itiraa i te mau parau e reo atu, e titauhia râ te faaoromai. E ohipa haafatata teie i te Metua i te Ao ra ma te mana'o papû e, e ite-roa-hia mai tatou e Ana. O Oia te Atua na ni'a i te mau mea atoa, te Metua o te taatooraa, e noa'tu râ, ua hinaaro Oia ia tau'a

taa ê roa i te hoê o Ta'na mau tamarii. Te reira paha te tumu ua faaohipa te Faaora i te mau parau, « E to matou Metua i te Ao ra, ia raa to oe i'oa ».³

E mea ohie ihoa ia ia faatupu i te mana'o faatura ia tuturi oe i raro e aore râ ia pi'o oe i te upoo, e nehenehe atoa râ ia tupu te mana'o e, te fatata ra oe i to oe Metua i te Ao ra i roto i te tahi atu huru pure e te pure muhu ore atoa, e e pinepine te reira i te titauhia mai ia outou i roto i ta outou taviniraa autahu'araa. E maniania e e taatahia ati a'e ia outou i te rahiraa o te taime mai te po'ipo'i e e pô noa'tu. E faaroo te Atua i ta outou mau pure muhu ore, e ti'a râ ia outou ia haapii i te opani atu ia outou i te mau faanevanevaraa, inaha eita paha te taime e titauhia te tu'atiraa i te Atua e riro ei taime hau.

Ua tuu mai te peresideni Smith i te mana'o e, e riro outou i te pure i te Atua, ia farii mai Oia i to outou piiraa ei tavini Na'na. Ua ite a'ena Oia i to outou piiraa, te hu'ahu'a roa o te reira. Na'na i pii ia outou, e na roto i te pureraa Ia'na no ni'a i to outou piiraa, e riro Oia i te heheu rahi atu â i to outou ite.⁴

E horo'a'tu vau ia outou i te hi'oraa no te ohipa ta te hoê haapii utuafare e rave a pure noa ai oia. Ua ite a'ena paha outou e, te na reira ra outou.

« Ia hahaere i te mau fare o te mau melo atoa, e ia a'o atu ia ratou ia pure ma te reo faaroo e it e vahi moemoe ho'i e ia haapa'o i te mau ohipa no te utuafare ra

« ... [ia] tia'i i te ekalesia i te mau taime atoa, e ia vai noa i piha'i iho ia ratou e ia faaitoito ia ratou ra ;

« E ia hi'o noa ia ore te ino ia ô mai i roto i te ekalesia, eiaha atoa te auu etaeta te rahi i te tahi, eiaha atoa te haa-vare, te ohumu, e aore râ te parauraa i te parau ino ;

« E ia hi'o atoa ia haaputupu pinepine to te ekalesia i te vahi hoê, e ia hi'o atoa i te mau melo atoa ia rave ratou i ta ratou mau ohipa ».⁵

I teie nei, noa'tu e haapii utuafare ite rahi e to'na hoa apî a'e, papû roa eita roa'tu te reira e tupu maori râ ia tauturu mai te Varua Maitai. A feruri i te mau utuafare e aore râ te mau taata tei piihia outou ia tavini. Eita te feruriraa

taata maitai e te hinaaro ia rave maitai e nava'i.

E no reira, e pure atu outou no te rave'a ia ite i to ratou aau, ia ite mai i te mau mea hapehape i roto i te oraraa e te aau o te taata ta outou i ore mâtau maitai e o te ore atoa râ e anaanatae i te haamâtauraa mai outou ia ratou.

Titauhia ia ite mai outou i te mea ua hinaaro te Atua ia outou ia rave no te tauturu ia ratou, e ia rave pauroa i te reira, te piri roa a'e e roaa ia outou, ma te putapû i to te Atua here no ratou.

No te mea e mau piiraa autahu'araa faufaa rahi e te fifi atoa to outou, i tuu ai te peresideni Smith i te mana'o e, ia pure outou, e taparu noa outou i te Atua ia haamaitai mai Oia ia outou i To'na Varua. Titauhia te Varua Maitai, eiaha i te hoê noa taime, i te taime atoa râ e ho mai te Atua i te reira ia outou ei hoa tamau. O te reira te tumu titauhia ia tatou ia pure noa, ia arata'i mai te Atua ia tatou i roto i ta tatou ohipa taviniraa i Ta'na mau tamarii.

No te mea eita e ra'ehia to outou faito puai autahu'araa ia ore te Varua i piha'i iho ia outou, ua riro outou ei fa na te enemi o te mau mea oaoa atoa. Mai te peu e faahema oia ia outou

ia rave i te hara, e nehenehe ta'na ia faaiti i to outou mana ia arata'ihia e te Varua, e na reira e iti atoa mai ai to outou mana i roto i te autahu'araa. O te reira te tumu i parau ai te peresideni Smith e, e ti'a noa ia outou ia pure atu, ia faaara mai e ia paruru mai te Atua ia outou i te ino.⁶

Ua rau te rave'a No'na no te faaara ia tatou. E tuhaa te mau faaararaa no te faanahoraa no te faaoraraa. Te mau peropheta, te mau aposetolo, te mau peresideni tîti, te mau episekopo e te mau misionare ho'i, pauroa ratou te faateitei nei i te reo faaara ia ape i te ati maoti te faaroo ia Iesu Mesia, te tatarahaparaa e te raveraa e te haapa'oraa i te mau fafauraa mo'a.

Ei taata tei mau i te autahu'araa, e tuhaa ta outou ei reo faaara na te Fatu. Titauhia râ ia haapa'o outou iho i te faaararaa. Eita outou e ora mai i te pae varua ia ore to outou paruru, te hoaraa o te Varua Maitai, i te mau mahana atoa o to outou oraraa.

E ti'a roa ia outou ia pure no te reira e ia ohipa ia roaa mai te reira. E mea na roto ana'e i te reira arata'i outou e ite ai i to outou puromu i ni'a i te e'a afaro e te piriha'o, na roto i te mahu

o te ino. E riro te Varua Maitai ei arata'i no outou inaha e heheu mai Oia i te parau mau a tuatapapa ai outou i te parau a te mau peropheta.

Ia roaa mai te reira arata'iraa, eita e nava'i te faaroo-noa-raa e te tai'o-noa-raa mai te reira noa. Titauhia ia outou ia pure e ia ohipa ma te faaroo, no te tuu i te mau parau mau i raro roa i roto i to outou aau. E ti'a ia outou ia pure, ia haamaitai mai te Atua ia outou e To'na Varua, ia arata'i Oia ia outou i roto i te mau parau mau atoa ma te faa'ite ia outou i te e'a ti'a. Mai te reira Oia i te faaara mai e i te arata'i ia outou i ni'a i te e'a ti'a, i roto i to outou oraraa e i roto i ta outou taviniraa autahu'araa.

E taime rahi te amuiraa rahi no te vaiiho i te Fatu ia haapuui i to outou mana ia tavini i roto i te autahu'araa a te Atua. E nehenehe ta outou ia faaineine ia outou iho na roto i te pure, e papû roa ia'u e, ua na reira outou no teie amuiraa. E nehenehe ta outou ia amui mai i to outou faaroo i te feia e pure atu i roto i teie amuiraa. E riro ratou i te pure no te mau haamaitairaa e rave rahi i ni'a i te mau taata e rave rahi.

E riro ratou i te pure no te Varua ia pou mai i ni'a i te peropheta ei auvaha

na te Fatu. E riro ratou i te pure no te mau aposetolo e te mau tavini atoa tei piihia e te Atua. O outou atoa ia, mai te diakono apî roa a'e i te tahu'a rahi paari roa a'e, e o ratou atoa, te paari e te apî, o te fatata ra i te haere i te ao varua, i reira ratou e faaroo mai ai, « Ua ti'a roa, e teie nei tavini maitai e te haavare ore ».⁷

E riro teie reo maevaraa i te tae i te taata e hitimahuta mai. Peneia'e aita roa'tu ratou i mau i te toro'a teitei i roto i te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei. Te vai nei e mana'o ra e, e mau faahopearaa iti roa ta ratou i ite i roto i ta ratou ohipa e aore râ, e mau rave'a taviniraa tei ore i horo'ahia ia ratou. Vetahi o te mana'o ra e, ua haapotohia ta ratou tau taviniraa i roto i teie oraraa, poto atu i ta ratou i ti'aturi.

E ere te mau toro'a tei mauhia e aore râ te roaraa o te taviniraa o te riro i te tuuhia i roto i te faito a te Fatu. Ua ite tatou i te reira mai roto mai i te parabole no te feia rave ohipa i roto i te ô vine, ua 'aifaito te aufauraa noa'tu te roaraa o ta ratou taviniraa e aore râ te vahi. E faautu'ahia ratou ia au i te huru o ta ratou taviniraa.⁸

Ua mâtau vau i te hoê taata, e hoa rahi, tei hope ta'na tau taviniraa i roto i te ô vine i te tahuti nei inanahi pô ra, i te hora 11. Ua rapaauhia oia no te ma'i mariri 'aitaata, e rave rahi matahiti. I te roaraa o tera mau matahiti rapa-auraa e te mauui rahi e te fifi atoa, ua farii oia i te hoê piiraa ia faatupu i te mau farereiraa, e ia tiaau atoa i te mau melo o ta'na paroisa tei faaru'e a'ena te mau tamarii i te fare ; e te vai ra e mau vahine ivi. Ta'na piiraa, oia ho'i, e tauturu ia ratou ia ite i te tamahana-hanaraa na roto i te putuputuraa sotiare e te haapiiraa evanelia.

I te taeraa mai te parau faa'ite oto no te hi'opo'araa hopea e, e taime poto noa e toe ra, ua reva'tu to'na episekopo no te ohipa. Piti mahana i muri iho, ua haapono oia i te hoê parau i to'na episekopo na roto i te tia'i pûpû tahu'a rahi. Te parau nei oia no ni'a i ta'na piiraa : « Ua faaroo vau ua reva te episekopo, e ohipa ia vau. Te mana'o ra vau i te hoê putuputuraa no te hoê pûpû i te monire i muri

nei. E nehenehe e piti melo e afa'i ia matou no te hoê tere mata'ita'iraa i te pû amuiraa. E nehenehe te tahi mau melo e faahoro ia ratou, e te tahi mau scout e tura'ira'i i te mau parahiraa tura'i. Tei te huru te mau taata e tapa'o mai ia ratou, peneia'e e nava'i noa te feia ruhiruhia no te rave i te reira, e mea au râ ia vai noa te piti o te rave'a mai te peu noa'tu. E nehenehe atoa te reira ia riro ei pô utuafare maitai no te feia e tauturu mai, ia haere atoa mai to ratou utuafare. Tera, na oe e parau mai hou vau a pia ai te faanahoraa ... Mauruuru maitai ».

Ua hitimahuta atoa te episekopo i te niuniuraa mai oia. Ma te faahiti ore i to'na vairaa e aore râ ta'na tautooraa itoito i roto i to'na piiraa, ua ani oia i te episekopo, « Bishop, e ohipa ta'u e nehenehe e rave no oe ? » O te Varua Maitai noa te nehenehe e faa'ite ia'na i te hopoi'a teimaha o te episekopo a perehu noa'toa ai oia e ta'na iho teimaha. E o te Varua noa te nehenehe e tauturu ia'na ia hamani i te hoê faanahoraa no te tavini i to'na mau taea'e e tuahine i to'na tanoraa mai ta'na i faaineine i te mau ohipa no te Scout i to'na apîraa.

Na roto i te pure o te faaroo e ti'a ai i te Atua ia ho mai ia tatou te mana i roto i te autahu'araa noa'tu te ohipa i ni'a ia tatou. Titau-noa-hia ia ani atu

tatou ma te haehaa ia faa'ite mai te Varua ia tatou e aha ta te Atua e hina-aro ra ia parau atu tatou e ia rave ho'i, e ia rave i te reira, e ia tamau noa i te ora ma te vai ti'amâ noa no te reira horo'a.

Te horo'a'tu nei au i to'u iteraa papû e, te ora nei te Atua te Metua, ua here Oia ia tatou e te faaroo nei Oia i ta tatou atoa mau pure. Te horo'a'tu nei au i to'u iteraa papû e, o Iesu te Mesia ora, maoti Ta'na Taraehara, e ti'a ia tatou ia tamâhia e ia vai ti'amâ no te hoaraa o te Varua Maitai. Te faa'ite papû nei au e, na roto i to tatou faaroo e to tatou haapa'o tuutuu ore e riro ai tatou i te faaroo i te hoê mahana i teie mau parau haapopou : « Ua ti'a roa, e teie nei tavini maitai e te haavare ore ».⁹ O ta'u nei pure ia farii tatou i teie haamaitairaa faahiahaia mai te Fatu o ta tatou e tavini nei. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Joseph F. Smith (1998), 25.*
2. *Te Mau Haapiiraa: Joseph F. Smith, 28.*
3. Luka 11:2.
4. Hi'o Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5th ed. (1939), 215–21.
5. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 20:51, 53–55.
6. Hi'o *Te Mau Haapiiraa: Joseph F. Smith, 28.*
7. Mataiao 25:21.
8. Hi'o Mataiao 20:1–16.
9. Mataiao 25:21.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Te autahu'araa— e horo'a mo'a

Ua horo'ahia mai ia tatou tata'itahi te hoê o te mau horo'a tao'a rahi roa a'ê aore i tuuhia a'enei i ni'a i te taata nei.

Hoê o to'u mau haamana'oraa papû maitai, o to'u ia haereraa i te pureraa autahu'araa ei diakono tei faatoro'a-apî-hia, e te himeneraa i te himene matamua, « A haere mai outou e te mau tamaroa a te Atua ra, i faatoro'ahia ». ¹ I teie pô, ia outou paatoa na i ta'iruru mai i roto i te pû amuiraa, e, tae noa'tu na te ao taatoa nei, te faahiti faahou atu nei au i te varua o taua himene ra ma te parau atu ia outou e : *A haere mai outou, e te mau tamaroa a te Atua ra, i faatoro'ahia*. Feruri ana'e tatou i to tatou mau piiraa ; feruri ana'e i ta tatou mau hopoi'a ; faataa ana'e tatou i ta tatou ohipa ; e pee ana'e tatou ia Iesu Mesia, to tatou Fatu. Noa'tu to tatou matahiti taa ê te tahi e te tahi, taa ê te peu, taa ê te fenua, ua amuihia râ tatou ei hoê i roto i to tatou mau piiraa autahu'araa.

Ua riro te faaho'i-faahou-raa-hia mai te Autahu'araa a Aarona ia Olive Kaudere e ia Iosepha Semita ra na Ioane Bapetizo, ei ohipa faufaa roa. Oia atoa te faaho'i-faahou-raa-hia mai te Autahu'araa a Melehizedeka ia Iosepha e ia Olive na Petero, Iakobo e Ioane, ua riro ia ei ohipa poiherehia.

E mata na tatou i te haapa'o maitai i te mau piiraa, te mau hopoi'a e te mau ohipa e apee nei i te autahu'araa ta tatou e mau nei.

Ua ite au i te rahi o te hopoi'a i te taima a pihia ai au ei papa'i parau no ta'u pupu diakono. Ua faaineine au ma te haapa'o maitai i te mau parau ta'u i tape'a, no te mea, ua hinaaro vau ia rave maitai roa i te mea ta'u i ite i te rave i roto i te reira piiraa. Ua haapeu roa vau i roto i ta'u ohipa. Ta'u fa, o te raveraa ia ma to'u puai atoa, ma to'u aravihi atoa, i roto i te mau huru ti'araa atoa ta'u i mau.

Te ti'aturi nei au e, te mau feia apî tamaroa atoa tei faatoro'ahia i te Autahu'araa a Aarona, te horo'ahia nei ia ratou te hoê iteraa varua no te mo'araa o to ratou piiraa i faatoro'ahia, e tae noa'tu i te mau rave'a no te faarahi i te reira piiraa. Ua farii au i te reira rave'a ei diakono, i te taima a ani mai ai te episekoporaa ia afa'i au i te oro'a mo'a i te hoê taata ma'i te noho ra hoê kirometera te atea i ta matou fare pureraa. I taua Sabati po'ipo'i taa ê ra, a patoto ai au i ni'a i te uputa fare o te taea'e Wright e a faaroo atu ai au i to'na reo marû roa i te piiraa mai e,

« A tomo mai », ua tomo atura vau eiaha i roto noa i to'na fare ha'iha'i, i roto atoa râ i te hoê piha tei i te Varua o te Fatu. Ua tapiri atura vau i te pae ro'i o te taea'e Wright, e ua tuu marû noa'tura i te hoê tapu faraoa i ni'a i to'na utu. I muri iho ua tape'a vau i te hoê hapaina pape, ia ti'a ia'na ia inu. A haamata ai au i te ho'i, ua ite atu vau i te roimata i roto i to'na na mata a na ô mai ai oia e, « Ia haamaitai mai te Atua ia oe e ta'u tamaiti ». E ua haamaitai mai te Atua ia'u—i te hoê mauruuru no na tapa'o mo'a o te oro'a mo'a e no te autahu'araa ta'u i mau.

Eita roa'tu e mo'ehia i te hoê noa'tu diakono, haapii e tahu'a no ta matou paroisa, te mau tere faahiahia ta matou i tere i Clarkson, Utaha, i ni'a i te menema o Martin Harris, hoê o na ite tootoru o te Buka a Moromona. A haati ai matou i te ofa'i rahi tapa'o no to'na menema, e a tai'o ai te hoê o te mau faatere pupu ia matou i taua mau parau haaputapû ra no roto mai i te « parau faaite a na ite tootoru », o te itehia i roto i te omuaraa o te Buka a Moromona, ua hotu i roto ia matou te hoê here no taua parau mo'a ra e no te mau parau mau e i itehia i roto.

I te roaraa o te reira mau matahiti, ta matou opuaraa, o te riroraa ia mai te mau tamaiti a Mosia. Teie tei parauhia no ni'a ia ratou :

« Ua tupu to ratou ite i te parau mau i te rahi ; e mau taata mana'o papû hoi ia ratou e i imi maite ratou i te parau i papa'ihia ra, ia ite ratou i te parau a te Atua.

« E ere râ te reira ana'e ; i pinepine ratou i te pure e i te haapae i te maa ; no reira i roaa ia ratou te varua tohu, e te varua hoi o te heheuraa parau, e ia haapii ratou, ua haapii ma te mana e te toro'a no ô mai i te Atua ra ».²

Eita ta'u e nehenehe e feruri i te hoê opuaraa hau atu i te maitai no te hoê tamaroa maori râ, ia parauhia oia mai te mau tamaiti itoitoe e te parau ti'a a Mosia ra.

A fatata ai au i te 18raa o to'u matahiti, e a faaineine ai au ia tomo i roto i te aua fa'ehau tei titauhia i te mau tamaroa i te tau no te Tama'i II no te Ao nei, ua tuuhia to'u i'oa ia farii au i te Autahu'araa a Melehizedeka, tera râ, na mua a'e, titauhia ia'u ia niuniu i to'u peresideni titi, o Paul C. Child, no te hoê uiuiraa. Oia te hoê taata au roa e te maramarama roa i te mau papa'iraa mo'a, e ua hinaaro oia ia vetahi ê ia au atoa e ia maramarama atoa i te reira. Na roto i to'u mau hoa, ua ite au i to'na huru hi'opo'a maite i roto i te mau uiuiraa, e aita vau i hinaaro ia roroa roa te uiuiraa no ni'a i to'u ite i te papa'iraa mo'a ; no reira, i to'u niuniuraa ia'na, ua tuu atu vau i te mana'o e farerei maua i te sabati no muri iho, i te hoê taime ta'u i ite e, e ma'iri noa hoê hora e haamata atu ai ta'na pureraa oro'a.

Ta'na pahonora : « E te taea'e Monson e, eita ia e rava'i to taua taime no te tai'o maitai i te mau papa'iraa mo'a ». Ua horo'a maira oia i te hoê taime e toru hora na mua a'e i ta'na pureraa oro'a, e ua parau maira oia ia'u ia haere mai au ma te afa'i mai i ta'u iho mau papa'iraa mo'a tei tapa'opa'ohia.

I to'u taeraa'tu i to'na fare i tera sabati, ua farii poupu mai oia ia'u, e ua haamata a'era te uiuiraa. Na ô maira te peresideni Child e, « E te taea'e Monson, te mau nei oe i te Autahu'araa a Aarona. Ua farii a'enei oe i te utuuturaa a te mau melahi ? » Ua pahono atura vau e, aita. I to'na aniraa mai e, ua ite anei au e, e ti'a ia'u ia farii i te reira, ua pahono faahou vau e, aita vau i ite.

Ua parau maira oia e, « E te taea'e Monson, a parau aau mai i te tuhaa 13 o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau ».

Ua haamata a'era vau, « I ni'a iho ia orua e ta'u na tavini taea'enei, i te i'oa o te Mesia ra te horo'a'tu nei au i te Autahu'araa a Aarona ra, o tei mau i te mau taviri no te utuuturaa o te mau melahi... »

« Tape'a i ô », ua faaue mai te peresideni Child. E na roto i te reo hau e te marû, ua a'o maira oia, « E te taea'e Monson, eiaha roa'tu e haamo'e e, te

mau nei oe i te Autahu'araa a Aarona, e no reira, e ti'a ia oe ia farii i te utuuturaa a te mau melahi ».

Fatata roa mai te huru ra e, tei roto te hoê melahi i te piha i taua mahana ra. Aita roa'tu i mo'ehia ia'u teie uiuiraa. I teie nei â taime, te ite noa nei â vau i te varua o taua taime hanahana ra a tai'o amui ai maua i te mau hopoi'a, te mau ohipa, e te mau haamaitairaa o te Autahu'araa a Aarona e te Autahu'araa a Melehizedeka—e mau haamaitairaa eita e tae noa mai i ni'a ia tatou, i ni'a atoa râ i to tatou utuafare e te tahi atoa mau taata e fana'o tatou ia tavini.

Ua faatoro'ahia vau ei peresibutero, e i to'u mahana revaraa i te aua no te nuu ihitai, ua amui atoa mai te hoê melo o te episekopora a to'u paroisa i to'u utuafare e i to'u mau hoa i te vahi tape'araa pereoo auauahi no te aroha ia'u. Na mua a'e te hora no te pereoo auauahi, ua tuu maira oia i roto i to'u rima i te hoê buka iti tei parauhia *Te buka arata'i a te misionare*. Ua ata vau e ua parau atu vau e, aita vau e haere ra i te misioni.

Pahono maira oia e, « A rave noa. E nehenehe e riro ei mea faufaa ».

Oia mau ia. Ua hinaaro vau i te hoê tao'a paari e te afata no te tuu i roto i ta'u pute ihitai ia vai etaeta noa to'u

mau ahu, e aita ia e mi'omi'o rahi roa. Ua tano maitai ia te *Te buka arata'i a te misionare*, e e mea tano maitai i roto i ta'u pute ihitai no te roaraa e 12 hepetoma.

Te pô na mua a'e i ta matou tau faafaearaa no te Noela, ua mana'onano noa matou i te utuafare. Aita e maniania i roto i te mau piha taotoraa, e i taua taime mau ra, ua faaroohia te maniania a to'u hoa i roto i te ro'i i piha'i iho noa ia'u—e tamaiti momoni, o Leland Merrill—ua haamata oia i te uuru no te mauui. Ua ui au e aha te tumu, e ua parau mai oia e, e ma'i mau to'na. Aita râ oia e hinaaro e haere i te piha utuuturaa ma'i o te nuu, no te mea, ua ite oia e, ia na reira ana'e oia, eita ia oia e tuuhia ia ho'i i te fare i te poipoi a'e.

A ma'iri noa ai te hora, haere noa'toa te mauui i te rahi. I te pae

hopea, no to'na ite e, e peresibutero vau, ua ani maira oia ia'u ia horo'a i te hoê haamaitairaa autahu'araa no'na.

Aitâ vau i horo'a a'enei i te hoê haamaitairaa, aita atoa vau i te hoê haamaitairaa, e aita atoa vau i ite a'enei i te hoê haamaitairaa. A pure ai au i roto i to'u aau no te ani i te tauturu, ua haamana'o a'era vau i te *Te buka arata'i a te misionare* i roto i ta'u pute ihitai. Ua manii oioi a'era vau i te pute e ua hi'o vau i te buka i roto i te maramarama o te pô. Ua tai'o vau e nahea te hoê taata ia haamaitai i te ma'i. E rave rahi ihitai te hi'o noa maira, ua horo'a vau i te haamaitairaa. Hou a hope ai i te faaho'i i te mau mea atoa i roto i ta'u pute, ua ta'oto o Leland Merrill mai te hoê tamarii te huru. Ua ara mai oia i te poipoi a'e ma te maitai. I tera mahana, e mauruuru iti rahi to maua tata'itahi no te mana o te autahu'araa.

I roto i te roaraa o te mau matahiti, ua fana'o rahi vau i te taime no te horo'a i te haamaitairaa i te feia tei hinaaro, rahi atu i ta'u e nehenehe e tai'o. I tera mau taime tata'itahi, ua roaa ia'u te mauruuru rahi i te mea e, ua horo'a mai te Atua ia'u nei i teie horo'a mo'a. Te auraro nei au i te autahu'araa. Ua ite au i to'na mana e rave rahi taime. Ua ite au i to'na puai. Ua faahiahia vau i te mau temeio tei tupu.

E te mau taea'e, ua horo'ahia mai ia tatou tata'itahi te hoê o te mau horo'a tao'a rahi roa a'e aore i tuuhia a'enei i ni'a i te taata nei. Mai te mea e, e faatura tatou i te autahu'araa, e e ora hoi tatou i to tatou oraraa no te vai ti'amâ noa i te mau taime atoa, ei reira te mau haamaitairaa o te autahu'araa e tahe mai ai na roto ia tatou. E mea au na'u te mau parau e itehia i roto i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau, i te tuhaa 121, i te irava 45, o te parau mai nei ia tatou i te mea e ti'a ia tatou ia rave e vai ti'amâ ai tatou : « Ia î noa... hoi to outou mau aau i te aroha i te mau taata atoa, e i te utuafare faaroo, e ia faaunauna noa te taiata ore i to outou mau feruriraa i te mau taime atoa ; ei reira to outou ti'aturiraa e puai roa ai i mua i te aro no te Atua ; e ma'iri mai ai te haapiiraa no te autahu'araa i ni'a i to outou aau mai te hupe no te ra'i maira ».

Ei mau ti'a tei mau i te autahu'araa o te Atua, ua horo'a tatou ia tatou i roto i te ohipa a te Fatu Iesu Mesia. Ua pahono tatou i Ta'na ti'aororaa ; tei roto tatou i Ta'na ohipa. E mata na tatou i te haapii mai na roto mai Ia'na. E mata na tatou i te pee i To'na mau taahiraa. E mata na tatou i te haapa'o i Ta'na mau ture. Mai te mea e na reira tatou, e ineine ia tatou no te mau huru taviniraa atoa ta'na e ti'aoro mai ia tatou ia rave. Na'na teie ohipa. Na'na teie Ekalesia. Oia mau, Oia to tatou tapena, te Arii o te Hanahana, te Tamaiti a te Atua. Te faaite papû nei au e, te ora nei Oia e te faaite nei au i te reira iteraa na roto i To'na i'oa mo'a, te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « A haere mai outou e te mau tamaroa », *Te mau himene*, n°197.
2. Alama 17:2–3.

Na te peresideni Thomas S. Monson

haamata ai te paturaa. I teie matahiti, te mana'o nei matou e haamo'a faahou e 2 hiero e e haamo'a e 5 hiero apî tei tarenahia e oti i te hamani.

I na matahiti e piti i ma'iri a'enei, ua tutonu matou i ta matou mau tautoo-
raa i ni'a i te faaotiraa i te mau hiero
tei faaara-a'ena-hia, e ua faataime rii
matou i te mau opuaraa no te tahi mau
hiero apî. Atira ia, i teie po'ipo'i, ua
anaanatae au i te faaara atu e, e toru
hiero apî te riro i te patuhia i te mau
vahi i muri nei : Abidjan i Fenua Ivori
(Côte d'Ivoire) ; Port-au-Prince i Haiti e
Bangkok i Tairane (Thaïlande). Auê ia
haamaitairaa faahiahia e faahereherehia
ra no teie mau melo haapa'o maitai i
teie nau vahi, e oia atoa, i te mau vahi
atoa na te ao e hiero i reira.

Te tere noa nei te faanahoraa no te
faataa i te hinaaro e te imiraa i te mau
vahi no te tahi atu mau hiero, i te mea
e, te hinaaro nei matou ia ti'a i te mau
melo e rave rahi ia haere i te hiero ma
te ore e faatusia rahi roa i te taime e i
te mau rave'a. Mai ta tatou i rave na i
mutaa ihora, e faaara'tu ihoa matou ia
outou i te mau faaotiraa e ravehia no
teie tuhaa ohipa.

Ia feruri ana'e au i te mau hiero, e
fariu ti'a to'u mau mana'o i ni'a i te mau
haamaitairaa e rave rahi ta tatou e farii
nei i roto. A tomo ai tatou na roto i te
mau uputa o te hiero, e vaiiho tatou i
muri ia tatou te mau faaarearearaa e
te taa ore o te ao nei. I roto i teie fare
mo'a, e itehia ia tatou te nehenehe e

Te mau haamaitairaa o te hiero

*Mai te mea e, e haere tatou i te hiero, e nehenehe e tae mai
i roto ia tatou te hoê faito varua taa ê e te hoê mana'o hau.*

E au mau taea'e, e au mau tuahine
here, auê to'u oaoa ia tae mai
i rotopu ia outou i teie po'ipo'i
Pasa nehenehe a fariu ai to tatou mau
mana'o i ni'a i te Faaora o te ao nei. Te
faatae atu nei au i to'u here e te aroha
ia outou tata'itahi e te pure nei au ia
faaûru mai to tatou Metua i te Ao ra
i ta'u mau parau.

Teie amuiraa te tapa'o o te hitu-
raa o te matahiti a paturuhia ai au ei
Peresideni no te Ekalesia. Ua riro ia ei
mau matahiti ohipa roa, tei î, eiaha i te
tahi noa mau titaaraa rii, i te tahi atoa
râ mau haamaitairaa eita e nehenehe
ia tai'o. I roto i teie mau haamaitairaa
oaoa roa a'e e te mo'a, te vai ra ia te
mau taime a haamo'a ai e a haamo'a
faahou ai au i te mau hiero.

Aita i maoro roa a'enei, i te ava'e
novema i ma'iri a'enei, ua farii au i te
haamaitairaa ia haamo'a i te hiero apî
nehenehe no Phoenix Arizona. Ua
apithia mai au e te peresideni Dieter F.
Uchtdorf, Elder Dallin H. Oaks, Elder
Richard J. Maynes, Elder Lynn G.
Robbins e Elder Kent F. Richards. I te
aru'i na mua a'e i te haamo'araa, ua faa-
tupuhia te hoê aru'i faariiraa nehenehe,
ua hau i te 4000 feia apî no te reira otia

hiero tei ha'uti mai ma te nehenehe.
I te poipoi a'e, ua haamo'ahia te hiero
na roto e toru tuhaa pureraa mo'a e
te faaûru.

Ua riro te paturaa i te mau hiero ei
taapa'o faaiteraa papû i te tupuraa o
te Ekalesia. I teie taime, 144 hiero ta
tatou e ohipa nei na te ao atoa nei, e
5 tei roto i te faaapîraa, e 13 te hama-
nihia nei. Hau atu i te reira, 13 hiero
tei faaara-ê-hia na, tei roto ia i te mau
tuhaa rau o te faaineineraa hou a

te nahonaho. Tei reira te faafaearaa no to tatou mau varua e te tamarûraa i te mau pe'ape'a o to tatou oraraa.

Mai te mea e, e haere tatou i te hiero, e nehenehe e tae mai i roto ia tatou te hoê faito varua taa ê e te hoê mana'o hau tei rahi atu i te tahi noa'tu huru mana'o e tupu mai i roto i te aau o te taata. E apo mai tatou i te auraa mau o te mau parau a te Faaora a parau ai Oia e : « E hau ta'u e vaiiho ia outou nei, o to'u nei hau ta'u e ho atu no outou... Eiaha e taiâ to outou aau, eiaha ho'i e mata'u ».¹

E nehenehe taua huru hau ra e faa'i i te mau huru aau atoa—te mau aau tei taiâ, te mau aau tei teimaha i te pe'a-pe'a, te mau aau tei papû ore, te mau aau e taparu nei i te tauturu.

Aita i maoro a'enei, ua haapii mai au no ni'a i te hoê taure'are'a tei haere i te hiero ma teie aau taparu i te tauturu. E rave rahi ava'ena mua'tu, ua farii oia i to'na piiraa ia tavini i roto i te hoê misioni i te fenua Amerika Apatoa. Tera râ, ua taere-roa-hia ta'na titiro mana (visa), no reira, ua tonohia oia i roto i te hoê misioni i Marite. Noa'tu to'na inoino rii i te mea e, aita i ti'a ia'na ia tavini i roto i te fenua o to'na piiraa matamua, ua rave itoito râ oia i te ohipa i roto i to'na piiraa apî, ma te hinaaro mau ia tavini ma to'na aravihi hope. Tera râ, ua paruparu oia no te mau ohipa au ore tei tupu e te mau misionare, e i ta'na hi'oraa, ua au ratou i te ohipa arearea, hau a'e i te faaiteraa i te evanelia.

Tau ava'e rii i muri mai, ua fifi roa teie taure'are'a i te pae no te ea, ua haaparuparu te afaraa o to'na tino mai te hoê hapepa te huru, e no reira, ua faaho'ihia oia i to'na fare no to'na ma'i, no te tahi faafaearaa.

Tau ava'e i muri mai, ua ora roa teie taure'are'a, e ua ore to'na ma'i tino haaparuparu. Ua faaitohia ia'na e, e nehenehe ta'na e tavini faahou ei misionare, e haamaitairaa ho'i ta'na i pure noa na i te mau mahana atoa. Te parau apî pe'ape'a noa iho, maori râ, e ho'i faahou oia i roto i te misioni ta'na i faaru'e atu, i reira ho'i to'na iteraa e, aita i aifaito roa te mau peu e te mau huru o te tahi mau misionare i te faito i titauhia.

Ua haere mai oia i te hiero no te imi i te tamahanahana e te hoê haapapûraa e, e nehenehe ta'na e farii i te hoê iteraa maitai ei misionare. Ua pure atoa to'na na metua e, na roto i teie tere i te hiero, e roaa mai te tauturu e hinaarohia ra e ta raua tamaiti.

A tomo ai te taure'are'a i roto i te piha turetiera i muri a'e i te oro'a, ua parahi oia i roto i te hoê parahiraa e ua haamata i te pure no te ani i te arata'iraa no ô mai i to'na Metua i te Ao ra ra.

Te tahi atu taata tei tomo mai i roto i te piha turetiera i muri noa a'e, e taure'are'a teie, o Landon to'na i'oa. A tomo mai ai oia i roto i te piha, ua ite oioi atu oia i te taure'are'a e parahi ra i ni'a i te parahiraa, ua piri te mata, e mea papû maitai e, te pure ra. Ua faarii ihora o Landon i te hoê faaûruraa papû maitai e, titauhia ia'na ia paraparau i te reira taure'are'a. Tera râ, ma te otitai'a rii ia tapu, ua faaoti oia e tia'i. I muri a'e e rave rahi minuti i ma'iri, te pure noa ra â te taure'are'a, ua ite a'era o Landon e, eita ta'na e nehenehe e faataime noa â i te faaûruraa. Ua haafatata atura oia i piha'i iho i te taure'are'a, e ua tape'a marû noa'tura i to'na taponono. Ua araara a'era te taure'are'a i to'na na mata, ma te maere i haape'ape'ahia mai oia. Ua parau marû noa'tura o Landon, « Ua faaûruchia vau ia paraparau ia oe, noa'tu e, aita vau i papû e, no te aha ».

A haamata ai raua i te paraparau, ua heheu maira te taure'are'a i to'na mau

mana'o i ni'a ia Landon, ma te faataa mai i to'na mau fifi, e ua opani na roto i to'na hinaaro ia farii i te tahi tamahanahana e te faaitoitoraa no ni'a i ta'na misioni. No ho'i noa maira o Landon na te hoê misioni manuia roa, hoê matahiti na mua'tu, e ua faati'a oia i to'na iho mau iteraa no te misioni, te mau titauraa e te mau mana'ona'oraa ta'na i farerei, te huru no to'na fariuraa i te Fatu ra no te ani i te tauturu, e te mau haamaitairaa ta'na i farii. Ua riro ta'na mau parau ei mau parau tamahanahana e te tamarû, ua riro to'na anaanatae no ta'na misioni mai te hoê ma'i pee. I te pae hopea, a topatopa ai te aau taiâ o teie taure'are'a, ua tupu maira te hoê mana'o hau ia'na. Ua mauruuru roa oia i te iteraa e, ua pahonohia ta'na pure.

Ua amui a'era na taure'are'a i roto i te pure, e i muri iho, ua faaineine o Landon no te haere, ma te oaoa i te mea e, ua faaroo oia i te heheuraa tei tae mai i roto ia'na. A ti'a ai oia i ni'a no te haere, ua ui maira te taure'are'a ia Landon, « I hea to oe raveraa i ta oe misioni ? » Tae roa mai i taua taime ra, aore hoê o raua i faahiti noa a'e i te tahi i te i'oa o te misioni i reira oia i te tavini. I te pahonooa o Landon i te i'oa o ta'na misioni, ua tahe maira te roimata i roto i te mata o te taure'are'a. Ua tavini o Landon i roto mau i te misioni tei titauhia i teie taure'are'a ia ho'i !

I roto i te hoê rata i papa'ihia mai ia'u aita i maoro a'enei, ua faaite mai

o Landon i te mau parau ta te tau-re'are'a i parau ia'na hou a taa ê atu ai raua : « Ua ti'aturi au e, e haamaitai mai te Metua i te Ao ra ia'u, tera râ, aita vau i feruri noa a'e e, e tono mai oia i te hoê taata no te tauturu ia'u, tei tavini i roto i ta'u iho misioni. Ua ite au i teie nei e, e maitai te mau mea atoa ».² Ua faaroohia e ua pahonohia te pure haehaa o te hoê aau tae mau.

E au mau taea'e, e au mau tuahine, e farii tatou i te mau faahemaraa i roto i to tatou oraraa ; e farii tatou i te mau tamataraa e te mau titauroa. Mai te mea e, e haere tatou i te hiero, mai te mea e, e haamana'o tatou i te mau fafauaraa ta tatou i rave i reira, e maitai atu ia tatou no te upooti'a i ni'a i te reira mau faahemaraa, e no te faaoro-mai i ta tatou mau tamataraa. E itehia ia tatou te hau i roto i te hiero.

E faufaa rahi to te mau haamaitairaa o te hiero. Hoê o ta'u mea mauruuru roa i te mau mahana atoa o to'u oraraa, o te haamaitairaa ia ta maua o to'u hoa here o Frances i farii a tuturi ai maua i mua i te fata mo'a e a rave ai i te mau fafauaraa tei taamu amui ia maua e a muri noa'itu. No'u nei, aore e haamaitairaa hau atu i te faufaa i te hau e te au maite ta'u i farii no roto mai i te iteraa e, e amui faahou â maua.

Ia haamaitai mai to tatou Metua i te Ao ra ia tatou ia ti'a ia tatou ia farii i te varua o te haamoriraa hiero, ia haapa'o tatou i Ta'na mau faauerua, e ia pee maite tatou i te mau taahiraa o to tatou Fatu e te Faaora, o Iesu Mesia. Te faaite papû nei au e, o Oia to tatou Taraehara. O Oia te Tamaiti a te Atua. O oia tei haere mai i rapae i te menema i taua poipoi Pasa mata-mua ra, ma te hopoi mai na muri iho Ia'na i te horo'a o te ora mure ore no te mau tamarii paatoa a te Atua. I teie mahana nehenehe, a faahanahana ai tatou i taua ohipa faufaa rahi ra, e mata na tatou i te pûpû i te pure haamaitai no Ta'na mau horo'a rahi e te nehenehe no tatou. Ia tupu ho'i te reira, o ta'u ia pure haehaa na roto i To'na i'oa mo'a, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ioane 14:27.

2. Rata i roto i te rima o Thomas S. Monson.

Na Rosemary M. Wixom

Peresideni rahi no te Paraimere

Te ho'iraa i te faaroo

E nehenehe ta tatou tata'itahi e haapuai i to tatou faaroo ia Iesu Mesia i roto i to tatou iho tere, e ia ite i te oaoa.

I teie po'ipo'i no te Pasa, e te peresideni Monson e, e mauruuru rahi to matou i te faaroo i te reo o to matou peropheta ora. Te haafauaa nei matou i ta oe mau parau, e tae noa'itu i ta oe a'oraa : « Te imiraa te oaoa i roto i te tere »¹ e « Mai to outou ra faaroo te faahiahia o te tau amuri a'e ».²

I teie matahiti te faaite nei te mau tamarii no te Paraimere i te oaoa e i te anaana no to ratou faaroo ia Iesu Mesia a himene ai ratou i te himene « Ua ite au e ua here to'u Faaora ia'u ». Te himene ra ratou i te parau mau : « Ua ite au te ora nei Oia ! To'u aau e horo'a ia vau Ia'na ra ».³ Mai te mau tamarii o te Paraimere, e nehenehe ta tatou tata'itahi e haapuai i to tatou faaroo ia Iesu Mesia i roto i to tatou iho tere, e ia ite i te oaoa.

I roto i te hoê pureraa a te Sotaiete Tauturu, i te sabati aita i maoro a'enei, ua faaroo vau i te hoê metua vahine o te faaite ra i te tuhaa no to'na tere i te faafariuraa. Ua ora oia i roto i te Ekalesia e to'na na metua o tei haapii ia'na i te evanelia. Ua haere oia i te Paraimere, i te Feia Apî Tamahine e i te haapiiraa evanelia (séminaire). Ua here oia i teie mau haapiiraa e ua ite mai ho'i i te mau parau mau. Ta'na uiraa pinepine, no te iteraa ia *No te aha*. Ua parau o Elder Russell M. Nelson,

« E nehenehe noa ta te Fatu e haapii i te hoê varua uiui mana'o ».⁴ E e mea farii teie tuahine ia haapiihia oia.

I muri iho i te haapiiraa tuarua, ua haere atu oia i te haapiiraa tuatoru, ua taatihia i te hiero e te hoê misionare o tei faaoti i ta'na misioni, e ua haamaitahia e te mau tamarii nehenehe.

Na roto i te varua uiui mana'o, ua tamau noa teie metua vahine i te ani i te mau uiraa. Are'a râ, a huru paari noa mai te mau uiraa, a huru paari atoa mai te mau pahonora. E i te tahi taima, aita e pahonora— aore râ aita e pahonora

o te horo'a i te hau. I te hopea, a ma'imi noa mai oia i te mau pahonora, a rahi noa atoa mai te mau uiraa, e a haamata atoa mai oia i te feaa i te tahi o te mau parau niu o to'na faaroo.

I roto i te reira taime arepurepu, ua parau te tahi o te mau taata o te haati nei ia'na : « A turu'i noa mai i ni'a i to'u faaroo ». Are'a râ, mana'o ihora oia e, « Eita ta'u e nehenehe e na reira. Aita outou e taa ra ; e ere outou te faaruru ra i teie mau fifi ». Ua faataa oia e, « ua ineine au ia faaite i te peu maitai i te mau taata aita to ratou e feaaraa, mai te mea e faaite atoa mai ratou i te peu maitai ia'u nei ». E rave rahi tei na reira.

Ua parau atura oia, « Ua ite to'u na metua i te mea i roto i to'u aau e aita ratou i faaapiapi mai. Ua ma'iti ratou ia here ia'u a tamata ai au i te imi i te rave'a no'u iho nei. Ua na reira atoa te episekopo, ua farerei pinepine oia i teie metua vahine apî ma te parau i to'na ti'aturiraa ia'na.

Aita atoa te mau melo no te paroisa i oti'ati'a i te horo'a i to ratou here e ua ite oia i te mana'o tahoëraa ia ratou. E ere ta'na paroisa i te hoë vah i reira te taata e tuu ai i te hoë hoho'a maitai roa ; e vah i râ e aupuru ai te tahi e te tahi.

Te haamana'o nei oia e, « E ohipa taa ê mau tei tupu. I roto i te reira taime ua ite au i te natiraa puai mau i to'u na metua ruau o tei pohe. Te huti ra ratou no'u ma te faaitoito atoa mai ia tamata noa vau. Mai te huru te parau

maira ratou ia'u e, 'A tutonu i ni'a i te mau mea o ta oe i ite' ».

Noa'tu te rahi o te mau faanahonahoraa no te turu ia'na, ua faaea rii mai oia i te haere i te pureraa. Ua parau oia, « Aita vau i faataa ê ia'u i te Ekalesia no te peu tano ore, te maroâ (apathie) pae varua, te imiraa i te tahi aperiaa ia haapa'o i te mau faauerua, aore râ te imiraa i te rave'a ohie no te haere i rapae. Te mana'o i tae mai, oia ho'i, titauhia ia'u ia ite mai i te pahonora i teie uiraa, 'E aha te mea o ta'u e ti'aturi nei ?' »

I te reira mau taime, ua tai'o oia i te hoë buka no te mau papa'i a Mama Teresa, o tei faaite i te mau mana'o mai te reira te huru. I roto i te hoë rata no te matahiti 1953, ua papa'i Mama Teresa e : « A pure taa ê na no'u eiaha vau e vavahi i Ta'na ohipa e ia faaite mai to Tatou Fatu Ia'na—no te mea ho'i e pouri mehameha teie i roto ia'u, mai te mea ra e, ua pohe te mau mea atoa. Mai te reira noa te huru mai te taime a haamata ai au i 'te ohipa'. A ani i to tatou Fatu ia horo'a mai ia'u i te itoito ».

Ua pahono te arii episekopo Périer e : « Te arata'i nei te Atua ia oe, e Mama Teresa iti e, aita oe i roto i te pouri mai ta oe e mana'o nei. Eita paha te e'a e pee atu i te mea teatea oiio noa. A pure no te maramarama ; eiaha e faaoti vitiviti noa, a faaroo e aha ta te tahi mau taata e parau nei, a feruri i te tumu o teie mau parau ta ratou. E ite noa mai

oe i te hoë mea no te tauturu ia oe... Ia arata'ihia oe e te faaroo e te pure e te mana'o ti'a e te mana'o papû, ua nava'i ia te reira ».⁵

Ua mana'o to'u hoa mai te mea e nehenehe ta Mama Teresa e ora i to'na faaroo ma te farii ore i te mau pahonora atoa e ma te mana'o maramarama ore i roto i i te mau mea atoa, peneia'e e nehenehe atoa ta'na e na reira. E nehenehe ta'na e rave hoë taahiraa ohie i mua i roto i te faaroo—e i muri iho te piti. E nehenehe ta'na e tutonu i ni'a i te mau parau mau ta'na i ti'aturi e ia vaiiho i te reira mau parau mau ia faa'i i to'na feruriraa e to'na aau.

A ho'i ai to'na feruriraa i muri, ua parau oia, « Ua riro to'u iteraa papû mai te hoë haaputuraa rehu auahi. Ua paa-paa te taatoaraa. Te mea noa i toe mai, maori râ, o Iesu Mesia ». Te parau faahou nei oia, « Are'a râ, aita Oia e faaru'e nei ia outou i te taime e uiraa ta outou. Ia tamata te taata i te haapa'o i te mau faauerua, e vai matara noa te uputa. I riro na te pure e te tuatapaparaa papa'iraa mo'a ei mea faufaa rahi mau ».

Ta'na taahiraa matamua no te patu-faahou-raa i to'na faaroo, o te haamataraa ia na ni'a i te mau parau mau tumu no te evanelia. Ua hoo oia i te hoë buka himene a te Paraimere e ua haamata i te tai'o i te mau ta'o o te mau himene. Ua riro te reira ei tao'a rahi no'na. Ua pure oia ia noaa ia'na te faaroo no te amo i te teimaha ta'na i ite.

Ua haapii oia e, ia farerei ana'e i te hoë faahitiraa o te haafeaa ia'na, « e nehenehe ta'na e faaea i te tahi taime, hi'o i te taatoaraa o te hoho'a, e faariro i te evanelia ei ohipa no'na iho. Te parau nei oia, « E ui au, 'O te reira anei te e'a maitai no'u e no to'u utufare ?' Te tahi taime, e aniani vau ia'u iho, 'E aha ta'u e hinaaro no ta'u mau tamarii ?' Ua papû mai te mana'o e, ua hinaaro vau ia faaipoipo ratou i roto i te hiero. I reira te ti'aturiraa i te ho'iraa mai i roto i to'u aau ».

Ua parau o Elder Jeffrey R. Holland, « [E riro noa mai] te haehaa, te faaroo e te faaurûraa o te Varua Maitai ei mau mea rii tumu no te mau imiraa atoa i te parau mau ».⁶

Noa'tu te vai nei ta'na mau uiraa nahea te Buka a Moromona i te taeraa mai, eita ta'na e nehenehe e huna i te mau parau mau o ta'na i ite i roto i te Buka a Moromona. Ua faatumu oia i ni'a i te tuatapaparaa i te Faufaa Apî no te ite papû roa i te Faaora. Te parau nei râ oia, « I te hopea, inaha vau i te tai'o-faahou-raa i te Buka a Moromona, inaha, e mea au na'u te mana'o e tae mai i to'u aau a tai'o ai au no ni'a ia Iesu Mesia e Ta'na Taraehara ».

Ua faaoti oia ma te parau, « Titauhia ia outou ia farii i to outou iho mau ite pae varua na roto i te mau parau mau i roto i te reira buka », e te noaa ra te reira ia'na. Ua faataa mai oia e, « Ua tai'o vau i roto ia Mosia e mai te huru roa e, te faauehia ra vau : 'A faaroo i te Atua ; a faaroo e, te vai ra oia, e na'na iho i hamani i te mau mea atoa ra... a faaroo e, tei ia'na te paari hope, e te mana atoa i te ao nei, e i te ra'i atoa hoi ; a faaroo e, aita e tia i te taata ia haroaroa i te mau mea mai ta te Atua e haroaroa ra' ».⁷

I te reira area taime ua piihia oia ia riro ei taata ha'uti piana no te Paraimere. « E mea ohie », o ta'na ia parau. « Ua hinaaro vau i ta'u mau tamarii ia haere i te Paraimere, e i teie nei, tei reira atoa vau ia ratou ra. E aita â vau i ineine atura no te haapii ». A tavini noa ai oia, ua tamau noa teie mana'o i teie aniraa manihini a te mau taata ati a'e ia'na : « A haere mai, e farii matou ia oe noa'tu te faito tei reira oe, e e haere atu matou ia oe ra. A horo'a mai i ta oe e nehenehe e horo'a mai ».

E a ha'uti ai oia i te mau himene a te Paraimere, e pinepine oia i te feruri i roto ia'na : « Teie te mau parau mau ta'u i here. E nehenehe faahou vau e faaite i to'u iteraa papu. E faaite noa vau i te mau mea o ta'u i ite e o ta'u i ti'aturi. E ere paha teie i te pûpûraa ite hau atu i te maitai, atira ia, o ta'u râ pûpûraa. Te mau mea ta'u e tutonu nei, te tupu rahi nei ia i roto ia'u. E mea nehenehe mau te ho'iraa i te varua mau o te evanelia e i te iteraa i te maramarama ».

I te reira po'ipo'i sabati, a faaroo ai au i te reira tuahine apî i te faaiteraa i te aamu o to'na tere, ua haamana'o atura vau e, i ni'a « i te papa o to tatou

Faaora » e ti'a ia tatou paatoa ia haamau i to tatou niu.⁸ Ua haamana'o atoa vau i te a'o a Elder Jeffrey R. Holland : « a tape'a maite noa i te mau mea ta outou i ite a'ena e a vai puai noa e tae roa'tu ua tae mai te tahi faahou â ite ».⁹

I roto i ta'na haapiiraa, ua rahi atu to'u ite papû e, e pahonohia ta tatou mau uiraa mau a imi maite ai tatou e a ora ai tatou i te mau faauerua. Ua faahaamana'ohia ia'u e, e nehenehe to tatou faaroo e haere i ni'a a'e i te mau oti'a o te feruriraa.

E, auê ia to'u hinaaro ia riro mai teie mau taata tei haati i teie metua vahine apî, ma te here e ma te turu ia'na. Mai ta te peresideni Dieter F. Uchdorf i parau : « E feia ratere ana'e tatou e imi nei i te maramarama o te Atua a tere ai tatou i ni'a i te e'a no te ti'araa pîpî. Aita tatou e faahapa nei i te tahi no te faito maramarama e vai ra e aore râ e vai ore ra i roto ia'na, aita, e faaamu atu râ tatou ma te faaitoito atoa i te maramarama atoa, ia rahi te reira i te papû e te anaana e te mau ».¹⁰

Ia himene te mau tamarii a te Paraimere i te himene « Te pure a te hoê tamarii », e ani ratou : « E te Metua i te Ao ra, to reira anei oe ? Te faaroo e te pahono ra anei oe i te pure a te tamarii tata'itahi ? »¹¹

Tatou atoa, e nehenehe ta tatou e uiui ia tatou iho, « Tei reira mau anei

te Metua i te Ao ra ? » ma te oaoa râ a farii ai tatou—mai to'u nei hoa—i te mau pahonora mai te haapapûraa marû e te ohie. Te faaite papu nei au e tae mai teie mau haapapûraa ohie a riro ai To'na hinaaro ei hinaaro no tatou. Te faaite papu nei au e, te vai nei te parau mau i ni'a i te fenua nei i teie mahana, e te itehia nei Ta'na evanelia i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te mau Mahana Hopea Nei. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, « Te imiraa te oaoa i roto i te tere », *Liahona*, Novema 2008, 85.
2. Thomas S. Monson, « Ia oaoa », *Liahona*, Me 2009, 92.
3. « Ua ite au te here nei to'u Faaora Ia'u », i roto *Ua ite au te ora nei to'u Faaora : Taime faaanaanaataeraa 2015* (2014), 28–29.
4. Russell M. Nelson, i roto M. Russell Ballard, « What Came from Kirtland » (Pureraa pae auahi i Brigham Young University, Novema 6, 1994) ; speeches.byu.edu.
5. I roto *Mother Teresa : Come Be My Light ; The Private Writings of the Saint of Calcutta*, ed. Brian Kolodiejchuk (2007), 149–50 ; faaafarohia te tomaraa o te pereoda.
6. Jeffrey R. Holland, « Be Not Afraid, Only Believe » (te hoê aru'i e Elder Jeffrey R. Holland, 6 no fequare 2015) ; lds.org/broadcasts.
7. Mosia 4:9.
8. Hi'o Helamana 5:12.
9. Jeffrey R. Holland, « E te Fatu, ua faaroo vau », *Liahona*, Me 2013, 94.
10. Dieter F. Uchtdorf, « Te fariiraa i te hoê iteraa papû no te maramarama e te parau mau », *Liahona*, Novema 2014, 22.
11. « A Child's Prayer », *Children's Songbook*, 12.

Na Elder José A. Teixeira
No te Hitu Ahuru

Te imiraa i te Fatu

la faahohonu ana'e tatou i to tatou haro'aro'a i te Faaora, e puai mai to tatou hinaaro ia ora ma te oaoa, e e roaa mai te tia'turiraa papû e, e nehenehe ia oaoa.

E to'u mau taea'e e mau tuahine here, te ti'a nei au i mua ia outou ma te oaoa rahi a amui paatoa ai tatou i roto i teie amuiraa rahi. Ua riro te faaoraraa i te mau parau paari, te mau faaitoitoraa, te mau tamahana-hanaraa e te mau faararaa tei horo'ahia i roto i te mau amuiraa rahi e rave rahi matahiti i teie nei, ei haamaitairaa faito ore no te tuahine Teixeira, to maua utuafare e no'u iho nei.

I teie tau taa ê o te matahiti, oia ho'i i teie sabati Pasa, te haamana'o maitai nei au i te auraa o te mau haapiiraa o te Faaora e To'na hi'oraa marû e te here i roto i to'u oraraa.

E horo'a mai te hoê haro'aro'a honu no Iesu Mesia i te hoê tia'iraa rahi a'e i te ananahi, e noa'tu â to tatou mau hapehape, i te ti'aturiraa rahi a'e no te rave hope roa i ta tatou mau opuaraa tano. E horo'a atoa mai te reira i te hinaaro rahi a'e ia tavini i to tatou taata tupu.

Ua parau te Fatu e, « A imi mai ia'u nei i to mau mana'o atoa nei, eiaha e feaa, eiaha e mata'u ».¹ Te imiraa i te Fatu e te iteraa i To'na varua, e ohipa ia no te mahana tata'itahi, e e tautooraa hoona.

Te mau taea'e e mau tuahine, i teie mahana hau atu i te tahi atu taime, te vai nei i mua ia tatou te mau rave'a taa ê e te mau mauhaa no te faahohonu i to tatou haro'aro'a i te mau haapiiraa a Iesu Mesia e i To'na Taraehara. Na te faa'ohipa-tano-raa i teie mau rave'a e tauturu mai ia tatou ia ora i te oraraa auhune tei i te oaoa.

I roto i te parabole a te Faaora no ni'a i te vine e te mau amaa, ua parau oia : « A ati mai ia'u, e na'u e ati atu ia outou : mai te amaa eita e hotu noa oia ana'e ra, ia ore ia ati mai i te vine ra ; e ore atoa outou ia ore ia ati mai ia'u ra ».²

A rahi noa'tu to tatou haro'aro'a i te ohipa faahihia a te Mesia i roto i to tatou oraraa, a papû noa'toa'tu te tumu tatou i roto i te tahuti nei, oia ho'i ia, ia

noaa mai te oaoa. Eita râ teie oaoa e faaatea ia tatou i te mau ati e te mau fifi, e te vai ra e mea rahi mau e te fifi mau, e e riro roa paha tatou i te mana'o e, eita te oaoa e noaa i te reira mau taime.

Ua ite au na roto i to'u iho oraraa e, e nehenehe te oaoa no te oraraa parau ti'a e no te aurararaa i te Mesia e tupu noa mai noa'tu teie mau ati, tapa'o rahi ho'i no te tahuti nei. I te hopea, pinepine teie mau ati i te faaapî, i te haamaitai e i te arata'i ti'a ia tatou i te hoê haro'aro'a rahi a'e i te opuaraa o to tatou oraraa i te tahuti nei e i te Tarahaere o Iesu Mesia. Oia mau, e mea na roto noa ia Iesu Mesia te îraa o te oaoa e roaa mai ai.³

Ua parau Oia e, « O vau te vine, o outou te amaa. O te ati mai ia'u ra, e o te ati atu vau ia'na ra, oia te hotu rahi ; i taa ê atu outou ia'u ra, aore roa ia e mea e tia ia outou ».⁴

Te ti'aturi nei au e, ia faahohonu ana'e tatou i to tatou haro'aro'a i te Faaora, e puai mai to tatou hinaaro ia ora ma te oaoa, e e roaa mai te tia'turiraa papû e, e nehenehe ia oaoa. Ei faahopearaa, e noaa mai ia tatou te aravihi rahi a'e no te ora i te mahana tata'itahi ma te anaanatae i te ora e te te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua, noa'tu te mau taime fifi.

Eiaha e vaiho no ananahi te mau ohipa o ta tatou e nehenehe e rave i teie mahana. A haere i teie nei ihoa taime i te Mesia inaha « mai te mea e faaroo to tatou Ia'na, e rave ia tatou i te ohipa oi parauhi'ai e o teie nei â mahana ».⁵

I te mahana tata'itahi, e mea ti'a ia tatou ia feruri i te rave-pinepine-raa i te ohipa ia au i te mau haapiiraa a te Mesia. E riro te mau ohipa ha'iha'i e te ohie e ravehia nei i te mahana tata'itahi i te :

1. Faahohonu i to tatou haro'aro'a i te auraa no tatou te Fatu i roto i to tatou oraraa, e
2. Tauturu ia tatou i te faa'iteraa i te reira haro'aro'a i te mau u'i e ti'a mai nei, e o te riro i te farii ma te papû i te here o te Metua i te Ao ra e o Ta'na Tamaiti, Iesu Mesia, a ite noa ai ratou i to tatou hi'oraa no te oraraa i te evanelia ma te parau ti'a.

No reira, e aha te tahi o te mau raveraa ohie o teie anoutau o te riro mai ei raa no to tatou mau varua i roto i te haapuairaa i to tatou iteraa papu no te Mesia e no Ta'na misioni ?

I te matahiti 2014, ua farii te tata'urara hoho'a a te National Geographic e 9 200 hoho'a na roto mai i te mau taata pata hoho'a e te mau avatau no roto i na fenua 150. Te faa'ite nei te hoho'a rē i te hoē vahine i te ropu o te hoē pereoo auahi tei i te mau horopatete. Te mori no roto mai i ta'na niuniu afa'ifa'i te turama ra i to'na hoho'a mata. Te horo'a nei oia i te hoē

I ni'a mai : Haapurorara o te amuiraa rahi i ni'a i te hoē manureva. I te pae aui : Te hoho'a tei rē no te tataurara hoho'a National Geographic 2014, te faaite ra te hoē vahine i ropu i te hoē pereoo auahi tei i te mau horopatete. Noa'tu tei reira to'na tino, aita ra oia i reira.

evanelia e to tatou hinaaro ia faatupu i te hoē ao maitai e ia ora i te hoē oraraa hou atu i te hotu maitai.

No te reira mau mana'o, te hinaaro nei au e faahiti e toru peu ohie o te faatupu i te ohiparaa maitai i ni'a i te reni itenati. E riro te reira mau peu i te faatupu i te uiuiraa i roto ia tatou iho, i te mahana tata'itahi, o te mea titauhia ho'i no tatou no te haafaatata atu i te mau haapiiraa a to tatou Metua i te Ao ra, e ta'na Tamaiti, Iesu Mesia.

Peu numera 1: A hi'o haere i te tahua itenati a te Ekalesia no te mau materia

E tauturu te hi'o-pinepine-raa i teie mau materia i roto i te hepetoma ia vai ara ohie noa i te mau haapiiraa a te evanelia e ia faaitoito i to tatou utuafare e mau hoa ia feruri hohonu i ni'a i te mau ohipa faufaa mau.

Peu numera 2: A tapa'o i to outou i'oa i ni'a i te mau rave'a natirara sotiare a te Ekalesia

Na te reira faootiraa e afa'i mai i mua i ta oe matini roro uira te mau parau tumu faufaa no te faahohonu i ta outou ma'imiraa e to outou imiraa i te Fatu e Ta'na mau haapiiraa, e riro te reira i te haapuui i to outou hinaaro ia haro'aro'a i te evanelia. Hau atu, e tauturu te reira ia outou ia haamana'o e aha ta te Mesia e tia'i nei ia tatou tata'itahi.

tapa'o faa'ite papū maitai i te tahi atu mau horopatete e : noa'tu te reira to'na tino, mai te huru ra e, aita oia i reira.⁶

Na roto i te mau haaputuraa ite afa'ifa'i (données mobiles), te mau niuniu afa'ifa'i smartphone, e te mau rave'a natirara sotiare (réseaux sociaux), ua tau i rahi roa to tatou huru i roto i te ao nei e te huru tatou e faa'ite nei i to tatou mau mana'o i te tahi e te tahi.

I roto i teie pu'e tau no te roro uira, e nehenehe ta tatou e haere vitiviti i te mau vahi e te mau ohipa o te faateaa ia tatou i te mau mea faufaa no te hoē oraraa i te oaoa vai maoro.

E nehenehe teie oraraa natirara, mai te peu eita te reira e haapa'ohia, ia horo'a i te faufaa rahi i te mau auraa e te mau taata mataro-ore-hia e o te ore

â tatou i farerei atura, i te mau taata e ora ra e o tatou—to tatou iho utuafare !

I te tahi atu pae, ua ite paatoa tatou e, ua haamaitaia tatou i te mau materia i ni'a i te reni itenati hau atu i te maitai, mai tera ta te Ekalesia i hamani, mai te mau rave'a tai'o e faarooroo o te mau papa'iraa mo'a e te mau amuiraa rahi, te mau hoho'a i hamanihia no ni'a i te oraraa e te mau haapiiraa a Iesu Mesia, te mau faanahoraa no te haruharu i to tatou aamu utuafare, e te mau rave'a no te faaroo i te pehe faa'uru maitai.

Te mau ma'itiraa e te mau ohipa matamua o ta tatou e rave i to tatou mau taimi e ni'a i te mau reni itenati, e mea faufaa rahi ia. E nehenehe i te reira ia faaoti i to tatou haereraa i mua i te pae varua e to tatou paari i roto i te

Mai te mea ra e, « aita e repo maitai aita te hoê taata faapu maitai »,⁷ aita atoa ia e ôotiraa maitai i ni'a i te mau reni itenati aita ana'e tatou e apapa maitai, i te haamataraa ihoa, i te mau mea e ra'ehia i to tatou mau manimani rima e mau feruriraa.

Peu numera 3: A rave i te taime no te tuu i te hiti i ta outou mau matini afa'ifa'i.

E mea pua'ia'i ia tuu i te hiti ta-tou mau materia afa'ifa'i i te tahi taime, e, no te mono ia huri i te mau api o te mau papa'iraa mo'a aore râ ia rave i te taime no te aparau i te utuafare e te mau hoa. I te mahana ihoa râ o te Fatu, a ite i te hau no te amuiraa i te hoê pureraa oro'a ma te ore e hinaaro tamau noa ia hi'o mai te mea ua tae mai te tahi poro'i e aore râ te tahi piaraa.

E riro te peu no te tuuraa i te hiti i ta outou matini afa'ifa'i i te tahi taime, i te haafaufaa e i te haaaano i to tatou hi'oraa i te oraraa, no te mea te oraraa, e ere ia i mua ana'e i te hoê paruai maha initi (10 tenetimetara).

Ua parau te Fatu o Iesu Mesia, « Mai te Metua i here mai ia'u nei ra, ua here atoa'tu hoi au ia outou : ia vai herehia'tu â outou e au ».⁸ Ua hinaaro te Atua ia oaoa tatou e ia ite i To'na here. Na te Mesia e faatupu i te reira oaoa no tatou tata'itahi. Ua faarii tatou i te mau rave'a ia ite maitai atu Ia'na e ia ora i Ta'na evanelia.

Te faa'ite nei au i to'u iteraa papû no te oaoa o te itehia ia haapa'o tatou i te mau faauerua, e te hau e te fifi ore te fariihia ia auraro tatou i te here o te Metua i te Ao ra e o Ta'na Tamaiti, to tatou Faaora. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:36.
2. Ioane 15:4.
3. Hi'o Ioane 15:11.
4. Ioane 15:5.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:25.
6. Hi'o « Photo Contest 2014 », *National Geographic*, photography.nationalgeographic.com/photography/photo-contest/2014/.
7. Taata papa'i ite-ore-hia.
8. Ioane 15:9.

Na te episekopo Gérald Caussé

Tauturu matamua i roto i te Episekopora faatere rahi

E mea maere anei â no outou ?

Te maereraa i te mau ohipa maere o te evanelia, e tapa'o ia no te faaroo. E iteraa te reira i te rima o te Fatu i roto i to tatou oraraa e i roto i te mau mea atoa ati a'e ia tatou.

Efana'o rahi ta maua ta'u vahine i te atuaturaa i ta maua nau tamarii e pae i te mau vahi piri ia Paris. I roto i te reira mau matahiti, ua hinaaro mau ia horo'a ia ratou i te mau rave'a rahi no te ite mai i te mau mea maere o teie nei ao. I te mau tau ve'ave'a atoa, e tere atea matou te utuafare no te haere mata'ita'i i te mau hamaniiraa rahi, te mau vahi tuiroo no te tuuaai o te ao e te natura maere no Europa. I te otiraa,

i te ma'iriraa 22 matahiti i roto i tera area no Paris, ua ineine roa matou no te reva i te tahi atu vahi. Te haamana'o noa ra vau i te mahana a parau mai ai ta'u mau tamarii e, « Papa, e mea haamâ atoa ra ! Ua ora noa tatou i ônei, e aita tatou i pa'uma rii a'e i ni'a i te tour Eiffel ! »

Ua rahi ho'i te mau mea maere i ni'a i te fenua nei. I te tahi râ mau taime, ia vai noa te reira i mua i to tatou mata,

e tau'a ore rii tatou i te reira. E hi'o atu tatou, aita râ to tatou mata e ite ra ; e faaroo tatou, aita râ to tatou tari'a e haru ra.

I te omuaraa o Ta'na taviniraa i ni'a i te fenua nei, ua parau Iesu i Ta'na mau pipi :

« E ao to te mata i hi'o i te mau mea ta outou e hi'o nei :

« E faa'ite atu ho'i au ia outou, e rave rahi te peropheta e te hui arii i hinaaro i te hi'o i te mau mea ta outou e hi'o nei, e aore a'enei i hi'o ; e i hinaaro ho'i i te faaroo i te mau parau ta outou e faaroo nei, e aore a'enei i faaroo ».¹

Ua pinepine au i te uiui haere te mana'o e aha te huru te oraraa i te tau o to tatou Faaora. E nehenehe anei ta outou e feruri ia outou i To'na pae avae ? ia tauahihia mai e Ana ? ia ite Ia'na i te taviniraa i te taata ? Atira pai, e rave rahi tei farerei roa Ia'na aita râ i te ite—aita i « hi'o »—o te Tamaiti iho a te Atua tei rotopu ia ratou.

E mea fana'o atoa tatou i te oraraa i teie tau taa ê. Ua ite te mau peropheta no tahito ra i te ohipa no te Faaho'i-faahou-raa mai ei « ohipa taa ê... ei raveraa umerehia e te maerehia ».² Aita e tau tuuraa na mua a'enei tei rahi atu te mau misionare i pihia, tei rahi atu te mau fenua matara i te pororaa evanelia, tei rahi atu taata tei bapetizohia e tei rahi atu te hiero tei patuhia na te ao atoa nei.

No tatou nei, ei Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, te tupu atoa nei te mau ohipa maere i roto i to tatou iho oraraa. O to tatou iho faafariu-raa, te mau pahonora e ta tatou mau pure e te mau haamaitairaa marû ta te Atua e niinii nei i ni'a ia tatou i te mau mahana atoa.

Te maereraa i te mau ohipa maere o te evanelia, e tapa'o ia no te faaroo. E iteraa te reira i te rima o te Fatu i roto i to tatou oraraa e i roto i te mau mea atoa ati a'e ia tatou. E te faatupu atoa nei to tatou maereraa i te puai pae varua. Te horo'a mai nei te reira i te ito no te vai taamu noa i ni'a i te tutau o to tatou faaroo ma te faaô ia tatou i roto i te ohipa no te faaoraraa.

Ia vai ara noa râ tatou. E nehenehe atoa to tatou aravihi ia maere i te paruparu mai. I roto i te hoê tau roa,

e nehenehe te mau mea mai te haapa-'oraa i te mau faauerua ma te huru tau'a ore, te maroâ (apathie) e aore râ te ha'umaniraa, e haamau e e faa'iro roa ia tatou ei taata ara ore i te mau tapa'o iho e te mau semeio o te evanelia.

Te parau nei te Buka a Moromona no te hoê tau mai te reira te huru, e tu'ati atoa i to tatou nei tau, o te tau na mua i te taeraa te Mesia i Amerika. I tera iho taime, ua itehia mai te mau tapa'o no To'na fanauraa i roto i te reva. Ua hitimaere roa te taata e ua faa-haehaa ia ratou, e fatata pauroa te taata tei faafariuhia. Tera râ, e maha noa matahiti poto i muri mai, « tupu a'era ta te mau taata haamo'eraa i te mau tapa'o e te mau piri ta ratou i hi'o ra, iti noa'tura ta ratou maere i te tapa'o e te piri no te ra'i mai... tupu a'era to ratou faaroo ore i te mau mea atoa ta ratou i faaroo e i hi'o ra ».³

Te mau taea'e e te mau tuahine, e mea maere noa anei te evanelia no outou ? Ua ti'a faahou anei ia outou ia hi'o, ia faaroo, ia putapu e ia maere ? E aore râ ua tupohehia anei ta outou mau matini haruharu ohipa pae varua ?

Noa'tu e aha to outou iho vairaa, te ani atu nei au ia outou ia rave i teie nau mea e toru.

A tahi, eiaha e fiu ia ite e ia ite faahou â i te mau parau mau o te evanelia. Ua parau te taata papa'i ra Marcel Proust, « Te tere mau no te ite, e ere i roto i te imiraa i te mau iriatai apî, tei roto râ i te roaaraa te mata ite apî ».⁴ Te haamana'o ra anei outou i te taime matamua ua tai'o outou i te hoê irava papa'iraa mo'a e ua putapu outou mai te huru ra te paraparau taa ê ra te Fatu ia outou ? E nehenehe anei ta outou e haamana'o i te taime matamua ua putapu outou i te faaûruraa marû o te Varua Maitai tei haere mai i ni'a ia outou, e peneia'e aita â outou i ite e, o te Varua Maitai tera ? E ere anei te reira e mau taime mo'a e te taa ê ?

Ia po'ia e ia poiha tatou i te ite pae varua i te mau mahana atoa e ti'a'i. Tei ni'a i te tuatapaparaa i te mau parau, te feruri-maite-raa e te pure teie ohipa a te taata hoê i te patuhia. I te tahi mau taime, e riro paha tatou i te mana'o e, « aita i titauhia ia tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a i teie mahana ; ua tai'o

a'ena vau i te reira na mua a'e » e aore râ, « aita e faufaa ia haere i te pureraa i teie mahana ; aita e mea apî i reira ».

Ua riro râ te evanelia ei pape pihaa no te ite, o te ore roa e marô. Te vai noa maira te ohipa apî e haapii e e putapu i te mau sabati atoa, i roto i te mau pureraa atoa e i roto i te mau irava papa'iraa mo'a atoa. Ma te faaroo, e haapa'o noa tatou i teie parau fafau, ia « imi [tatou] e ite ia [tatou] ».⁵

Te piti, a tutau i to outou faaroo i ni'a i te mau parau mau afaro e te ohie o te evanelia. E ti'a i to tatou maereraa ia aahia i roto i te mau parau tumu rahi o to tatou faaroo, i roto i te viivii ore o ta tatou mau fafau e mau oro'a e i roto i ta tatou mau ohipa rii ohie no te haamoriraa.

Ua faati'a mai te hoê tuahine misionare i te aamu o e toru taata ta'na i farerei i roto i te hoê amuiraa i Afrika. No ô mai ratou i te hoê oire iti mo'e-mo'e i roto i te uru raau, e aita â te Ekalesia i faanahohia i reira, e 15 râ melo haapa'o maitai i reira e fatata roa e 20 feia tuatapapa i te parau mau. E piti hepetoma to teie nau taata haere-avae-raa i te atearaa 300 maile (480 km) na ni'a i te puomu varivari no te tau ua, no te tae mai i te amuiraa e no te afa'i mai i te tuhaa ahuru o te mau melo o to ratou pûpû. Ua opua ratou

e faaea mai i te hepetoma taatoa ia ti'a ia ratou ia rave i te oro'a i te sabati no muri iho e ma te ti'aturi atoa e, e ta'ita'i mai ratou i te tahi mau afata i i te Buka a Moromona i ni'a i to ratou upoo no te opere i te mau taata i to ratou oire iti.

Ua faa'ite papû mai teie misionare i to'na putapuraa i teie ohipa maere ta teie nau taea'e i rave e no to ratou atoa faatusiaraa anaanatae roa ia noaa mai te mau mea o ta'na e fana'o ohie noa nei.

Ua ui haere to'na mana'o : « Ahani o vau tera i Arizona, e ara vau i te mahana sabati e aita to'u pereoo e tere, e haere anei ia vau i te pureraa na raro, maa pu fare noa ho'i te atea ? » E aore râ e faaea noa vau i te fare no te mea e mea atea roa e aore râ e mea ua ? »⁶ E mau uiraa tano teie no tatou ia feruri.

Ei faahoeparaa, te ani nei au ia outou ia imi e ia poihere i te faahoaraa o te Varua Maitai. Eita te rahiraa o te mau ohipa maere o te evanelia e fariihia na roto i to tatou mau rave'a tahuti. E mau mea te reira « aore i hi'ohia e te mata ra, aore i faaroohia e te tari'a ra... o ta te Atua ia i vaiiho no te feia i hinaaro ia'na ra ».⁷

Ia parahi te Varua i piha'i iho ia tatou nei, e 'oe'oe to tatou mau rave'a pae varua e e tu'amahia to tatou meharo ia ore te mau semeio e te mau piri ta tatou i ite ia mo'ehia. No te reira

paha ia, a ite ai ratou te reva ra o Iesu, ua pure tuutuu ore Ta'na mau pipi ati Nephi « i to ratou hinaaro rahi ; e te hinaaro ra ratou ia roaa te Varua Maitai ia ratou ».⁸

Noa'tu â ua ite ratou i te Faaora i to ratou iho mata e ua fafa i To'na mau puta i to ratou iho rima, ua ite ratou e, e riro to ratou iteraa papû i te iti mai mai te peu eita te reira e faaapî-tamauhia e te mana o te Varua o te Atua. Te mau taea'e e te mau tuahine, eiaha roa'tu e rave i te hoê mea e riro outou i te ere i teie horo'a faufaa rahi e te maere—te faahoaraa o te Varua Maitai. A imi i te reira na roto i te pure tuutuu ore e te oraraa parau ti'a.

Te faa'ite papû nei au e, teie ohipa ta tatou e rave nei, e « raveraa ume-rehia e te maerehia ». A pee tatou ia Iesu Mesia, a faa'ite papû atoa mai te Atua ia tatou, « i te semeio, e te piri e te rave'a mana e rave rahi te huru, e ta te Varua Maitai i horo'a maira, i ta'na iho hinaaro ra ».⁹ I teie nei mahana taa ê, te horo'a'tu nei au i to'u iteraa papû e, ua tutauhia te mau ohipa maere e te umere o te evanelia i ni'a i te horo'a rahi roa a'e a te Atua—te Taraehara a te Faaora. O te horo'a maitai roa te reira ta te Metua e te Tamaiti, tei tahoê i roto i te opuaraa, i pûpû mai ia tatou tata'itahi. E outou, « te maere nei au i to Iesu nei aroha ... E mea maere, maere ia'u nei ».¹⁰

Ia vai noa to tatou mata no te hi'o, to tatou tari'a no te faaroo e to tatou aau no te ite i te mau ohipa maere o teie evanelia faahiahia, o ta'u nei ia pure i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Luka 10:23–24.
2. 2 Nephi 27:26.
3. 3 Nephi 2:1.
4. « Marcel Proust », *Guardian*, 22 no tiurai 2008, theguardian.com/books/2008/jun/11/marcelproust.
5. Mataio 7:7.
6. Tipeehia mai i roto Lorraine Bird Jameson, « The Giants of Kinkondja » (e parau ve'a i ni'a i te tahua itenati o te area no Afirita Apato'a Hitiaa o te râ, 2009) ; web.archive.org/web/20101210013757/http://www.lds.co.za/index.php/news-a-events/news/aseanews/91-the-giants-of-kinkondja.
7. 1 Korinetia 2:9.
8. 3 Nephi 19:9.
9. Hebera 2:4.
10. « Te Maere nei Au », *Te mau himene*, n°111.

Na Elder Brent H. Nielson
No te Hitu Ahuru

Tia'i i te tamarii puhura

la ti'a ia outou e ia'u atoa nei ia farii i te heheuraa no te ite nahea i te rave maitai i te feia ati a'e ia tatou o tei mo'e.

To'na taviniraa i te tahuti nei, ua haapii te Faaora Iesu Mesia no ni'a i To'na mana faaora i te mauuiui e te taata nei. I te hoê taime i roto i te Luka pene 15 o te Faufaa Apî, te faahapahia ra Oia no To'na tamaaraa e To'na parahiraa e te feia hara (hi'o Luka 15:2). Ua faaohipa te Faaora i teie faahapahaparaa ei rave'a no te haapii ia tatou paatoa nahea i te pahono atu i te feia tei mo'e to ratou e'a.

E ua pahono ihora i teie mau faahapahaparaa Ia'na na roto e piti uiraa faufaa rahi :

« O vai ia taata i ô outou nei, hoê hanere a'na mamoe, ia mo'e ra te hoê, e ore e vaiiho i te iva ahuru e iva tiahapa i te medebara ra, a haere a imi ai i tei mo'e ra, e ia itea'tu ? (Luka 15:4).

« E o vai ho'i ia vahine, hoê ahuru a'na diderama, ia mo'e ra te hoê, e ore e titi'a i te lamepa, a purumu ai i te fare, a ma'imi maite ai e ia itea'tu ia'na ? » (Luka 15:8).

Ei reira ua haapii te Faaora i te parabole no te tamaiti puhura. E ere teie parabole no ni'a i na mamoe 100 e aore râ na diderama 10, no ni'a râ i te hoê tamaiti iti tei mo'e. Na roto i teie parabole, e aha ta te Faaora e haapii mai nei no ni'a i te rave'a pahonora ia mo'e atu i te tahi melo utuafare to'na e'a ?

Teie te tamaiti puhura e faaara ra i to'na metua tane e, te hinaaro ra oia

i ta'na faufaa i teie nei. Te hinaaro ra oia ia faaru'e i te hau o to'na fare e utuafare no te imi haere i te mau mea o te ao (hi'o Luka 15:12–13). E hi'o maitai tatou e, i roto i te parabole a te Faaora, ua pahono atu te metua tane ma te here na roto i te horo'araa i ta'na tamaiti i ta'na tufaa ai'a. Papû roa paha e, ua tamata te metua tane i te mau rave'a atoa, ia tau mai te tamaiti i to'na mana'o e ia faaea mai. Atira noa'tu, i te raveraa teie tamaiti taata paari i ta'na faaotiraa, ua vaiiho teie metua tane paari ia'na ia haere. Ei reira, ua faa'ite mai te metua tane i to'na here mau, e ua hi'o noa e ua tia'i noa a'era (hi'o Luka 15:20).

Ua tupu atoa teie ohipa i roto i to'u utuafare. Ua atuatu to matou na metua hi'oraa maitai ia matou, o vau, to'u na taea'e haapa'o maitai e piti e to'u tuahine maitai. Ua haapiihia matou te evanelia i te fare, e ua paari mai matou ei taata maitai, e pauroa matou e maha tei taatihia i te hiero e to matou hoa here. Tera râ, i te matahiti 1994, ua hi'o ê rii mai to matou tuahine, o Susan, i te Ekalesia e i te tahi atoa mau haapiiraa i reira. Ua vare oia i te parau o te feia tei faaoo e tei faahapa i te feia faatere matamua o te Ekalesia. Ua faati'a oia i to'na faaroo i roto i te mau peropheta e te mau aposetolo ia tapetepete. E ua upooti'a ihora to'na mau feaaraa i ni'a i to'na faaroo, e ua ma'iti a'era e faaru'e i te Ekalesia. Ua horo'a mai Susan i ta'na parau faati'a no te faati'a i to'na aamu ma te mana'o e, e tauturu te reira i te tahi atu mau pu'eraa.

Ua oti roa matou to'u na taea'e e to matou metua vahine ivi. Aita matou i taa te tumu tei arata'i ia'na i te haapae-
raa i to'na faaroo. E mai te huru ra e, ua mauuiui roa te mafatu o to matou metua vahine i teie ma'itiraa a to'u tuahine.

Ua tavini matou to'u na taea'e ei episekopo e ei peresideni pupu autahu'araa, e ua ite matou i te oaoa no te manuiaraa i roto i te paroisa e te pupu autahu'araa a vaiiho ai matou i na iva ahuru ma iva no te haere e tii i te hoê. Are'a râ, no to matou tuahine, rahi noa'tu to matou tautooraa i te faaoraraa ia'na e i te aniraa ia'na ia ho'i mai,

rahi noa'toa'tu to'na faaatearaa ia'na e atea roa'tu.

A imi noa ai matou i te arata'iraa o te ra'i no te ite mai e nahea i te pahono tano i to'na mau hinaaro, ua tae mai te pahonora papû e, ia peehia te hi'oraa o te metua tane i roto i te parabole no te tamaiti puhura. Ua rave o Susan i ta'na faaotiraa, e mai te huru ra e ti'a ia matou ia vaiiho ia'na—eiaha râ oia ia ore e ite mai, i mua ia'na e i to'na aau, to matou here papû ia'na. E no reira, ma te faa'ite faahou â ia'na i to matou here e maitai, ua hi'o matou e ua tia'i ho'i.

Aita to'u metua vahine i faaea i te here e i te atuatu ia Susan. Te taima atoa e haere oia i te hiero, e tuu to'u metua vahine i te i'oa o Susan i ni'a i te tapura no te pure, e ma te ti'aturi noa. O to'u tuaane e ta'na vahine tei fatata a'e ia Susan i California, e ia tupu te mau faaoaoaraa utuafare, e ani ratou ia'na ia haere mai. E faaineine ratou i te hoê tamaaraa i to ratou fare i te mau matahiti atoa, i te mahana fanauraa o Susan. E hi'o maitai ratou e, te vai ra te farereiraa e ana, ia ite mai Susan i to ratou here mau ia'na.

I Utah, e tauturu to'u teina e ta'na vahine i te mau tamarii a Susan, no te atuatu ia ratou e no te here ia ratou. E hi'o maitai ratou e, ia tae noa te aniraa i ta'na mau tamarii ia haere mai i te mau putuputuraa utuafare, e ia tae

te mahana baptizoraa no te mootua tamahine o Susan, ua ti'a'tu to'u taea'e no te rave i te oro'a. E mau haapii utuafare here atoa to Susan e te tuahine hahae, e aita roa'tu ratou i faaru'e.

E ia haere to matou mau tamarii i te misioni e ia faaipoipohia, e ani matou ia Susan ia haere mai, e ua tae mai oia i teie mau oro'a utuafare. Ua tamata noa matou i te faatupu i te mau ohipa no te utuafare ia ti'a ia Susan e ta'na mau tamarii ia amui mai ia matou, ia ite mai ratou e, ua here matou ia ratou e e mau melo ratou no to matou utuafare. I te faariiraa Susan i ta'na parau tu'ite teitei i te hoê fare haapiiraa

tuatoru i California, ua tae atoa'tu matou no te turu ia'na. E noa'tu pai eita ta matou e nehenehe e farii i ta'na mau ma'itiraa atoa, ua nehenehe noa râ ta matou e farii ia'na. I here, i hi'o e i tia'i noa na matou.

I te matahiti 2006 ra, ua 12 atura matahiti to Susan faaru'eraa i te Ekalesia, ua haere ta maua tamahine Kathy e ta'na tane e ora i California, no te haere i te fare haapiiraa ture. Hoê â oire to ratou Susan. Ua fariu teie na taata faaipoipo apî i ni'a i to ratou tati Susan no te tauturu, e ua here roa ia'na. Ua tauturu mai Susan i te haapa'oraa i to maua mootua tamahine piti matahiti, o Lucy, e na Susan i tauturu ia Lucy e ta'na mau pure i te pô. Ua taniuniu mai Katy ia'u i te hoê mahana ma te ani mai, te mana'o ra anei vau e ho'i mai Susan i roto i te Ekalesia. Ua haapapû atu vau ia'na e, o tera ihoa to'u mana'o e e titauhia ia matou ia tamau noa i te faaoromai. E ua ma'iri a'era e toru matahiti, a ma te here, ua hi'o e ua tia'i matou.

A ono matahiti i ma'iri, te parahi ra maua ta'u vahine Marcia i ni'a i te mau parahiraa matamua i roto i te pu amuiraa. I tera mahana, e paturuhia vau ei tino apî no te mau hui mana faatere rahi. Ua papa'i mai Marcia i te hoê nota ia'u, o o'na te taata piri noa i te Varua, te na ô ra te nota : « I to'u mana'o, teie te taima no Susan ia ho'i mai ». E ua tuu ihora ta'u tamahine o Katy i te mana'o

e, e haere vau i rapae no te taniuniu ia Susan no te ani ia'na ia mata'ita'i i te amuira rahi i tera mahana.

E no te faaūruraa o teie nau vahine rahi, ua haere a'era vau i roto i tera vahi tomoraa no te taniuniu i to'u tuahine. Te matini tei pahono mai, e ua vaiiho vau i te poro'i ia mata'ita'i oia i tera tuhaa pureraa o te amuira rahi. Ua faaroo oia i teie poro'i. Te vahi au no matou, ua 'umehia to'na mana'o ia mata'ita'i i te mau tuhaa pureraa atoa o te amuira. Ua faaroo oia i te mau peropheta e te mau aposetolo o ta'na i here na mua a'e. Ua faaroo oia i te tahi mau i'oa apî aita i te matamua ra, mai te peresideni Uchtdorf e te mau aposetolo Bednar, Cook, Christofferson e Andersen. I tera taime e i te tahi atoa mau taime taa ê tei tuuhia mai e te ra'i ra—mai te tamaiti puhara ra—ua iho faahou to'u tuahine i to'na iho huru mau (hi'o Luka 15:17). Ua haaputapu te mau parau a te mau peropheta e aposetolo e na reira atoa te here o to'na utuafare ia'na, e ua tau i to'na tere e ua haamata oia i te ho'i mai i te fare. I te ma'iriraa 15 matahiti, ua itehia mai to matou tuahine e tamahine tei mo'e na. Ua hope a'eraa te hi'oraa e te tia'iraa no matou.

Ua faahiti Susan i teie ohipa i tupu mai ta Lehi i parau i roto i te Buka a Moromona. Ua faaru'e oia i te auri e ua haere atura na roto i te mahu pouri (hi'o 1 Nephi 8:23). Ua parau oia e, aita oia i ite a'e ua mo'e oia e tae noa'tu i te taime ua ara faahou mai to'na faaroo na roto i te Maramarama o te Mesia, ma te faaanaana maitai i te taa-ê-raa o te ohipa ta'na e ite ra i roto i te ao e te mea ta te Fatu e ta to'na utuafare e pûpû mai nei.

Ua tupu te semeio i roto i na matahiti e ono i ma'iri. Ua farii faahou Susan i te hoê iteraa papû no te Buka a Moromona. Ua farii oia i te hoê parau faati'a no te hiero. Ua tavini oia ei rave ohipa no te mau oro'a i roto i te hiero, e te haapii ra oia i te piha haapiiraa tumu o te evanelia i ta'na paroisa. Ua matara te uputa o te ra'i i ta'na mau tamarii e mootua, e noa'tu â te mau faahopearaa huru fifi, mai te huru ra e, aita oia i faaru'e a'enei.

Vetahi o outou, mai te utuafare Nielson, e mau melo utuafare tei mo'e to ratou e'a no te tahi taime. Te arata'iraa a te Faaora i te feia atoa e 100 mamoe ta ratou, o te vaiihoraa ia i na iva ahuru ma iva no te haere e imi e e faaora i te hoê. Te arata'iraa i te feia e 10 diderama moni ta ratou e ua mo'e hoê, o te imiraa ia i te reira ia itehia mai. Ia riro râ tei mo'e ei tamaiti e ei tamahine na outou, ei taea'e e ei tuahine no outou tei ma'iti ho'i ia reva'tu, ua haapii mai matou i roto i to matou utuafare e, a hope noa'tu tei roaa ia tatou ia rave, ia here atu tatou i tera taata ma to tatou aau atoa e ia hi'o, e ia pure e ia tia'i ho'i tatou i te rima o te Fatu ia faa'itehia mai.

Penea'e te haapiiraa rahi roa a'e ta te Fatu i haapii mai ia'u na roto i teie ohipa, o te mea ia i tupu i roto i ta matou tuatapaparaa tamahana o te papa'iraa mo'a, i muri iho to to'u tuahine faaru'eraa i te Ekalesia. Te tai'o ra ta maua tamaiti David, e te tuatapapara matou i te Luka 15. A tai'o ai oia i te parabole no te tamaiti puhura, ua taa ê rii te mea ta'u i apo mai i tera mahana, o ta to'u tari'a i ore i faaroo a'enei na mua'tu. I mâtau noa na vau i te faaau ia'u i te tamaiti tei faaea i te fare. A tai'o mai ai David i tera po'ipo'i, ua puta mai te mana'o e, e nehenehe atoa e parau e, o vau te tamaiti puhura, ia au

i te tahi hi'oraa. Ua ere tatou paatoa i te haamaitai a te Atua ra (hi'o Roma 3:23). Ua hinaaro tatou paatoa i te Taraehara o te Faaora no te faaora i to tatou mauui. Ua mo'e tatou paatoa, e ua titauhia ia itehia mai. Ua tauturu mai te reira heheuraa i tera mahana ia ite e, maua toopiti, to'u tuahine e o vau iho nei, tei hinaaro i te here o te Faaora e i Ta'na Taraehara. Maua Susan ho'i tei ni'a i tera e'a ho'iraa i te fare.

E mau parau puai ta te Faaora i faa-ohipa i roto i te parabole no te faa'ite i to te metua tane fariiraa i ta'na tamaiti puhura, e te ti'aturi nei au e, e faa'iteraa te reira no te ohipa e tupu no outou e no'u iho nei e te Metua ia ho'i atu tatou i to tatou fare i te ra'i. Te haapii nei te reira ia tatou no ni'a i te hoê metua tane tei here e tei tia'i e tei hi'o. Teie te mau parau a te Faaora : « E tei te atea ê â oia, ite maira ta'na metua ia'na, aroha maira, horo maira, tauvahi maira i ni'a i ta'na a'i, ho'ihoi maira ia'na » (Luka 15:20).

Ia ti'a ia outou e ia'u atoa nei ia farii i te heheuraa no te ite nahea i te rave maitai i te feia ati a'e ia tatou o tei mo'e, e mai te peu e titauhia, ia roaa atoa mai te faaoromai e te here o to tatou Metua i te Ra'i e o Ta'na Tamaiti Iesu Mesia, a here, a hi'o e a tia'i ai tatou i te tamarii puhura. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Jeffrey R. Holland
No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

I reira te parau ti'a, te here e te aroha e farerei ai

Ua mau i lesu Mesia, e ua pohe e ua ti'a Oia mai te pohe mai, ia nehenehe la'na ia faateitei ia tatou i te ora mure ore.

Ua tamata e piti na taea'e o Jimmy 14 matahiti, e o John 19 matahiti (e ere to raua i'oa mau) i te pa'uma i ni'a i te ho'e mou'a topa tarere i Snow Canyon State Park i to'u fenua ai'a i te pae apato'a no Utaha, ma te taura e te hatua taamu ore, e aore roa ho'e a'e mauhaa no te pa'uma. I to raua piri-raa'tu i te hopea o ta raua ta'umaraa fifi, ua ite ihora raua e, te vai ra te ho'e poro mou'a o te tape'a ia raua ia faaoti i na metera e toe ra hou a tae atu ai i ni'a i te tupua'i mou'a. Eita e nehenehe ia raua ia ape i te reira, eita atoa e nehenehe ia raua ia otohe i muri. Ua topa raua i roto i te herepata. I muri a'e i te nuu-ma'ru-raa'tu, ua noaa ia John i te tuu atu i to'na avae no te tura'i atu i to'na teina i te vahi papu i ni'a i te poro. Aita ra e rave'a no te huti ia'na iho i ni'a i te poro. A faaito-ito ai oia i te imi i te vahi no te tape'a i te rima aore ra no te tuu atu i te avae, ua haamata to'na mau uua i te etaeta. Ua tupu to'na ri'ari'a rahi e ua haamata oia i te mana'o e, e pohe oia.

Eita e nehenehe ia'na ia tape'a maoro atu a, ua faaoti o John e ta'na noa rave'a e toe ra o te tamataraa ia i te ou'a i ni'a, no te tamata i te haru i te poro mou'a e tarere ra. Mai te mea

e manuia, e nehenehe ia ia'na ia huti ia'na na roto i te puai rahi o to'na rima i te vahi papu.

Teie ta'na iho i parau :

« Hou a ou'a ai au, ua parau atu vau ia Jimmy ia haere e ma'imi i te ho'e

amaa raau paari no te faatoro mai ia'u, noa'tu e, ua ite au e, aita ho'e a'e amaa raau i ni'a i teie poro mou'a. E rave'a noa te reira no te faaatea e atu. Ia ore ana'e au e manuia i te ou'araa, ua papu ia ia'u e eita to'u teina e ite ia'u ia pohe na roto i te maruaraa.

« Ua tia'i rii au ia mo'e atu oia i to'u mata, e ua faahiti au i ta'u pure hopea—oia ho'i ia, ua hinaaro vau ia ite to'u nei utuafare e, ua here au ia ratou e ia roaa ia Jimmy i te ho'i atu i te fare ma te paruruhia—e ua ou'a atura vau. Ma te puai rahi, ua tapae atu to'u na rima i ni'a'tu i te poro mou'a. A haru ai to'u na rima i te poro mou'a, te mea noa ta'u i fafa, e one ia i ni'a i te ofa'i manina. Te haamana'o noa nei a vau i to'u mana'o horuhoru a tarere ai au i reira e aore roa e ofa'i e aore roa ho'e a'e mea no te haru e no te tape'a i ni'a iho. Ua ite au i to'u mau manimani rima i te haamataraa i te hee-ma'ru-noa-raa i ni'a i te one. Ua ite au e, e pohe au.

« I tera ihoa taime, mai te uira anapa i roto i te vero i te tau ve'ave'a, ua toro ta'ue noa mai e piti na rima i ni'a e i te hiti o te poro mou'a, ma te haru mai i to'u na fatiraa rima ma te puai e te papu noa'tu te na'ina'i o taua mau rima ra. Aita to'u teina iti i haere e ma'imi

i te tahi amaa raau aore e vai ra. No to'na ite-maite-raa e aha ta'u e opua ra i te rave, aita ia oia i faaru'e mai ia'u. Ua tia'i noa oia—ma te maniania ore, ma te ha'uti'uti ore—ma te ite papû e, e tamata ihoa vau i te ou'a. I to'u ou'araa, ua haru mai oia ia'u, ua tauturu ia'u, e aita i hinaaro ia marua vau. Ua faaora taua na rima taea'e puai ra i to'u ora i taua mahana ra a tarere ai au, e te pohe mau e tia'i mai ra ia'u ».¹

E au mau taea'e, e au mau tuahine, e Sabati Pasa teie mahana. Noa'tu e ti'a ia tatou ia haamana'o *noa* (ua fafau tatou i roto i ta tatou pure oro'a i te mau hebedoma atoa e e na reira tatou), teie ia te mahana mo'a roa'e o te matahiti no te haamana'o taa ê i to tatou taea'e tei toro mai i to'na na rima here e te papû no te faaora ia tatou i to tatou mau paruparu, mau mauivi e i ta tatou mau hara. Te faa'ite nei au, na roto i teie aamu tei faa'itehia mai e te utuafare o John e o Jimmy, i to'u maururu rahi no te Taraehara e te Ti'a-faahou-raa o te Fatu ra o Iesu Mesia e te fa'i nei au i teie mau ohipa i tupu i roto i te opua-raa hanahana a te Atua, tei arata'i ia tatou e tei horo'a i te auraa i « te aroha ta Iesu i pûpû [no tatou] ».²

I roto i to tatou sotaie, o te rahi noa'tura te paieti ore, e ere i te mea mâtau e e ere atoa i te mea auhia ia faahiti i te parau no Adamu e no Eva

e aore râ no te ô i Edene e aore râ no to raua « hi'araa maitai » i roto i te oraraa tahuti nei. Te parau mau râ, *eita ia* e nehenehe ia tatou ia taa maitai i te Taraehara e te Ti'a-faahou-raa o te Mesia e *eita* e noaa maitai ia tatou te maururu i te tumu mau no To'na fanauraa aore râ To'na poheraa—oia ho'i aita'tu e rave'a no te faahanahana i te Noera *aore râ* te Pasa—ma te ore e taa e, e ua vai mau na te hoê tane o Adamu e te hoê vahine o Eva tei hi'a mau i Edene e te mau utu'a atoa i apitihia'tu i taua hi'araa ra.

Aita vau i ite i te mau mea atoa tei tupu na mua'tu i ni'a i teie nei palaneta, ua ite râ vau e, ua hamanihia raua e piti e te Atua hanahana, e ua ora raua ana'e no te hoê tau i roto i te hoê vahi paradaiso e aore roa ho'i e pohe aore râ e utuafare, e ua ofati raua na roto i te tahi mau ma'itiraa i te hoê faauerua a te Atua o tei titau ho'i ia raua ia faaru'e i to raua nohoraa e o tei faati'a râ ia raua ia fanau i te mau tamarii hou a faaruru atu ai i te pohe o te tino.³ No te faarahi atu â i te oto e te fifi o to raua oraraa, ua noaa atoa mai, na roto i ta raua ofatiraa i te ture, te mau utu'a i te pae varua, tei ti'avaru atu ia raua mai mua'tu i te aro o te Atua e a muri noa'tu. No te mea ho'i e, ua fanauhia mai tatou i roto i taua ao hi'a ra e no te mea atoa ho'i e ofati atoa tatou i te mau ture a te Atua, e farii atoa

ia tatou i te mau faautu'araa ta Adamu e o Eva i farii.

Auê ia ohipa pe'ape'a e ! Te faaatea ê nei te taatoaraa o te nunaa taata i te Atua—te mau tane, te mau vahine e te mau tamarii atoa o te nunaa taata, ma te tapiri atu i te pohe tamau i te pae tino, e te ahoaho i te pae varua. O tera anei te oraraa ? O teie anei te hopearaa o te oraraa taata ? E tarere noa anei tatou i ni'a i te tahi poro mou'a to'eto'e o te hoê ao tau'a ore ma te imi i te tahi mea no te tape'a atu i ni'a iho—aore ho'i hoê a'e mea maori râ te fafaraa i te one e hee ra i to tatou mau rima, aore e mea no te faaora ia tatou, aore e tao'a no te tape'a atu i ni'a iho. E ohipa faufaa ore anei te tumu o to tatou oraraa ma te rave i te mea e nehenehe noa ia tatou ia rave, ma te faaoromai noa i na hitu ahuru matahiti e hau atu, e te manuia ore e te tamau-noa-raa i te topa e a muri noa'tu ?

Mea maramarama maitai e te mure ore te pahonora a taua mau uiraa ra : Eita roa ia ! Te faa'ite papû nei au mai te mau peropheta tahito e tera no teie tau e « ua ravehia te mau mea atoa i te paari no'na tei ite i te mau mea atoa ».⁴ No reira, mai te taime a taahi ai taua na metua matamua ra i rapae au i te ô i Edene, no to'na ite-atea-raa i te faaotiraa a Adamu e a Eva, ua tono haere te Atua e to tatou Metua i te mau melahi no te ra'i ia poro i te reira—e tae noa mai i to

tatou nei tau—e ua faanahohia teie mau ohipa tei tupu no to tatou popou mure ore. E tufaa te reira no Ta'na opuaraa hanahana o tei faanaho mai i te hoê Faaora, te Tamaiti mau a te Atua iho, te tahi atu « Adamu » mai ta Paulo i pii Ia'na⁵—o te haere mai i te afa ti'a o te mau tau no te aufau i ta Adamu ofatiraa matamua. E faatupu ia taua Taraehara ra i te upooti'araa i ni'a i te pohe o te tino, o te horo'a i te ti'a-faahou-raa i te mau taata atoa tei ora e aore râ o te fanauhia mai i roto i teie nei ao. Au'a'e râ, na roto i te aroha, e horo'a atoa mai te reira i te faaoreraa i te mau hara a te taata tata'itahi mai ia Adamu mai â e tae noa'itu i te hopea no teie nei ao, mai te au râ i te tatarahaparaa e te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua.

Ei hoê no Ta'na mau ite faatoro'ahia, te parau nei au i teie nei po'ipo'i Pasa e, o Iesu no Nazareta, i mutaa e i teie nei, taua Faaora ra no te ao nei, taua « Adamu hopea » ra,⁶ te Tumu e te Faaoiti i to tatou faaroo, te Alepha e te Omega no te ora mure ore. Te parau ra Paulo « Mai te taata i hope i te pohe ia Adamu, e hope atoa i te faaorahia i te Mesia ».⁷ Ua parau atoa te peropheta patereareha o Lehi : « Ua hi'a Adamu ia vai te mau taata... E e haere mai te Mesia i te tau mau ra, ia ti'a Ia'na ia faaora i te mau tamarii a te taata i te hi'araa ».⁸ E ua haapii hu'ahu'a roa'toa mai o Iakoba te peropheta no te Buka a Moromona, ei tufaa no te hoê a'oraa e piti mahana te maoro,

no ni'a i te Taraehara a Iesu Mesia e « e tae mai ho'i te tia-faahou-raa o te taata nei... no te hi'araa o te taata ra ».⁹

No reira tatou e faahanahana nei i teie mahana i te horo'a no te upooti'araa i ni'a i te mau manui'araa ore atoa ta tatou e farerei, te mau oto atoa ta tatou e ite, te mau faatai'araa atoa ta tatou e farii, te mau ri'ari'a atoa ta tatou e faaruru atu—e faahanahana tatou i to tatou ti'a-faahou-raa mai te pohe mai e te faaoreraa i ta tatou mau hara. E noaa ia tatou taua upooti'araa no te mau ohipa tei tupu i te hoê hopea hebedoma a hau atu i te piti tauasini matahiti i teie nei i Ierusalem.

Ma te haamata na roto i te ahoaho varua i roto i te ô no Gesetemane, e e haere atu i te Faasataurora i ni'a i te satauro i Kalavaria, e tae roa'itu i te hoperaa i te po'ipo'i sabati nehenehe i roto i te tahi menema tei horo'ahia mai, ua rave te hoê taata hara ore, mâ e te mo'a, te Tamaiti mau a te Atua iho, i te mea aore roa e taata ê atu tei pohe i rave e e riro i te rave mai. Na roto i To'na iho mana, ua ti'a mai Oia mai te pohe mai, e eita roa To'na tino e faataa-ê-faahou-hia i To'na ra varua. Na roto i to'na iho hinaaro, ua iriti Oia i to'na ahu pohe i faaahuhia'i Oia, ma te tufetu maite i te ahu vehi tei tuuhia i ni'a'e i to'na mata i « vaiiho-ê-hia te vairaa ê », ¹⁰ mai ta te papa'iraa mo'a i parau.

Ua riro tera na taahiraa mata-mua no te Pasa, te Taraehara e te

Ti'a-faahou-raa, ei taime no te faahou-pearaa rahi roa a'e, ei tao'a rahi roa a'e no te aau horo'a, ei mauui ri'ari'a roa a'e e ei faa'iteraa hanahana rahi roa a'e no te aroha mau, tei pûpûhia a'enei i roto i te tuuaai o te ao nei. Ua mauui Iesu Mesia, te Tamaiti Fanau Tahia a te Atua, e ua pohe e ua ti'a Oia mai te pohe mai, ia nehenehe Ia'na, mai te uira anapa i roto i te vero i te tau ve'a-ve'a, e tape'a ia tatou a topa ai, ma te tape'a maite e To'na puai, e na roto i ta tatou haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa, e faateitei ia tatou i te ora mure ore.

I teie Pasa, te haamauruuru nei au Ia'na e i te Metua tei horo'a mai Ia'na ia tatou, i te mea e, te ti'a upooti'a noa ra Iesu i ni'a i te pohe, noa'itu te ti'a nei Oia i ni'a i na avae mamae. I teie Pasa, te haamauruuru nei au Ia'na e i te Metua tei horo'a mai Ia'na ia tatou, i te mea e, te toro noa maira Oia i te maitai hope ore, noa'itu te faatae noa mai nei Oia i te reira ma te apu rima puta e te fatiraa rima pêpê. I teie Pasa, te haamauruuru nei au Ia'na e te Metua tei horo'a mai Ia'na ia tatou, i te mea e, ua nehenehe ia tatou ia himene no ni'a i te hoê aua i tahe ai te toto, te hoê satauro patitihia e te naero, e te hoê menema hanahana aore e taata :

*Auê te faahiahia, te nehenehe
e te maitai e,
Te opuaraa hanahana faaora
I reira ho'i te parau ti'a, te here
e te aroha e farerei ai
Ma te hanahana !¹¹*

I te i'oa mo'a o te Fatu Iesu Mesia tei ti'a faahou mai, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Rata i roto i te rima o Jeffrey R. Holland.
2. « Te Maere nei Au », [ia au i te mau parau i roto i te himene reo Peretane] *Te mau himene*, n°111.
3. Hi'o 2 Nephi 2:19–29, hi'o ihoa râ i te mau irava ; Mose 5:10–11.
4. 2 Nephi 2:24.
5. Hi'o 1 Korinetia 15:45.
6. 1 Korinetia 15:45.
7. 1 Korinetia 15:22.
8. 2 Nephi 2:25–26.
9. 2 Nephi 9:6.
10. Ioane 20:7.
11. « Auê te Paari e te Aroha », [ia au i te mau parau i roto i te himene reo Peretane] *Te mau himene*, n°109.

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te horo'a o te aroha mau

I teie mahana e a muri noa'tu, e roaa te aroha o te Atua i te mau taata aau tatarahapa e te varua maru.

I te sabati Pasa te faahanahana nei tatou i te ohipa tia'i-maoro-roa-hia a'e e te hanahana i roto i te tuaaai o te ao nei.

Na taua mahana ra i tau i te mau mea atoa.

Ua tau i to'u oraraa i taua mahana ra.

Ua tau i to outou oraraa.

Ua tau i te hopearaa o te mau tamarii paatoa a te Atua.

I taua mahana haamaitaihia ra, na te Faaora o te taata nei, Oia tei rave i ni'a Ia'na i te mau fifi o te hara e o te pohe tei tape'a tifi ia tatou, i ofati i te reira mau fifi e ua faati'amâ ia tatou.

Maoti te tusia o to tatou Taraehara here, i ere ai te pohe i to'na tara, i ere ai hade i te re,¹ aore to Satane e mana vai maoro, e ua « faafanau... faahou-hia tatou ia noaa te mana'o ora i te ti'a-faahou-raa o Iesu Mesia ».²

Parau mau roa, ua tano te aposetolo Paulo a parau ai oia e, « e haamahana-hana outou ia outou iho i teie mau parau ».³

Te aroha mau o te Atua

Pinepine tatou i te paraparau no ni'a i te Taraehara o te Faaora—e ua ti'a te reira !

I roto i te mau parau a Iakoba, « E aha ho'i e ore e parau ai i te Taraehara a te Mesia, e tae'a ai te ite ti'a no'na

ra ? »⁴ Tera râ, « te paraparau nei tatou i te Mesia... te oaoa nei tatou i te Mesia... e te a'o nei tatou i te parau a te Mesia, [e] te tohu nei ho'i tatou i te Mesia »⁵ i te mau taime atoa, eiaha roa'tu tatou e haamo'e i to tatou mana'o oaoa e te maururu rahi no te tusia mure ore a te Tamaiti a te Atua.

E ore te Taraehara a te Faaora e riro ei parau mataro-noa-hia i roto i ta tatou haapiiraa, ta tatou tau'araa parau, e aore râ, i roto i to tatou aau. E parau mo'a râ, i te mea e, na roto i teie « tusia rahi e te hopea » i hopoi mai ai Iesu te

Mesia « i te ora na ratou atoa tei faaroo i to'na ra i'oa ».⁶

Te maere nei au ia feruri e, ua faahaehaa te Tamaiti a te Atua Ia'na no te faaora ia tatou, noa'tu te pinepine to tatou huru ti'a ore, te viivii, te rave hape, e te aau mehara ore. Ua tamata vau i te haro'aro'a i te Taraehara o te Faaora i roto i to'u feruriraa popoto, hoê noa iho tatararaa tei itehia ia'u maori râ, e here rahi, e here ti'a mau e te mure to te Atua ia tatou. Eita e ti'a ia'u ia haamata noa a'e i te faito i « te aano, te maoro, e te hohonu e te teitei... [o] te aroha o te Mesia ».⁷

Te hoê faahitiraa puai no taua here ra, o ta te mau papa'iraa mo'a ia e parau pinepine nei e, te aroha mau o te Atua—te tauturu e te horo'a o te puai no te ra'i mai, na roto ho'i i te reira e riro ai tatou mai to tatou huru i teie nei, e taata parau ti'a ore e te iti, haere atu ei taata faateiteihia no « te parau mau e te maramarama, e tae noa'tu i te taime [tatou] e faahanahanahia'i i roto i te parau mau, e [ia ite] ho'i i te mau mea atoa ».⁸

E mea nehenehe mau teie aroha to te Atua. Tera râ, e mea pinepine atoa te reira i te ore e haro'aro'a-maitai-hia.⁹ E mea ti'a ia tatou ia ite i te aroha mau o te Atua mai te mea e, te opua ra tatou ia farii i te mau mea tei faaineinehia no tatou i roto i To'na basileia mure ore.

No reira, te hinaaro nei au e paraparau atu i te parau no te aroha. A tahi,

Helsinki, Firirane

nahea te aroha i te tatarā i te mau uputa o te ra'i, e te piti, nahea oia i te iriti i te mau haamaramarama o te ra'i.

A tahi : E tatarā te aroha i te mau uputa o te ra'i

No te mea ho'i e, « ua rave paatoa ho'i [tatou] i te hara, e ua ere i te haamaitai a te Atua ra »,¹⁰ e no te mea ho'i e, « e ore ho'i te mea viivii e ô i te basileia o te Atua »,¹¹ aore ia tatou tata'itahi i ti'amâ no te ho'i i mua i te aro o te Atua.

Noa'tu e, e tavini tatou i te Atua ma to tatou varua atoa, eita ia e nava'i, i te mea e, « e tavini faufaa ore â »¹² tatou i reira. E ere na tatou e apî mai i to tatou tomoraa i te ra'i ; te ti'a mai nei ho'i te titauroa a te parau ti'a ei arai i mua ia tatou, o te ore e roaa ia tatou ia upooti'a na roto ia tatou iho.

Tera râ, te vai ra te rave'a.

O te aroha mau o te Atua to tatou ti'aturiraa rahi e te mure ore.

Na roto i te tusia o Iesu Mesia, e tamarû te rave'a aroha i te mau titauroa a te parau ti'a¹³ « e faatupu atoa ho'i i te rave'a e faaroo ai te taata e tae noa'tu i te tatarahapa ».¹⁴

Noa'tu e e uteute roa ta tatou mau hara, e riro ia mai te hiona te teatea.¹⁵ Ua horo'a to tatou Faaora here « ia'na iho ei hoo i te taata atoa »,¹⁶ no reira, ua horo'ahia mai ia tatou te hoê tomoraa i roto i To'na basileia mure ore.¹⁷

Ua tatarahia te uputa !

Tera râ, eita te aroha mau o te Atua e faaho'i noa ia tatou i to tatou huru hara ore i mutaa ra. Mai te peu e, te auroa o te faoraraa, o te tumâ-noa-raa

i ta tatou mau hapehape e te mau hara, eita ia te faoraraa—noa'tu to'na nehenehe—e faatupu i te mau hinaaro o te Metua no tatou. E mea teitei rahi atu Ta'na titauroa : te hinaaro nei Oia ia riro mai Ta'na mau tamaiti e Ta'na mau tamahine mai Ia'na ra te huru.

Na roto i te horo'a no te aroha mau o te Atua, eita te e'a no te ti'araa pipi e arata'i i muri ; e arata'i râ i ni'a.

E arata'i te reira ia tatou i te mau vahi teitei e ore ho'i tatou e maramarama rahi roa ! E arata'i te reira ia tatou i te faateiteiraa i roto i te basileia tiritiera o to tatou Metua i te Ao ra, i reira ho'i tatou, e farii ai « i To'na îraa e i To'na hanahana ho'i »¹⁸ ma te haatihia e tei herehia e tatou. No tatou te mau mea atoa, e na te Mesia tatou.¹⁹ Oia mau, te mau mea atoa na te Metua ra, e horo'ahia mai ia na tatou.²⁰

No te fatu i to'na hanahana, eita ia e nava'i noa teie uputa teie tatarahia ; titauroa râ ia tatou ia tomo na roto i teie uputa ma te hinaaro mau ia tauihia tatou—hoê tauraa rahi ta te mau papa'iraa mo'a e faa'ite nei e, « ia fanau faahou ; oia ia, ia fanau i te Atua ra, ia faa'irohia [to tatou huru tahuti] e te ma'iri ra, ei huru parau ti'a, i te faaoraraahia e te Atua, ia riro ei tamaiti e ei tamahine na'na ra ».²¹

Piti : E iriti te aroha mau i te mau haamaramarama o te ra'i

Te tahi atu tuhaa o te aroha mau o te Atua maori râ, te iritiraa ia i te mau haamaramarama o te ra'i, na reira mai ho'i te Atua i te ninii mai i te mau haamaitairaa no te mana e te puai, e ti'a ai ia tatou ia faaoti i te mau mea o te ore roa e oti ia tatou na roto i te tahi atu rave'a. Na roto i te aroha maere o te Atua e ti'a ai i Ta'na mau tamarii ia upooti'a i ni'a i te mau opape na raro e te one mure (sables mouvants) a te haavare ra, ma te ti'a i ni'a a'e i te hara, e « ia riro ei taata maitai roa i te Mesia ra ».²²

Noa'tu e paruparu to tatou paatoa, e nehenehe tatou e upooti'a i ni'a i te reira. Oia mau, na roto i te aroha mau o te Atua, mai te mea e, e faahaehaa tatou ia tatou iho e ia faaroo, e riro te mau mea paruparu ei mau mea etaeta.²³

I roto i te roaraa o to tatou oraraa, na te aroha mau o te Atua e horo'a mai nei i te mau haamaitairaa pae tino e te mau horo'a pae varua, o te faarahi i to tatou mau aravihi, e o te haafaufaa i to tatou oraraa. Na To'na aroha mau e tamâ ia tatou. Na To'na aroha mau e tauturu ia tatou ia maitai roa a'e.

O vai te nehenehe e farii i te reira ?

I roto i te Bibilia te tai'o nei tatou i te parau no te tere o te Mesia i te fare o Simona te pharisea.

Ia hi'ohia'tu, mai te huru e, e taata maitai e te parau ti'a o Simona. Ua rave tamau oia i ta'na mau ohipa i te pae faaroo : ua haapa'o oia i te ture, ua au-fau i ta'na tuhaa ahuru, ua haapa'o i te Sabati, ua pure i te mau mahana atoa, e ua haere i te zunago.

Tera râ, tei piha'i iho Iesu ia Simona, a haere mai ai te hoê vahine, horoi a'era i te avae o te Faaora i to'na

roimata, e ua faatavai ihora i To'na avae i te hinu maitai ra.

Aita o Simona i au i teie huru faa'iteraa o te haamoriraa, i te mea e, ua ite oia e, e vahine hara teie vahine. Ua feruri o Simona e, mai te mea e, aita Iesu i ite i te reira, e ere ia Oia i te peropheta. Ahiri e, oia, eita ia Oia e vaiiho i te reira vahine ia tape'a Ia'na.

Ua ite a'era Iesu i to'na mau mana'o, ua fariu atura i ni'a ia Simona e ua ui atura i te hoê uiraa. Na ô atura Oia e, « Toopiti a te hoê taata tau amutarahu... E pae hanere moni veo i ta te hoê aore i hoo na... pae ho'i ahuru i ta te tahi.

« No te mea râ, aita roa a raua [toopiti] faufaa e hoo na ai, faaore noa'tu ra oia i ta raua atoa tarahu. E tena na, e faa'ite mai oe, o teihea o te rahi i te mauruuru ia'na i taua na taata ra ? »

Ua parau maira Simona e, o tei faaorehia e a'na te tarahu rahi ra.

I reira, haapii atura Iesu i te hoê haapiiraa hohonu : « Te hi'o nei oe i teie nei vahine ? ... O ta'na nei hara rahi, ua faaorehia ia ; *i rahi ai to'na mauruuru* : are'a te taata hara iti i faaorehia ra, e iti ia to'na mauruuru ». ²⁴

O tei hea i taua na taata nei o te rahi i te hoho'a ia tatou nei ?

Mai ia Simona anei tatou te huru ? Te ti'aturi ra anei e te au ra anei tatou i ta tatou mau ohipa maitai, ma te ti'aturi i to tatou iho huru parau ti'a ? Peneia'e

e ere tatou i te mea oroma'i roa i ni'a i te feia aita e ora nei mai te au i ta tatou mau ture ? Te rave noa ra anei tatou i te ohipa mai tei matarohia, ma te feruri ore, haere i ta tatou mau pureraa, pohe ta'oto noa i roto i te piha haapiiraa evanelia, e peneia'e, hi'o haere i ta tatou niuniu afa'ifa'i i roto i te pureraa oro'a ?

E aore râ, mai teie vahine anei tatou, tei mana'o e, aita e rave'a faahou, ua mo'e roa oia no ta'na mau hara ?

Te rahi ra anei to tatou *mauruuru* ?

Te taa ra anei tatou i ta tatou tarahu i te Metua i te Ao ra e te taparu ra anei tatou i te aroha mau o te Atua ma to tatou varua atoa ?

Ia tuturi ana'e tatou i raro no te pure, no te faahaamana'o faahou anei i te mau mea rarahi a'e o to tatou iho parau ti'a, e aore râ, no te fa'i anei i ta tatou mau hape, ma te taparu i te aroha o te Atua, e ma te manii i te roimata o te au mehara no te faanahoraa faahia-hia o te faaoraraa ? ²⁵

E ore te faaoraraa e hoohia i te haapa'o ; e hoohia mai râ na roto i te toto o te Tamaiti a te Atua. ²⁶ Ia feruri ana'e tatou e, e nehenehe ta tatou e farii i te faaoraraa na roto i ta tatou mau ohipa maitai, mai te huru ia e, te hoo nei tatou i te hoê titeti manureva, e a feruri ai e, ua fatu tatou i te taiete manureva. E aore râ, ia feruri ana'e tatou e, ua oti tatou i te aufau i te tarahu o to tatou fare, ua fatu ia tatou i teie nei i te paraneta taatoa.

No reira no te aha e haapa'o ai ?

Mai te mea e, e horo'a na te Atua te aroha mau, no te aha ia te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua i riro ai ei ohipa faufaa roa ? No te aha ia e haape'ape'a no te mau faaueraa a te Atua—e aore râ, te tatarahapa, no te reira ? No te aha ia eita e farii noa e, e feia hara tatou e vaiiho atu ai na te Atua e faaora ia tatou ?

E aore râ, no te huri i te uiraa mai te au i te mau parau a Paulo, « E tamau â tatou i te rave i te hara ia rahi te aroha ? » E mea ohie roa te pahonoraa a Paulo : « Eiaha roa ia » [Ua opani te Atua]. ²⁷

E te mau taea'e e te mau tuahine, te haapa'o nei tatou i te mau faaueraa a te Atua—no to tatou here Ia'na !

Ia tamata tatou i te haro'aro'a i te horo'a o te aroha mau o te Atua ma to tatou au atoa e to tatou varua atoa, na te reira e horo'a mai ia tatou paatoa i te mau tumu hau atu no te here e no te haapa'o i te parau a to tatou Metua i te Ao ra ma te haehaa e te au mehara. A haere ai tatou na ni'a i te haerea o te ti'araa pipi, e tamâ te reira ia tatou, e haamaitai te reira ia tatou, e tauturu te reira ia tatou ia hau atu i te riroraa mai Ia'na te huru, e e faaho'i te reira ia tatou i mua i To'na aro. Na « te varua o te Fatu [to tatou Atua] » i « faahuru ê ia matou... i ore ai matou i hinaaro ai i te rave i te ino, ia rave râ i te maitai ma te faaea ore ». ²⁸

No reira, e riro to tatou haapa'o i te mau faaueraa a te Atua ei faahopearaa au no to tatou here e to tatou au mehara hope ore i te maitai rahi o te Atua. Na teie huru here e te au mehara rahi e amui, mai te hoê semeio te huru, i ta tatou ohipa i te aroha mau o te Atua. E faaunauna noa te taiata ore i to tatou mau feruriraa i te mau taima atoa, ei reira to tatou ti'aturiraa e puai roa ai i mua i te aro o te Atua. ²⁹

E te mau taea'e e te mau tuahine, e ere i te hopoi'a te oraraa i te evanelia ma te haapa'o maitai. E haapiiiraa oaoa râ—e faaineineraa no te fatu i te hanahana rahi o te tau mure ore. Te imi nei tatou i te rave'a ia haapa'o i te parau a to tatou Metua i te Ao ra, no te mea, e maitai atu te tu'atiraa to tatou varua i ni'a i te mau mea pae varua. E haro'aro'a

tatou i te mau mea aore â tatou i feruri na mua a'enei. E roaa te maramarama e te iteraa ia tatou ia haapa'o ana'e tatou i te hinaaro o te Metua.³⁰

E horo'a na te Atua te aroha mau, e to tatou hinaaro ia haapa'o i te mau faaueraa tata'itahi a te Atua, o te tororaa ia i to tatou rima tahuti nei no te farii i teie horo'a mo'a a to tatou i te Metua i te Ao ra.

Hope noa'tu to tatou itoito atoa

E tautururaa faufaa roa ta te pe-ropheta Nephi i horo'a mai i to tatou iteraa i te aroha mau o te Atua a parau ai oia e : « Ua itoito ho'i tatou... ia haapii atu i ta tatou mau tamarii, e to tatou mau taea'e atoa, i te faaroo i te Mesia ra : e ia haamaitai ho'i i te Atua ; ua ite ho'i tatou e, no roto i *te aroha e ora'i ta-tou, hope noa'tu to tatou itoito atoa* ». ³¹

Tera râ, te uiui nei to'u mana'o e, aita anei tatou e hape nei i te tahi taime, i te tatararaa o te parau ra « hope noa'tu to tatou itoito atoa ». E ti'a ia tatou ia ite e, aita te parau ra « hope noa'tu » i aifaito i te parau ra, « no te ».

Aita tatou e faorahia « no te » mau mea atoa ta tatou e nehenehe e rave. Ua rave anei hoê o tatou i te mau mea *atoa* ta tatou e nehenehe e rave ? E ti'a i anei te Atua ia hope roa te mau tau-tooraa atoa i te ravehia e tatou na mua a'e Oia a tomo mai ai i roto i to tatou oraraa na roto i To'na aroha faaora ?

E rave rahi taata e haaparuparu i te mana'o no te mea e, e tamau noa ratou i te ore e manuia. Ua ite ratou na roto ia ratou iho e, « ua ti'a ho'i i te varua e paruparu râ to te tino ». ³² Te pii hua nei to ratou reo e o Nephi i te parau e, « te oto nei ta'u aau no to'u ino ». ³³

Ua papû ia'u e, ua ite Nephi e, na te aroha o te Faaora e *tuu* e e *faatia* ia ta-tou ia upootia i ni'a i te hara. ³⁴ No reira Nephi i itoito ai i te taparu i ta'na mau tamarii e te mau taea'e « ia faaroo i te Mesia... e ia haamaitai ho'i i te Atua ». ³⁵

E ia hi'o tatou, *tera ia* te ohipa ta tatou e nehenehe e rave ! E *tera ia* ta tatou ohipa i te tahuti nei !

E roaa te aroha mau i te mau taata atoa

Ia feruri ana'e au i te mea ta te Faaora i rave no tatou na mua rii noa

a'e i taua sabati Pasa matamua ra, te hinaaro nei au e faateitei i to'u reo e ia pii hua i te mau arueraa i te Atua Teitei Roa e i Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia !

Ua matara te mau uputa o te ra'i !

Ua matara te mau haamaramarama o te ra'i !

I teie mahana e a muri noa'tu, e roaa te aroha o te Atua i te mau taata aau tatarahapa e te varua marû. ³⁶ Ua faaateatea Iesu Mesia i te e'a no tatou no te ta'uma i te mau vahi teitei e ore te feruriraa o te tahuti e haro'aro'a. ³⁷

Te pure nei au ia ite tatou na roto i te mata apî e te aau apî i te auraa mure ore o te tusia taraehara a te Faaora. Te pure nei au ia faa'ite tatou i to tatou here i te Atua e i to tatou mauruuru no te horo'a o te aroha hopea ore o te Atua na roto i te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa, e ma te oaoa, « ia haapa'o i te haerea e au i te ora apî ». ³⁸ Na roto i te i'oa mo'a o to tatou Fatu e Taraehara, o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o 1 Korinetia 15:55 ; Mosia 16:8.
1. Petero 1:3 ; reta tei faahuru-ê-hia.
1. Tesalonia 4:18 ; hi'o atoa i te mau irava 13-17.
- Iakoba 4:12.
2. Nephi 25:26.
- Alama 34:10, 15.
- Ephesia 3:18-19.
- Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:28.

9. Ua riro mau tatou ei « tamarii rii, e aita e â i noaa ... te ite i te huru no te rahiraa no te mau haamaitairaa ta te Metua e tape'a ra i roto i to'na na rima e i faaineinomia ho'i no [tatou] » (Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 78:17).

10. Roma 3:23.

11. 1 Nephi 15:34 ; hi'o atoa 1 Nephi 10:21 ; Mose 6:57.

12. Mosia 2:21.

13. Hi'o Alama 42:15.

14. Alama 34:15.

15. Hi'o Isaia 1:18.

16. 1 Timoteo 2:6.

17. Hi'o 2 Petero 1:11.

18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:56.

19. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:59.

20. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:38.

21. Mosia 27:25.

22. Moroni 10:32.

23. Hi'o Etera 12:27.

24. Hi'o Luka 7:36-50 ; reta tei faahuru-ê-hia.

25. Na te parabole a te Mesia no ni'a i te pharisea e te taata tiaau tute e faahoho'a maramarama i teie parau (hi'o Luka 18:9-14).

26. Hi'o Te Ohipa 20:28.

27. Roma 6:1-2.

28. Mosia 5:2.

29. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:45.

30. Hi'o Ioane 7:17.

31. 2 Nephi 25:23 ; reta tei faahuru-ê-hia.

32. Mataio 26:41 ; hi'o atoa Roma 7:19.

33. 2 Nephi 4:17.

34. Hi'o 2 Nephi 4:19-35 ; Alama 34:31.

35. 2 Nephi 25:23.

36. Hi'o 3 Nephi 9:19-20.

37. Hi'o 1 Korinetia 2:9.

38. Roma 6:4.

Na Elder Robert D. Hales

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Paruru i te ti'amâraa ia ma'iti, paruru i te ti'amâraa pae faaroo

To tatou faaohiparaa ma te haapa'o maitai i to tatou ti'amâraa ia ma'iti, tei te huru ia i to tatou ti'amâraa pae faaroo.

Esabati Pasa teie : e mahana no te aau mehara e te haamana'oraa e faahanahanaraa i te Taraehara e te Ti'a-faahou-raa o to tatou Faaora Iesu Mesia no te taata nei. Te haamori nei tatou Ia'na, ma te mauruuru atoa i to tatou ti'amâraa pae faaroo, te ti'amâraa ia putuputu, te ti'amâraa ia parau e te ti'araa mana tei horo'ahia mai e te Atua, te ti'amâraa ia ma'iti.

Mai tohuhia e te mau peropheta no ni'a i teie mau mahana hopea e ora nei tatou, e rave rahi taata e taa ore nei o vai tatou e e aha ta tatou e ti'aturi nei. Te vai ra te mau « pari haavare noa... e te au ore i te taata matatai ra ».¹ Te vai atoa ra te « parau i te ino ra, e maitai, e te maitai ra, e ino ; o tei parau i te pouri ra, e maramarama, e te maramarama ra, e pouri ».²

A rave noa ai te feia ati a'e ia tatou i ta ratou mau ma'itiraa i mua i to tatou mau ti'aturiraa, eiaha roa e mo'e ia tatou e, te ti'amâraa morare, e tuhaa fau-faa rahi ia no te faanahoraa a te Atua, no Ta'na mau tamarii atoa. Tei roto i teie faanahoraa mure ore, tei vauvauhia

mai i mua ia tatou i roto i te apooraa i te ra'i ra hou i te tahuti nei, te horo'a no te ti'amâraa ia ma'iti.³

I roto i taua Apooraa rahi ra, ua faaohipa Lucifer, o ta tatou e mâtau nei ei Satane, i to'na ti'amâraa ia ma'iti no te pato'i i te faanahoraa a te Atua. Ua parau te Atua : « No te mea ua orurehau Satane ia'u, e ua titau ia haamou i te ti'amâraa o te taata, o ta'u, ta te Fatu te Atua, i horo'a no'na ra... I faaue ai au ia hurihia oia i raro ».⁴

Te parau faahou nei Oia : « E ua faafariu ê atu atoa oia i te toru o te tufaa o te mau nuu o te ra'i ia'u nei no to ratou ti'amâraa ».⁵

Ei faahopearaa, ua ere teie nau tamarii varua a te Metua i te Ao ra, tei pato'i i Ta'na faanahoraa e tei pee ia Lucifer, i to ratou hopearaa hanahana.

A faaohipa ai i To'na ti'amâraa ia ma'iti, ua parau Iesu Mesia :

« Teie au, a tonu ia'u ».⁶

« Ia haapa'ohia to oe hinaaro, e no oe te hanahana e a muri noa'tu ».⁷

No Iesu, tei faaohipa i To'na ti'amâraa ia ma'iti no te paturu i te faanahoraa

a te Metua i te Ao ra, ua itehia e ua faataahia Oia ei Faaora no tatou na te Metua, e ua faatoro'a-a'ena-hia no te rave i te tusia taraehara no te taatoaraa. Mai te reira atoa, na te faaohiparaa tatou i to tatou ti'amâraa ia ma'iti, no te haapa'o i te mau faauerua, e faati'a ia tatou, ia maramarama pauroa mai o vai tatou e ia farii i te mau haamaitairaa atoa a to tatou Metua i te Ao ra—mai te fana'oraa i te hoê tino, te haereraa i mua, te popou, te roaaraa te hoê utua-fare e te roaaraa te ora mure ore.

No te haapa'o i te mau faauerua, titauhia ia tatou ia ite mai i te haapiiraa tumu mana a te Ekalesia ia ore tatou ia hahi ê mai te faatereraa a te Mesia na roto i te mau peu tauuiui a te taata hoê.

Te haamaitairaa ta tatou e popou nei i teie nei, no te ma'itiraa ia ta tatou i rave ia pee i te Faaora hou teie oraraa. I te mau taata atoa e faaroo e aore râ e tai'o i teie mau parau, noa'tu o vai outou e ta outou i rave i mutaa ra, a haamana'o i teie parau : aita i taere roa no te rave faahou i te reira atoa ma'itiraa e no te pee Ia'na.

Na roto i to tatou faaroo ia Iesu Mesia, to tatou ti'aturiraa i Ta'na Taraehara, to tatou tatarahaparaa i ta-tou mau hara e to tatou bapetizoraa, e ti'a ia tatou ia farii i te horo'a faahiahia hope no te Varua Maitai. Te tuu mai nei te reira horo'a i te ite e te maramarama, te arata'iraa e te puai no te haapii e no te farii i te hoê iteraa papû, te mana, te tamâraa no te upooti'a i ni'a i te hara e te tamahanahanaraa e te faaitoitioraa no te vai haapa'o maitai noa i roto i te

ati. Te faarahi nei teie mau haamaitai-
raa aita e faaauraa a te Varua i to tatou
ti'amâraa e to tatou mana no te rave i te
mea ti'a, inaha « tei ia'na te Varua o te
Fatu ra, tei reira te ti'amâ ».⁸

A haere ai tatou i ni'a i te e'a no te
ti'amâraa pae varua i roto i teie mau
mahana hopea nei, e ti'a roa ia tatou ia
maramarama e, to tatou faaohiparaa ma
te haapa'o maitai i to tatou ti'amâraa ia
ma'iti, tei te huru ia i to tatou ti'amâraa
pae faaroo. Ua ite a'ena tatou e, aita
Satane i hinaaro ia mau ia tatou te reira
ti'amâraa. Ua tamata na oia i te haamou
i te ti'amâraa morare i ni'a i te ra'i, e
i teie nei, i ni'a i te fenua nei, te têtôtâ
'u'ana nei oia e te pato'i e te haaparare
nei ho'i i te taa ore no ni'a i te ti'amâraa
pae faaroo—e aha te reira e no te aha
e mea faufaa rahi no to tatou oraraa
pae varua e to tatou iho faaoraraa.

E maha ofa'i tihī no te ti'amâraa pae
faaroo ta tatou, te Feia Mo'a i te Mau
Mahana Hopea Nei, e turu'i atu i ni'a
iho e e paruru atu.

A tahi, o te ti'amâraa ia ti'aturi Eiaha
roa hoê taata ia faahapahia, ia hamani-
ino-hia e ia arohia e te taata e tae noa'tu
i te mau faatereraa hau no te mea ta'na
e ti'aturi nei no ni'a i te Atua. E ohipa no
te taata iho e e ohipa faufaa rahi ho'i.
Teie te hoê poro'i tahito no ni'a i to ta-
tou ti'aturiraa i te ti'amâraa pae faaroo :

« Aita e faatereraa hau e vai i roto
i te hau maori râ e paruruhia te reira
mau ture ia ore ia ofatihia, ia papû te
taata tata'itahi i te faaohipa-ti'amâ-raa
i to'na mana'o....

« ... E ti'a i te mau haavâ tivira ia
haavî i te hara rahi, eiaha roa'tu râ ia
faatere i te mana'o taata [e aore râ] e
faaore i te ti'amâraa o te varua ».⁹

Mai te reira'tu taime, ua haama-
nahia te reira ti'amâraa tumu no te
ti'aturiraa e te mau hau amui i roto i ta
ratou Fa'iraa haati i te mau ti'amanaraa
o te taata tupu e i roto atoa i te tahi
mau parau mana no tera e tera fenua
e no te mau fenua atoa no ni'a i te
ti'amanaraa o te taata.¹⁰

Te piti o te ofa'i tihī no te ti'amâraa
pae faaroo, o te ti'amâraa ia ia faa'ite i
to tatou faaroo e to tatou mau ti'aturi-
raa ia vetahi ê. Ua faaue mai te Fatu ia
tatou, « E e haapii tamau maite oe i to
mau tamarii [te evanelia]... ia parahi
noa oe i roto i te fare ».¹¹ Ua parau atoa
Oia i Ta'na mau pipî, « E haere outou
e ati noa'e te mau fenua'toa, e faa ite
haere i te evanelia i te taata'toa ».¹²
Ei metua, ei misionare rave tamau e
ei melo misionare, te turu'i nei tatou
i ni'a i te ti'amâraa pae faaroo no te
haapii i te haapiiraa tumu a te Fatu i
to tatou utuafare e na te ao atoa nei.

Te toru o te ofa'i tihī no te ti'amâraa
pae faaroo, o te ti'amâraa ia ia faanaho
ia tatou ei haapa'oraa faaroo, ei ekale-
sia, e ia haamori ma te hau e vetahi ê.
Te parau nei te hiro'a faaroo ahuru ma
hoê, « Te ti'aturi nei matou e, e ti'araa
to matou ia haamori i te Atua Mana-
Hope mai te au i to matou iho hinaaro,
e e ti'araa ho'i to te mau taata atoa ia
haamori ratou noa'tu te huru, te vahi e
te mea ta ratou i hinaaro ». E mau parau

e e rave rahi atoa papa ture e paturu
nei i te reira parau tumu, no te mau
fenua atoa, i tera e tera fenua atoa, no
ni'a i te ti'amanaraa o te taata.

Te maha o te ofa'i tihī no te ti'amâ-
raa pae faaroo, o te ti'amâraa ia ia ora i
to tatou faaroo—te faaohipa-ti'amâ-raa
i te faaroo, eiaha i roto i te fare noa e
te fare pure, i roto atoa râ i te mau vahi
taata. Ua faaue te Fatu ia tatou eiaha e
pure i te vahi mo'e noa¹³ e haere atoa
râ « ia anaana [to tatou maramarama] i
mua i te aro o te taata nei, ia hi'o ratou
i ta [tatou] parau maitai, e ia haamaitai
i to [tatou] Metua i te Ao ra ».¹⁴

Te inoino nei vetahi ia afā'i ana'e
tatou i to tatou faaroo i te vahi taata,
e i te tahi pae, o ratou e onoono nei
ia faaoromaihia to ratou huru hi'oraa
e ta ratou mau peu i roto i te sotaie,te,
o ratou iho tera e taupupu pinepine nei
ia faaoromai atoa'tu i te feia e ti'aturiraa
pae faaroo to ratou, o te hinaaro atoa
nei ia fariihia to ratou huru hi'oraa e
ta ratou mau peu. Te hee vitiviti noa'tu
ra teie faatura-ore-raa rahi i te hi'oraa
pae faaroo ei au-ore-raa pae sotiare e
politita i te mau taata e te mau faanaho-
raa faaroo.

A faaruru ai tatou i teie maraaraa
o te umeraa ia pi'o i mua i te mau
faatureraa taata noa, ia mo'e to tatou
mau ti'amâraa pae faaroo e ia fifi to
tatou ti'amâraa ia ma'iti, a feruri na i ta
te Buka a Moromona e haapii nei no
ni'a i ta tatou hopoi'a. I roto i te buka
no Alama te tai'o nei tatou no ni'a ia
Amaliki, « e taata paari » e « e taata ino »
teie imi ia riro ei arii i ni'a i te taata e ia
« faaore i to ratou ti'amâ, e to ratou mau
mea » e « pe'ape'a a'era te taata o te
ekalesia ».¹⁵ Ua haapiihia ratou e te arii
Mosaia ia faateitei i to ratou reo no te
mea e mana'o ratou ei ohipa ti'a.¹⁶ E no
reira, « putuputu maira te taata atoa o te
fenua e ati noa'e, taa ê atura tei hinaaro
ia Amaliki i tei ore i hinaaro ia'na ra,
[tera e tera taata ia au i to'na mana'o],
riro atura ei piti pupu, mârô atura ratou
te tahi i te tahi ».¹⁷

I roto i teie mau tau'araa parau, ua
ti'a i te mau melo no te Ekalesia e te
tahi pu'eraa ia ruru amui, ia ite i te va-
rua no te tahoêraa, ia faaûruria ratou e
te Varua Maitai. « E ua faaerehia Amaliki

e te parau a te taata, aita'tura oia i riro ei arii i ni'a i te feia ra ».¹⁸

Ei mau pīpī na Iesu Mesia, e hopoi'a taatou ia ohipa amui e te tahi atoa mau taata ti'aturi e te tu'ati te mana'o, no te faateitei i to tatou reo no te ohipa ti'a. Noa'tu â eiaha roa'tu te mau melo e parau atu e aore râ e faaô i te mana'o e, te parau ra ratou i te i'oa o te Ekalesia, te anihia ra tatou paatoa, ei tino huiraa-tira, ia faa'ite atu i to tatou iho ite ma te papû e te here—« tera [taata] e tera taata [tane e vahine] ia au i to'na mana'o ».¹⁹

Ua parau te peropheta Iosepha Semita :

« E nehenehe ia ta'u e parau atu ma te mata'u ore i mua i te ra'i e ua ineine atoa vau ia pohe no te paruru i te mau ti'araa o te hoê taata perebiterio, o te hoê taata bapetizo, aore râ o te hoê taata maitai no te tahi ê atu huru ekalesia [mai te momoni] ; no te mea [te] parau tumu o te taataahi i te mau ti'araa o te feia mo'a i te mau mahana hopea nei [hoê â ia] o te taataahi atoa i te mau ti'araa o te mau katolika no Roma, aore râ te tahi ê atu ekalesia e ere paha i te mea auhia e te huiraa-tira e e mea paruparu roa no te paruru ia ratou iho.

« Na te here i te ti'amâraa e faaûru ra i to'u nei varua—te ti'amâraa i te pae tivira e i te pae faaroo o te taata'araa o te taata ».²⁰

E te mau taea'e e te mau tuahine, tei ia tatou nei te hopoi'a ia paruru i te mau ti'amâraa e teie mau ti'araa mana no tatou iho e no to tatou huaai. E aha ta outou e ta'u e nehenehe e rave ?

A tahi, e nehenehe ta tatou ia imi i te haamaramaramaraa. Ia vai ara noa outou i te mau fifi e tupu nei i roto i te oraraa huiraa-tira e nehenehe e ha'uti i ni'a i te ti'amâraa pae faaroo.

A piti, na ni'a i to outou iho i'oa, ia amui atu i te tahi mau pu'eraa o te tu'ati nei i to fafauraa i te ti'amâraa pae faaroo. E apipiti i te ohiparaa no te paruru i te ti'amâraa pae faaroo.

A toru, a ora i te oraraa e itehia mai te hi'oraa maitai o te mea ta outou e ti'aturi nei—i roto i te parau e te ohipa. Te huru to tatou oraraa i to tatou faaroo te mea faufaa a'e i te mea e parau atu tatou no ni'a i te reira.

Te fatata roa mai nei te tae-piti-raa mai o to tatou Faaora. Eiaha na tatou ia haamarirau i roto i teie ohipa rahi. A haamana'o i te tapena ia Moroni tei huti i te tapa'o no te ti'amâ ma teie parau « Ei haamana'oraa i to tatou ra Atua, e ta tatou haapa'oraa, e to tatou ti'amâ, e to tatou hau, e ta tatou mau vahine, e ta tatou mau tamarii ».²¹ E haamana'o na tatou i te pahonora a te nunaa : ma te faaohipa i to ratou ti'amâraa ia ma'iti, ua « haere amui mai » ei fafauraa ia ohipa.²²

E au mau taea'e e tuahine here, eiaha e haere marû ! A horo ! A horo no te farii i te mau haamaitairaa no te ti'amâraa ia ma'iti na roto i te peeraa i te Varua Maitai e te faaohiparaa i te mau ti'amâraa ta te Atua i horo'a mai ia tatou no te rave i To'na hinaaro.

Te horo'a'tu nei au i to'u iteraa papû taa ê i teie mahana taa ê no te Pasa, oia ho'i, ua faaohipa Iesu Mesia i To'na ti'amâraa ia ma'iti no te rave i te hinaaro o to tatou Metua i te Ao ra.

Te himene nei tatou no ni'a i to tatou Faaora, « Haamanihia To'na ra toto, To'na ora i pûpûhia mai ».²³ E no te mea ua na reira Oia, tei ia tatou nei te rave'a « ia rave i te ti'amâ e te ora mure ore » na roto i te mana e te mau haamaitairaa o Ta'na Taraehara.²⁴ Ia ma'iti tatou ma te ti'amâ ia pee Ia'na i teie mahana e a muri noa'tu, o ta'u nei pure i To'na i'oa mo'a, oia Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 2 Timoteo 3:3.
2. Isaia 5:20.
3. Hi'o Mose 6:56.
4. Mose 4:3.
5. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 29:36.
6. Aberahama 3:27.
7. Mose 4:2.
8. 2 Korinetia 3:17.
9. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 134:2, 4.
10. Hi'o i te Fa'iraa haati i te mau ti'amanaraa o te taata-tupu, tei haamanahia e te apooraa rahi o te mau hau amui i te 10 no titema 1948, un.org/en/documents/udhr. Te parau nei te irava 18 : « E ti'amanaraa to te taata atoa i te ti'amâraa o te feruriraa, o te 'ite e o te faaroo. Teie ti'amanaraa, e ti'amâraa ia no te taui i te faaroo'aore ra i te ti'aturiraa, o ia ana'e iho 'aore ra ma te 'amui, i mua i te huiraa-tira 'aore ra o ia ana'e iho, na roto i te haapiiraa, i te mau faanahonahoraa, i te pureraa e i te faaotiraa o te haereraa'oro'a. » Hi'o atoa i te irava 9 no te faaauraa a Europa no te parururaa i te ti'amanaraa o te taata e te mau ti'amâraa tumu (Europe's Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms), haamana-roa-hia i te 3 no setepa 1953, conventions.coe.int/treaty/en/treaties/html/005.htm.
11. Deuteronomi 11:19.
12. Mareko 16:15.
13. Hi'o Mataio 6:6.
14. Mataio 5:16.
15. Hi'o Alama 2:1-4.
16. Hi'o Mosia 29:25-26.
17. Alama 2:5 ; reta tei faahuru-ê-hia.
18. Alama 2:7.
19. Alama 2:5.
20. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 393.
21. Alama 46:12.
22. Alama 46:21.
23. « Auê te Paari e te Aroha », *Te mau himene*, n°195.
24. 2 Nephi 2:27.

Na Elder Kevin W. Pearson
No te Hitu Ahuru

Faaea i piha'i iho i te tumu raau

E parable mana rahi te orama a Lehi no te tumu raau o te ora, no ni'a i te tape'a-maite-raa e tae noa'tu i te hopea.

Na mua rii noa to te peresideni Heber J. Grant faaru'eraa i teie ao, ua haere te tahi Taea'e i to'na fare. Hou raua a taa e ai, ua pure te peresideni Grant, « E te Atua, e haamaitai na ia'u eiaha to'u iteraa papû ia mo'e e ia vai haapa'o maitai au e tae noa'tu i te hopea ! »¹ A 27 matahiti te roa oia ei Peresideni o te Ekalesia, e teie ta'na pure tuutuu ore. Ua riro to'na hi'oraa ei faahamana'oraa papû e, aita e taata, noa'tu te matahiti, e paruru-e-hia i mua i te umeumeraa a Satane. E piti mau-haa puai ta Satane, te faanevanevaraa e te haavarevareraa.

Te tape'a-maite-raa e tae noa'tu i te hopea, e hoê tapa'o ia te reira no te ti'araa pipi mau e e mea faufaa rahi no te ora mure ore. Ia tae mai râ te mau fifi e te mau tamataraa, pinepine tatou i te parau ohie e « tape'a i te paari ». Ia ite maitai outou e : e ere te parau « tape'a i te paari » i te parau tumu no te evanelia. Te auraa no te tape'a-maite-raa e tae noa'tu i te hopea, o te haere-tamau-raa ia i te Mesia e te haamaitai-roa-raa ia tatou na roto Ia'na.

Ua ite tatou e, e mea faufaa, no te ora mure ore, te tape'a-maite-raa e tae noa'tu i te hopea, no te aha ia tatou e

tafifi nei i te vai-haapa'o-maitai-raa ? E tafifi tatou i te taime e umeume te mau ohipa matamua e rave atu. E haaparuparu te haapa'o huru tau'a ore e te fafauaraa pumahanahana noa i te faaroo. E titau te tape'a-maite-raa e tae noa'tu i te hopea i te fafauaraa hope i te Faaora e i ta tatou mau fafauaraa.

E parable mana rahi te orama a Lehi no te tumu raau o te ora, no ni'a i te tape'a-maite-raa e tae noa'tu i te hopea. A tuatapapa na roto i te pure ma te feruri maitai i teie orama a Lehi ; ei reira e faaohipa atu ai no outou iho. A na reira ai outou, teie e ono parau tumu faufaa rahi e feruri atu no te tauturu ia outou ia tape'a maite e tae noa'tu i te hopea.

1. Eiaha ia mo'e ia pure

I te haamataraa, o Lehi ana'e i roto i « te hoê medebara poiri e te ri'ari'a ».² Ua faaruru a'enei tatou tata'itahi i te taime poiri e te vai-otahi-noa-raa. « Eiaha ia e taiâ, e pure tamau â ».³ A pee i te hi'oraa o te peresideni Heber J. Grant. A pure no te puai ia tape'a maite e tae noa'tu i te hopea. A ani i te Metua i te Ao ra, « E aha faahou â ta Oe i hina-aro ia'u ia rave ? »

2. Haere mai i te Mesia e ia maitai roa i roto la'na ra

O te tumu raau o te ora te hoho'a rahi i roto i te orama a Lehi. E faatoro te mau mea atoa i ni'a i te tumu raau o te ora. E hoho'a te tumu raau no te Mesia, o oia ho'i te faa'iteraa papû no te here o te Atua. E hoho'a te hotu no To'na Taraehara hope ore e faa'iteraa rahi ho'i no te here o te Atua. Te ora mure

ore e te feia ua here tatou, o te mea au a'e ia e te hinaaro a'e i te tahi atu mau mea. No te faatupu i teie horo'a, e ti'a ia tatou ia « haere mai i te Mesia ia maitai roa Ia'na ».⁴ O Oia « te e'a, e te parau mau, e te ora ».⁵ E nehenehe ta tatou ia faa'i to tatou oraraa i te mau manuiaraa e te mau ohipa maitai, i te hopea râ, ia ore tatou e tomo i roto i te mau fafauaraa mo'a no pee i te Mesia e no te haapa'o maite i te reira, e riro ia tatou i te hape roa i te fa.

3. Haere ti'a'tu i mua ma te faaroo

E e'a e arata'i nei i te tumu raau o te ora, i te Mesia. E e'a afaro e te piriha'o, e mea vî e te papû. E mea vî te mau faaueraa a te Atua, e ere râ i te mea haavî. E paruru te reira ia tatou i te mau atâtaraa pae varua e pae tino, ia ore tatou ia mo'e.

E patu faarahi te haapa'o i te faaroo i te Mesia. E parau tumu te faaroo no te ohipa e no te mana. E faatupu te pee-tamau-raa i te hi'oraa o te Faaora i te mana varua e i te aravihi. Ia ore te mana haapuai e te mana faati'a o te Taraehara, eita ia ta tatou e nehenehe ia faaea i ni'a i te e'a e ia tape'a maite.

« Ia haere ti'a'tu... i mua i te ti'a-maite-raa i te Mesia ».⁶

4. E taviri te Buka a Moromona no te faaoraoraraa pae varua

E mea fifi te tere no te oraraa. E mea ohie roa ia nevaneva, ia overe ê atu i te e'a e ia mo'e. Ua riro te mau ati ei tuhaa eita e nehenehe e ape e e mea titauihia te reira no to tatou haereraa i mua. Ia tae mai te ati, eiaha outou ia vaiiho i te hoê mea aita i papû maitai ia haamatatara i te mau mea ua ite outou. A faaoromai noa, a tapii i te parau mau ; e tae mai ihoa te maramarama. Mai te huru te mau tamataraa i te mahu pouri e haapouri nei i to tatou mata e o te faaetaeta nei i to tatou aau. Ia ore tatou e tape'a « ma te mau maite »⁷ i ni'a i te parau a te Atua a ora ai, e riro ia tatou i te mata-ru'i-hia i te pae varua e eita'tura e haapa'o i ta te varua. A ma'imi i te Buka a Moromona e i te mau parau a te mau peropheta ora i tera mahana e tera mahana e tera mahana ! O teie te taviri no te

faaoraoraraa pae varua e te aperaa i te haavarevareraa. Ia ore te reira, ua mo'e ia tatou i te pae varua.

5. Eiaha outou ia faanevanevahia e ia haavarevarehia

E haapa'o, te auraa ra, e horo'a i to tatou atoa mana'o. Eita te haapa'oraa i te parau a te feia e ore e ti'aturi nei i te Mesia e tauturu ia outou ia ite mai Ia'na. Ia imihia i ni'a i te Itenati te tapa'o #terafarerahi no te noaa mai te tahi ite, eita ia te reira e arata'i i te parau mau. Aita i piatia i reira. Tei te Faaora noa « te mau parau no te ora mure ore ».⁸ Te toe'a, e mau parau noa. E tapa'o tera fare rahi e te aano no te « mana'o faufaa ore e te te'ote'o »⁹ o te ao—oia ho'i, te faanevanearaa e te haavarevareraa. Ua î te reira i te taata ahu purapura mai te huru ra e, ua fana'o ratou i te mau mea atoa. Te faaoo ra râ ratou i te Faaora e te feia e pee nei Ia'na. Te tamau noa nei ratou « i te haapii, aore roa râ i noaa te ite i te parau mau ».¹⁰ E au to ratou hi'oraa i te ohipa politita, ua mo'e râ ratou i te pae varua.

6. Faaea i piha'i iho i te tumu raau

Te poro'i a Lehi, oia ho'i, e faaea i piha'i iho i te tumu raau. E faaea tatou no te mea ua faafariuhia tatou i te Fatu. Ua haapii Alama, « E inaha, na'na ho'i to ratou aau i faafariu mai ; na'na i faaaraara ia ratou i te vare'a taoto rahi, ara a'era ratou i te Atua ra ».¹¹ A tuu noa ai tatou i to tatou aau i te Atua, e tau i te Varua Maitai i to tatou natura iho, e faafariu-rahi-hia tatou i te Fatu e eita faahou tatou e ma'imi i tera fare rahi. Ia faaea râ tatou i te rave i te reira mau mea na'ina'i e hopoi mai i te faafariuaraa rahi, e otohe tatou i muri i te pae varua. O te taivaraa te huri tua o te faafariuaraa.

I te mau misionare atoa, no mutaa ra e no teie nei : Elder ma, tuahine ma, eita roa'tu ta outou e nehenehe e faaoti i te misioni, e 'ou'a atu ai i roto ia Babulonia, ma te haapau i te taime rahi no te faare ia outou i ni'a i te mau ha'uti video ma te ore e topa i roto i te vare'a taoto rahi i te pae varua. Eita atoa ta outou e nehenehe e faanave-nave i roto i te hoho'a faufau ma te haavare ite i te peu mâ e te viivii-ore,

te a’o atu nei au ia outou ia rave i te mea iho e faaho’i ia outou i ni’a i te e’a. A haamata faahou i te tuatapapa i te Buka a Moromona na roto i te pure, e a ora i to te reira mau haapiiraa, i tera mahana e tera mahana e tera mahana ! Te faa’ite papû nei au no te mana hohonu e vai ra i roto i te Buka a Moromona o te riro i te tau i to outou oraraa ma te haapuai i ta outou faaotiraa ia pee i te Mesia. E riro te Varua Maitai i te tau i to outou aau e i te tauturu ia outou ia ite i « te huru mau o te mau mea e vai nei ». ¹² E faa’ite mai Oia ia outou i tei titauhia ia rave i muri iho. Teie te parau fafau a Nephi ia outou :

« Ua parau atura vau ia raua... te taata atoa e haapa’o i te parau a te Atua e mau maite i te reira, e ore ia ratou e pohe, e ore ho’i te mau faahemaraa e te mau ohi auahi o te enemi ra e haapoiri ia ratou ia arata’i ia ratou i te pohe.

« Na’u... i a’o atu... ia haapa’o raua i te parau a te Atua, e ia haamana’o ho’i i te haapa’o i ta’na mau faaue i te mau mea atoa ma te tuutuu ore ». ¹³

E te mau taea’e e te mau tuahine, ua riro te tape’a-maite-raa e tae noa’tu i te hopea ei hi’opo’raa rahi no te ti’araa pîpî. Na to tatou ti’araa pîpî i te mau mahana atoa e faaoti i to tatou hopearaa mure ore. A ara i te Atua, a tapii i te parau mau, a haapa’o i ta outou mau fafauraa mo’a no te hiero e a faaea i piha’i iho i te tumu raau !

Te horo’a’tu nei au i to’u iteraa papû no te Mesia ora tei ti’a faahou mai. Ua ite au e, te ora nei Oia. To’u nei hiaai rahi, ia riro haavare ore au e te haapa’o maitai e tae noa’tu i te hopea roa, i te peeraa i To’na hi’oraa hanahana. Na roto i te i’oa o te Fatu Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Faahitihia e John Longden, i roto Conference Report, Atopa 1958, 70.
2. 1 Nephi 8:7.
3. « Ua Pure anei Oe ? » *Te mau himene*, n°72.
4. Moroni 10:32.
5. Ioane 14:6.
6. 2 Nephi 31:20.
7. 1 Nephi 8:30.
8. Ioane 6:68.
9. 1 Nephi 12:18.
10. 2 Timoteo 3:7.
11. Alama 5:7.
12. Iakoba 4:13.
13. 1 Nephi 15:24–25.

e ape atu ai te tapinevaraa pae varua ei faahopearaa. Ia mo’e te Varua, ua mo’e outou. Eiaha outou ia faanevanevahia e ia haavarevahia

E vai ara noa te mau pîpî mau i te Atua i te mahana tata’itahi na roto i ta’na iho pure o te aau, te tuatapaparaa papû i te papa’iraa mo’a, to’na iho haapa’o e te taviniraa pipiri ore. A faaea i piha’i iho i te tumu raau e a vai ara noa.

A rave rahi matahiti i ma’iri, ua piihia maua te tuahine Pearson ia peresideni i te misioni no Washington Tacoma. Ua hitimahuta roa maua i teie piiraa. Ma te taiâ rii, ua farerei au i te upoo faatere e te faatere rahi (CEO) o te taiete i reira vau i te raveraa, e ua faa’ite ihora ia raua no ni’a i ta’u piiraa misioni. Ia hi’ohia to raua mata, ua riri rii mai raua i ta’u faaotiraa ia vaiiho i te taiete. « A fea na oe i te raveraa i teie faaotiraa, e no te aha oe i ore ai i paraparau ia maua na mua’tu ? », ua ani mai raua.

I tera taime, ua papû maitai te mana’o, e ua tae mai teie pahonora. Ua parau atu vau, « Ua rave na vau i teie faaotiraa ei taure’are’a 19 matahiti, a rave ai au i te mau fafauraa i mua i te Atua, i roto i te hiero, ia pee i te Faaora. To’u oraraa taatoa ta’u i patu i ni’a i teie mau fafauraa, e te opua nei au ia haapa’o i te reira i teie nei ».

I te taime e tomo ai tatou i roto i te mau fafauraa e te Atua, aita e haereraa i muri. Aita e faaopaoparaa, aita e faaru’eraa e aita e haaparuparuraa. I roto i te basileia o te Atua, e titauroa no te maitai hope e vai ra no te faateiteiraa. Titauhia te ti’araa pîpî itoito roa ! Aita e vahi no te pîpî faatanotano noa aore râ faanava’i noa. Te faatanotano-noa-raa, e enemi ia no te maitai hope, e e riro te fafauraa faatanotano noa i te opani ia outou i te tape’a-maite-raa e tae noa’tu i te hopea.

Mai te peu te taffi ra outou, te taa ore ra e aore te mo’e ra i te pae varua,

Na Elder Rafael E. Pino
No te Hitu Ahuru

Te hi'o-faaatea-raa mure ore a te evanelia

No te mau faaotiraa e au i te mure ore, e mea faufaa rahi te hi'o-faaatea-raa a te evanelia.

I roto i te hoê heheuraa o tei horo'a-hia ia Mose, ua faa'ite-hua-hia mai ia tatou te opuaraa a to tatou Metua i te Ao ra : « Inaha, o teie hoi ta'u ohipa e to'u hanahana hoi, ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».¹ Ia au i teie nei faahitiraa, te hinaaro o te Metua, o te horo'araa ia ia tatou tata'itahi i te rave'a ia farii i te îraa o te oaoa. Te faa'ite mai nei te mau heheuraa no teie tau hopea nei e, ua faatupu to tatou Metua i te Ao ra i te hoê faanahoraa rahi no te oaoa no Ta'na mau tamarii atoa, e faanahoraa taa ê mau e nehenehe ai ia tatou ia ho'i e ora i piha'i iho Ia'na.

E horo'a mai te haro'aro'araa i teie faanahoraa no te oaoa i te hoê hi'o-faaatea-raa (perspective) mure ore, e e tauturu te reira ia tatou ia haafaufaa mau i te mau faauerara, te mau oro'a, te mau fafauraa e te mau tamataraa e te mau ati.

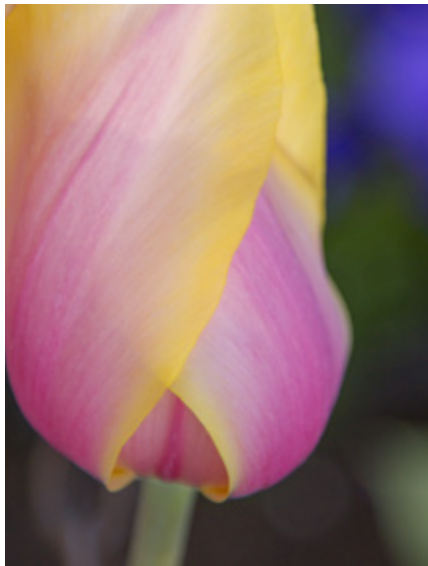
Ua horo'a mai o Alama i te hoê taviri tumu : « E oti a'era te rave'a ora i te faa'itehia mai e te Atua ia ratou, i horoa mai ai oia i te mau faaue ia ratou ra ».²

E mea au ia hi'o maitai i te tereraa i roto i teie faanahoraa haapiiraa. Ua haapii na mua roa to tatou Metua i te

Ao ra ia Adamu e ia Eva i te faanahoraa no te faaoraraa, e i muri iho Oia i te horo'araa i te mau faauerara ia raua.

E parau mau rahi teie. E tauturu mai te haro'aro'araa i te faanahoraa ia haapa'o i te mau faauerara, ia rave i te mau faaotiraa maitai a'e, e ia roaa te anaanatae ti'a no te reira.

I te roaraa o te taime a tavini ai au i roto i te Ekalesia, i riro noa na vau ei ite no te tutava e te haapa'o maitai o te mau melo o te Ekalesia i roto i te mau fenua e rave rau, te tahi e fifi poritita to ratou, te tahi e fifi sotiare e aore râ e fifi i te pae no te haapa'oraa faufaa. E tapa'o hoê ta'u i ite pinepine i roto i teie mau melo haapa'o, o to ratou ia

hi'o-faaatea-raa i te mure ore. E arata'i te hi'o-faaatea-raa mure ore a te evanelia ia tatou i te taa-maitai-raa i te vahi o ta tatou e ti'a nei i roto i te faanahoraa a te Atua, i te fariiraa i te mau fifi e te haereraa i mua noa'tu â te reira, i te raveraa i te mau faaotiraa e i te faatumuraa i to tatou oraraa i ni'a i to tatou faito puai hanahana.

Te hi'o-faaatea-raa, o te huru ia tatou e hi'o i te mau mea na te tahi atearaa, ia itehia to te reira faufaa mau.

Mai te huru ra tei roto tatou i te uru raau e te vai nei te hoê tumu raau i mua ia tatou. Mai te mea eita tatou e faaatea rii mai i muri, eita ia tatou e ite maitai atu e aha te hoê uru raau. Ua haere a'enei au e mata'ita'i i te uru raau Amazon i Leticia, i te fenua Colombia, i piha'i iho i te oti'a fenua no Beresiria e no Peru. Aita i noaa ia'u ia ite i to'na rahi e tae roa'tu i te taime a rere ai au na ni'a i te reira e a noaa ai te hi'o-faaatea-raa.

I te na'ina'iraa ta maua mau tamarii, ua mâtau ratou i te mata'ita'iraa i te hoê faanahoraa afata teata na te tamarii tei pihia *E aha ta outou e ite ra ?* E faa'ite-tapiri-roa-hia te hoê mea, e na te mau tamarii e imi e aha te reira a faaateamarû-noa-hia ai te mata i teie mea. E ia ite-pauroa-hia te reira, e mea ohie roa ia ia parau e, e piifare, e raau rii, e maa hotu e te te vai atura.

Te haamana'o nei au i te hoê taime a mata'ita'i ai ratou i teie faanahoraa, e ua faa'itehia mai te hoê mea hi'oraa ha'iriiri mau no ratou, e te au ore ; i te faaatearaahia râ te hoho'a, ua ite atu ratou i te hoê « pizza » aminamina maitai. I muri iho ua parau mai ratou ia'u, « E papa, e hoo mai hoê mai teie te huru na matou ! ». I te papûraa mai ia ratou e aha ra, ua riro atura te hoê mea hi'oraa au ore no ratou ei mea hinaaro-mau-hia.

E horo'a'tu vau i te tahi atu hi'oraa. I roto i to matou utuafare e mea au roa na ta maua mau tamarii ia ha'uti i te tu'ati'ati hoho'a (puzzles). I to'u mana'o pauroa paha tatou tei ha'uti a'enei i te reira. Te vai ra, e mau tuhaa na'ina'i roa ia. Te haamana'o nei au i te hoê o ta maua tamarii (eita vau e horo'a i to'na i'oa no te paruru i to'na parau) o tei

e nehenehe tatou e arata'ihia i roto i te hi'o-faaatea-raa a te tahuti, e riro ihora ei faito no tatou, a rave atu ai tatou i te mau faaotiraa e ore e tuea i te hinaaro o te Atua.

Te faa'ite nei te Buka a Moromona i te huru ta Nephi i rave e te huru o Lamana raua Lemuela. Ua farii ratou paatoa e rave rahi fifi e e rave rahi ati ; teie râ, to ratou huru i mua i te reira, e mea taa ê ia. Ua parau o Nephi, « E no te rahi o te hamani maitai o te Fatu i ni'a ia matou, a amu noâ'i matou i te puua ota i te medebara ra, ua rahi roa te û a to matou mau vahine na to ratou mau tamarii, e ua itoito ratou mai te tane te huru ; e ua haere atura ratou i to ratou tere ma te ohumu ore ».⁴

Are'a o Lamana raua Lemuela, ua amuamu rahi ia. « Ua na reira Lamana raua o Lemuela, o raua ho'i na tamaiti paari a'era, i te ohumu mai i to raua metua. E te ohumu noa ra raua, no te mea aore raua i ite i te ohipa a te Atua, o tei hamani ia raua ra ».⁵ Te ite-ore-raa e aore râ te haapa'o-ore-raa i te mau « ohipa a te Atua », o te hoê ia rave'a no te haamo'e i te hi'o-faaatea-raa mure ore, e o te ohumuraa te hoê o te mau tapa'o faa'ite. Noa'tu e, ua ite o Lamana raua o Lemula e rave rahi semeio e o Nephi, ua amuamu raua, ma te parau e : « E ua haere noa tatou i roto i te medebara i na matahiti e rave rahi i mairi a'enei, e ua ohipa noa ta tatou mau vahine a fatata'i ratou i te fanau ; ua fanau hoi ratou i te tamarii i roto i te medebara nei, e ua haere ratou na roto i te mau ati atoa, maori râ o te pohe roa ; e e maitai a'e hoi ahiri ratou i pohe a parahi ai ratou i Ierusalema ra, i te roohia-raa-hia i teie nei mau ati ».⁶

E piti huru taa ê roa teie, noa'tu e hoê â mau fifi e mau tamataraa ta ratou i faaruru. E mea papû maitai e, e mea taa ê te huru o to ratou hi'o-faaatea-raa.

Ua papa'i te peresideni Spencer W. Kimball i teie i muri nei : « Mai te mea e, e hi'o tatou i te oraraa tahuti nei mai te taatoaraa o te oraraa, e riro ia te mauui, te oto, te manuia ore e te oraraa poto ei ati rahi. Mai te mea râ e, e hi'o tatou i te oraraa mai te hoê mea mure ore tei haamata i roto i te oraraa

mâtau i te feruri hohonu i ni'a i te mau tuhaa tata'itahi, e ia ore ana'e te tuhaa e tano i te vahi ta'na i mana'o, e haamata oia i te riri ma te mana'o e, e ere i te mea maitai e a hinaaro ai ia faaru'e i te reira i roto i te punu pehu. Ua haapii mai râ oia i te pae hopea i te hamani i te tu'ati'ati hoho'a, i te taime a taa ai oia e, te vai ra te vahi mau no te tuhaa na'ina'i tata'itahi i roto i te hoho'a hopea, noa'tu e aita oia i ite oioi tei hea tera vahi.

Teie te hoê rave'a no te hi'o i te faanahoraa a te Fatu. Eiaha tatou e haafifi no teie mau tuhaa iti e te taa ê, ia tamata râ tatou i te haafaura mai i te hoho'a taatoa, ma te tape'a i roto i te feruriraa e aha te faahopearaa hopea roa. Ua ite te Fatu tei hea te vahi tano no te tuhaa tata'itahi i roto i te faanahoraa. E faufaa rahi mure ore to te mau faauerua atoa i roto i te faanahoraa rahi o te oaoa.

E mea faufaa rahi mau ia ore tatou e rave i te mau faaotiraa no te faufaa

mure ore na ni'a i te hi'o-faaatea-raa a te tahuti nei. No te mau faaotiraa e au i te mure ore, e mea faufaa rahi te hi'o-faaatea-raa a te evanelia.

Ua haapii mai o Elder Neal A. Maxwell : « E mea maitai to tatou 'tutau-maite-raa' i ni'a i te ti'aturiraa rahi e te puai roa, te vai ra râ te tahi atu ti'aturiraa rave'a haamanuia. E nehenehe tatou e ti'aturi i te hoê haamaraaraa moni ohipa, hoê farereiraa taa ê mau, hoê upooti'araa i roto i te ma'itiraa, e aore râ te hoê fare rahi atu â—e mau ohipa teie e nehenehe e tupu e aore râ e ore e tupu. E horo'a mai te faaroo i roto i te faanahoraa a te Metua ia tatou i te tuutuu ore noa'tu â te tahi mau taahuriraa i roto i teie mau ti'aturiraa nei. E tauturu mai te ti'aturiraa 'ia vai anaanatae' noa i te ohipa maitai noa'tu â, e au ra e, e mau opuaraa rave'a ore (hi'o PH&PF 58:27) ».³

Ia ere tatou i te hi'o-faaatea-raa mure ore, e aore râ ia mo'e te reira,

hou teie nei oraraa, e o te taahuri atu i ô mai i te pohe, i reira te mau mea atoa e vai ai i roto i to ratou ra [hi'o-faaatea-raa] mau ».⁷

Ua faati'a o Elder David B. Haight i te hoê aamu no ni'a i te taata nana'o o Mihaeraangelo (Michel-Ange) no te faataa i te faufaa rahi no te hi'oraa i te mau mea atoa ia au i to ratou [hi'o-faaatea-raa] mau : « A tupa'ipa'i ai te taata nana'o i te hoê ofa'i mûpura (marbre), ua haere mai te hoê tamaiti i te mau mahana atoa e ua hi'ohi'o noa mai. A matara mai ai te hoho'a mata a Davida no roto mai i te reira ofa'i, e ua ineine ia mata'ita'ihia e to te ao atoa, ua ani te tamaiti ia Mihaeraangelo, 'nahea to oe iteraa e, tei roto oia ?' »⁸

Te hi'o-faaatea-raa ta te taata nana'o i hi'o i teie ofa'i mûpura, e mea taa ê ia i ta te tamaiti i hi'ohi'o ia'na i te ohiparaa. Ua faati'a te hi'oraa a te taata nana'o, i te mau huru rave'a atoa tei roto i teie ofa'i, ia hamani i te hoê ohipa nehenehe mau.

Ua ite te Fatu e aha Ta'na e hinaaro e rave e o tatou tata'itahi. Ua ite Oia i te huru o te tauraa Ta'na i hinaaro ia faatupu i roto i to tatou oraraa, e aita to tatou ti'araa mana no te faaa'o atu Ia'na. Tei ni'a a'e To'na mana'o i to tatou mana'o.⁹

Te faa'ite papû nei au e, e Metua i te Ao ra here e te ti'a e te aroha to tatou o tei faaineine i te hoê faanahoraa no to tatou oaoa mure ore. Te faa'ite papû nei au e, o Iesu Mesia Ta'na Tamaiti e te Faaora o te ao. Ua ite au e, e peropheta na te Atua te peresideni Thomas S. Monson. Te parau nei au i teie mau mea na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 1:39.
2. Alama 12:32.
3. Neal A. Maxwell, « Brightness of Hope », *Ensign*, Novema 1994, 35–36.
4. 1 Nephi 17:2.
5. 1 Nephi 2:12.
6. 1 Nephi 17:20.
7. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Spencer W. Kimball* (2006), 17.
8. David B. Haight, « Your Purpose and Responsibility » (Brigham Young University fireside, 4 no setepa 1977), 2–3 ; speeches.byu.edu.
9. Hi'o Isaia 55:8–9.

Na Elder Neil L. Andersen

No te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

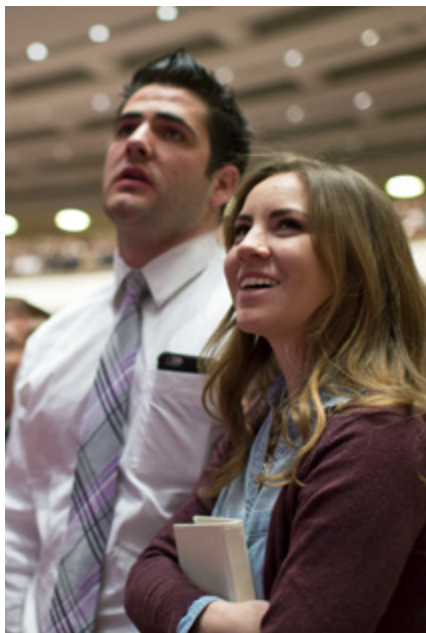
Ia tae to Oe ra hau

*E oaoa to'u aau i te mana'oraa e, e ho'i mai Oia. E mea faahiahia roa ia!
E hau ia te aano e te rahi, te ateatea e te nehenehe, i te mau mea atoa
ta te mata taata i ite aore râ i ora.*

A himene ai tatou, ua putapu roa ino vau i te mana'o e, i teie taime mau, e hanere e hanere tauasini taata, e peneia'e e milioni, e Feia Mo'a ti'aturi i roto i na fenua e 150, e na roto i na reo e 75,¹ e faateitei amui ra i to tatou reo i te Atua, ma te himene :

*A Haere Mai, Te Aarii
Ua tia'i maoro matou nei,
I to Oe haereraa mai,
E faaora ia matou.²*

« A Haere Mai, Te Aarii ! »³ E utuafare rahi roa tatou no te feia faaroo, parare na te ao atoa nei, e mau pîpî tatou na te Fatu ra Iesu Mesia.

Ua rave tatou i To'na i'oa i ni'a ia tatou, e a rave ai tatou i te mau hebedoma i te oro'a, e fafau tatou e, e haamana'o tatou Ia'na e e haapa'o tatou i Ta'na ra mau faaue. E mea atea roa tatou i te maitai-roa-raa, tera râ mea haapa'o maitai tatou i to tatou faaroo. Te ti'aturi nei tatou Ia'na. Te haamori nei tatou Ia'na. Te pee nei tatou Ia'na. Te here roa nei tatou Ia'na. O Ta'na ohipa te ohipa faahiahia roa'e i te ao taatoa nei.

Te ora nei tatou, te mau taea'e e te mau tuahine, i te mau mahana hou te Tae-piti-raa mai o te Fatu, te hoê tau tia'i-maoro-hia e te feia faaroo i roto i te mau tau atoa. Te ora nei tatou i te tau o te mau tama'i e te parau tama'i, te tau o te mau ati natura, te tau e fifi ai to te ao nei na roto i te ta'a-ore-raa e te arepurepuraa.

Te ora atoa nei râ tatou i te tau hanahana no te Faaho'i-faahou-raa, a porohia'i te evanelia i to te ao atoa nei—e tau teie i fafau ai te Fatu e, e « faatupu mai Oia... i te hoê feia viivii ore »,⁴ o Ta'na e faaahu i te « parau ti'a e i te mana o te Atua ».⁵

Te poupu nei tatou i teie tau e te pure nei ho'i ia roaa ia tatou i te faaruru ma te itoito i to tatou mau aroraa e to tatou mau mana'o papu ore. E mea u'ana a'e to te tahi mau fifi i to te tahi,

aita râ e ape-roa-raa. I te hoê taime, ua parau mai o Elder Neal A. Maxwell ia'u, « Mai te mea e mea maitai te mau mea atoa no oe i teie nei, a tia'i rii noa ».

Noa'tu â te haapapû mai nei te Fatu ia tatou, faahou e faahou â e, « eita e ti'a ia tatou ia mata'u »⁶, e ere i te mea ohie te hi'o-faaatea-raa papû maitai e te iteraa na ni'a'tu i to teie nei ao, ia roo-ana'e-hia tatou i te mau tamataraa.

Ua haapii mai te peresideni Thomas S. Monson ia'u i te hoê haapii-raa faufaa rahi no ni'a i te hi'o-atea-raa i te mure ore.

A ahuru ma va'u matahiti i ma'iri a'enei a tere ai au na muri i te peresideni Monson na ni'a i te hoê pere'o auahi i te fenua Helevetia, ua ani au ia'na no ni'a i ta'na mau hopoi'a teimaha. Ua haapu'ai ta'na pahonora i to'u faaroo. Ua na ô mai oia, « I roto i te Peresideni-raa Matamua, e rave matou i te mau mea atoa e nehenehe ia matou no te faahaere i teie ohipa i mua. E ohipa râ teie na te Fatu e te arata'i e te faatere nei Oia i te reira. Te maere nei matou i te hi'oraa Ia'na ia iriti i te mau uputa eita e noaa ia matou i te iriti e ia faatupu i te mau semeio e ore roa e noaa ia matou i te feruri ».⁷

Te mau taea'e e te mau tuahine, na te ite-mata-raa e te ti'aturiraa i te mau semeio a te Fatu no te haamauraa i To'na basileia i ni'a i te fenua nei e nehenehe e tauturu ia tatou ia ite e ia ti'aturi e, te ohipa atoa nei te rima o te Fatu i roto i to tatou iho oraraa.

Ua parau te Fatu, « E ti'a hoi ia'u ia rave i ta'u ihora ohipa ».⁸ E tamata tatou tata'itahi i te rave i ta tatou tufaa, o Oia râ te tahu'a nino'a (architecte) rahi. I raro a'e i te faatereraa a To'na Metua, ua hamani Oia i teie ao. « I hamanihia te mau mea atoa e Ana ; e ia ore Oia aita ia e mea i hamanihia ».⁹ Ia araara e ia haapa'o maitai ana'e tatou i te pae varua, e ite ia tatou i To'na rima na te ao atoa nei e e ite tatou i To'na ra rima i roto i to tatou iho oraraa.

E faaite atu vau i te hoê hi'oraa.

I te matahiti 1831, e 600 ana'e melo no te Ekalesia, ua parau te Fatu, « Ua horo'ahia'tu te mau taviri no te basileia o te Atua i te taata nei i nia i te fenua nei, e mai reira atu te evanelia e tere

atu ai e tae noa'tu i te mau hopea o te ao nei mai te hoe ofai i ootihia no roto mai i te mou'a ma te rima ore e tere atu ai, e tae noa'tu i te taime i î ai te ao nei i te reira ».¹⁰

Ua ite atea te peropheta Nephi e, i to tatou anoutau e « mea iti » te mau melo no te Ekalesia ia faaauchia i te huiraitira o te fenua nei, tei « ni'a râ ratou i te ao atoa nei ».¹¹

Toru o te mau hi'oraa nehenehe no te rima o te Fatu e haamau ra i To'na basileia, oia ho'i ia te mau hiero ta te peresideni Monson i faaara i teie mahana. Ia ho'i tatou a maa ahururaa matahiti na mua a'e, o vai te feruri e, e hiero tei faati'ahia i te fenua Haiti, i te fenua Thailande e te fenua Ivori (Côte d'Ivoire).

E ere te faaotiraa no te vahi o te hiero i te faaotiraa ia au i te tanoraa o te vahi. E mea na roto i te heheuraa a te Fatu i To'na peropheta, tapa'o no te hoê ohipa rahi e rave i reira e no te fa'iraa i te parau ti'a o te Feia Mo'a o te riro i te poihere e i te atuatu i To'na fare i tera u'i e tera u'i.¹²

Ua tere atu vau e Kathy ta'u vahine faaipoipo i Haiti e piti matahiti i teie nei. I ni'a i te mou'a hi'o'tu ia Port-au-Prince, ua amui atu maua i te Feia Mo'a no Haiti no te faahana-hanaharaa i te haamo'araahia te fenua e Elder Thomas S. Monson, i tera ra tau, 30 noa matahiti na mua'tu. E ore roa te hoê o tatou e haamo'e i te aueueraa fenua ino i Haiti i te matahiti 2010 ra. Na roto i te ohipa a te mau melo haapa'o e te hoê pûpû misionare itoito, te rahiraa e mau misionare ia no Haiti iho, ua tamau noa te Ekalesia i te tupu e i te puai i ni'a i teie motu. E ohipa faateitei faaroo te feruriraa i teie nau Feia Mo'a parau ti'a na te Atua, ma te ahuhia i te ahu uouo, ma te mana o te autahu'araa mo'a no te faatere e no te rave i te mau oro'a mo'a i roto i te fare o te Fatu.

O vai pai te nehenehe e feruri e, e ti'a mai te fare o te Fatu i roto i te

oire nehenehe no Bangkok ? Hoê noa i ni'a i te hanere keresetiano i roto i teie fenua no te faaroo Boudha te rahiraa. Mai i Haiti, e ite atoa tatou e, ua haaputupu te Fatu i Bangkok tei ma'itihia e te Atua i te fenua nei. I to'u tereraa'tu i reira tau ava'e i teie nei, ua farerei matou ia Sathit e Juthamas Kaivaivatana, e ta raua mau tamarii itoito mau. Ua tomo Sathit i roto i te Ekalesia i te 17raa o to'na matahiti e ua rave i te hoê misioni i roto i to'na fenua ai'a. I muri mai, ua farerei oia ia Juthamas i te haapii-raa evanelia na te feia api paari (Institu), e ua taatihia raua i roto i te hiero no Manila, i te fenua Filipino. I te matahiti 1993, ua faaûhia te utuafare Kaivaivatana e te hoê pereoo uta tauihaa, ua vare'ahia te taata faahoro i te taoto e roohia'tura Sathit i te hapepa mai te ouma e tae atu i te avae. Aita roa'tu to raua faaroo i aueue. E orometua haapii auhia o Sathit i te fare haapii-raa piahi na te ara i Bangkok. Te tavini nei oia ei peresideni no te tîti no Thailande Bangkok Apato'erau. Te ite nei tatou i te mau

semeio a te Atua i roto i Ta'na ohipa maere e i roto i to tatou iho oraraa.

Eita te semeio o te Ekalesia i te fenua Ivori e nehenehe e faati'ahia ma te ore e faahiti i te i'oa o na taata faaipoipo e maha : o Philippe raua Annelies Assard e o Lucien raua Agathe Affoue. E taata faaipoipo-apî-hia ratou a tomo ai i roto i te Ekalesia, piti i te fenua Purutia e piti i te fenua Farani. I te mau matahiti 1980, ua hiaai o Philippe e o Lucien i te ho'i i to raua fenua ai'a i Afrika ma te hinaaro e patu i te basileia o te Atua. E vahine Purutia te tuahine Assard, e no reira e titauhia ia'na te tahi faaroo taa ê no te faaru'e i to'na utuafare e faati'a i te taea'e Assard ia vaiho i ta'na ohipa ei taata aravihi i te pae matini. Ua farerei teie nau taata faaipoipo no te taime matamua i te fenua Ivori e ua haamata atura i te Haapiiraa Sabati. A 30 matahiti i teie nei. I teie nei, te vai nei e va'u tītī e 27 000 melo i roto i teie nei fenua nehenehe no Afrika. Te tamau noa ra â te utuafare Affoue i te tavini maitai, mai te utuafare Assard atoa ho'i, tei faoti iho nei i te hoê misioni i roto i te hiero no Accra i Ghana.

E nehenehe anei ta outou e ite i te rima o te Atua e tura'i ra i Ta'na ohipa

anei ta outou e ite i te rima o te Atua i roto i te oraraa o te utuafare Assard e te utuafare Affoue ? E nehenehe anei ta outou e ite i te rima o te Atua i roto i to outou iho oraraa ?

« Aita roa to'na riri i hotu i nia i te hoê taata... maori râ o ratou

tei ore i fa'i mai i to'na rima ra i roto i te mau mea atoa ».¹³

Aita te mau semeio a te Atua e tupu noa nei i Haiti, i Thailande, aore râ i te fenua Ivori. A hi'o ati a'e ia outou.¹⁴ « Te haamana'o ra te Atua i te mau taata atoa... ua tai'ohia to'na ra mau taata e ana e tei nia iho to'na ra aau aroha i te mau fenua atoa ».¹⁵

I te tahi mau taime, e nehenehe ta tatou e ite i te rima o te Fatu i roto i te oraraa o te tahi atu mau taata, a ui na râ, « Nahea e nehenehe ai ia'u ia ite maitai i To'na rima i roto

« E ore... te hoê o taua na manu rii ra e mo'e i to outou Metua ia ma'iri i raro i te repo... »

« Eiaha maori outou e mata'u, e maitai rahi ho'i to outou i to te manu e ia rahi noa'tu ».¹⁸

A haamana'o i te tavini apî ra tei pii i te peropheta Elisaia a ati ai ratou i te enemi : « Auê, e aha tatou nei [e rave] ? »¹⁹

Pahono a'era Elisaia :

« Eiaha e mäta'u, e rahi to tatou e iti to ratou.

« Ua pure atura Elisaia... E Iehova... e faaaraara oe i to'na mata a ite oia. Ua faaaraara a'era Iehova i te mata o taua taata apî ra ; ite atura oia : e inaha, ua î te mou'a i te [puaahorofenua] e te pereoo (chariot) auahi ».²⁰

A haapa'o ai outou i te mau faaue-
raa e a pure ai ma te faaroo no te ite i te rima o te Fatu i roto i to outou oraraa, te parau fafau atu nei ia outou e, e faaaraara rahi atu â Oia i to outou mau mata varua, e e ite ia outou ma te maramarama rahi e aita outou i vai otahi noa.

Te haapii mai nei te mau papa'iraa mo'a e, e ti'a'tu tatou « ma te tamau maite i te faaroo i te tae mai ».²¹ E aha te mea e tae mai ? Ua pure te Faaora :

I ni'a i te pae aui: Peresideni Thomas S. Monson i Haiti no te haamo'araa i te fenua i te matahiti 1983. I ni'a nei: Te mau pionie no Côte d'Ivoire, o Philippe e o Annelies Assard (aui), e o Lucien e o Agathe Affoue. Aui: Peresideni tītī Sathit Kaivaivatana e ta'na vahine, Juthamas, i Bangkok, Tairane.

i mua ? E nehenehe anei ta outou e ite i te rima o te Atua i roto i te oraraa o te mau misionare i Haiti e o te utuafare Kaivaivatana i Thailande ? E nehenehe

i to'u nei iho oraraa ? »

Ua parau te Faaora :

« E faaroo turori ore to outou ».¹⁶

« Eiaha e mata'u »¹⁷

« E to matou Metua i te ao ra, ia raa to oe i'oa.

« Ia tae to oe ra hau. Ia haapaohia to oe hinaaro i te fenua nei, mai tei te ao atoa na ».²²

No himene noa a'e nei tatou « A Haere Mai, Te Aarii ».

E tupu to tatou faaroo i te rahi a tia'i ai tatou i te mahana hanahana no te ho'iraa mai o te Faaora i te fenua nei. E oaoa to'u aau i te mana'oraa e, e ho'i mai Oia. E mea faahiahia roa ia ! E hau ia te aano e te rahi, te atatea e te nehenehe, i te mau mea atoa ta te mata taata i ite aore râ i ora.

I taua mahana ra, eita ia Oia e haere mai ma te pu'ohuhia i roto i te pahii e te tarava ra i roto i te hoê phatene »²³, e fâ mai râ Oia « i roto i te mau ata o te ra'i ra, faaahuhia i te mana e te hana-hana rahi, i piha'i iho i te mau melahi mo'a atoa ra ».²⁴ E faaroo ia tatou i « te reo o te melahi, e... te pu a te Atua ».²⁵ E faahuru-ê-hia te mahana e te ava'e, e « hurihia'tu te mau fetia mai nia mai i to ratou ra mau vahii ».²⁶ Outou e o vau nei, aore râ o ratou o te pee mai ia tatou, « te feia mo'a atoa... no te na poro e maha ra no te ao nei »²⁷, e « faaanaanaeahia ia e... e tahitihia'tu ia ratou i nia ia farerei Ia'na ra ».²⁸ O ratou o tei pohe i roto i te parau-ti'a, e « tahiti-atoa-hia ia ratou i nia ia farerei ia'na i ropu i te ra'i ».²⁹

I muri iho, te hoê ia ohipa mai te huru ra eita e nehenehe e tupu, ta te Fatu i parau, « e ite amui mai ai te mau mea ora atoa nei ia'u »³⁰ Nahea te reira e tupu ai ? Aita tatou i ite. Te faa'ite papû nei râ vau e, e tupu mau te reira—mai tei tohuhia mai. E e tuturi ia tatou ma te tura, « e e parau mai te Fatu i to'na ra re'o, e e faaroo te hopea o te fenua i te reira ».³¹ « E mai... te reo ia o te mau pape e rave rahi, e mai te reo no te hoe patiri rahi ».³² « [Ei reira] e ti'a mai te Fatu, oia te Faaora, i rotopu i ta'na iho feia ».³³

E tae mai ai te mau farereiraa e ore e mo'ehia e te mau melahi no te ra'i e te Feia Mo'a i ni'a i te fenua.³⁴ Te mea hau atu râ i te faufaa, ua parau Isaia, « E ite ai te mau hopea atoa o te fenua ra i te ora a to tatou Atua »³⁵ e « hau hoi Oia i nia i te mau taata atoa ra ».³⁶

Ia taua mahana ra, e faaea mamû noa ia te feia feaa, « no te mea e faaroo te mau tari'a atoa... e e pi'o atu te mau turi avae atoa, e e fa'i mai te mau arero atoa »³⁷ e, o Iesu te Mesia, te Tamaiti a te Atua, te Faaora e te Taraehara o to te ao.

E Pasa teie mahana. Te oaoa nei tatou i To'na Ti'a-faahou-raa hanahana e i to tatou iho ti'a-faahou-raa tei parau-fafau-hia. Ia faaineine tatou no To'na taeraa mai na roto i te faahiti-noa-raa, faahou e faahou â, i roto i to tatou iho

feruriraa e ia ratou atoa ta tatou i here, i teie mau ohipa hanahana e tupu mai, e ia riro Ta'na pure ei pure atoa na tatou : « Ia tae to oe ra hau. Ia haapa'ohia to oe hinaaro i te fenua nei, mai tei tei ao atoa na ».³⁸ Te faaite papû nei au e, te ora nei Oia. « A Haere Mai, Te Aarii ». Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te iritihia nei te amuiraa rahi na roto e 94 reo, aita râ pauroa te reo e haapuroro-ti'ahia nei, e ere atoa te mau tuhaa pureraa atoa. No te tuhaa pureraa no te avatea sabati o teie amuiraa rahi, e 75 reo tei haapurorohia.
2. « A Haere Mai, Te Aarii », *Te mau himene*, n°27.
3. I te mahana piti, i te 31 no mati 2015, ua hapono mai te piha toro'a a te Peresideniraa Matamua i te hoê rata uira na te faa'ite mai e, e riro vau i te paraparau i te avatea sabati, i te 5 no eperera, i muri noa iho i te himeneraa a te amuiraa « A Haere Mai, Te Aarii ». Ua riro te mau parau o teie himene rahi no te Faaho'i-faahou-raa, tei papa'ihia e Parley P. Pratt, ei taparuraa haehaa i te Faaora ia ho'i mai i te fenua nei. Ua faaoraora te reira i ta'u a'oraa no te amuiraa, peneia'e rahi atu â i te tahi noa'tu himene e himene tatou. Ua putapû roa to'u aau i te feruriraa i teie mau Feia Mo'a i faaroo i te mau vahii atoa e himene amui ra i teie sabati Pasa, ma te faateitei i to tatou reo i te Atua e ma te tahoe i te himeneraa « A Haere Mai, Te Aarii ! Ua tia'i maoro matou nei i to oe haereraa ». No te mea e, aita na'u te ma'itiraa i te mau himene no te amuiraa rahi, ua uiui haere ua, i tai'o na anei te feia haapa'o i te himene i ta'u a'oraa no te amuiraa, oia hoi, « Ia tae to Oe ra hau », ei reira i ma'iti ai ratou i teie himene no ni'a i te Tae-piti-raa mai o te Faaora. Ua faaroo vau i muri iho e, ua tuu te feia arata'i o te pûpû himene no te Fare menemene i teie himene i mua i te Peresideniraa Matamua i te omuaraa no mati, tau hepetoma na mua ta'u a'oraa i haponohia ai i te Peresideniraa Matamua no te iritiraa. Te taima hopea i himenehia ai « A Haere Mai, Te Aarii » e te amuiraa i roto i te amuiraa rahi, tei te ava'e atopa 2002 ia. E tamata tatou paatoa i te rave i ta tatou tuhaa, o Oia râ te tahu'a nino'a (architecte) rahi.
4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 100:16.
5. 1 Nephi 14:14.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 10:55.
7. Ohipa i tupu i roto i to'na iho oraraa, me 1997.
8. 2 Nephi 27:20.
9. Ioane 1:3.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 65:2.
11. 1 Nephi 14:12.
12. I te tau faatoparaa rau'ere no te matahiti 2001, te ora ra vau i Beresiria, e ua ana-anatae roa vau i te faa'iteraa i te peresideni James E. Faust i te mau ohipa rarahi mau ta te Feia Mo'a no Curitiba e rave ra, ma te ti'aturi e, e faatae atu oia i teie parau i te peresideni Gordon B. Hinckley. Aita i oti

roa, tape'a mai nei te peresideni Faust i ta'u mau parau. Ua na ô mai nei, « E Neil, aita tatou e faatietie nei i te ohipa ia pee mai te peropheta i to tatou mana'o. Te faaotiraa no te paturaa i te hoê hiero, tei rotopu ia i te Fatu e To'na peropheta ». Ua haamo'ahia te hiero no Curitiba i Beresiria i te matahiti 2008.

13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 59:21.
14. Te hoê o te mau semeio faahiahia roa no te rima o te Fatu, o te tupuraa ia o To'na basileia na te Fenua Marite i roto i te mau oire atoa i roto i te mau tufaa fenua. Teie te hoê hi'oraa. I te ava'e Me 2006 ua faataahia vau no te haere i te hoê amuiraa tîti i Denton, i Texas. Ua faaea vau i te utuafare no te peresideni tîti, te peresideni Vaughn A Andrus. Ua faati'a mai te tuahine Andrus ia'u te haamataraa o te Ekalesia i Denton, tei haamata na ni'a i to'na na metua, o John e o Margaret Porter. Hoê ana'e Haapiiraa Sabati i te haamataraa. Ua faa'ite râ te utuafare Porter i te evanelia i te utuafare Ragsdales, tei faa'ite atu i muri iho i te utuafare Nobles e te utuafare Martinos. Ua afa'i atoa mai te mau misionare i ta ratou tautururaa rahi. E rave rahi mau utuafare tei tomo mai i roto i te Ekalesia. Ua tae atoa mai vetahi ê no te pae tooa-o-te râ i Denton nei. I teie mahana, i te vahi hoê amaa na'ina'i i mutaa ra, te vai nei ia i teie nei e maha tîti, e hoê o te mau tamaroa o te utuafare Martino tei tomo mai i roto i te Ekalesia i te 17raa o to'na matahiti, te tavini nei ia oia i rotopu i te hui mana faatere rahi o te Ekalesia.

15. Alama 26:37.
16. Mataio 21:21.
17. Mareko 5:36.
18. Mataio 10:29, 31.
19. 2 Te mau Arii 6:15.
20. 2 Te mau Arii 6:16-17.
21. Mosia 4:11.
22. Mataio 6:9-10 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 65:6.
23. Luka 2:12.
24. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:44.
25. 1 Tesalonia 4:16.
26. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 133:49.
27. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:46.
28. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:96.
29. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:97.
30. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 101:23.
31. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:49.
32. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 133:22.
33. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 133:25.
34. Hi'o Mose 7:63.
35. Isaia 52:10.
36. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 133:25.
37. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:104.
38. Mataio 6:10.

Na Elder Jorge F. Zeballos
No te Hitu Ahuru

Mai te peu e amo oe i te hopoi'a

Faaitoito ana'e tatou i te haapiiraa i ta tatou ohipa, i te raveraa i te mau faaotiraa tano, i te raveraa mai te au i te reira e i te auraroraa i te hinaaro o to tatou Metua.

12 noa matahiti to'u a tae matamua mai ai te mau misionare e poro i to'u oire fanauraa i te pae apato'erau no Tîreni. I te hoê sabati, i te haere-
raa'tu vau i teie amaa iti no te hoê tau ono ava'e, ua opere mai te hoê misionare i te pane i te taima no te oro'a. Ua hi'o atu vau ia'na ma te parau marû atu, « Eita e nehenehe ».

« E aha ho'i ? », ua pahono mai oia.

Ua parau atura vau, « no te mea e ere au i te melo no te Ekalesia ».¹

Ua hitimahuta roa teie misionare. Mai te huru ra to'na mata i te pura mahana. I to'u mana'o, ua parau oia i roto ia'na, « Te tae mai nei teie taure'are'a i te mau pureraa atoa ! E e ere oia i te melo no te Ekalesia ? »

I te mahana no muri iho, tei to'u fare te mau misionare, e ua rave raua tei noaa ia raua no te haapii i to'u utuafare taatoa. Aita râ to'u utuafare i anaana-tae mai, e maoti to'u haere-noa-raa i te pureraa i te mau hepetoma atoa no na ava'e e ono i muri iho, to teie mau misionare anaanatae-noa-raa i te haapii mai. E i te hopea, ua tae tera mahana ta'u i tia'i noa na, oia ho'i, ua ani mai raua ia'u ia riro ei melo no te Ekalesia a Iesu Mesia. E ua faataa mai te mau misionare ia'u e, no te mea e tamarii noa â vau, titauhia te parau faati'a a to'u na metua. Ua haere au na muri i te mau misionare no te farerei i to'u metua tane ma te feruri e, e riro ta'na pahonora ita i te na ô mai, « E ta'u tamaiti, ia ra'e oe i te matahiti ti'a i mua i te ture oe e faaoti ai i ta oe iho mau faaotiraa ».

A paraparau noa ai te mau misionare ia'na, ua pure tuutuu ore vau i roto i to'u aau ia putapu oia no te horo'a mai i te parau faati'a o ta'u i hinaaro. Teie ta'na pahonora i te mau misionare : « E Elder ma, i roto i na ava'e e ono i ma'iri, ua ite noa vau i ta'tu tamaiti i te ti'araa i te po'ipo'i sabati, e ma te ahuhia i to'na ahu sabati, ua haere oia i te pureraa » E ohipa maitai noa ta'u i ite i roto i to'na oraraa no roto mai i te Ekalesia. Ei reira, ua fariu oia i ni'a ia'u, e ua hitimahuta vau i te parauraa mai oia e, « Tamaiti, mai te peu e amo oe i te hopoi'a no teie faaotiraa, e horo'a vau i ta'u parau faati'a no te baptizoraa ». Ua tauahi au i to'u metua tane, ma te apa ia'na e ma te haamauruuru no te mea ta'na i rave. I te mahana no muri iho, ua baptizohia vau. Te hepetoma i ma'iri a'enei te 47raa o te matahiti o teie taime faufaa rahi i roto i to'u oraraa.

E aha ta tatou hopoi'a ei melo no te Ekalesia a Iesu Mesia ? Ua faa'ite mai te peresideni Joseph Fielding Smith i te reira : « Tera ta tatou na hopoi'a rahi e piti... A tahi, ia imi i to tatou iho faaoraraa ; e a piti, ta tatou ohipa no to tatou mau taata tupu ».²

O te reira ia te mau hopoi'a mata-mua roa ta te Metua i horo'a ia tatou : te imiraa i to tatou iho faaoraraa e to vetahi e atoa, ma te maramarama maitai e, i roto i teie faahitiraa, te *faaoraraa*, o te tapaeraa i te faito hanahana teitei

roa a'e ta te Metua e horo'a mai i Ta'na mau tamarii haapa'o.³ Teie na hopoi'a tei tuuhia i ni'a ia tatou—e o ta tatou iho i farii mai te au i to tatou ti'amâ-raa—e ti'a ia i te reira ia faataa mai i ta tatou mau ohipa matamua, mau hiaai, mau faaotiraa e to tatou avei'a i te mahana tata'itahi.

No te taata e maramarama mai i te reira, oia ho'i ia, maoti te Taraehara a Iesu Mesia e nehenehe e roaa te faa-teiteiraa, ua riro ia te oreraa e roaa te reira ei pohe no te varua. E no reira, te huri tua o te faaoraraa, o te pohe varua ia, mai te huri tua o te manuiaraa te manuia-ore-raa. Ua haapii te peresideni Thomas S. Monson ia tatou e, « ia maramarama te taata i te mau mea faahiahia e roaa ia ratou, eita atura ratou e hinaaro i te mea huru maitai rii noa ».⁴ Nahea'toa'tu pai tatou e faahiahia ai i te hoê mea iti a'e i te faateiteiraa mai te peu ua ite tatou e roaa te faateiteiraa ?

E faa'ite atu vau e maha parau tumu rahi e riro i te tauturu ia tatou ia rave faaoti i to tatou hiaai ia amo i ta tatou hopoi'a i mua i te Metua i te Ra'i, mai te pahonora atoa i Ta'na titauroa ia riro tatou mai Ia'na ra te huru.

1. Te haapiiraa i ta tatou ohipa

Mai te peu e rave tatou i te hinaaro o te Atua, mai te peu e amo tatou i ta tatou hopoi'a i mua Ia'na, e ti'a ia tatou ia haamata i te haapii, i te maramarama, i te farii e i te ora ia au i To'na

hinaaro no tatou. Ua parau te Fatu : « No reira, i teie nei a tuu atu i te mau taata atoa ia haapii mai i ta'na iho ohipa, e ia rave ho'i i te ohipa i roto i te toro'a tei faataahia no'na ra, ma te itoito atoa ».⁵ Eita e nava'i te hinaaro ia rave i te mea maitai mai te peu eita tatou e haapapû e, ua maramarama tatou i ta te Metua e tia'i ra ia tatou e e hinaaro ra ia tatou ia rave.

I roto i te aamu no Alice i tera fenua maere, aita Alice i ite tei hea puromu e rave, e no reira ua ani oia i tera mimi Cheschire, « E parau mai na oe, tei hea puromu te haere ? »

Pahono mai nei te mimi, « Tei te huru noa te vahi ua hinaaro oe ia haere ».

Parau atura Alice e, « Aita vau e tau'a te vahi ».

« Na reira ia, eiaha atoa ia e tau'a tei hea puromu e haere atu », ta te mimi ia i pahono mai.⁶

Teie râ, ua ite tatou e, te e'a e arata'i i te « raau... e mea hinaarohia ho'i te hotu no'na ia faaoaoa i te taata »⁷—e te e'a e tae atu ai i te ora—e mea piriha'o ia. E e titauhia te tautooraa i te roaraa o te e'a, e e « iti ho'i o te feia i ite atu »⁸

Te haapii nei Nephi ia tatou e « e faa'ite te parau a te Mesia ia outou i te mau mea ta outou e haapa'o »⁹ E ua parau faahou oia, « e... na te [Varua Maitai] e faa'ite ia outou i te mau mea atoa ta outou e rave »¹⁰ E no reira, te puna i reira tatou e haapii ai i ta tatou ohipa, o te mau parau ia a te Mesia o ta tatou e farii nei na roto i te mau peropheta tahito e i to tatou nei anotau, e na roto i te heheuraa iho e farii tatou na roto i te Varua Maitai.

2. Te raveraa i te faaotiraa

Ia haapii ana'e tatou no ni'a i te Faaho'i-faahou-raa mai o te evanelia, no ni'a i te hoê faauerua taa e, no ni'a i te ohipa e au i te hoê piiraa e aore râ no ni'a i te mau fafauraa e rave i roto i te hiero, tei ia tatou nei te ma'itiraa ia rave e aore râ ia ore e rave ia au i teie ite apî no tatou. Na te taata iho e ma'iti no'na, ma te ti'amâ, ia tomo i roto i te hoê fafauraa mo'a mai te baptizoraa e aore râ mai te mau oro'a no te hiero. No te mea i riro na te tapuraa

ei peu au no te oraraa faaroo i mutaa ra, te parau nei te ture tahito e, « Eiaha outou e tapu haavare i to'u nei i'oa »¹¹ Are'a râ i te afa ti'a o te mau tau ra, ua haapii mai te Faaora i te hoê rave'a teitei a'e no te haapa'o i ta tatou mau fafauraa a parau ai Oia e, ia riro te *oia* ei oia e te *aita* ei aita.¹² Ia nava'i noa te parau a te hoê taata no te faati'a i to'na parau mau e to'na fafauraa i te tahi atu taata—e hau atu ho'i mai te peu o te Metua i te Ao ra tera taata. Ua riro atura ia te haapa'oraa i te faafauraa i mua i te hoê taata ei faa'iteraa no te parau mau e te haavare ore o ta tatou parau.

3. Te raveraa mai te au i te reira

I muri mai i te haapiiraa i ta tatou ohipa e te raveraa i te mau faaotiraa e au i te reira mea i haapiihia e i maramaramahia, e ti'a ia tatou ia rave mai te au i te reira.

Te hoê hi'oraa rahi no te faaotiraa aueue ore ia rave mai te au i Ta'na i fafau i mua i To'na Metua, tei roto ia i te ohipa i tupu a afa'ihia mai ai te hoê hapepa i te Faaora ia faaorahia to'na ma'i. « E ite atura Iesu i to ratou faaroo, ua parau atura i taua hapepa ra, E ta'u tamaiti, ua faaorehia ta oe hara ».¹³ Ua ite tatou e, e mea titauhia te Tarahara a Iesu Mesia no te farii i te faaoreraa

o ta tatou mau hara, tera râ, i te taime a faaorahia ai teie hapepa, aita â teie ohipa rahi i tupu ; aita â te mamae o te Faaora i Getesemane e i ni'a i te satauro i tupu. Tera râ, aita Iesu i haamaitai noa i teie hapepa i te aravihi ia ti'a i ni'a e ia haere, ua tuu atoa râ Oia i te faaoreraa o ta'na mau hara, e na roto i te reira, ua horo'a atoa mai i te hoê tapa'o faa'iteraa 'aifaito ore e, eita Oia e otohe, e e rave faaoti Oia i te fafauraa Ta'na i rave i mua i To'na Metua, e e rave Oia i Getesemane e i ni'a i te satauro i te mea Ta'na i parau fafau mai.

Te e'a ta tatou i ma'iti ia haere, e e'a pirihia'o ia. I ni'a i to tatou puromu e ite mai tatou i te mau tamatamataraa e titau mai, to tatou faaroo ia Iesu Mesia na reira atoa ta tatou mau tautooraa rahi roa'e no te faaea noa i ni'a i te e'a e no te haere noa i mua. Titauhia ia tatou ia tatarahapa e ia haapa'o e ia faaoromai noa, noa'tu eita tatou e taa pauroa mai te ohipa e tupu ra ati a'e ia tatou. E ti'a ia tatou ia faaore i to vetahi ê hapa e ia ora mai te au i te mea ta tatou i haapii e te mau ma'itiraa ta tatou i rave.

4. Te hinaaro ia auraro i te hinaaro o te Metua

Eita to tatou ti'araa pipi e titau noa i te haapiiraa i ta tatou ohipa, te raveraa

i te mau faaotiraa tano e te raveraa mai te au i te reira, e mea faufaa atoa râ te faatupuraa i te hinaaro e te aravihi ia auraro i te hinaaro o te Atua, noa'tu e aita te reira e tu'ati nei i to tatou mau hinaaro parau ti'a e aore râ i te mea ta tatou i au a'e.

Ua maere au e te faahiahia nei ho'i au i te huru o te lepera tei haere mai i te Fatu ra, « tuu maira i te turi i raro i mua ia'na, ma te parau mai ia'na, na ô maira, Ia ti'a ia oe ra, e mâ vau ia oe ».¹⁴ Aita te lepera i ani i te hoê a'e mea, noa'tu â te parau ti'a o to'na mau hiaai ; to'na noa hinaaro, oia ho'i, ia auraro i te hinaaro o te Fatu.

Maa matahiti i ma'iri a'enei, e taata faaipoipo, e mau hoa rahi no'u, e mau hoa haapa'o maitai, tei haamaitahia i te taeraa mai ta raua tamaiti tei tia'i-maorohia, e o ta raua i pure maoro noa na. Ua î noa te fare i te popou inaha ua oaoa roa to matou na hoa e ta raua tamahine, ta raua noa tamarii i tera ra taime, i te taeraa mai teie tamaroa fanau apî. I te hoê râ mahana, ua tupu te tahi ohipa tia'i-ore-hia : ua topa ta'ue noa teie tamaroa iti, toru matahiti, i roto i te coma. I te faaorooraatu vau i te parau apî, ua taniuniu vau i to'u hoa no te faatae i ta'u parau faaitoito i roto i tera taime ati. Ua haapii râ vau i te hoê mea

i ta'na pahonoraa. Ua parau mai oia, « Mai te peu o te reira te hinaaro o te Metua, ia rave ia'na i piha'i iho Ia'na, e farii ia matou ». Aita hoê rii a'e faito amuamuraa, orureraa e riri i roto i te mau parau a to'u hoa. Aita roa'tu, te mea noa ta'u i apo mai i roto i ta'na mau parau, o te aau mehara ia i mua i te Atua no te faati'araa mai ia popou ratou e ta ratou tamaiti iti no te tahi rii taime e to'na atoa hinaaro ia auraro i te hinaaro o te Metua no ratou. Te tahi noa mahana i muri mai, ua ravehia teie tamaiti iti i to'na fare i te ra'i.

Faaitoito ana'e tatou i te haapiiraa i ta tatou ohipa, i te raveraa i te mau faaotiraa tano, i te raveraa mai te au i te reira e i te auraroraa i te hinaaro o to tatou Metua.

Auê to'u mauruuru e to'u oaoa i teie faaotiraa ta to'u metua tane i tuu i roto i to'u rima a 47 matahiti i teie nei. Ua ma'iri te mau matahiti e rave rahi e ua tae mai te haro'aro'a e, te titauroa ta'na i tuu mai i ni'a ia'u—ia amo i te hopoi'a no teie faaotiraa—o te amuraa atoa ia i ta'u hopoi'a i mua i te Metua i te Ao ra e te imiraa i to'u iho faaoraraa e te faaorara o to'u taata tupu, e ia riro rahi mai mai te au i ta to'u Metua e tia'i ra e e hinaaro ra. I teie mahana taa ê mau, te faa'ite papû nei au e, te ora nei te Atua to tatou Metua e Ta'na Tamaiti Here. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. E haapa'o maitai na e, « noa'tu â no te mau melo o te Ekalesia te oro'a mo'a, eiaha te episekoporaa ia faaara e, e operehia te reira i te mau melo ana'e, eiaha roa te hoê mea ia ravehia no te opani i te melo ore ia rave i te reira » (*Buka arata'i 2: Te faatereraa o te Ekalesia* [2010], 20.4.1).
2. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresidene o te Ekalesia: Joseph Fielding Smith* (2013), 332.
3. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 132:21–23.
4. Thomas S. Monson, « A Haere e faaora », *Liahona*, Tiurai 2001, 58.
5. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 107:99.
6. Lewis Carroll, *Alice's Adventures in Wonderland* (1920), 89.
7. 1 Nephi 8:10.
8. Mataio 7:14.
9. 2 Nephi 32:3.
10. 2 Nephi 32:5.
11. Levitiko 19:12.
12. Hi'o Mataio 5:37.
13. Mareko 2:5.
14. Mareko 1:40.

Na Elder Joseph W. Sitati

No te Hitu Ahuru

Ia hotu faarahi, ia rahi roa, e ia haavî i te fenua

Ua faaue e ua haamaitai te Metua i te Ao ra ia tatou ia hotu faarahi, ia rahi roa, e ia haavî i te fenua e ia riro mai la'na ra te huru.

Mauruuru e te pûpû himene no te Fare menemene, no teie himene faahanahana i te Faaora o te ao.

I te mahana a pii ai te Atua te Metua i Ta'na Tamaiti Fanau Tahī ia hamani i te taata ia au i to Raua hoho'a e to Raua huru, ua haamaitai ihora Oia i Ta'na mau tamarii, ma te parau e, « Ia fanau orua, e ia rahi roa, e faa'i i te fenua nei, e e haavî i te reira, e ia mana orua... i ni'a iho i te mau mea atoa e nee haere i ni'a i te fenua nei ».¹ E no reira, haamata ihora to tatou tere i ni'a i te fenua nei ma te hoê faauerā hanahana e te hoê haamaitairaa. Ua horo'a mai te hoê Metua here ia tatou i te faauerā e te haamaitairaa ia hotu faarahi e ia rahi roa e ia mana i ni'a i te mau mea atoa ia nehenehe ia tatou ia faatupu e ia riro mai Ia'na ra te huru.

Te mau taea'e e te mau tuahine, i teie nei avatea te ani manihini nei au i to outou faaroo e ta outou mau pure a aparau ai au i te tahi mau mana'o e o outou no ni'a e toru taife tumu o to tatou huru hanahana. Te pure nei au ia ite hohonu e ia amo paatoa tatou i ta tatou hopoi'a mo'a—te faauerā a to tatou Metua—ia faatupu i to tatou natura

hanahana ia ti'a ho'i ia tatou ia ratere i to tatou tere ma te manu'ia rahi atu â e ia farii i to tatou hopea hanahana.

A tahi, ua faaue te Atua ia tatou ia hotu faarahi

Te hoê tuhaa faufaa rahi no te hotu-rahi-raa, o tei haamo'ehia i te tahi taime, o te haapu'ai-rahi-raa ia i te basi-leia o te Atua i ni'a i te fenua. Ua haapii te Faaora :

« O vau te vine, o outou te amaa. O te ati mai ia'u ra, e o te ati atu vau ia'na ra, oia te hotu rahi ; I taa ê atu outou ia'u ra, aore roa ia e mea e ti'a ia outou... »

« I ati mai outou ia'u ra, e ia vai maite ta'u parau i roto ia outou na, e ani noa ia outou i ta outou i hinaaro ra, e e horoahia ia ia outou.

« O te mea ia e maitai ai ta'u Metua, ia rahi to outou hotu ; e riro ia outou ei pipi na'u i reira ».²

E riro tatou ei mea hotu faarahi ia ati tatou i te Mesia a « rave [ai i ni'a ia tatou iho i To'na] i'oa [e]... e tavini ai ia'na e tae noa'tu i te hopea »³ na roto i te tau-tururaa i te tahi ia haere mai Ia'na ra.

I teie mahana, te pii noa maira te reo o te mau peropheta ora e te mau

apostolo no te ani ia tatou tata'itahi ia horo'a hope roa ia tatou iho i roto i te ohipa no te faaoraraa ia au i to tatou mau aravihi e mau rave'a.

Te vahi haamataraa no te pahonora a o te riro i te horo'a rahi mai i te maa hotu oia ho'i ia « te mâru e te haehaa te aau ». ⁴ I reira tatou e haere hope roa mai i te Mesia ra a pee ai tatou i te mau muhumuhu o te Varua Maitai e a haapa'o ai i te mau fafauraa atoa ta tatou i rave. ⁵ E nehenehe ta tatou e imi e e farii i te horo'a no te aroha ma te farii atoa i te mana no te ani i to tatou iho utua-fare, to tatou mau tupuna e mau melo e mau taata e mau melo ore ati a'e ia tatou ia farii i te evanelia a Iesu Mesia.

Te haaraa ma te varua o te aroha, e ere ia i te hoê hopoi'a, e haapopou-raa râ. E riro atura te mau tamataraa ei mau rave'a no te patu i te faaroo. E riro atura tatou ei « ite [no te maitai] o te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ta [tatou] e parahi, e tae noa'tu i te poheraa ». ⁶

E nehenehe e e ti'a ia tatou ia horo'a hope roa ia tatou iho i roto i te ohipa no te faaoraraa. Ua horo'a te Faora ia tatou i te hopoi'a i muri nei ma teie parau fafau : « O vau râ tei hinaaro atu ia outou, e ua haapa'o ia outou ia haere outou e ia hotu i te huero, ei huero vaiiho taiata, ia horo'a mai te Metua ia outou i ta outou e ani atu ma to'u nei I'oa ia'na ra ». ⁷

Te piti, ua faaue te Atua ia tatou ia rahi roa.

E haamaitairaa to tatou tino tahuti no ô mai i te Atua ra. Ua farii tatou i te reira no te opuaraa ia faatupu i te ohipa a te Metua i te Ao ra, oia ho'i « faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ». ⁸ Te tino, o te rave'a ia e taeahia ia tatou to tatou faito puai hanahana.

E faati'a te tino i te mau tamarii varua haapa'o a te Metua i te Ao ra ia ite i te oraraa i ni'a i te fenua nei. ⁹ E horo'a te fanauraa i te tahi atu mau tamarii varua a te Atua i te rave'a atoa ia oaoa i te oraraa i ni'a i te fenua nei. Te fana'o nei te taatoaraa o tei fanauhia i te tahuti nei, i te taime no te haapii e ia

faateiteihia ratou mai te mea e haapa'o ratou i te mau faauerua a te Atua.

Te faaipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine, o te faanahoraa ia ta te Atua i haamau no te rave faaoti i te faauerua ia rahi roa. Eita te faaearaa te tane i te tane e te vahine i te vahine e nehenehe e faarahi roa.

E horo'a te faaipoiporaa ti'a e te mana i mua i te ture tei taatihia i roto i te hiero e tei reira ho'i te mau fafauraa no te taatiraa e haapa'ohia'i, i te mau metua e i ta ratou mau tamarii i te rave'a no te ite maitai roa a'e i te here e te faaineineraa no te oraraa hotu maitai. E horo'a te reira ia ratou te vahi tano roa i reira ratou e ora ai i ta ratou mau fafauraa tei ravehia i mua i te Atua.

No to'na here ia tatou, ua faanaho te Metua i te Ao ra ia oaoa mai Ta'na mau tamarii haapa'o maitai atoa, ratou tei ore i rave e aore râ tei ore i farii i te haamaitairaa no te faaipoiporaa i

roto i te fafauraa, te haamaitairaa no te fanau i te tamarii e aore râ te îraa o teie mau haamaitairaa, eiaha râ no to ratou iho hinaaro, ia au i te taime a te Fatu, e oaoa atoa mai ratou i te reira mau haamaitairaa. ¹⁰

Ua a'o te mau peropheta e te mau apostolo ora i te taatoaraa o te nehenehe e tomo i roto i te fafauraa o te faaipoiporaa mure ore ia na reira ma te paari e te faaroo. Aita e ti'a ia tatou ia faataere i te taime no te reira mahana hanahana no te tahi mau tumu o teie nei ao e aore râ no te tia'iraa i tera hoa tano e te faito maitai roa, e aita atura e taata e toe mai.

Teie te parau fafau i te taatoaraa o tei taatihia i roto i te fafauraa o te faaipoiporaa mure ore e o tei hotu faarahi roa na roto i te haapa'oraa i ta ratou mau fafauraa, oia ho'i ia, eita roa to te enemi e mana ia vavahi i te mau niu papû o to ratou autaamuraa mure ore.

Te toru, ua faaue te Atua ia tatou ia haavî i te fenua

Te haavîraa i te fenua e te manaraa i ni'a i te mau mea ora atoa, o te faatere-raa ia i te reira mau mea ia rave ho'i i te hinaaro o te Atua¹¹ i te taviniraa i te mau opuaraa a Ta'na mau tamarii. Te haavîraa, o te manuia-atoa-raa ia i te faatere i to tatou iho tino.¹² E ere i te riroraa ei mauihaa mana ore no te reira mau mea e aore râ te faaohiparaa i te reira ma te huri tua i te hinaaro o te Atua.¹³

E haamata te faatupuraa i te aravihi ia haavî i te mau mea o te fenua nei na roto i te haehaa e te iteraa i to tatou paruparu taata e te mana e roaa mai ia tatou na roto i te Mesia e Ta'na Taraehara. Inaha « ua oti ia Iesu te parau e, ia faaroo outou ia'u, e roaa ia outou te mana e rave ai outou i tei au ia'u ra ».¹⁴ E noaa teie mana ia tatou i te taime a ma'iti ai tatou ia ohipa na roto i te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa. E rahi mai to tatou aravihi ia imi atu tatou i te mau horo'a o te Varua ma te faarahi ho'i i ta tatou mau taleni.

Ua fanauhia vau e ua paari au i roto i te oraraa haehaa mai te rahiraa o te mau utuafare no Afirita. Ua farii au i te aravihi no te faateitei ia'u iho i ni'a a'e i te reira huru oraraa na roto i te imiraa e te noaaraa, ma te tauturu-maitai-hia e to'u na metua, te hoê haapiiraa maitai. Ua riro te faatupuraa i te hoê hi'oraa no te mea o ta'u e nehenene e riro mai ei mea faufaa roa no to'u haereraa i mua. I muri a'e, ei taata faaipoipo apî, ua itehia mai ia maua ta'u vahine, o Gladys, i te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai,

o te tamau noa nei i te haamaitai i to maua oraraa e te arata'iraa i te pae varua. Mai te mau utuafare atoa, te vai nei to maua mau fifi e mau tamataraa. Tera râ a hi'o ai maua i ni'a i te Fatu no te tauturu, ua itehia mai ia maua te pahonora tei hopo'i mai i te hau e te tamahanahana, e aita'tura to maua mana'o teimaha i teie mau mea.

Te u'ana nei te mau haafifiraa e faaruru nei te sotaiete taata nei i teie mahana, mai te taiatâ, te hoho'a faufau, te mau aroraa e te mauihaa tama'i, te haaviiviraa natura, te tûfiraa raau taero e te veve, inaha e rave rahi taata na te ao nei tei ma'iti ia farii ti'a'tu « i te hinaaro o te diabolo e to te tino nei »¹⁵ eiaha râ i te hinaaro o te Atua. « Aita

ratou i imi i te Fatu no te faatupu i ta'na parau ti'a are'a râ te haere nei te taata tataitahi i to'na iho ra haerea, ia au i te hohoa o to'na iho Atua, o tei faito ho'i to'na hohoa i te hoho'a o te ao nei ».¹⁶

Noa'u râ, te ani nei te Atua i te taatoaraa o Ta'na mau tamarii ia farii i Ta'na tauturu ia haavî e ia faaoroma'i i te mau tamataraa o teie oraraa na roto i teie mau parau :

« O te Atua vau ; na'u i hamani i te ao nei, e te mau taata hou ratou i tae mai ai i roto i te i'o nei.

« ... Mai te mea e farii mai oe ia'u, e haapao mai i to'u nei reo, e e ti'aturi, e e tatarahapa i ta oe ra mau hara atoa, e e bapetizohia i roto i te pape, i roto i te i'oa o ta'u ra Tamaiti Fanau Tahii... e farii ia oe i te horoaraa a te Varua Maitai e a ani atu ai i te mau mea atoa i to'na ra i'oa, e te mau mea atoa ta oe e ani ra, e horoahia'tu ia ia oe ».¹⁷

Te feia mo'a i te mau mahana hopea nei o te haapa'o maitai e o te taa maitai i to ratou faito puai hanahana e o te turu'i ho'i ma to ratou aau atoa i ni'a i te mana e roaa mai na roto i te Taraehara o te Fatu Iesu Mesia, e haapuaihia ia ratou i roto i to ratou natura paruparu e e « ti'a ia ratou te rave i te mau mea atoa ».¹⁸ E faati'ahia ratou ia upooti'a i ni'a i te mau piiraa a te ino tei faatî e rave rahi i raro a'e i te enemi. Ua haapii o Paulo e :

« E parau mau ta te Atua e ore oia e vaiiho noa ia outou ia ati, maori râ o te ti'a ia outou ia faaoromai ra ; e faatupu, atoa oia i te haapuraaa i taua ati ra, ia ti'a ia outou ia faaoromai ». ¹⁹

« E oia iho ho'i i pohe i te mea i roohia i te ati, e tia ho'i ia'na ia turu mai i te feia i roto i te ati ra ». ²⁰

Ua faaue e ua haamaitai te Metua i te Ao ra ia tatou ia hotu faarahi, ia rahi roa, e ia haavî i te fenua e ia riro mai Ia'na ra te huru. Ua tuu mai Oia i te tauturu ia ti'a ia tatou tataitahi, ia au i ta tatou iho ma'itiraa, ia tupu ho'i i te rahi no te riro mai Ia'na ra te huru. Te pure nei au ia ora paatoa tatou i to tatou oraraa i te faito e, e arata'ihia tatou e te hi'oraa o to tatou natura hana-hana, ma te ti'aoro i te taatoaraa o to tatou mau faufaa hanahana e ma te rave faaoti i to tatou hopea hanahana.

Te faaite papû nei au i te ora mau o te Atua te Metua e o Ta'na Tamaiti Here, to tatou Faaora o Iesu Mesia ; e no te hanahana o Ta'na faanahoraa oaoa ; e no te mau taviri o Ta'na i faaue ia horo'ahia i te hoê peropheta ora i te fenua nei i teie mahana, oia ho'i, Thomas S. Monson, o ta tatou e here e e paturu nei. Te pure nei au ia vai ia tatou te mana no te farii i te îraa o te oaoa no Ta'na mau haamaitairaa na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 2:28 ; hi'o atoa Mose 2:26–27 ; Genese 1:26–28.
2. Ioane 15:5, 7–8.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:37.
4. Moroni 7:44.
5. Hi'o Mosia 3:19.
6. Mosia 18:9.
7. Ioane 15:16.
8. Mose 1:39.
9. Hi'o Mose 5:10–11.
10. Hi'o *Buka Arata'i 2: Te Faatereraa o te Ekalesia* (2010), 1.3.3 ; Ezra Taft Benson, « To the Single Adult Sisters of the Church », *Ensign*, Novema 1988, 96–97.
11. Hi'o Iakoba 2:18–19.
12. Hi'o 1 Korinetia 6:19–20 ; Galatia 5:16–25 ; 1 Tesalonia 4:3–7 ; 2 Timoteo 2:22.
13. Hi'o Iakoba 2:12–16, 20–21.
14. Moroni 7:33.
15. 2 Nephi 10:24.
16. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:16.
17. Mose 6:51–52.
18. Alama 26:12.
19. 1 Korinetia 10:13.
20. Hebera 2:18.

Na Elder Russell M. Nelson

No te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te Sabati e mahana hinaarohia

Nahea outou ia haapapû e, e faatupu mai ta outou mau peu i te Sabati i te oaoa e te popou ?

Ete mau taea'e e te mau tuahine here, ua riro teie na mahana amuiraa ei na mahana hanahana roa. Ua faateiteihia tatou na roto i te mau himene faauro e te mau pure nehenehe. Ua faahanahanahia to tatou mau varua na roto i te mau parau poro'i o te maramarama e te parau mau. I teie Sabati no te Pasa, te amuitahi faahou nei tatou ma te aau tae mau no te haamauruuru i te Atua no te hoê peropheta !

Teie te uiraa no tatou tata'itahi: na roto i te mea ta'u i faaroo e i ite i roto i teie amuiraa, nahea vau i te tau i ia'u ? Noa'tu te huru o ta outou pahonoraa, te hinaaro nei au e ani manihini ia outou ia hi'opo'a atoa i to outou mau mana'o e i to outou huru no ni'a i te mahana Sabati.

Te tapitapi nei to'u mana'o i te mau parau a Isaia, oia tei parau i te Sahati e, « e mahana hinaarohia ». ¹ Te ui nei to'u mana'o e, e mahana hinaaro-mau-hia anei te Sabati no outou e no'u ?

Ua itehia ia'u te oaoa i roto i te Sabati no te taime matamua, e rave rahi matahiti i teie nei, i te taime e taote tapu ta'u ohipa, ua ite au e, ua riro mai te Sabati ei mahana faaoraraa no'u iho. I te hopea

o te hepetoma tata'itahi, mauiui roa to'u na rima, i te ohipa horoi noa i te pu'a, te pape e te hoê ui'ui taratara. Titau-atoahia ia'u ia faafaaea rii, no te teimaha o te hoê ohipa paari. I te Sabati e iteahia ai ia'u te tamarûraa papû maitai.

Eaha ta te Faaora e parau nei a na ô ai Oia e, « I haapa'ohia te Sabati no te taata, aore te taata i haapa'ohia no te Sabati » ? ² Te ti'aturi nei au e, ua hinaaro oia ia maramarama tatou e, te Sabati, Ta'na ia horo'a na tatou, no te horo'a ia tatou i te tamarûraa mau i te rohirohi o te mau titauroa o te oraraa o te mau mahana atoa e i te hoê rave'a no te faaapîraa i te pae varua e i te pae tino. Ua horo'a mai te Atua ia tatou i teie mahana taa'e, eiaha no te arearea e aore ra, no te ohipa o te mau mahana atoa, no te faafaearaa râ i te ohipa, ma te tamarûhia i te pae tino e i te pae varua.

I roto i te reo Hebera, teie te auraa o te ta'o ra *Sabati*, oia hoi, « faafaaea ». No mutaa mai te tumu o te Sabati, i te tau no te rahuraa o te ao nei, oia hoi, i muri a'e e ono mahaha ohipa, ua faaea te Fatu i te ohipa poieteraa. ³ I muri a'e ra, a heheu mai ai Oia i na Ture Hoê Ahuru ia Mose ra, ua faaue maira te Atua ia tatou « e haamana'o i te mahana

Sabati ia haamo'ahia ia ». ⁴ I muri a'e, ua haapa'ohia te Sabati ei faahaamana'oraa i te faaoraraa o Iseraela i te faatitiraa i Aiphiti ra. ⁵ Penei a'e, te vahi faufaa roa a'e, ua horo'ahia mai te Sabati ei fafauraa tamau, ei faahaamana'oraa tamau e, e haamo'a te Fatu i To'na mau taata. ⁶

Taa'e noa'tu i te reira, te amu nei tatou i teie nei i te oro'a mo'a i te Sabati ei haamana'oraa i te Tara'ehara o Iesu Mesia. ⁷ Te fafau faahou nei tatou e, te hinaaro nei tatou e rave i ni'a iho ia tatou i To'na i'oa mo'a. ⁸

Ua parau te Faaora no ni'a Ia'na Iho e, Oia te Fatu o te Sabati. ⁹ E mahana No'na ! Ua ani tamau noa Oia ia tatou ia *haapa'o* i te Sabati ¹⁰ e aore ra, ia *haamo'a* i te mahana Sabati. ¹¹ Tei raro a'e tatou i te fafauraa ia na reira.

Nahea tatou ia *haamo'a* i te mahana Sabati ? I te mau matahiti o to'u ap'iraa, ua tuatapapa vau i te ohipa a vetahi e o tei hamani i te mau tapura no te mau ohipa e rave e i te mau ohipa *eiaha* e rave. I muri roa iho to'u haapiiraa na roto mai i te mau papa'iraa mo'a e, ua riro ta'u mau peu e to'u huru i te Sabati ei *tapa'o* i rotopu ia'u e to'u Metua i te ao ra. ¹² Na roto i taua iterara, aita vau i hinaaro faahou i te tapura no te mau mea e rave e eiaha e rave. Ia titau-ana'e-hia ia'u ia faoti e, e tano

anei te ho'e ohipa no te Sabati, e ui noa vau ia'u iho e, « Eaha te *tapa'o* ta'u e hinaaro e horo'a i te Atua ra ? » Na taua uiraa ra i faariro i ta'u mau faaotiraa no ni'a i te mahana Sabati ei mau faaotiraa maramarama maitai.

Noa'tu e, no mutaa iho roa mai te haapiiraa tumu no ni'a i te mahana Sabati, ua faaapihia te reira i teie mau mahana hopea nei ei tuhaa no te ho'e fafauraa ap'i e te parau tapu. A faaroo mai na i te mana o teie ture hanahana:

« E ia ti'a ia oe ia paruru ia oe iho ia ore oe ia viivii i te mau mea no teie

nei ao, e haere ia oe i te fare pureraa a p'up'u atu ai i ta oe ra mau oro'a i to'u mahana mo'a ra ;

« No te mea oia mau ia e mahana teie i faataahia na oe ia faaea i ta oe mau ohipa, e ia haamori atu i tei Teitei Roa ra...

« E i teie mahana... ia faaineinehia ta oe maa mai te auu ho'e ra ia ti'a roa ta oe haapaeraa maa ra... ia i roa to oe oaoaraa...

« E mai te mea e rave outou i teie mau mea nei na roto i te mana'o haamaitai, mai te auu e te mata oaoa hoi... no outou ia te iraa o te fenua nei ». ¹³

A feruri na i te faahiahia o taua faahitiraa parau ra ! Ua fafauhia te iraa o te fenua i te feia e haamo'a i te mahana Sabati. ¹⁴ Eita tatou e maere a parau ai Isaia i te Sabati e, « e mahana hinaarohia ».

Nahea outou ia haapap'u e, e faa-tupu mai ta outou mau peu i te Sabati i te oaoa e te popou ? Taa'e noa'tu te haereraa outou i te pureraa, te amuraa i te oro'a mo'a, e te rave-itoito-raa i to outou piiraa, eaha te tahi atu mau ohipa o te tauturu ia faariro i te Sabati ei mahana hinaarohia no outou ? Eaha te *tapa'o* ta outou e horo'a i te Fatu no te faaite i to outou here Ia'na ?

E horo'a mai te Sabati i te ho'e rave'a maitai roa no te haapaari i te mau auraa utuafare. Inaha, te hinaaro nei te Atua ia tatou tata'itahi, Ta'na mau tamarii, ia ho'i faahou i piha'i iho Ia'na

ei Feia Mo'a haamanahia, taatihia i roto i te hiero ei utuafare, i to tatou mau hui metua, e i to tatou huaai.¹⁵

E faairi tatou i te Sabati ei mahana hinaarohia mai te mea e, e haapii tatou i te evanelia i ta tatou mau tamarii. E mea maramarama hope roa ta tatou hopoi'a ei mau metua. Na ô maira te Fatu e, « Mai te mea e tamarii ta te mau metua i Ziona... o te ore hoi e haapii atu ia ratou ra ia ite papû roa i te parau no te tatarahapa, te faaroo i te Mesia te Tamaiti no te Atua Ora, e no te bapuzitoraa e te horo'a no te Varua Maitai na roto i te tuuraa rima, ia tae i te va'u o te matahiti ra, tei ni'a iho ia te hara i te upoo o te mau metua ».¹⁶

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, ua haapapû te Peresideniraa Matamua i te faufaa o te taime utuafare maitai. Ua papa'i ratou e:

« Te ani nei matou i te mau metua ia faaitoito hope roa i te haapii e i te aupuru i ta ratou mau tamarii i roto i te mau parau tumu o te evanelia, o te tap'e'a hoi ia ratou i roto i te Ekalesia. Te utuafare te niu o te hoê oraraa parau ti'a, e aita hoê mea ê atu e nehenehe e mono i te reira, e aore ra, e faaoti i te mau ohipa faufaa no te faatupu i teie hopoi'a ta te Atua i horo'a mai.

« Te a'o nei matou i te mau metua e i te mau tamarii ia horo'a i te ti'araa

matamua roa i te pureraa utuafare, te pô utuafare, te tai'oraa e te haapiiraa i te evanelia, e te mau faaoaoaraa utuafare maitai. Noa'tu te maitai e te tano te tahi atu mau tauraa e aore ra, te tahi atu mau faaoaoaraa, eiaha e faatia i te reira ia tuu i te hiti i te mau ohipa hanahana o ta te mau metua e te mau utuafare ana'e e nehenehe e rave maitai ».¹⁷

A feruri maite ai au i teie a'oraa, fatata roa vau e hinaaro ia riro faahou ei metua tane apî. Tei te mau metua i teie nei teie mau rave'a nehenehe no te tauturu ia ratou ia faatupu i te taime utuafare faufaa, i te Sabati e i te tahi atu mau mahana. Te vai nei te LDS.org, Mormon.org, te mau hoho'a video no ni'a i te Bibilia, te Mormon Channel, te Media Library, te *Friend*, te *New Era*, te *Ensign*, te *Liahona*, e rau atu â—e rave rahi roa'tu â. E tauturu maitai roa teie mau rave'a i te mau metua ia rave faaoti i ta ratou hopoi'a mo'a ia haapii i ta ratou mau tamarii. Aore e ohipa hau atu i te faufaa i te ti'araa metua parau ti'a e te hiaaro mau !

Ia haapii ana'e outou i te evanelia, e rahi atu te mea ta outou e haapii mai. Teie te huru no ta te Fatu tautururaa ia outou ia maramarama i Ta'na evanelia. Na ô maira Oia:

« E te horo'a'tu nei au i te hoê faaue-
raa ia outou ia haapii atu outou te tahi

i te tahi ra i te haapiiraa evanelia no te basileia.

« A haapii itoito atu outou... ia ti'a ia outou ia haapii-maitai-hia... i te haapiiraa evanelia, i te ture hoi no te evanelia, i roto i te mau mea atoa no ni'a i te basileia no te Atua ».¹⁸

Na taua huru haapiiraa ra i te evanelia e faairi i te Sabati ei mahana hinaarohia. E parau mau teie fafauaraa, noa'tu te faito o te utuafare, te huru o te taata i roto, e aore ra, te vahi nohoo-
raa o te utuafare.

Taa'e atu te taime i piha'i iho i te utuafare, e ite outou i te oaoa mau i te Sabati i roto i te aamu utuafare. E nehenehe te imiraa i te mau melo utuafare tei na mua mai ia outou i ni'a i te fenua nei—o ratou tei ore i fana'o i te rave'a no te farii i te evanelia a ora ai ratou i ô nei—e horo'a mai i te oaoa rahi.

Ua ite au i te reira na roto ia'u iho. E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, ua faaoti ta'u vahine o Wendy e haapii nahea ia rave i te ohipa ma'imiraa aamu utuafare. E aità vau i ite a'e nei ia'na mai tera te oaoa. Outou atoa, aita outou e titau-faahou-hia ia ratere i te tahi atu mau fenua e aore ra, i te hoê pû aamu utuafare. I te fare, na roto i te tauturu a te hoê rorouira e aore ra, te tahi matini afa'ifa'i, e nehenehe ta outou e imi i te mau varua o te titau nei i to ratou mau

oro'a. A faairi i te Sabati ei mahana hinaarohia na roto i te imiraa i to outou mau tupuna e te faaoraraa ia ratou i te fare tapearaa varua!¹⁹

A faairi i te Sabati ei mahana hinaarohia na roto i te tautururaa ia vetahi ê, o ratou hoa râ e ere i te mea maitai roa e aore ra, o ratou e vai otahi ra e aore ra, tei roto i te nava'i ore.²⁰ Ia faateitei outou i to ratou varua, e faateitei-atoa-hia ia to outou.

A parau ai Isaia i te Sabati e mahana «hinaarohia,» ua haapii atoa mai oia ia tatou nahea ia faairi i te reira ei mea hinaarohia. Ua parau mai oia e:

«Ia tapea oe... i te rave-ore-raa i to oe ra hinaaro i tau mahana mo'a; e ia parau oe i te sabati e mahana hinaarohia... e ua faaturatura oe [i te Fatu], i te rave ore i ta oe ra mau peu, e aore i imi i to oe ra hinaaro, e aore i parau i te parau faufaa ore:

«E oaoa oe ia Iehova i reira.»²¹

Titauhia te haavîraa ia'na iho no te ore e imi i to outou ra «hinaaro» i te Sabati. Titauhia ia outou ia faaru'e i te hoê mea i auhia e outou. Mai te mea e, e faoti outou ia oaoa ia Iehova,

ei ta ia outou e faairi i te reira mahana mai te tahi atu huru mahana. Te mau ohipa matarohia e te mau faaoaoaraa, e nehenehe ia e rave i te tahi atu taime.

A feruri na i teie: Na roto i te aufau-raa i te tuhaa ahuru, e faaho'i tatou hoê i ni'a i te ahuru o ta tatou apî i te Fatu ra. Na roto i te haamo'araa i te Sabati, te faataa ra tatou hoê mahana i ni'a i te hitu ei mahana No'na. No reira, e haamaitairaa rahi no tatou ia haamo'a i te moni e i te taime No'na tei horo'a mai i te ora no tatou i te mau mahana tata'itahi.²²

Na te faaroo i te Atua e faatupu i te here i te Sabati; na te faaroo i te Sabati e faatupu i te here i te Atua. Ua riro te Sabati mo'a ei oaoaraa mau.

I teie nei, te hope nei teie amuiraa, ua ite tatou e, noa'tu te vahi ta tatou e noho nei, titauhia ia tatou ia riro ei hi'o-raa no te feia faaroo i rotopu i to tatou mau utuafare, te mau taata i ô tatou, e te mau hoa.²³ E haamo'a te feia faaroo mau i te Sabati.

E opani au na roto i te poro'i aroha a Moroni, a opani ai oia i te Buka a Moromona. Ua papa'i oia, «E haere mai i te Mesia ia maitai roa outou ia'na, e

tapea ia outou iho eiaha e rave noa'tu i te mea paieti ore ra, e ia faaru'e outou i te mau mea paieti ore ra, e ia aroha atu i te Atua ma to outou aau atoa, e te mana'o atoa, e te puai atoa, ei reira... ua mo'a outou i te Mesia.»²⁴

Ma te here i roto i to'u aau, te vaiiho atu nei au ia outou na i teie, ei pure, ei iteraa papû e ei haamaitairaa na'u, na roto i te i'oa mo'a o te Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Isaia 58:13.
2. Mareko 2:27.
3. A hi'o Genese 2:2-3.
4. Exodo 20:8; a hi'o atoa Deuteronomi 5:12; Mosia 13:16; 18:23.
5. A hi'o Deuteronomi 5:14-15. Te feia tei ma'iti e rave i te ohipa e hitu mahana i te hepetoma, tei roto ratou i te titiraa—o te ohipa e aore ra, penei a'e o te moni, noa'tu râ, e titi ratou. Hoê ona mirioni e rave i te ohipa e hitu mahana i te hepetoma, e titi moni ia.
6. A hi'o Exodo 31:13, 16.
7. A hi'o i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 59:12. Hou Oia a faasataurohia ai, ua tuu atu te Fatu i te oro'a mo'a i Ta'na ra mau pipi i te oro'a no te pasa (a hi'o Mataio 26:26-28; Mareko 14:22-24). Ua haamau te Fatu tiafaahou i te oro'a mo'a ei haamana'oraa i To'na Tara'ehara i rotopu i te taata no te Amerika i tahito ra 3 Nephi 18:1-12; Moroni 4:1-3; 5:2) e ua faaho'i faahou mai i te reira i te anotau hopea nei (a hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 20:77, 79). Ua riro te amuraa i te oro'a mo'a ei faaapiraa i te fafauaraa ta tatou i rave i te bapetizoraa ia haapa'o i Ta'na mau faauerua (a hi'o i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 20:68).
8. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 20:37, 77.
9. A hi'o Mataio 12:8; Mareko 2:28; Luka 6:5.
10. A hi'o Exodo 31:13; Levitiko 19:3, 30; 26:2; Te mau Parau Haapiiraa e te mau parau Fafau 68:29.
11. A hi'o Ezekielia 20:20; 44:24.
12. A hi'o Exodo 31:13; Ezekielia 20:12, 20.
13. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 59:9-10, 13, 15-16.
14. A hi'o Levitiko 26:2-4.
15. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 128:15-18.
16. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 68:25; haapapûraa i amuihia'tu; a hi'o atoa i te Mose 6:58-62.
17. Rata na te Peresideniraa Matamua 11 no feppure 1999; faahitihia i roto i te *Manuel 2: Administration de l'Eglise* (2010), 1.4.1.
18. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:77-78.
19. A hi'o Isaia 61:1; Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 128:22; 138:57-59.
20. A hi'o Mataio 25:35-40.
21. Isaia 58:13-14; haapapûraa i apitihia'tu.
22. A hi'o Mosia 2:21.
23. A hi'o 1 Timoteo 4:12.
24. Moroni 10:32-33.

Teie te tapura no te mau aamu tei faati'ahia i roto i te mau a'ora o te amuira rahi, e nehenehe te reira e faa'ohipahia i roto i ta outou iho tuatapaparaa, te pureraa pō utuafare e te tahi atu mau haapiiraa. E faaiteraa te numera no te api matamua o te a'ora

Taata a'o	Aamu
Neil L. Andersen	(119) I muri iho-ua parau o Elder Thomas S. Monson ia Neil L. Andersen e ua iriti te Fatu i te mau opani e ua faatupu i te mau semeio. Ua vai puai noa te faaroo o na taata faaipopo no Thailand i muri a'e i te hapepa o te tane. I muri mai i te pureraa i te fenua Côte d'Ivoire, ua patu e piti o na tane e vahine faaipopo i te basileia o te Atua i reira.
Wilford W. Andersen	(54) Ua parau te hoê taata no Marite iho i te hoê taote e, e nehenehe ta'na e haapii i te taote i te ori tera râ e ti'a ia'na ia faaroo i te pehe.
David A. Bednar	(46) Mai te hoê tamaiti apî, ua ri'ari'a o David A. Bednar ia tape'ahia oia i te fare auri i muri a'e i to'na tuparariraa i te hi'o o te hoê fare toa.
Linda K. Burton	(29) Ua parau te hoê metua tane i ta'na mau tamarii e paruruhia ratou mai te peu e faaea noa ratou i roto i te aua tei haathia i te taura. Ua arata'i te Fatu i te hoê tuahine i roto i te faatupuraa e to'na hoa faaipopo i te hoê fare i reira te Varua e parahi ai.
Gérald Caussé	(98) I muri mai e 22 matahiti i te oraraa i te tuhaa fenua i Paris, ua ite te utuafare Caussé e aita ratou i haere noa a'e e mata'ita'i i te Tour Eiffel. Ua taahi e toru taata Afirita hau atu i te 480km no te haere i te hoê amuira mataeinaa, ua aufau i te tuhaa ahuru e ua farii i te buka a Moromona
D. Todd Christofferson	(50) Ua faaitoito e ua pure o D. Todd Christofferson no te hoê vahine tei mana'o e ere i te mea tano ia riro ei metua vahine.
L. Whitney Clayton	(36) Ua pee te hoê tamarii tamahine e hitu matahiti tei ora mai i roto i te hoê ati manureva i te hoê maramarama i te atea e tae roa ua itehia mai ia'na te vahi paruru.
Quentin L. Cook	(62) Ua pohe te metua fetii o Quentin L. Cook i roto i te araraa no te Tama'i II no te hinaaro o te hoê melo Hamoa o te Ekalesia ia pure no ni'a i to'na ma'i, ua farerei i te hoê taote no te ite mai eaha ra te fifi.
Cheryl A. Esplin	(8) Ua haere o Cheryl A. Esplin i te hoê pureraa i reira te mau tuahine i te haapiiraa e e horo'a mai te parau mau e te Varua Maitai i te mana i to ratou nohoraa e i to ratou utuafare no te aro i te ino. Ua farii te tuahine o te tupuna tane o Cheryl A. Esplin i te hoê hinaaro puai no ni'a i te faaiteraa i to'na iteraa papû.
Henry B. Eyring	(17) E hopoi mai te Varua Maitai i te tamahanahana e te puai i na metua mau i te hoê tamaiti ite pohe i roto i te ati purumu. (22) Ua ite o Henry B. Eyring e ua haamaitahia oia e ta'na ô no te haapaeraa maa tei tauturu i te feia mo'a i te fenua no Vanuatu tei ninahia e te hoê mata'i rorofa'i. Ua faaita te hoê tuahine i te maururu rahi no te mau ô haapaeraa maa o tei turu ia'na e i te tahi mau melo o te Ekalesia i roto i te hoê tama'i tivira i Sierra Leone. (84) I te 13raa o te matahiti o Henry B. Eyring, ua haere oia e ohi i te mau ô no te haapaeraa maa, ua parau mai te hoê taata ia'na ia haere ê atu. Ua faa'uruha o Henry B. Eyring ia haamaitai i te hoê tamarii pèpè ia ora. Ua faa'uru te Varua Maitai i te hoê taata e haereraa e pohe ia tavini i roto i to'na piiraa e o te titau ia'na ia ite i te hopoi'a teimaha a to'na episekopo.
Larry M. Gibson	(77) Ua horo'a te metua tane o Larry M. Gibson na'na hoê tara marite moni no te faahaamana'o ia'na i to'na hopearaa mure ore. Ua taahi o Larry M. Gibson e 80 km i roto e 19 hora e ta'na mau tamaiti.
Jeffrey R. Holland	(104) Ua faaora te hoê tamaiti apî i to'na taea'e paari tei topa i roto i te hoê poro mou'a ma te haru puai i to'na fatiraa rima e te hutiraa mai ia'na i te vahi papû.
Thomas S. Monson	(88) Mai te hoê diakono, ua ite Thomas S. Monson e ua haamaitahia oia i to'na afa'iraa i te oro'a mo'a na te hoê taata ma'i. Ua faarahi o Thomas S. Monson i te hoê here no te buka a Moromona, i muri mai i te haereraa e hi'o i te menema o Martin Harris. Tei roto i te nuu ihitai, ua horo'a Thomas S. Monson i te hoê haamaitairaa autahu'araa i te hoê hoa, e ua ora mai. (91) I muri a'e te pure i roto i te hiero i te ho'iraa mai na ta'na misioni, ua farii te hoê taure'are'a i te haapapûraa na roto mai i te hoê misionare tei ho'i mai e tei tavini i roto hoê â misioni.
Brent H. Nielson	(101) Ua here maitai o Brent H. Nielson e te mau melo o to'na utuafare i te hoê melo paruparu o te utuafare tei ho'i i roto i te Ekalesia.
Bonnie L. Oscarson	(14) Ua ti'a papû te hoê tamahine apî no Italia i te matahiti 1850 i mua i te hoê nahoa taata. Ua paruru te tamahine a Bonnie L. Oscarson i te ti'araa metua vahine i te fare haapiiraa a ta'na mau tamarii.
Boyd K. Packer	(26) Ua tia'i o Boyd K. Packer i rapae i te piha haapiiraa teitei i ta'na vahine amuri a'e, ia Donna Smith, no te horo'a na'na i te hoê faraoa monamona e te hoê apa.
Kevin W. Pearson	(114) Ua pure te peresideni Heber J. Grant ia nehenehe ia'na i vai haapa'o noa e tae roa i te hopea. Ua faaru'e o Kevin W. Pearson i ta'na ohipa no te farii i te hoê piiraa ei peresideni misioni.
Rafael E. Pino	(117) Ua haapii mai te mau tamarii a Rafael E. Pino ia faahia i te iteraa atea na roto mai i te hoê faanahoraa afata teata e te hauti tuatiati hoho'a [puzzle]. Ua ani te hoê tamaiti ia Michel-Ange nahea oia i te iteraa e tei roto te hoho'a mata o Davida i te ofa'i mapura [marbre].
Dale G. Renlund	(56) Ua haapii te hoê metua vahine no Afirita apatoa i ta'na tamahine te faaoroma'i. Ua farii te hoê misionare i te hoê faa'ururaa o te tauturu ia'na ia faaoroma'i i to'na hoa misionare.
Michael T. Ringwood	(59) Ua haapii mai o Michael T. Ringwood no ta'na misioni e i roto te haapiiraa evanelia e te taviniraa te titau-roa-hia o tei itea-rahi-hia e te Atua ana'e.
Ulisses Soares	(70) Ua faaara te hoê diakono i to'na mau hoa no ni'a i te hoho'a faufau. Ua haapii mai o Ulisses Soares no ni'a i ta'na misioni e eita te ino e nehenehe e pato'i i te mana o te iteraa papû o te hoê pipi.
Joseph W. Sitati	(126) Ua faati'a o Joseph W. Sitati ia'na iho na roto mai i te oraraa haehaa no te farii i te hoê haapiiraa maitai.
Carole M. Stephens	(11) Ua haere o Carole M. Stephens e te hoê tuahine no Marite iho no Arizona, HAM, o tei faa'iro ia'na iho ei mama ruu no te taato'araa.
Dieter F. Uchtdorf	(80) Ua faanahonaho te hoê tavana rahi no Rutia i te feia faaapu e te mau apaapa fare toa no te haafaahia i te tereraa o te mau ti'a hau. Ua haamau te feia faatere o te tîti i te mau opuaraa o te faatumu i ni'a i ta ratou hopoi'a
Rosemary M. Wixom	(93) Ua faaama te hoê tuahine paruparu i to'na faaroo i muri a'e i te tuatapaparaa i te evanelia, te ta'ioraa i te buka a Moromona e te fariiraa i te paturu a te mau melo o te utuafare e te paroita.
Jorge F. Zeballos	(123) E 12 matahiti no te metua tane o Jorge F. Zeballos no te tomo mai i roto i te Ekalesia. Ua farii na taata faaipopo i te hinaaro o te Metua i te Ao ra i te poheraa ta raua a'û.

Faariro i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa

A ferui ia faaohipa i te tahi o teie mau ohiparaa e mau uiraa ei reni haamataraa no te hoê tau'araa parau utuafare e aore râ no te tuatapararaa a te taata iho.

Na te mau tamarii

- Ua faaite o Elder David A. Bednar no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te hoê aamu o tei faari'ari'a ia'na i muri a'e i te parari-hape-raa ia'na te hoê hi'o o te hoê fare toa tapiri i o'na (api 46) I muri iho ua haapii mai oia e ia hi'o ana'e tatou ia Iesu Mesia e ia pee atu Ia'na, e nehenehe tatou e farii i te hau eiaha ra te ri'ari'a. Eaha ta outou e nehenehe e rave i te mau mahana atoa no te tauturu i ta outou mau tamarii ia hi'o i te Faaora ? Nahea outou ia haapii ia ratou ia haere i mua na roto i te Mesia noa'tu e mau tau fifi roa ?
- Ua faati'a te tuahine Linda K. Burton, peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, no ni'a i te hoê utuafare o tei haere i roto i te hoê fare apî e aita i hamanihia te aua (api 29). Ua tapa'o te metua tane i te mau oti'a i te hoê taura e ua parau i ta'na mau tamarii e e paruruhia ratou mai te peu e faaea noa ratou i roto mai i te reni. Ua haapa'o te mau tamarii,

noa'tu e ua pee atu te popo i te tahi pae o te taura. Nahea te mau metua e nehenehe e tauturu i te mau tamarii ia vai paruruhia ? Eaha te mau haamaitairaa o te tae mai na roto i te faarooraa i to outou mau metua ? Eaha te mau oti'a ta te Metua i te Ao ra i horo'a mai ia tatou ?

- Ua faati'a te episekopo Gérald Caussé, tauturu hoê i roto i te Episekopora Faatere Rahi, te hoê aamu no ni'a e toru taata no Afirita o tei taahi e piti hepetoma na ni'a i te mau purumu varivari no te haere i te hoê amuiraa mataeinaa (api 98) ! Ua faaea'tu ratou hoê hepetoma ia nehenehe ratou ia rave i te oro'a mo'a a ho'i atu ai io ratou. I muri iho ua amo ratou i te mau afata tei î i te mau buka a Moromona i ni'a i to ratou upoo no te opere i te mau taata i roto i to ratou oire. Te mana'o anei outou e te evanelia ei hoê ohipa faahiahia ? Eaha te mau tusia ta outou i ineine i te rave no te ora i te evanelia ?

Na te feia apî

- E rave rahi mau a'oraa i teie amuiraa tei faatumuhia i ni'a i te faufaa rahi o te utuafare e te fare [nohoraa]. Ei hi'oraa, ua ani te tuahine Bonnie L. Oscarson, peresideni rahi no te Feia Apî tamahine, i te mau melo o te Ekalesia ia « paruru i te fare ei vahi piti no te mo'araa i muri noa mai i te hiero » Eaha te ti'a ia outou ia rave no te paruru i te fare [nohoraa] ? Nahea outou ia tauturu no te faariro i to outou fare ei vahi mo'a ?
- Ua haapii mai o Elder Russell M. Nelson no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e to tatou huru e ta tatou raveraa i te mahana sabati ua riro ei hoê tapa'o i rotopu i te Metua i te Ao ra e tatou (api 129). A tai'o ai outou i te a'oraa a Elder Nelson, a feruri i ni'a i teie sabati e haere mai nei e a ui ia outou iho, « eaha te tapa'o ta'u e hinaaro e horo'a i te Atua ?
- Ua parau o Elder Ulisses Soares ni te Hitu Ahuru, no ni'a i te hoê diakono o tei pee i te hi'oraa o te tapene Moroni (api 70). I to te tamaiti apî iteraa i te tahi mau hoa piha haapii-raa i te mata'ita'iraa i te mau hoho'a faufau i ni'a i ta ratou niuniu afa'ifa'i, ua parau oia ia ratou e te raveraa ratou i te ino e e mea ti'a ia ratou ia faaea. Ua faaea te hoê hoa. Nahea tatou ia farii i te puai no te ma'iti i te maitai ? » Nahea tatou ia ite e e mea papŭ no tatou no te oaoa ?
- E nehenehe te mau mauhaa roro uira e riro ei ohipa faahiahia no te mea e horo'a mai te reira i te faaiteraa oti'a ore no te mau haamaramaramaraa e te mau rave'a haaparareraa. Teie ra ua faaea anei outou e ua ui ia outou iho e mai te peu e na *te reira* e faatere ra ia *outou* ? Ua parau o Elder José A. Teixeira no te Hitu Ahuru e, « e mea pua'ia'i ia tuu outou i te hiti ta tatou mau materia afa'ifa'i i te tahi taima » (api 96) A tamata. A ma'iti i te hoê taima fatata i te hoê mahana ia haere ma te materia afa'ifa'i ore. E au ra mai te hoê ohipa hopea ta

outou i hinaaro i te rave, teie ra e maere outou ia ite e hia taimete outou paraparauraa e te raveraa i te mau haamana'oraa e to outou mau hoa e utuafare.

- Ua riro te haapaeraa maa ei hoê rave'a maitai a'e no te farii mau i te mana pae varua. Ua faahaamana'o mai te peresideni Henry B. Eyring, tauturu hoê i roto i te Peresideniraa Matamua ia tatou e ua haapuai te haapaeraa maa e te pure ia Iesu i mua i te mau faahemaraa a satane a vai ai te Faaora i roto i te medebara (api 22) I te sabati haapaeraa maa i mua, a tamata i te pee i te hi'oraa o Iesu e a haapae i te maa ma te hoê opuaraa. E farii outou i te tauturu hanahana e te parururaa atoa.

Na te feia paari

- E rave rahi mau taata a'o i te amuiraa tei paraparau mai no ni'a i te faufaa rahi o te faaiipoiporaa e te utuafare i roto i te sotaie e i roto i te faanahoraa no te faaoraraa. E nehenehe outou e pahono i na e pae uiraa ta te tuahine Burton i ui i te api 31 e ia feruri ma te pure nahea outou ia turu maitai e ia here i te feia fatata ia outou ? Ei hoê utuafare, a aparau nahea outou ia faatutonu maitai i to outou fare [nohoraa] i ni'a ia Iesu Mesia e nahea outou ia turu maitai i te tahi e te tahi.
- Ua faahaamana'o mai te peresideni Thomas S. Monson ia tatou no te mau haamaitairaa o te tae mai na roto i te haamoriraa i te hiero, oia'toa i te pae varua, te hau, e te puai no te faaoroma'i i te mau tamataraa e te mau faahemaraa (api 91). « A haere ai tatou i te hiero », ua parau oia, « e nehenehe e tae mai i roto ia tatou te hoê faito varua taa ê e te hoê mana'o hau tei rahi atu i te tahi noa'tu huru mana'o e tupu mai i roto i te aau o te taata ». Eaha ta outou e nehenehe e rave no te faariro i to outou haereraa

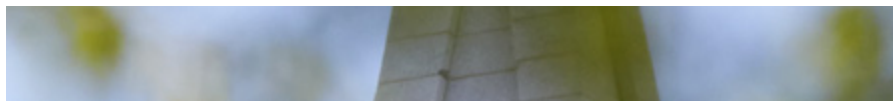
i te hiero ei ohipa maitai atu â ?

- Te faaroo ia Iesu Mesia o te hoê ia parau tumu no te ohipa. « Eita tatou e ti'aturi ta'ue noa mai i te Faaora e i Ta'na evanelia, e eita roa'toa tatou e pure ta'ue noa e e aufau ta'ue noa mai i te tuhaa ahuru », ua parau o Elder L. Whitney Clayton no te peresideniraa o te Hitu Ahuru. « E ma'iti papû tatou ia ti'aturi » (api 36). A tai'o ai outou i ta'na a'oraa e te mau a'oraa a Elder Dallin H. Oaks no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo (api 32) ; Rosemary M. Wixom, peresideni rahi o te Paraimere (api 93) ; Episekopo Gérald Caussé (api 98) ; e ta Elder Kevin W. Pearson no te Hitu Ahuru (api 114) a feruri i te hamani i te hoê tapura no te mau rave'a o

te haapuai i to outou faaroo ia Iesu Mesia e i Ta'na evanelia. I muri iho a hamani i te hoê tapura no te mau haamaitairaa i fafauhia o te tae mai na roto i te maraaraa te faaroo.

- Ua haapii mai o Elder Jeffrey R. Holland no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e e faatia te Taraehara a te Faaora e te Ti'a-faahou-raa i « te faa'iteraa puai roa'e ia no te here hanahana i roto i te tuaaai o te ao nei » (api 104) Nahea to outou mau mana'o, ta outou mau parau, e ta outou mau ohipa e nehenehe e faaûru maitai i to outou faahiahia no te ohipa ta te Faaora i rave ?
- Ua faataa mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf, tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua te mau horo'araa semeio o te aroha e te faufaa rahi no te haapa'o e te tatarahapa. « Ia tamata tatou i te haroaroa i te horo'a o te aroha mau o te Atua ma to tatou aau atoa e to tatou varua atoa, na te reira e horo'a mai ia tatou paatoa i te mau tumu hau atu no te here e no te faaroo i to tatou Metua i te Ao ra ma te haehaa e te aau mehara », ua parau oia (api 107) A feruri a tamau noa ai i ta outou tuatapaparaa no te aroha ma te tai'o Roma 3:23; 6:1-4; 2 Nephi 25:23, 26; Mosia 2:21; 5:2; 27:25; Alama 34:10, 15; Etera 12:27; e Moroni 10:32. ■

E toru hiero apî tei faaitēhia

I roto i te tuhaa pureraa no te po'ipo'i sabati o te amuiraa rahi, ua faaara te peresideni Thomas S. Monson e, ua faanahohia te mau hiero no Port-au-Prince, i te fenua Haiti; no Abidjan i te fenua Côte d'Ivoire; e no Bangkok, i te fenua Tairane. Te hiero matamua teie e patuhia i roto i teie mau fenua. E faaarahia te mau vahi ti'araa o te reira mau hiero i te tahi atu taimē.

Ua parau te peresideni Monson e, « auē ia haamaitairaa faahiahia e faahereherehia ra no teie mau melo

haapa'o maitai i teie mau vahi, e tae noa'tu i te mau vahi atoa na te ao nei e hiero to reira ».

Te hiero no Port-au Prince, i te fenua Haiti

Hau atu i te 20 000 Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei e noho nei i Haiti, i ni'a i te rahiraa e 10 mirioni huiraaatira. Ua haamanahia te haamataraa te ohipa misionare i te matahiti 1980. Te hiero fatata roa a'e o te hiero ia no Santo Domingo, i te Repupirita Dominiko. Noa'tu e, tei ni'a iho teie

hiero i te hoē â motu, fatata hoē mahana no te haere i reira.

Te hiero no Abidjan, i te fenua Côte d'Ivoire

Hau atu i te 27 000 Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei e noho nei i Côte d'Ivoire, i ni'a i te rahiraa e 20 mirioni huiraaatira. Ua haamanahia te haamataraa te ohipa misionare i te matahiti 1988. Te hiero fatata roa a'e o te hiero ia no Accra Ghana, e 550 km i te atea.

Te hiero no Bangkok, i te tēua Tairane

Hau atu i te 19 000 feia mo'a i te mau mahana hopea nei e noho nei i te fenua Tairane i ni'a i te rahiraa e 67 mirioni huiraaatira. Ua haamanahia te faati'araa o te Ekalesia i i reira i te matahiti 1966. E tavini te hiero no Bangkok—Fenua Tairane i te feia mo'a i te mau mahana hopea nei i te fenua Tairane, e tae noa'tu i te taatoaraa o te tooa-hitia o te râ no Asia. I teie taimē, te hiero fatata roa a'e ia Tairane o te hiero ia no Hong Kong i Taina, hau atu i te 1 610 km te atea.

Te tahi atu mau parau apî no te hiero

Ua faaarahia te mau tai'o mahana opani iriti, aru'i faaoaoaraa e te iritiraa no na hiero e pae no te matahiti 2015 i Córdoba, i te fenua Ra-Parata; i Payson, Utah, HAM; i Trujillo, i te fenua Peru; i Indianapolis, Indiana, HAM; e i Tijuana, i te fenua Mexico. E haamo'a-faahouhia te hiero no Mexico City i Mexico, i te matahiti 2015.

No na matahiti e piti i ma'iri a'e nei, ua faatumu te Ekalesia i te tautooraa i ni'a i te faaotiraa i te mau hiero tei faaarahia i mua ra. Taa ê atu na hiero apî e 3 144 hiero e ohipa nei, e 5 o te tata'ihia nei, 13 o te patuhia nei, e 13 tei faaara-êhia na, tei roto ia i te faaineineraa hou a haamata ai te paturaa. ■

Feia faatere apî i paturuhia

Epae hui mana faatere rahi apî tei paturuhia i roto i te amui-raa rahi, no te tavini i roto i te pūpū Hitu Ahuru matamua. Teie to ratou i'oa, o Elder Kim B. Clark, Elder Allen D. Haynie, Elder Von G. Keetch, Elder Hugo Montoya, e o Elder Vern P. Stanfill.

Ua paturu-atoa-hia te hoê peresideniraa rahi apî no te feia apî tamaroa. O Stephen W. Owen te peresideni; o Douglas D. Holmes, te tauturu matamua, e o M. Joseph Brough, te tauturu piti.

Ua paturu-atoa-hia te hoê tauturu apî i roto i te peresideniraa rahi o te Paraimere. Ua piihia o Mary R. Durham ei tauturu piti. E tamau noa o Rosemary M. Wixom i te tavini ei peresideni, e o Cheryl A. Esplin, tei tavini na ei tauturu piti, e tavini ia oia i teie nei ei tauturu matamua.

I itehia te haapotora aamu o te feia faatere pii-apî-hia i ni'a i te mau api 140-144. ■

Te peresideni Eyring i te rururaa rahi i te Vatikana

Iroto i te hoê rururaa rahi na te mau faaroo atoa i te Vatikana, tei faaterehia e te Ekalesia Katolika i te 18 no novema 2014, ua tiaoro te peresideni Henry B. Eyring, tauturu hoê i roto i te Peresideniraa Matamua ia faaora-faahou-hia te faaipopora oaoa. Ua parauhia taua rururaa ra, te tuatiraa te tane e te vahine, e ua amui mai te feia faatere no na faaroo 14 e no na fenua e 23.

Te hoê tane e te hoê vahine, tahoêhia i roto i te faaipopora, e puai rahi to raua no te faatupu i te oaoa no raua iho, no to raua utuafare e no te mau taata ati a'e ia raua, te parau ia a te peresideni Eyring. ■

Buka a Moromona i roto 110 reo

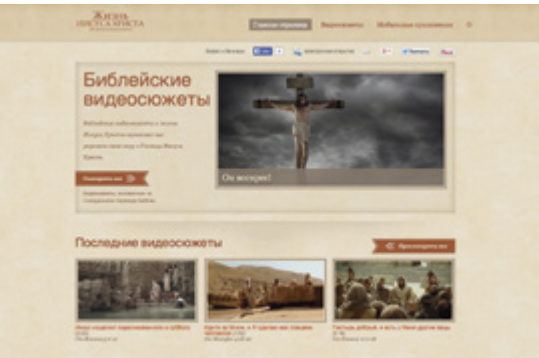
Aita i maoro a'e nei, ua nene'ihia te Buka a Moromona i roto i te reo Kosraea, ua iritihia ia te Buka a Moromona i teie nei i roto 110 reo. Kosraea, e fenua ia no Mocronesia.

E roaa mai te Buka a Moromona nene'ihia na roto i te reo Kosraea i te ava'e tiurai 2015. I te ava'e mati e roaa mai te mau papa'iraa uira i ni'a i te LDS.org, e i roto i te Gospel Library e te mau matini afa'ifa'i. Te haapuroro nei te Ekalesia i teie nei i te mau papa'iraa uira o te mau papa'iraa mo'a i te taime atoa a hoponohia ai te mau papa'iraa no te mau buka i te vahi neine'iraa. Na roto i te reira, e ti'a ia i te mau melo ia farii 'oi'oi i te mau papa'iraa mo'a iriti-apî-hia.

E rave rahi huriraa apî o te mau papa'iraa mo'a o te faarahia i roto i na matahiti e piti e fâ mai nei. E toru ana'e huriraa apî o te Buka a Moromona e e pae huriraa hau atu o na buka e toru (te Buka a Moromona, te Buka Fafau e te Buka Poe tao'a Rahi e nene'ihia i roto hoê noa iho buka) o te nene'ihia i te matahiti 2015. Te mau melo e paraparau i te

reira mau reo, e faarahia'tu ia ratou i te taime e nene'ihia ai te papa'iraa uira. ■

Haapu'ai i te faaroo na roto i te mau video no te Bibilia

E nehenehe outou e tauturu i te haapu'ai i te faaroo ia Iesu Mesia i teie matahiti—to outou iho e to vetahi ê—na roto i te mata'ita'iraa e te faaiteraa i *Te video bibilia no ni'a i te oraraa o Iesu Mesia* i ni'a i te BibleVideos.org e i ni'a i te tao'a uira « Bible Videos ».

Te horo'a-tamoni-ore-hia nei teie mau ravea paturaa faaroo i te tahi atu mau ekalesia, no te faaite i te parau poro'i o te Faaora na te ao atoa nei, no te tauturu i te feia mata'ita'i ia ite i To'na here e no te faauru ia ratou ia hinaaro ia rahi atu te riroraa mai la'na te huru.

I roto i na video Bibilia e 92 ta te Ekalesia i hamani i roto i na matahiti e toru i ma'iri a'e nei, hau atu i te afaraa tei iritihia mai te reo peretane i roto i te reo Paniora, Potiti, Italia, Farani, Rusia, Heleman, Korea, Tapone e Tinito. ■

U&P ia Elder e te tuahine Bednar

Te ani-manihini-hia'tu nei te feia ap'i na te ao atoa nei, ia amui mai i roto i te ho'e aparauraa uiuiraa mana'o e o Elder A. Bednar no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, e ta'na vahine o Susan.

E nehenehe te feia ap'i e amui atu i roto i te aparauraa i te 12 no Me 2015, i te hora 6 i te ahiahi (hora mou'a), na roto i te mata'ita'iraa i ni'a i te LDS.org, te api LDS Facebook a te Feia ap'i, te tahua natirara 'Youth Activities' (Ohiparaa a te Feia Ap'i) (lds.org/youth/activities), e aore ra, te api Mormon Channel i ni'a ia YouTube. E iriti-atoa-hia te haapurororaa na roto i te reo paniora, Potiti, Italia, Heleman, Farani, Rusia, Korea, Tapone e te Tinito.

Te faaitoitohia'tu nei te feia ap'i ia faatae atu i te mau uiraa i ni'a i te tahua natirara 'Youth Activities' na mua a'e e i te taima a tupu ai te reira; e nehenehe

atoa ta ratou e pee i te aparauraa na roto i teie numera #LDSface2face.

« Te faaitoitou atu nei matou i te feia ap'i, a faaineine ai ratou ia ratou no teie ohipa, ia imi i te arata'iraa a te Varua a feruri ai ratou i te mau uiraa ta ratou e hinaaro e ui », te parau ia a Elder Bednar. « Mai te mea e, e parahi mai te Varua i piha'i iho ia tatou, e haapii amui ia tatou paatoa ». ■

Pureraa pae auahi na te feia ap'i paari

E paraparau o Elder Lynn G. Robbins no te peresideniraa o te Hitu Ahuru i roto i te ho'e pureraa pae auahi no to te ao atoa nei na te feia ap'i paari o te haapurorohia i te sabati 3 no me 2015 i te hora 6 i te ahiahi, hora moua. Teie haapurororaa, o te piti ia no na pureraa pae auahi e toru no to te ao atoa nei tei faanahohia no 2015.

Ua titau-manihinihia te feia ap'i paari atoa (18-30 matahiti) e te mau pihi tei faaoti i ta ratou haapiiraa tuarua e aore ra, ho'e â faito, ia amui mai. E nehenehe e mata'ita'i i te haapurororaa i ni'a i te rave'a pee'utari a te Ekalesia, te itenati e te tahi atu rave'a haaparareraa. E roaa atoa te tahi atu mau materia no ni'a i te mau pureraa pae auahi i ni'a i te devotionals.lds.org. ■

Tahua itenati no te ohiparaa

Eaha ta te feia mo'a i te mau mahana hopea nei e rave nei no te haamaitai i te vahi ta ratou e ora ra? A imi na roto i te haereraa i ni'a i te MormonNewsroom.org. Teie te tahi mau hi'oraa no ni'a i te mau mea tei tuuhia i ni'a i te tahua itenati o te parau apî.

Niuterani e Vanuatu

I te ta'iriraa te mata'i rorofa'i Pam i te motu iti na'ina'i o Vanuatu, ua haere atu te feia mo'a no te mau mahana hopea nei no Niuterani—e te tauturu no roto mai i te Faanahoraa Tauturu a te Ekalesia—no te tauturu i te feia tei ta'irihia e te vero. Ua faa'i ratou e 2 000 afata i te maa no te tauturu i te rahiraa o te huiraatira e ti'a ia tauturuhia. Ua faaihia te mau afata auri i te faraoa ota, te raiti, te punu maa hotu, te pipi, te punu puatoro, te i'a, te faraoa paa-paa, te vine, te û totora puehu, e hoê

tapu punu. E nehenehe atoa e faa-ohipa i te mau afata auri no te tahi atu mau ohipa, mai te faautarara i te pape.

Te Repupirita Dominika e Tanata

I roto i te Repupirita Dominika e Tanata, ua putuputu te mau tuahine feia mo'a i te mau mahana hopea nei no te faahanahana i te mahana o te mau vahine, e ohipa teie i paturuhia e te Hau Amui. Hau i te 1 200 vahine tei tairuru i roto i te mau fare pureraa a te Ekalesia i te mau vahi e rave rahi no te Repupirita Dominika no te faahanahana i te mau vahine no ta ratou mau tauturu e rave rahi i roto i te ao nei. Ua amui atoa atu te mau ti'a faatere faaroo, tivira e no te nuu faehau i roto i te reira ohipa, e ua faaterehia te mau himene e te mau

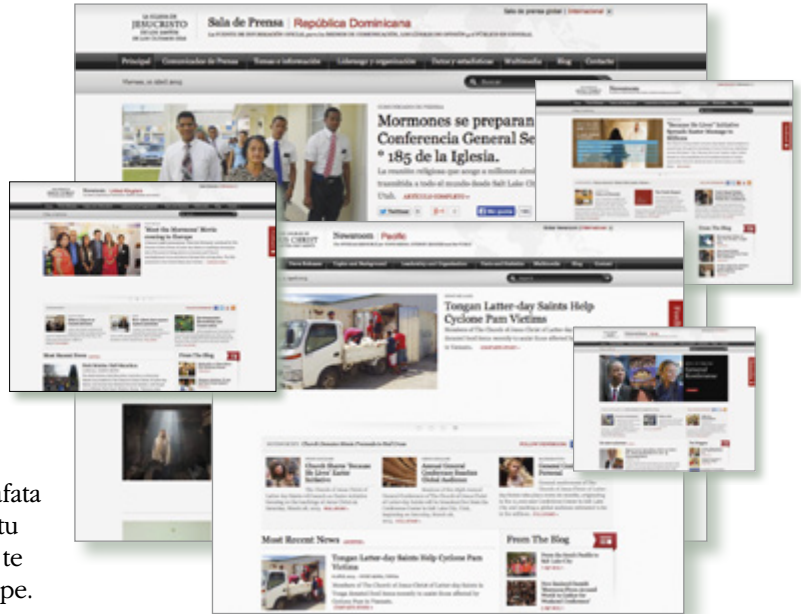
a'oraa. I Tanata, ua haamana'o atoa te mau vahine feia mo'a i te mau mahana hopea nei i te reira mahana na roto i te faaiteraa i te haamaramaramaraa no ni'a i te Sotaiete Tauturu, ma te parau e, « ua riro ia ei rave'a faahiahia no te ohipa taviniraa na te ao atoa nei ».

Peretane

Ta ratou opuaraa matamua, o te niraraa ia 100 ahu no te mau tamarii veve no Afritia, tera râ ia hope te niraraa, ua hamani te mau vahine no te paroisa no Coventry i Peretane hau i te 230 ahu. E mea ohie roa ia hamani i te mau ahu i te vehi turua. Ua ti'a i te hoê tuahine aitâ i nira a'e nei ia hamani e 3 ahu.

Arkansas, HAM

Hau i te 600 taata tei tairuru i roto i te hoê pureraa pae auahi amui na te mau faaroo i ni'a i te tumu parau no te tiamaraa pae faaroo, tei faaterehia e te tîti no Little Rock Arkansas, ua tae atoa mai te mau ti'a no te Karorika, Metoti, e no te mau pûpû Mahometa e te hoê taata paraparau no te ratio. I roto i te reira rururaa, ua patahia te hoê video no te parau poro'i na te tavana o te reira tuhaa, e te pure hopea, na te hoê toofa, no te faaroo Bapetizo raua toopiti. Te parau ra te feia tei faatupu i teie ohipa e, ua patu teie ohipa i « te mau araturu o te iteraa ».

Te hoê faaohiparaa ohie i te LDS.org

Etuuhia te hoê tapura apî i ni'a ia LDS.org i teie ava'e Me, te haamaitairaa hopea roa nei ia te reira a te Ekalesia no te haamaitai roa'tu e no te faaohie i te faaohiparaa i te reira tahua natirara.

Ua rave te feia aravihi no te rorouira i te mau faaiteraa a te taata

e ua apiti atu i te reira i te tahi atu mau maimiraa ta ratou no te hamani i te hoê tapura ohipa maitai atu. Ua tamatamatahia te reira e ua itehia e, e mea ohie te mau ma'imiraa.

Te vai ra te hoê video no LDS.org no te tauturu i te mau melo ia ite i teie faanahoraa apî. ■

Te mau aamu o te Orama Matamua

Te vai ra i teie nei, e maha aamu o te orama matamua, papa'ihia e Iosepha Semita, i roto 10 reo. E itehia te reira i ni'a i te josephsmithpapers.org, e ite-atoa-hia i reira hoê rave'a e nehenehe ai e tai'o i te mau parau e te mau buka aamu tumu. ■

Te mau haapiiraa no to tatou anotau

Mai te ava'e Me 2015 e tae atu i te ava'e Atopa 2015, e faaineinomia te mau haapiiraa a te Autahu'araa a Melehizedeka e a te Sotaiete Tauturu, no te maha o te sabati, mai roto mai i te hoê e aore râ, e rave rahi atu â a'oraa no te amuiraa rahi no Eperera 2015. I te ava'e Atopa 2015, e nehenehe e rave i te mau a'oraa no te amuiraa no Eperea 2015 aore râ no Atopa 2015. Na te mau peresideni titi e mataeinaa e ma'iti i te mau a'oraa e faaohipa i roto i to ratou tuhaa, e aore ra, e ho-ro'a ratou i teie hopoi'a i te mau episekopo ra e i te mau peresideni amaa ra.

Te faaitoitohia nei te mau melo ia tai'o i te mau a'oraa tei ma'itihia no te maha o te sabati hou a haere mai ai i roto i te piha haapiiraa. E roaa te mau a'oraa no te amuiraa i roto i te mau reo e rave rahi i ni'a ia conference.lds.org. ■

Elder Kim B. Clark

Pŭpŭ matamua no te Hitu Ahuru

Ua riro te pu'e tau haapiiraa—ei piahi e ei orometua haapii—ei haamaitairaa no Elder Kim Bryce Clark i roto i to'na piiraa i roto i te Pŭpŭ matamua no te Hitu Ahuru. Paturuhia i te 4 no eperera 2015, e haamata o Elder Clark i ta'na taviniraa tau hepetoma noa i muri a'e e hope ai to'na piiraa ei peresideni no Brigham Young University–Idaho.

« Ua vai au i roto i te haapiiraa mai te paeraa o to'u matahiti », te parau ia a te Hitu Ahuru pii-ap'i-hia. « E mea au na'u te haapiiraa mai e te haapiiraa'tu ».

Ua fanauhia oia i Roto Miti, Utah, i te 20 no mati 1949, na Merlin raua o Helen Mar Clark, te matahiapo o na tamarii e toru. Ua ora oia i Roto Miti i to'na tamariiriraa e tae roa'tu i te 11 matahiti, te taime a ma'mi ai to'na metua tane i te ohipa i Spokane, Washington.

Noa'tu e ua opua oia e haere i te fare haapiiraa teitei no Brigham Young i Provo, Utah, ei taure'are'a i roto i te haapiiraa tuarua ua mana'o oia e, e ti'a ia'na ia ma'imi i te tahi atu mau mea, e ua faaoti oia e haere i te fare haapiiraa tuatoru no Harvard i Massachusetts—te vahi tei riro mai i muri a'e ei vahi nohoraa no'na hau atu i te toru ahuru matahiti.

Hoê matahiti to'na haereraa i Harvard, ua tavini atura o Elder Clark i roto i te Misioni no Helemani apa-toa mai te matahiti 1968 e tae atu i te matahiti 1970. I to'na ho'iraa mai ua haere oia i BYU, e aita i maoro, ua farerei oia ia Sue Lorraine Hunt i roto i ta'na paroisa. Ua faaipoipohia raua tau ava'e i muri mai i te 14 no tiunu 1971. E hitu ta raua tamarii.

I muri noa a'e i to raua faaipoipo-raa-hia, ua reva'tu raua i Boston, Massachusetts, e ua tomo faahou o Elder Clark i te fare haapiiraa no Harvard. Ua roaa mai ia'na i reira te mau parau tu'ite Licence, te Maîtrise e te Doctorat—no roto pauroa i te faarava'iraa faufaa. Ua riro mai o Elder Clark ei melo no te fare haapiiraa teitei no te ohipa putu faufaa no Harvard i te matahiti 1978 e i muri a'e ra ua nominohia ei metua paari no te fare haapiiraa i te matahiti 1995. I te mau matahiti i muri mai ua pihia o Robert ei Episekopo Faatere no te Ekalesia e ua tavini oia hau atu i te toru ahuru matahiti.

Ua tavini o Elder Clark ei peresideni no te pŭpŭ peresibutero, ei papa'i parau faatere no te paroisa, ei tauturu no te episekopo, ei episekopo, ei melo apooraa teitei, ei tauturu no te peresideni misioni titi, e ei Hitu Ahuru area. ■

Elder Allen D. Haynie

Pūpū matamua no te Hitu Ahuru

Ua paturuhia o Elder Allen Decker Haynie ei melo no te Pūpū matamua no te Hitu Ahuru i te 4 no eperera 2015.

Ua fanauhia Elder Haynie i te 29 no atete 1958, na Van Lloyd e o Sarah Lulu Lewis Haynie.

Ua fanauhia oia i Logan, Utah, tera rā, ua pau te pae rahi o to'na apīraa i roto i te tahi atu mau oire i te pae apatoerau no Utah e i roto i Silicon Valley no Kalifonia. Ua haere oia i roto e pae fare haapiiraa tuatahi; e piti fare haapiiraa tuarua, e i te pae hopea, ua haere i te fare haapiiraa tuarua no Bountiful, Utah.

Na roto i teie rauraa o te iteraa, « ua haapii mai au i te hoê haapiiraa rahi no ni'a i te haapiiraa ia here i te mau taata atoa », te na reira ra oia, « no te mea mai te huru ra e, i te mau matahiti atoa, ua tauiu noa vau i te nohoraa, e ua haamata apī faahou i te faahoa. Hoê o te mau mea au roa na'u no ni'a i te Ekalesia maori rā, te horo'a mai nei oia ia tatou i te rave'a ia amui atu i te taata e ia ite i te faufaa i roto i to ratou huru oraraa taa ê to te tahi e to te tahi, te iteraa, te mau tarenī e te mau aravihi ».

Ua tavini oia i roto i te misioni no Cordoba i Ra-Parata, mai te matahiti 1977 e tae atu i te matahiti 1979.

I muri mai i te noaaraa te hoê parau tu'ite Licence no te ohipa poritita no roto mai i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young, ua tamau â o Elder Haynie i te haere i te haapiiraa no te haru mai i te parau tu'ite Doctorat no te pae o te ture i te fare haapiiraa haapii ture no J. Reuben Clark i te matahiti 1985.

Ua faaoti oia hoê matahiti haapiiiraa i te faanahoraa ture 9 a te mau HAM i San Diego, Kalifonia, hou a tomo atu ai i roto i te piha auvaha ture no Latham e o Watkins, i te piha toro'a no San Diego. E pae matahiti i ma'iri a'e nei, ua haamau raua to'na taea'e i te hoê piha auvaha ture na raua iho.

Ua tavini atoa Elder Haynie ei peresideni no te pūpū peresibutero, ei peresideni Feia Apī Tamaroa no te paroisa, ei orometua haapii no te haapiiraa evanelia, ei melo apooraa teitei, ei episekopo, ei peresideni tītī, e ei Hitu Ahuru area.

Ua farerei oia ia Deborah Ruth Hall a haere ai oia i BYU, e ua faaipoipohia raua i te 19 no titema 1983, i roto i te hiero no Roto Miti. E metua raua no na tamarii e ono.

Ma te oto a paraparau ai oia no ni'a i to'na iteraa papū, ua parau o Elder Haynie e, ua tai'o oia e ua tapapa'opa'o i te Buka a Moromona i te 12raa o to'na matahiti. « Aita vau e haamana'o ra i te oreraa vau e tī'aturi, aita vau e haamana'o ra i te oreraa vau e pure ». ■

Elder Von G. Keetch

Pūpū matamua no te Hitu Ahuru

Hoê taime faufaa roa o te oraraa o Elder Von G. Keetch, o te taime ia a faahope ai oia i ta'na tau haapiiiraa i piha'i iho i te raatira haavâ o Warren E. Burger e te haavâ Antonin Scalia no te tiripuna teitei o te mau Hau Amui no Marite e a faaineine ai oia e tomo i roto i te ohipa auvaha ture rave tamau.

E nehenehe ta'na e rave i roto i te mau huru oire atoa o te mau Hau Amui no Marite no te mau piha auvaha ture rarahi e rave rahi. Tera rā, ua pure oia e ta'na vahine o Bernice Pymm Keetch, no te ani i te faaururaa ia ite e, eaha te ti'a ia raua ia rave. I muri a'e i te hoê tau ma'imiimira, ua ho'i faahou raua i Roto Miti, Utah, e ua haere oia e rave i te ohipa i roto i te piha auvaha ture na Kirton McConkie.

I taua taime ra, ua feruri o Elder Keetch e, e riro oia i te faatusia i to'na ti'araa ia rave i te ohipa i ni'a i te mau ohipa fifi, ia ti'a ia'na ia parahi i piha'i iho i to'na utuafare. Tera rā, i roto i to'na ti'araa ei faaa'o rahi no te Ekalesia i te pae no te ture, ua tuatapapa te taea'e Keetch i te mau parau no ni'a i te ti'amâraa i te pae faaroo. Fatata na'na i ti'a no te mau faaroo atoa o te fenua. « Ua au roa vau i te mea e, ua ti'a ia'u ia rave i te ohipa no teie mau hoani rarahi, e ia ti'a ia rave i teie mau ohipa rarahi », ta'na ia parau.

Fanauhia i te 17 no mati 1960, i Provo, Utah, na Gary e o Deanne Keetch, o Elder Keetch te matahiapo o na tamarii e maha. Ua ora to'na utuafare i Orem, Utah, hou a haere atu ai i Pleasant Grove, Utah—i reira oia e ta'na vahine a muri a'e e tavini ai i roto i te tomita haapiiraa evanelia no te fare haapiiraa tuarua.

Ua tavini Elder Keetch i roto i te misioni no Dusseldorf i te fenua Helemani, e ua here oia i te taata Helemani. Ia ho'i mai oia na te misioni, ua faaipoipo oia ia Bernice Pymm i roto i te hiero no Roto Miti i te 21 no novema 1981; e ono a raua tamarii. Ua noaa ia Elder Keetch te parau tu'ite no te ohipa poritita i te fare haapiiraa teitei no Brigham Young i te matahiti 1984 e ua farii i te parau tu'ite no te pae o te ture i te fare haapiiraa teitei i te matahiti 1987.

Hou to'na piiraahia i te 4 no eperera 2015 ei melo no te pūpū matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini oia i roto i te mau episekopora, ei melo apooraa teitei, ei peresideni tītī, e ei Hitu Ahuru Area. ■

Elder Hugo Montoya

Pūpū matamua no te Hitu Ahuru

Ua maere roa o Elder Hugo Montoya i te pii-araa-hia oia i roto i te pūpū matamua no te Hitu Ahuru. Ua ite oia i te mahanahana i roto i te mau parau mārū a te peresideni Thomas S. Monson i roto i te hoê apooraa haapiiiraana na te mau hui mana faatere rahi : « Tei ô nei outou no te mea ua here outou i te Faaora ». Ua putapū te aau o Elder Montoya ma te ite ua tuu to'na piiraana apī ia'na i te pae o te Fatu.

« Ua here au i te Faaora, e e haere au i te vahi e titauhia mai ia'u ia haere », ta'na ia parau. « E rave au i te mea e titauhia mai ia'u ia rave. E parau vau i te mea e titauhia mai ia'u ia parau ». Ua paturuhia o Elder Montoya i roto i te tuhaa pureraa no te avatea mahana maa o te 185raa o te amuiraa rahi matahiti a te Ekalesia.

Ua ite-atoa-hia ia Elder Montoya te puai i roto i te faufaa tumu o te faaroo utuafare. Ua riro to'na metua tupuna o Rafael Monroy ei taata faufaa i roto i te aamu o te Ekalesia i Mexico. I te matahiti 1915 ua haruhia te taea'e Monroy e te hoê hoa melo, o Vicente Morales, na te hoê pūpū taata orure hau i roto i te orureraa hau no te fenua Mexico. Ua parauhia ia raua e, e tuuhia raua mai te mea e, taa ê noa'tu te tahi atu mau aniraa, e haapae raua i ta raua faaroo.

Ua pato'i raua e ua pupuhi-pohe-hia raua na te pūpū taata pupuhi.

Ua parau o Elder Montoya e, ua vai noa te hi'oraa o to'na metua tupuna ei faaururaa puai i roto i to'na oraraa. « Ua haapii au e, e nehenehe te reira mau mana'o ri'ari'a e haavihia na te mau mana'o o te faaroo e te iteraa papū, ia ite ana'e outou e, te rave ra outou i te mau ohipa ti'a ».

Ua fanauhia Elder Montoya i te 2 no eperera 1960, i Fresno, Kalifonia, na Abel Montoya e o Maclovía Monroy. Ua ora oia i te pae rahi o to'na oraraa i Mexico.

Ua faaipoipo oia ia Maria del Carmen Balvastro i Hermosillo; ua taatihia raua i roto i te hiero no Mesa Arizona i te 6 no eperera 1983. E pae tamarii ta raua.

I muri a'e i to'na haaraa ei misionare rave tamau i roto i te misioni no Mexico City North, mai te 1979 e tae atu i te 1981, ua tavini oia ei peresideni no te feia apī tamaroa o te paroisa, ei melo apooraa teitei, e ei episekopo, ei peresideni tīti, ei taata hi'opo'a faufaa no te area, e ei Hitu Ahuru area.

Ua haafeti'ahia oia i te fare haapiiraa teitei no te tuhaa no Sonora i te matahiti 1986 i te parau tu'ite no te pae faaapu, e ua rave i te ohipa i roto i te mau ti'araa faatere e rave rahi e ei orometua haapii no te haapiiraa evanelia. ■

Elder Vern P. Stanfill

Pūpū matamua no te Hitu Ahuru

Te ti'aturi nei Elder Vern Perry Stanfill e, aita hoê ohipa e tupu ta'ue noa mai ma te mana'o-ore-hia. Te ti'aturi nei oia e, te vai nei te tu'ati'atiraa i roto i teie oraraa i rotopu i te taata no te hoê opuaraa, e e nehenehe te Fatu e faauru i Ta'na mau tamarii ia riro ei haamaitiraa no vetahi ê.

E mea oaoa na Elder Stanfill ia utuutu ia vetahi ê i roto i te evanelia, i te raveraa hoê hoê i piha'i iho i te taata.

Ua fanauhia o Elder Stanfill i te 8 no atete 1957 na Jed e o Peggy Stanfill, e ua paari i roto i te hoê fare faaamuraa animara i piha'i iho ia Townsend, Montana. Ua haapii oia i te faufaa o te ohipa puai e ua aupuru maite i te hoê iteraa papū no ni'a i te Faaora o Iesu Mesia. Te toru o na tamarii e maha, e piti a Elder Stanfill tuaana e hoê teina tuahine tei tavini ma te haapa'o maitai i roto i te Ekalesia.

« Ua vai te rima o te Fatu i roto i to matou oraraa noa'tu to matou mau paruparu », ta'na ia parau. « E ere ta'u vahine e o vau nei i te mau taata maitai hope roa. E ere to maua utuafare i te utuafare maitai hope roa. E mau taata matou mai te mau huru taata atoa, tei tamata i te ora i to matou oraraa i tera mahana e tera mahana e ua vaiiho matou i te Fatu ia riro ei tuhaa no te reira ».

I muri i te taviniraa i te hoê misioni i Toulouse, Farani, e te haereraa i te haapiiraa i te pae no faaapu no roto mai i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young, ua farerei e ua faaipoipo oia ia Alicia Cox. Ua faaipoipohia raua i te 17 no titema 1980 i roto i te Hiero no Roto Miti.

I muri a'e i te haafeti'a-araa-hia, ua ho'i te utuafare Stanfill i Montana ia ti'a ia'na ia faatere i te fare faaapu a te utuafare, te haapa'oraa i te mau nana animala, te maa, e te huero. Ua hoo oia i te reira imiraa faufaa i te matahiti 1998; e ua hamata i te faatere i te hoê ohipa hooraa fenua e te mau mauhaa no te pae moni, e tae noa'tu i te mau ohipa no ni'a i te tautururaa e te fenua.

Ua rave atoa Elder Stanfill i te ohipa i roto i te parau no te manureva, i te pae imiraa faufaa e te faaarearearaa, e ua haamau i te ohipa tamauraa pererau e te matini.

Taa ê atu te faaamuraa i ta'na na tamahine e maha e ta'na vahine, ua tavini atoa o Elder Stanfill i roto i te Ekalesia ei peresideni no te pūpū peresibutero, ei episekopo, ei melo apooraa teitei, ei peresideni tīti, e ei Hitu Ahuru area. Te tavini ra oia ei melo no te ono o te pūpū Hitu Ahuru i te taima a piihia ai oia i roto i te Pūpū Matamua. ■

Mary R. Durham

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Paraimere

A faaau maite ai oia i te mau titauraa o te oraraa utuafare, te mau piiraa o te Ekalesia, te toro'a ohipa e te tahi atu mau hopoi'a i roto i to'na oraraa faaipoipo, ua ite a'era o Mary Durham e, ia tuu ana'e oia e ta'na tane i te Fatu i mua roa, e vai te mau mea atoa i to ratou vairaa. « E ohipa maru'ia. Mai te mea e, e ti'aturi outou, e haamaitai te Faru ia outou », te na reira ra oia.

Ua ite oia i te reira tumu parau i te tupuraa e rave taime. Ua pihia oia ei peresideni no te feia ap'i tamahine no te paroisa, area ta'na tane ra te tavini ra ia i roto i te peresideniraa tii'i. I muri a'e ua tavini amui raua i te taime a faatere ai ta'na tane i te Misioni no Tapone mai te matahiti 2000 e tae atu i te matahiti 2003. I teie nei e tavini oia ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te paraimere a haamata ai ta'na tane i ta'na taviniraa ei Hitu Ahuru Area.

Te parau ra oia e, « Ia taamu ana'e tatou te tahi e te tahi e i te Fatu, e tere ohie noa te mau mea atoa ».

Ua fanauhia o Mary Lucile Richards i te 15 no mati 1954, i Portsmouth, Virginie, na L. Stephen Richards Jr. e o Annette Richards. A haere ai to'na metua tane i ta'na haapiiraa toro'a utuutu ma'i, ua reva'itu te utuafare i Mniieapolis, Minnesota, hou a haapap'u roa ai i Roto Miti, Utah.

Ma te faaamuhia i te faaroo e te here o to'na na metua e o te ho'e utuafare rahi, ua ite a'era oia e, e parau mau te evanelia. « Ua riro te oraraa i te evanelia ei ohipa oaoa. E ere i te mea etaeta. E mea arearea », te parau ia a te tuahine Durham.

I to'na taure'are'araa, ua putapu oia i te faufaa o te imiraa i te ho'e tamaiti ti'amano no te faaipoipo e ia faariro i te reira ei tumu no te pureraa i te mau mahana atoa e no te hapaeraa i te maa i te mau hepetoma atoa. I muri a'e i te haapiiraa tuarua ua haere oia i te ho'e aru'i oriraa na te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young e ua farerei oia ia Mark Durham, te haere ra i te fare haapiiraa teitei no Utah. Te parau ra oia e, « Ua ite 'oi'oi au i to'na maitai ».

Ua faaipoipohia raua i te ava'e tiunu 1974 i roto i te hiero no Roto Miti. E hitu ta raua na tamarii.

Ua tavini te tuahine Durham ei peresideni no te sotaiete tauturu tii'i, ei tauturu i roto i te peresideniraa sotaiete tauturu no te paroisa, ei orometua haapii no te feia paari, ei peresideni no te feia ap'i tamahine no te paroisa, e, aita i maoro a'e nei, ei melo no te tomite faatere rahi o te paraimere. ■

Stephen W. Owen

Peresideni rahi no te Feia Ap'i Tamaroa

I te 14 matahiti o Stephen W. Owen, ua tarahu te taata e noho ra i piha'i iho i to ratou faaearaa ia'na no te tapu i te aihere i roto i to'na aua rahi e no te utaru i te aihere i te mau hepetoma atoa. « E pau ia'u e toru mahana no te tapu i te aihere », te parau ia a te taea'e Owen ma te ataata, tei paturuhia i te 4 no eperera 2015, ei peresideni rahi no te feia ap'i tamaroa.

Ia oti ana'e te ohipa a Stephen, e ani to'na fatu ohipa ia'na ia apee ia'na no te haere na roto i te aua no te faaite ia'na i te ho'e aihere ino e aore ra, e piti tei mo'ehia.

Ua parau oia e, « Ua parau mai oia ia'u e, e mea ti'a ia'u ia hutihuti i te mau aihere ino atoa ». « Tera ia ta'u ohipa matamua e ua tauturu te reira ia'u ia ite i te aua o te parau ra, ia ruuruuhia i te ohipa ».

I taua matahiti ra, ua apo mai te taea'e Owen i te mau haapiiraa eiaha no ni'a noa i te atuaturaa i te aihere e te aua. A tahi, ua itehia ia'na e, e itehia te oaoa i roto i te raveraa i te mau ohipa paari ma te afaro. Ua haapii atoa mai oia i te faufaa o te feia haapiipii.

Ua titau te taata e noho ra i te tahi pae i o ratou i te mea maitai a'e i roto ia Stephen. « Mai te huru e, te parau mai ra oia ia'u e, 'Ua ite au o vai oe a muri a'e, e te hinaaro nei au e tauturu ia oe' ».

Ua parau faahou oia e, e mea ti'a i te feia ap'i tamaroa tata'itahi ia farii i taua huru taata haapiipii ra no te tauturu ia'na ia riro ei taata mau i te autahu'araa maitai roa a'e. « E here rahi to'u i te feia ap'i », te na reira ra oia. « Te here nei au ia ratou e ua ite au e, o teie te taime faufaa roa e haamuhia ai te ho'e haerea no te toe'a o to ratou oraraa taatoa ».

Ua tavini te taea'e Owen i roto i te misioni no Texas, San Antonio, e i muri a'e, ua tavini ei raatira Scout, ei peresideni Feia Ap'i Tamaroa no te paroisa, ei episekopo, ei melo apooraa teitei, e ei peresideni tii'i.

Ua peresideni atoa teie tamaiti ai'a no Holladay, i Utah, i te misioni no Kalifonia, Arcadia mai te 2005 e tae atu i te 2008, i reira ho'i to'na taviniraa e ta'na vahine o Jane Stringham Owen. Ua faaipoipo raua i te 28 no titema 1979 i roto i te hiero no Provo Utah. E pae tamarii ta raua.

Ua fanauhia oia i Roto Miti, Utah, i te 22 no mati 1958, na Gordon e o Carolyn Owen. Ua farii oia i te parau tu'ite matututaa moni no roto mai i te fare haapiiraa tuatoru no Utah, e o oia te peresideni no te taiete 'Great Harvest Bread' i Provo, Utah. ■

Douglas D. Holmes

Tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamaroa

« E aravihi rahi a'e to teie u'i feia apî ia haapa'o i te tahi atu mau u'i na mua a'e nei. Te feruri nei ua e, e tuhaa te reira no te faanahoraa e no te faaineine-
raa a te Fatu no te anotau ta tatou e ora nei », te na reira ra te taea'e Douglas D. Holmes, tei paturuhia i te 4 no eperera 2015, ei tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî tamaroa.

Ua fanauhia te taea'e Holmes i te 27 no feppure 1961, i Roto Miti, Utah, na Dee W. raua o Melba Howell Holmes, e ua paari i Cottonwood Heights, Utah.

I muri a'e i te taviniraa i roto i te misioni no Scotland Glasgow mai te matahiti 1980 e tae atu i te matahiti 1982, ua farii te taea'e Holmes i te parau tu'ite Licence no te ihi utuafare no roto mai i te fare haapiiraa tuatoru Brigham Young i te matahiti 1986 e ua tamau a i te haapii no te farii i te parau tu'ite Maîtrise no te faatereraa puturaa faufaa no roto mai i te fare haapiiraa tuatoru no 'Marriott School of Management'.

I muri a'e i te haafeti'araa, ua riro oia ei tauturu no te ohipa faatereraa e toru matahiti te maoro e ua rave i te ohipa ma te manu'ia i roto i te ohipa paraparauraa na te reva, e ua riro mai ei mono peresideni no te rave'a faahoturaa no te pūpū 'Media One'. Mai te matahiti 2000 e tae roa'tu i to'na piiraa ei peresideni misioni i te matahiti 2010 e ua pii-faahou-hia i te matahiti 2013, ua rave oia i te ohipa na'na iho i roto i te faaohiparaa i te moni e te faahoturaa i te ohipa hooraa fenua.

Ua horo'a oia i to'na taime rahi e to'na mau tarenii i roto i te mau taatiraa taamoni ore, ua tavini i roto i te mau tomite faatere no te United Way no te mataeinaa no Davis, Utah; na metua no te ma'itiraa i roto i te Haapiiraa; te Fare no te mau Vahine i roto i te mataeinaa no Davis; e no te Academy no te faatupuraa Ohipa.

Ua tavini oia ei faatere misioni no te paroisa, ei peresideni feia apî tamaroa no te paroisa, ei episekopo, e aita i maoro a'e nei, ei tauturu i roto i te hoê peresideniraa tītī. Ua peresideni oia i te misioni no Michigan, Detroit mai te matahiti 2010 e tae atu i te matahiti 2013.

Ua faaoipoipo oia ia Erin Sue Toone i te 22 no tiunuu 1985, i roto i te hiero no Roto Miti. E ono tamarii ta raua.

« Ua ite maua i te mana o te parau i roto i to maua oraraa, te parau anei a te mau peropheta e aore ra, te parau anei o te mau papa'iraa mo'a e aore ra, te muhumu-
muhu anei a te Varua Maitai », te na reira ra te taea'e Homes. ■

M. Joseph Brough

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamaroa

I roto i na matahiti e toru a tavini ai o M. Joseph Brough ei peresideni no te misioni no Guatemala Guatemala City Central (mai te 2011 e tae ati o te 2014), ua pohe to'na metua tane e to'na metua tane hoovai.

Noa'tu e ua ti'a i ta'na vahine ia ho'i i te fenua Marite no te hunaraa, ua faaoti raua e, e faaea noa oia i Guatemala e e tamau noa i te rave i ta raua ohipa misionare. « Ua ite maua e mea maitai no maua ia faaea noa e ia rave noa mai te ti'a ia maua ia rave », te parau ia a te taea'e Brough, tei piihia i te 4 no eperera 2015, ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamaroa. « Tera mau ta to'na metua tane e ta to'u metua tane e hinaaro ia maua ».

Ua fanauhia te taea'e Brough i Roto Miti, Utah, i te 11 no titema 1963, na Monte J. raua o Ada B. Brough. Ua paari oia i Farmington, Utah e i Rohertson, Wyoming. Ua faanuu te utuafare i Minesota i te taime a piihia ai te metua tane o Joseph, ei peresideni misioni, e ua tavini ei melo no te Hitu ahuru i muri a'e. E taure'are'a o Joseph i roto i te fare haapiiraa tuarua i te taime a faaoti ai to'na metua tane i ta'na taviniraa ei peresideni misioni. Aita o Joseph i ho'i i te fare haapiiraa tuarua, ua rave râ oia i te hoê hi'opo'araa aifaito e ua haere ti'a roa no roto mai i te fare haapiiraa tuatoru no Weber State i Ogden, Utah.

Tera râ, ua onoono to'na na metua ia roaa ta'na parau tu'ite no te haapiiraa evanelia e maha matahiti. Tei roto oia i te haapiiraa evanelia i te fare haapiiraa tuarua no Davis i farerei ai oia i ta'na vahine no amuri a'e, o Emily Jane Thompson. Ua faaipoipohia raua i te 25 no eperera 1985 i roto i te hiero no Roto Miti; e na metua raua no na tamarii e maha.

Hou a faaipoipohia ai raua, ua tavini te taea'e Brough ei misionare i roto i te misioni no Guatemala Quetzaltenango. Ua riro mai to'na peresideni misioni, Jorge H. Perez, « ei taata mana roa i roto i to'u oraraa », te na reira ra oia.

Ei taata tei haamau e tei fatu i te 'Rotational Molding of Utah', ua roaa ia'na te parau tu'ite Licence no te pae matuturaa moni e te parau tu'ite Maîtrise no te faatereraa puturaa faufaa no roto mai i te fare haapiiraa tuatoru no Utah. I roto i te Ekalesia ua tavini oia ei episekopo, ei peresideni Feia Apî Tamaroa no te paroisa e ei melo apooraa teitei. ■

I mua ia oe, e te Fatu, na Annette Everett

*« I mua ia oe, e te Fatu, e taupe au i ta'u upoo
E e haamauruuru vau ia oe no te mau mea tei parauhia.
Te rurutaina nei to'u varua ; te himene nei to'u aau veve
Ia pata to Oe Varua marû i te mau niuniu.
Aue te marû ta oe parau ta'u i faaroo i teie mahana !
Ia riro oe ei arata'i no'u, e te Fatu e, ta'u ia pure.
E ti'a anei ia'u ia rave i ta'u tuhaa ma te faaoroma'i.
A titiro mai na i te parau i ni'a i to'u mafatu ».*

(Hymns, no. 158).

« la haamaitai mai to tatou Metua i te ao ra ia tatou ia ti'a ia tatou ia farii i te varua o te haamoriraa hiero, ia haapa'o tatou i Ta'na mau faaueraa, e ia pee maite tatou i te mau taahiraa o to tatou Fatu e te Faaora, o Iesu Mesia », te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i roto i te 185raa o te amuiraa rahi a te Ekalesia. « Te faaite papû nei au e, o Oia to tatou Tara'ehara. O Oia te Tamaiti a te Atua. O Oia o tei haere mai i rapae i te menema i taua po'ipo'i pasa matamua ra, ma te hopoi atoa mai i te horo'a o te ora mure ore no te mau tamarii paatoa a te Atua ».